

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

مقایسه‌ی اطلاعات آماری در سطوح ملی و بین‌المللی زمانی امکان‌پذیر است که علاوه بر استفاده از تعاریف و مفاهیم یکسان از طبقه‌بندی‌های استاندارد نیز استفاده شده باشد. از این رو سازمان‌های بین‌المللی برای پدیده‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، طبقه‌بندی‌های مشخصی را تهیه و استفاده از آن‌ها را به کشورهای عضو توصیه نموده‌اند. براساس تحلیل سازمان بهداشت جهانی، مشکل عمده‌ی موجود در آمارهای ناتوانی در کشورهای مختلف فقدان یک وحدت مفهومی در مورد ناتوانی در این آمارگیری‌هاست، به این معنا که ناتوانی در آمارگیری‌ها به شیوه‌های مختلف تعریف و طبقه‌بندی می‌شود و از آن جا که نتایج آمارگیری اساساً تابع تعاریف و نحوه‌ی طبقه‌بندی است، لذا ناهماهنگی در تعریف و شیوه‌ی طبقه‌بندی انواع ناتوانی، باعث ناهماهنگی و عدم امکان مقایسه‌ی آمارهای تولید شده ناتوانی می‌شود. پیامدهای فقدان یک نظام مشترک برای تدوین مفاهیم ناتوانی و طبقه‌بندی مصادیق آن به شرح زیر می‌باشند:

- عدم تشخیص صحیح انواع ناتوانی
  - عدم قابلیت مقایسه‌پذیری آمار ناتوانی در کشورهای مختلف جهان
  - عدم قابلیت مقایسه‌پذیری آمار ناتوانی در یک کشور در بین سرشماری‌ها، آمارگیری‌های نمونه‌ای و آمار ثبتی
  - عدم قابلیت مقایسه‌پذیری آمار ناتوانی در یک کشور به صورت سری زمانی
  - فقدان زبان مشترک و عدم امکان تفاهم آماری در میان تولیدکنندگان آمار ناتوانی
- از آن جایی که ناتوانی یکی از پدیده‌های اجتماعی است و سازمان‌های مختلفی با آن درگیر هستند، لازم است برای تولید آمارهای مرتبط با ناتوانی از تمام سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با آن نظرخواهی شود. از جمله این نهادها و عوامل می‌توان موارد زیر را اشاره کرد:

- ۱- مراکز آماری
  - ۲- دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی
  - ۳- برنامه‌ریزان و سیاستگذاران
  - ۴- سازمان‌های اجرایی، حمایتی و توانبخشی
  - ۵- جامعه معلولین
  - ۶- افکار عمومی جامعه
  - ۷- سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی
- بدیهی است فقدان یک نظام مشترک و مورد توافق برای تعاریف و طبقه‌بندی‌های مربوط به ناتوانی به معنای نبود زبان مشترک در رسیدن به تفاهم آماری در این مجموعه‌ی وسیع است.
- از این رو نبود تعاریف مشترک و طبقه‌بندی یکسان در مورد ناتوانی، قابلیت مقایسه‌پذیری آمار که به عنوان یکی از مهمترین ارزش‌های آماری شناخته می‌شود، را دچار اختلال جدی می‌کند. علاوه بر این سبب می‌شود برنامه‌ریزان، تولیدکنندگان آمار و کاربران آن امکان تفاهم و هماهنگی لازم را نداشته باشند. بنابراین تدوین یک نظام مشترک تعاریف و طبقه‌بندی در زمینه ناتوانی ضروری و الزامی است.
- با توجه به ضرورت فوق، دفتر تعاریف و استانداردهای آماری مرکز آمار ایران برای تأمین نیازهای مربوط به

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

سرشماری‌های نفوس و مسکن، آمارگیری‌های نمونه‌ای و آمار ثبتی مربوط به ناتوانی (معلولیت)، طرح استانداردسازی طبقه‌بندی ناتوانی را براساس طبقه‌بندی سازمان بهداشت جهانی در برنامه کاری خود قرار داد و با تشکیل گروه کاری کارشناسی، به ترجمه کتاب طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت (ICF۲۰۰۱) پرداخت. کتاب حاضر، براساس آخرین تجدید نظر طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت (ICF۲۰۰۱) که توسط سازمان بهداشت جهانی منتشر شده، تهیه شده است و همکاری صمیمانه و گسترده آقایان دکتر محمد کمالی و دکتر منوچهر ارجمند حسابی در ترجمه آن نقش اساسی داشته است. امید است با اتکال به ایزد منان مجموعه حاضر مورد استفاده بهینه‌ی سازمان‌ها و مراکز متولی پیاده‌سازی طبقه‌بندی ICF قرار گیرد.

یادآوری این نکته حایز اهمیت است که علیرغم کوشش مترجمان در ترجمه، این کتاب عاری از نقص نیست و مرکز آمار ایران از تمامی صاحب‌نظران و اهل علم دعوت می‌کند تا نظرات و انتقادات سازنده خود را به این مرکز اعلام نمایند.

مرکز آمار ایران

الف. مقدمه.....	۵
۱- زمینه.....	۶
۲- اهداف ICF.....	۸
۳- ویژگی‌های ICF.....	۱۰
۴- نگاهی کلی به اجزای ICF.....	۱۳
۵- الگوی عملکرد و ناتوانی.....	۱۹
۶- موارد کاربرد ICF.....	۲۲
ب- طبقه‌بندی یک سطحی.....	۲۷
پ- طبقه‌بندی دو سطحی.....	۲۹
ت- طبقه‌بندی مشروح همراه تعاریف.....	۴۹
۱- عملکردهای بدن.....	۵۰
۲- ساختارهای بدن.....	۱۱۶
۳- فعالیت‌ها و مشارکت.....	۱۴۱
۴- عوامل محیطی.....	۱۹۹
ث- ضمیمه.....	۲۴۳
۱- موضوعات اصول طبقه‌بندی و اصطلاح‌شناسی.....	۲۴۴
۲- دستورالعمل‌ها برای کدگذاری ICF.....	۲۵۲
۳- موارد کاربرد فهرست فعالیت‌ها و مشارکت.....	۲۶۷
۴- نمونه‌هایی از موارد.....	۲۷۱
۵- ICF و افراد دارای معلولیت.....	۲۷۴
۶- دستورالعمل‌های اخلاقی برای کاربرد ICF.....	۲۷۶
۷- خلاصه‌ای از فرایند بازنگری.....	۲۷۸
۸- دستورالعمل‌های آتی برای ICF.....	۲۸۲
۹- ملزومات داده‌های پیشنهادی ICF برای ساختارها یا پژوهش‌های اطلاع‌رسانی.....	۲۸۴

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

**ICF**

مرکز آمار ایران

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

این جلد شامل طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت<sup>۱</sup>، مشهور به ICF<sup>۲</sup> است. هدف کلی طبقه‌بندی ICF تهیه‌ی زبان مشترک و استاندارد و چارچوبی برای توصیف وضعیت‌های سلامتی یا مرتبط با سلامتی است. این طبقه‌بندی بازنگری شده، اجزای سلامت و برخی از بخش‌های مرتبط با سلامتی و به زیستن (نظیر آموزش و شغل) را تعریف می‌نماید. از این رو قلمروی ICF را می‌توان به عنوان قلمروی سلامت و حیطه‌های مرتبط با سلامتی قلمداد نمود. این قلمروها از جسم (بدن) و جنبه‌های فردی و اجتماعی همراه با دو فهرست بنیادی تعریف می‌شوند. ( عملکردها و ساختارهای بدن<sup>۳</sup>، ( فعالیت‌ها و مشارکت<sup>۴</sup>. به عنوان یک طبقه‌بندی، ICF از نظر ساختاری قلمروهای<sup>۵</sup> مختلفی را برای هر فرد در وضعیت‌های سلامتی گروه‌بندی می‌نماید (به عنوان مثال، آن چه که یک فرد علی‌رغم ابتلا به بیماری یا داشتن اختلال انجام می‌دهد یا قادر به انجام دادن است). عملکرد (Functioning) عنوانی فراگیر است که تمام عملکردهای بدن، فعالیت‌ها و مشارکت فرد را همانند چتری در برمی‌گیرد و مشابه آن ناتوانی (Disability) نیز عنوانی فراگیر در نظر گرفته می‌شود که برای اختلال‌ها، محدودیت‌های حرکتی یا موانع مشارکت به کار می‌رود. ICF همچنین عوامل محیطی را که در این ساختارها دخالت می‌نماید، فهرست‌بندی می‌کند. بدین نحو کاربران را قادر می‌سازد تا نمایه‌های مفیدی را از نظر عملکرد، ناتوانی و سایر قلمروهای سلامت ثبت نمایند.

ICF به "خانواده" طبقه‌بندی‌های بین‌المللی ارائه شده توسط سازمان جهانی بهداشت (WHO) برای کاربرد در جنبه‌های مختلف سلامت تعلق دارد. خانواده طبقه‌بندی بین‌المللی WHO در چارچوب کدگذاری خود دامنه‌ی گسترده‌ای از اطلاعات راجع به سلامت را تأمین می‌کند (به عنوان مثال تشخیص، عملکرد و ناتوانی، علل مراجعه به خدمات بهداشتی) و با به کارگیری زبان مشترک استاندارد، ارتباطات در زمینه‌های سلامت و مراقبت بهداشتی را در تمام علوم و ساختارهای مختلف در سراسر جهان فراهم می‌آورد.

در طبقه‌بندی‌های بین‌المللی WHO، شرایط سلامت (بیماری‌ها، اختلال‌ها، صدمات،...) در ICD-10<sup>۶</sup> (طبقه‌بندی بین‌المللی بیماری‌ها، بازنگری دهم) طبقه‌بندی می‌شود، که چارچوب علت شناسی را تأمین می‌نماید.

### *International Classification of Functioning, Disability and Health*<sup>۱</sup>

<sup>۲</sup> - این مجموعه بازنگری طبقه‌بندی بین‌المللی اختلال، ناتوانی و معلولیت که اولین بار توسط سازمان بهداشت جهانی در سال ۱۹۸۰ به چاپ رسید، می‌باشد. این مجموعه پس از تحقیقات میدانی سیستماتیک و مشاوره‌های بین‌المللی بعد از ۵ سال توسعه پیدا کرد و در پنجاه و چهارمین مجمع عمومی سازمان بهداشت جهانی در تاریخ ۲۳ ما مه سال ۲۰۰۱ بعنوان یک سند منتشر یافت. (resolution WHA۵۴.۲۱)

### *Body Functions and Structures*<sup>۳</sup>

### *Activities and Participation*<sup>۴</sup>

<sup>۵</sup> - این عبارات در عوض عبارت "اختلال"، "ناتوانی" و "معلولیت" به کار برده می‌شوند و باعث می‌شوند که طبقه‌بندی با نگرش مثبت توضیح داده شود.

این عبارات در مقدمه و به طور مفصل در طبقه‌بندی توضیح داده می‌شوند و باید توجه داشت که این عبارات دارای معنای خاص خود در این طبقه‌بندی بوده و با معنای روزمره‌ای که دارند، متفاوت می‌باشند.

<sup>۶</sup> - یک قلمرو، مجموعه‌ی عملی و با معنای وابسته به عملکردهای فیزیولوژیکی، ساختارهای تشریحی، اعمال، وظایف یا زمینه‌های زندگی مربوطه می‌باشد.

### *International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, Tenth*<sup>۷</sup>

*Revision, Vols. ۱-۲. Geneva, World Health Organization, ۱۹۹۲-۱۹۹۴.*

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

عملکرد و ناتوانی همراه با شرایط سلامتی در ICF طبقه‌بندی می‌شوند. از این رو ICD-10 و ICF مکمل یکدیگر بوده<sup>۱</sup> و به کاربران توصیه می‌شود این دو خانواده طبقه‌بندی جهانی را با هم مورد استفاده قرار دهند. ICD-10 «تشخیص» بیماری‌ها و اختلال‌ها با سایر شرایط سلامتی را تأمین می‌کند، و این اطلاعات از طریق اطلاعات مضاعف توسط ICF در مورد عملکرد غنی می‌گردد.<sup>۲</sup> در هم آمیختن اطلاعات تشخیصی و عملکردی تصویر گسترده‌تر و بامعناتری از وضعیت سلامت مردم یا جمعیت ارائه می‌کند که می‌تواند با هدف تصمیم‌گیری مورد استفاده قرار گیرد.

خانواده‌ی طبقه‌بندی‌های بین‌المللی WHO ابزار ارزشمندی برای تفسیر و مقایسه‌ی سلامت جمعیت‌ها در سطح بین‌المللی تأمین می‌نماید. اطلاعات مرگ و میر ارائه شده (توسط ICD-10) و نتایج سلامت (توسط ICF) ممکن است در ارزشیابی اجمالی سلامت جوامع به منظور نظارت بر سلامت جمعیت‌ها و توزیع آن و همچنین برای ارزیابی علل مختلف ابتلاء و مرگ و میرها با هم ادغام شوند.

ICF از طبقه‌بندی «نتایج بیماری» (نسخه‌ی ۱۹۸۰) به سوی طبقه‌بندی «اجزای سلامتی» گرایش پیدا نموده است. «اجزای سلامت» تعیین‌کننده‌ی بخش‌های سلامت است، در حالی که «نتایج» فقط بر آثار بیماری یا سایر شرایط سلامت متمرکز می‌باشد. از این روی ICF جایگاه خنثی از نظر علت‌شناسی داشته و پژوهشگران می‌توانند با توجه به علل از روش‌های علمی مناسب بهره‌گیرند. به طور مشابه، این رویکرد از رویکرد «تعیین شاخص‌های سلامت» یا «عوامل خطر» نیز متفاوت می‌باشد. به منظور تسهیل مطالعه شاخص‌ها یا عوامل خطر، ICF شامل فهرستی از عوامل محیطی است که شرایط زندگی هر فرد را تفسیر می‌نماید.

<sup>۱</sup> تشخیص و تمایز دادن بین قسمت‌های مشترک ICD-10 و ICF بسیار مهم است. هر دو طبقه‌بندی از سیستم‌های بدنی شروع می‌شوند. اختلالات به ساختار و عملکرد بدنی مربوط می‌شوند که معمولاً قسمتی از "سیر بیماری" هستند. معیّنات ICD-10 از اختلالات (به عنوان نشانه‌ها و علائم) همچون قسمتی از مجموعه‌ی تشکیل دهنده "بیماری" جهت طبقه‌بندی استفاده می‌کند، یا اغلب عللی هستند که باعث تماس فرد به مراکز بهداشتی می‌گردند. اما سیستم ICF از اختلالات به عنوان مشکلاتی در ساختار و عملکرد بدنی همراه با شرایط سلامتی استفاده می‌کند.

<sup>۲</sup> دو فرد با یک بیماری در سطوح مختلف دارای فعالیت می‌باشند و دو فرد با سطح فعالیت یکسان الزامی نیست که دارای شرایط سلامتی یکسان باشند. از این رو برای اهداف پزشکی باید اطلاعات کیفی استفاده شود. استفاده از ICF راه فرعی در نظام تشخیص بیماری‌ها نیست. در موارد دیگر کاربرد، می‌توان ICF را به تنهایی به کار برد.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

### ICF

ICF یک طبقه‌بندی چند منظوره است که برای استفاده در ساختارها و بخش‌های مختلف طراحی شده است. اهداف ویژه آن را می‌توان به شرح ذیل خلاصه نمود:

- تأمین مبنایی علمی برای درک و مطالعه سلامت و مقولات مرتبط با سلامتی، نتایج و شاخص‌ها
- نهادینه نمودن یک زبان مشترک برای توصیف سلامت یا مقولات مرتبط با سلامتی به منظور توسعه‌ی ارتباط بین کاربران مختلف نظیر مراقبین سلامت، پژوهشگران، تصمیم‌گیرندگان و عموم مردم از جمله افراد دارای ناتوانی
- امکان مقایسه‌ی داده‌ها بین کشورهای مختلف، نظام‌های خدمات بهداشتی، نوع خدمات و زمان
- تهیه‌ی طرح کدگذاری نظام‌مند سیستم‌های اطلاع‌رسانی سلامتی این اهداف مرتبط با یکدیگر می‌باشند، زیرا نیاز و کاربرد ICF مستلزم ایجاد یک ساختار با معنا و عملی است تا استفاده‌کنندگان در فرهنگ‌های مختلف بتوانند در تدوین خط مشی و راهکاری سلامت، تأمین کیفی و ارزشیابی پیامد آن را مورد استفاده قرار دهند.

### ICF

از زمان انتشار نسخه‌ی آزمایشی در ۱۹۸۰، ICIDH<sup>۱</sup> برای اهداف مختلف مورد استفاده قرار گرفته است برای مثال به عنوان:

- - در جمع‌آوری و ثبت داده‌ها (به عنوان نمونه، در مطالعات و بررسی جمعیت یا در مدیریت سیستم‌های اطلاع‌رسانی)
- - سنجش نتایج، کیفیت زندگی یا عوامل محیطی
- - در ارزیابی نیازها، تطبیق درمان‌ها با وضعیت‌های خاص، ارزیابی حرفه‌ای، توان بخشی و ارزشیابی پیامد
- - در برنامه‌ریزی تأمین اجتماعی، نظام‌های حمایتی و طراحی راهکار و اقدام
- - در طراحی برنامه درسی و ارتقاء سطح آگاهی و انجام فعالیت اجتماعی

از آن جایی که ICF یک طبقه‌بندی سلامتی و مرتبط با سلامتی است، همچنین می‌تواند توسط بخش‌هایی نظیر بیمه، تأمین اجتماعی، کار، آموزش، اقتصاد و امور اجتماعی و توسعه‌ی قوانین عمومی و مناسب‌سازی محیطی مورد استفاده قرار گیرد. این طبقه‌بندی به عنوان یکی از طبقه‌بندی‌های اجتماعی سازمان ملل متحد پذیرفته شده و به منزله‌ی مکمل «قوانین استاندارد برای تساوی فرصت‌ها در مورد افراد دارای ناتوانی»<sup>۲</sup> قلمداد می‌گردد. از این رو ICF ابزار مناسبی را برای اقدام در زمینه‌ی قوانین بین‌المللی حقوق بشر و نیز قوانین ملی تأمین می‌نماید.

<sup>۱</sup> International Classification of Impairments, Disabilities, and Handicaps (ICIDH).

<sup>۲</sup> The Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities. Adopted by the United Nations General Assembly at its ۴۸th session on ۲۰ December ۱۹۹۳ (resolution ۴۸/۹۶). New York, NY, United Nations Department of Public Information, ۱۹۹۴.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

ICF برای طیف گسترده‌ای از موارد مختلف مفید است، به عنوان نمونه در تأمین اجتماعی، ارزشیابی خدمات سلامت و پژوهش‌های جمعیتی در سطوح محلی، ملی و بین‌المللی کاربرد دارد. بدین شکل که یک چارچوب مفهومی برای تأمین اطلاعات در زمینه‌ی خدمات سلامت فردی شامل، پیشگیری، ارتقاء سلامت و توسعه‌ی مشارکت از طریق برطرف‌سازی یا کاهش موانع اجتماعی و تشویق به تأمین حمایت‌ها و تسهیلات اجتماعی را پیشنهاد می‌نماید. همچنین برای بررسی نظام‌های خدمات بهداشتی و اجتماعی، از نظر ارزشیابی و تنظیم خط مشی و راهکار مفید است.

مرکز آمار ایران



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

### ICF

یک طبقه‌بندی می‌بایست در مورد آن چه که طبقه‌بندی می‌کند، صریح و شفاف، کلی، دارای قلمروی مشخص، واحد طبقه‌بندی و سازمان باشد و چگونگی ترکیب این عوامل ساختاری و نحوه‌ی ارتباط آن‌ها با یکدیگر را توضیح دهد. بخش‌های ذیل ویژگی‌های اساسی ICF را تشریح می‌نماید.

### ICF

ICF شامل تمام جنبه‌های سلامت انسان، و برخی اجزای به زیستن مرتبط با سلامت بوده و آن‌ها را در قلمرو سلامت<sup>۱</sup> و قلمروهای مرتبط با سلامت<sup>۲</sup> توصیف می‌نماید. طبقه‌بندی فقط در حیطه‌ی گسترده‌ی سلامت قرار می‌گیرد و شرایطی را که مربوط به سلامت نیست، نظیر عوامل اجتماعی اقتصادی در برنمی‌گیرد. به عنوان مثال، ممکن است فرد از نظر نژاد، جنسیت، مذهب یا سایر ویژگی‌های اجتماعی اقتصادی در انجام وظایف در محیط خود محدود شود، اما عوامل مذکور، محدودیت‌های مرتبط با سلامت در زمینه‌ی مشارکت مندرج در ICF نمی‌باشند.

این یک برداشت بسیار نادرست است که اظهار می‌گردد ICF فقط مربوط به افراد دارای ناتوانی است. در واقع، ICF راجع به تمام جمعیت می‌باشد. سلامت و مقولات مرتبط با سلامت و بیماری‌های مرتبط می‌توانند با استفاده از ICF تفسیر شوند به عبارت دیگر ICF دارای کاربرد عمومی می‌باشد.

### ICF

ICF توصیفی از موقعیت‌ها را با ملاحظه عملکرد انسان و محدودیت‌هایش تأمین می‌نماید و به عنوان چارچوبی برای سازمان‌دهی این اطلاعات عمل می‌نماید. این طبقه‌بندی ارائه‌ی اطلاعات به صورتی معنادار، مرتبط به یکدیگر و سهولت در دسترسی را ساختار می‌بخشد.

ICF اطلاعات را در دو بخش سامان‌دهی می‌کند، قسمت اول به عملکرد و ناتوانی می‌پردازد و قسمت دوم عوامل زمینه‌ای را پوشش می‌دهد. هر بخش دارای دو جزء است.

(

جزء "جسمی" شامل دو طبقه‌بندی است، یکی برای عملکردهای بدنی و دیگری برای ساختارهای بدن. فصول در هر دو طبقه‌بندی طبق سیستم‌های بدن سازماندهی می‌گردند.

جزء "فعالیت‌ها و مشارکت" که دامنه‌ی کاملی از قلمروهای مشخص‌کننده جنبه‌های عملکردی از نقطه نظر فردی و اجتماعی را می‌پوشاند.

<sup>۱</sup> health domains (شامل: دیدن، شنیدن، راه رفتن، یادگیری، بخاطر آوردن و...)

<sup>۲</sup> health-related domains (شامل: حمل و نقل، تحصیل و مسائل اجتماعی)

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

(

فهرستی از عوامل محیطی، اولین بخش از عوامل زمینه‌ای را تشکیل می‌دهد. عوامل محیطی بر تمام اجزای عملکرد و ناتوانی مؤثر بوده و متشکل از محیط خصوصی فرد تا محیط عمومی است.

عوامل فردی جزء عوامل زمینه‌ای بوده اما به علل گوناگونی گسترده اجتماعی و فرهنگی در طبقه‌بندی ICF منظور نشده است.

اجزای عملکرد و ناتوانی در قسمت اول ICF می‌توانند به دو طریق بیان شوند از یک سو می‌توانند برای نشان دادن مشکلات استفاده شوند به عنوان مثال اختلال، محدودیت فعالیت یا موانع مشارکت، خلاصه‌شده زیر عنوان فراگیر ناتوانی، از سوی دیگر می‌توانند نشانگر عوامل غیر مؤثر (خنثی) سلامتی یا مرتبط با سلامت باشد که زیر عنوان فراگیر عملکرد خلاصه می‌شوند.

اجزای عملکرد و ناتوانی توسط چهار ساختار مجزا اما مربوط به هم، بیان می‌شوند. این ساختارها با استفاده از تعیین‌کننده‌ها (Qualifiers) عملیاتی می‌شوند. عملکردهای بدن و ساختارها توسط تغییرات دستگاه‌های فیزیولوژیکی یا ساختارهای تشریحی تفسیر می‌شوند. برای اجزای فعالیت‌ها و مشارکت، دو ساختار وجود دارند: ظرفیت (Capacity) و اقدام (Performance) (بخش ۲-۴).

عملکرد فرد و ناتوانی تعاملی پویا<sup>۱</sup> بین شرایط سلامتی (بیماری‌ها، اختلال‌ها، صدمات، ضربه‌ها و...) و عوامل زمینه‌ای می‌باشد. عوامل محیطی شامل عوامل فردی و عوامل موجود در محیط می‌باشد. ICF شامل فهرست جامعی از عوامل محیط فیزیکی به عنوان جزء الزامی طبقه‌بندی می‌باشد. عوامل محیطی با تمام اجزای عملکرد و ناتوانی در تعامل است. ساختار بنیادی عوامل محیطی عبارت است از تاثیر تسهیل‌کنندگی یا بازدارندگی عوامل در محیط فیزیکی، اجتماعی و نگرشی که فرد در آن زندگی می‌کند.

ICF مقولات سلامت یا مرتبط با سلامت را طبقه‌بندی می‌کند. از این رو واحد طبقه‌بندی، گروه‌های هر قلمرو امور سلامت یا مرتبط با سلامت می‌باشد. بنابراین قابل ذکر است که در ICF، افراد آحاد طبقه‌بندی نیستند؛ یعنی ICF افراد را طبقه‌بندی نمی‌کند، بلکه وضعیت یا موقعیت هر فرد را در قلمروهای سلامت یا مرتبط با سلامت بیان می‌نماید. علاوه بر آن توصیف یا تفسیر همیشه با توجه به عوامل محیطی و فردی صورت می‌گیرد.

## ICF

ICF به منظور تأمین نیازهای کاربران مختلف در سطوح مختلف در دو نسخه ارائه می‌گردد. نسخه‌ی کامل ICF، چنان که در این مجلد ملاحظه می‌گردد، طبقه‌بندی را در چهار سطح مشروح ارائه می‌نماید. چهار سطح مذکور می‌تواند در یک ساختار طبقه‌بندی بالاتر ادغام گردد که شامل تمام قلمروها در سطح دوم می‌باشد. ساختار دو سطحی نیز به عنوان نسخه‌ی کوتاه (خلاصه) ICF موجود است.

مرکز آمار ایران

## ICF

عملکردهای بدن (**Body Functions**)، عبارت است از عملکردهای فیزیولوژیکی دستگاه‌های بدن (از جمله عملکردهای روان‌شناختی).

ساختارهای بدن (**Body Structures**)، بخش‌های تشریحی بدن نظیر اندام‌ها، اعضا و اجزای آن‌ها می‌باشند. اختلال‌ها (**Impairments**)، شامل مشکلات عملکردی در بدن یا ساختار نظیر انحراف واضح یا فقدان می‌باشد.

فعالیت (**Activity**)، انجام وظیفه یا عمل به وسیله‌ی فرد است.

مشارکت (**Participation**)، حضور در موقعیت زندگی است.

محدودیت‌های فعالیت (**Activity Limitations**)، مشکلاتی است که فرد در انجام فعالیت‌ها ممکن است داشته باشد.

محدودیت‌های مشارکت (**Participation Restrictions**)، مشکلاتی که فرد به هنگام حضور در موقعیت‌های زندگی ممکن است تجربه نماید.

عوامل محیطی (**Environmental factors**)، شامل محیط فیزیکی، اجتماعی و نگرشی است که افراد در آن ادامه‌ی زندگی می‌دهند.

خلاصه‌ای از تعاریف مذکور در جدول ۱ ذکر گردیده و توضیحات بیش‌تر در تعاریف کاربردی بخش ۱-۵ ارائه می‌گردد. همانطور که جدول اشاره می‌کند:

- ICF دارای دو بخش، هر یک با دو جزء است:

بخش ۱: عملکرد و ناتوانی

الف - عملکرد و ساختارهای بدن

ب - فعالیت‌ها و مشارکت

بخش ۲: عوامل زمینه‌ای

پ - عوامل محیطی

ت - عوامل فردی

- هر دو جزء با دو اصطلاح مثبت و منفی تفسیر می‌گردد.
- هر دو جزء شامل قلمروهای گوناگون است که درون هر قلمرو، گروه‌هایی که آحاد طبقه‌بندی هستند، قرار دارند. مقولات سلامت و مرتبط با سلامت فردی از طریق کد یا کدهایی در گروه‌های مناسب طبقه‌بندی، ثبت می‌شوند و سپس تعیین‌کننده‌ها را که کدهای عددی بوده و گستردگی و بزرگی (اندازه) عملکرد و ناتوانی را در آن گروه مشخص می‌کنند، بدان می‌افزایند و یا عوامل محیطی را به عنوان تسهیل‌کننده یا مانع مشخص می‌نمایند.

ICF

:		:		
عوامل فردی	عوامل محیطی	فعالیت‌ها و مشارکت	عملکردها و ساختارهای بدن	جزء <sup>۱</sup>
آثار درونی بر عملکرد و ناتوانی	آثار برونی بر عملکرد و ناتوانی	حیطه‌های زندگی (وظایف، اقدامات)	۱. عملکرد بدن ۲. ساختارهای بدن	قلمروها <sup>۲</sup>
تاثیر نگرش‌های فردی	تاثیر تسهیل‌کنندگی یا بازدارندگی عوامل فیزیکی، اجتماعی و نگرشی	ظرفیت <sup>۴</sup> وظایف در محیط استاندارد اقدام <sup>۵</sup> انجام وظایف در محیط فعلی	تغییر در عملکرد بدن (فیزیولوژیکی) تغییر در ساختارهای بدن (تشریحی)	ساختارها <sup>۳</sup>
شامل نمی‌شود	تسهیل‌کننده‌ها <sup>۶</sup>	فعالیت‌ها مشارکت	یکپارچگی عملکرد و ساختاری	جنبه‌ی مثبت
		عملکرد <sup>۷</sup>		
شامل نمی‌شود	موانع بازدارنده‌ها <sup>۹</sup>	موانع فعالیت موانع مشارکت	اختلال‌ها <sup>۸</sup>	جنبه‌ی منفی
		ناتوانی <sup>۱۰</sup>		

Components -<sup>۱</sup>

Domains -<sup>۲</sup>

Constructs -<sup>۳</sup>

Capacity -<sup>۴</sup>

Performance -<sup>۵</sup>

Facilitators -<sup>۶</sup>

Functioning -<sup>۷</sup>

Impairments -<sup>۸</sup>

Barriers/hindrances -<sup>۹</sup>

Disability -<sup>۱۰</sup>

:

- عملکردهای بدن: عملکردهای فیزیولوژیکی دستگاه‌های بدن می‌باشد. (از جمله عملکردهای روان‌شناختی).
  - ساختارهای بدن: بخش‌های تشریحی بدن نظیر، اندام‌ها، اعضا و سایر اجزا می‌باشد.
  - اختلال‌ها: مشکلات در عملکرد بدن یا ساختار بدن به صورت انحراف معنادار یا فقدان می‌باشد.
- (۱) عملکردها و ساختارهای بدن در دو بخش مختلف تقسیم‌بندی می‌شوند. این دو طبقه به صورت موازی طراحی می‌شوند. به عنوان مثال، عملکردهای بدن شامل حس‌های بنیادی انسان نظیر «عملکردهای بینایی» و جزء مربوط به آن که در شکل «چشم و ساختارهای مربوطه» وجود دارند، می‌باشد.
  - (۲) «بدن» به جسم زنده به طور عام اطلاق می‌گردد، از این رو شامل مغز و عملکردهایش، یعنی ذهن و تفکر می‌باشد. عملکردهای ذهنی (یا روان‌شناختی) از این رو زیر مجموعه‌ی عملکردهای بدن قرار می‌گیرد.
  - (۳) عملکردهای بدن و ساختارها بر اساس دستگاه‌های بدن طبقه‌بندی می‌شوند مطابق آن، ساختارهای بدن به عنوان ارگان‌های بدن مورد ملاحظه قرار نمی‌گیرند.
  - (۴) اختلال‌های ساختاری می‌تواند شامل ناهنجاری‌ها، نقص، ضایعه یا سایر انحرافات معنادار در ساختارهای بدن باشد. اختلال‌ها مطابق با دانش زیست‌شناختی در سطوح بافت‌ها یا یاخته‌ها و درون یاخته‌ای یا سطوح مولکولی تعریف می‌شوند. به هر حال، دلایل عملی برای این سطوح در فهرست قرار نمی‌گیرند. مبانی زیست‌شناختی، اختلال‌ها راهنمای طبقه‌بندی بوده و فضاهایی برای گسترش طبقه‌بندی در سطوح یاخته‌ای یا مولکولی وجود دارند. برای کاربران پزشکی، لازم به ذکر است که اختلال‌ها منطبق با آسیب‌شناسی بنیادی نیستند، بلکه نمایشی از آسیب‌شناسی می‌باشند.
  - (۵) اختلال‌ها بیان‌کننده انحراف از استانداردهای عمومی پذیرفته شده در جمعیت، در وضعیت بیوشیمی بدن و عملکردهایش می‌باشد، و اجزای آن عمدتاً توسط عواملی که عملکرد جسمی یا ذهنی را بر اساس استانداردها تعیین می‌نمایند تعریف می‌شوند.
  - (۶) اختلال‌ها می‌توانند موقت یا دائمی، پیشرونده یا ایستا، متناوب یا پیوسته باشند. انحراف از هنجار جمعیت ممکن است خفیف یا شدید و ممکن است به مرور زمان نوساناتی داشته باشد. این مختصات، توسط توصیف‌های بعدی (تعیین‌کننده‌ها) اساساً بر حسب اعشار کدگذاری می‌شوند.
  - (۷) اختلال‌ها مشروط به علت‌شناسی یا چگونگی ایجاد و توسعه‌ی آن نیستند، برای مثال از دست دادن بینایی یا یک اندام ممکن است به علت ناهنجاری ژنتیکی یا آسیب باشد. وجود اختلال الزاماً نشان‌دهنده علت است؛ اگرچه، ممکن است برای بیان اختلال ناشی از آن کافی نباشد. همچنین، زمانی که اختلالی وجود دارد، اختلال عملکرد در عملکردهای بدن یا ساختارها وجود دارد، اما این امر ممکن است به بیماری‌های گوناگون، اختلالات یا حالات فیزیولوژیکی بستگی داشته باشد.
  - (۸) اختلال‌ها ممکن است القای بخشی از شرایط سلامتی باشد، اما الزاماً حاکی از وجود بیماری یا فرد بیمار نباشد.
  - (۹) اختلال‌ها ممکن است گسترده‌تر و فراگیرتر از ناراحتی‌ها یا بیماری‌ها باشند، به عنوان مثال، فقدان یک پا، اختلال ساختار بدن است، اما بی‌نظمی یا بیماری نیست.
  - (۱۰) اختلال‌ها ممکن است منجر به سایر اختلال‌ها شوند، به عنوان مثال فقدان قدرت عضلانی ممکن است به

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

عملکردهای حرکتی، اختلال وارد نماید، عملکردهای قلبی ممکن است به علت نقص عملکردهای تنفسی باشد، و ادراک آسیب دیده ممکن است به عملکردهای فکری مربوط باشد.

(۱) برخی از طبقه‌بندی‌های عملکردهای بدن و جزء ساختاری و گروه‌های طبقه‌بندی ICD-10، به ویژه با توجه به علائم و نشانه‌ها، ممکن است هم‌پوشانی داشته باشند، به هر حال، اهداف دو طبقه‌بندی متفاوت از یکدیگرند. ICD-10 علائم را در فصل خاص برای مستند نمودن ناخوشی یا استفاده از خدمات طبقه‌بندی می‌نماید، در حالی که ICF آن‌ها را بخشی از عملکردهای بدن نشان می‌دهد، که ممکن است برای پیشگیری یا شناخت نیازهای بیماران مورد استفاده قرار گیرد. از همه مهم‌تر، در ICF طبقه‌بندی عملکردهای بدن و ساختارها همراه با طبقه‌بندی‌های فعالیت‌ها و مشارکت کاربرد دارد.

(۱۲) اختلال‌ها با استفاده از معیارهای شناخت مشخص طبقه‌بندی می‌شوند (به عنوان مثال وجود یا فقدان طبق سطح آستانه). این معیارها همان معیارهای عملکرد و ساختارها می‌باشند. که عبارتند از: الف) ضایعه یا فقدان ب) کاهش ج) افزایش یا ازدیاد د) انحراف وقتی که اختلال وجود داشته باشد، ممکن است با استفاده از تعیین‌کننده‌های کلی بر حسب شدت درجه‌بندی شوند.

(۱۳) عوامل محیطی با عملکردهای بدن عمل می‌کنند، مانند تعامل بین کیفیت هوا و تنفس، نور و بینایی، اصوات و شنوایی، محرک‌های انحراف و توجه، عوامل زمینه‌ای و تعادل و درجه حرارت محیط و تنظیم درجه حرارت بدن.

/

:

- انجام وظیفه یا عمل فرد است.
- حضور در موقعیت زندگی است.
- مشکلات فرد در انجام فعالیت‌ها می‌باشد.
- مشکلاتی است که فرد برای حضور در موقعیت‌های زندگی ممکن است

تجربه کند.

(۱) قلمروهای فعالیت‌ها و اجزای مشارکت در فهرست مجزایی که دامنه‌ی کامل حیطه‌های زندگی را در بر می‌گیرد ارائه می‌شود. (از یادگیری اولیه و تماشا کردن، تا زمینه‌های ترکیبی نظیر تعاملات بین فردی یا اشتغال). اجزا می‌تواند برای نشان دادن «فعالیت‌ها» (A) یا «مشارکت» (P) و یا هر دو به کار رود. قلمرو این جزء توسط دو تعیین‌کننده "اقدام" و "ظرفیت" توصیف شود. از این رو اطلاعات جمع‌آوری شده از فهرست، در جدول دوبعدی (ماتریس) داده‌هایی را که فاقد هم‌پوشانی یا زوائد است ارائه می‌کند (جدول ۲ را ببینید).

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

:

تعیین‌کننده‌ها		قلمروها
ظرفیت	اقدام	
		d۱ یادگیری و دانش کاربردی
		d۲ وظایف عمومی و نیازها
		d۳ ارتباطات
		d۴ تحرک
		d۵ مراقبت فردی
		d۶ زندگی خانوادگی
		d۷ تعاملات فردی و روابط
		d۸ حیطه‌های عمده‌ی زندگی
		d۹ جامعه، زندگی اجتماعی و مدنی

۲) تعیین‌کننده‌ی اقدام، آنچه را که فرد در محیط جاری زندگی خود انجام می‌دهد، بیان می‌نماید. از آن جا که محیط فعلی شامل زمینه و محیط جامعه می‌باشد، اقدام می‌تواند همچنین به عنوان «حضور در موقعیت اجتماعی» یا «تجربه‌ی زندگی» افراد در بطن واقعی زندگی تلقی گردد. در این زمینه عوامل محیطی شامل تمام جنبه‌های فیزیکی، و اجتماعی و نگرشی هستند که می‌توانند با کاربرد عوامل محیطی کدگذاری شوند.

۳) تعیین‌کننده‌ی ظرفیت، توانایی فرد را برای انجام یک وظیفه یا اقدام مشخص می‌کند. این بخش اهدافی را برای نشان دادن بالاترین سطح احتمالی عملکرد که فرد ممکن است در یک قلمرو یا در لحظه‌ای خاص کسب نماید، ارائه می‌نماید. به منظور ارزیابی توانایی کامل فرد، وجود محیطی «استاندارد» برای خنثی نمودن تأثیرات متفاوت محیط‌های گوناگون بر توانایی او الزامی است. محیط استاندارد ممکن است: الف) محیطی متداول و واقعی باشد که برای ارزیابی ظرفیت تنظیم و آماده شده یا ب) در موارد ناممکن محیط فرضی است که تصور می‌گردد دارای اثر یکسان باشد. این محیط می‌تواند محیطی استاندارد یا یکسان نامیده شود از این رو ظرفیت، بازتاب‌دهنده توانایی‌های فردی برای تطابق با محیط است. این تطبیق می‌بایست برای همه افراد در تمامی کشورها یکسان گردیده تا مقایسه‌ی بین‌المللی امکان‌پذیر گردد.

به منظور بالا بردن دقت، مشخصات محیط یکسان یا استاندارد می‌تواند با استفاده از طبقه‌بندی عوامل محیطی کدگذاری گردد. فاصله‌ی بین ظرفیت و اقدام منعکس‌کننده اختلاف بین آثار محیط‌های فعلی و استاندارد بوده و بنابراین آماده نمودن راهنمای مفید می‌تواند برای پیشرفت اقدام در محیط‌های فردی مورد استفاده قرار گیرد.

۴) تعیین‌کننده‌های ظرفیت و اقدام، هر دو می‌توانند با، یا بدون ابزارهای کمکی یا کمک فردی مورد استفاده قرار گیرند. با آن که ابزارهای کمک فردی برطرف‌کننده اختلال‌ها نیستند، اما آن‌ها می‌توانند محدودیت‌های عملکردی را در قلمروهای ویژه، رفع نمایند. این نوع کدگذاری به ویژه برای آگاهی از آن که تا چه حد عملکرد فرد می‌تواند بدون استفاده از ابزارهای کمکی محدود گردد، مفید است. (راهنمای کدگذاری پیوست ۲)



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

۵) مشکلات و موانع در این قلمروها زمانی بروز می‌نماید که تغییرات کیفی یا کمی در انجام عملکردهای این قلمرو به وجود آید. محدودیت‌ها یا موانع در مقابل استانداردهای جمعیتی عموماً پذیرفته شده، مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. استاندارد یا هنجاری که ظرفیت و اقدام فرد توسط آن مورد قیاس قرار می‌گیرد، به فردی بدون شرایط سلامتی مشابه مربوط است (بیماری، اختلال، صدمه، ...). محدودیت یا مانع، ناسازگاری بین اقدام مشاهده شده و قابل انتظار را گزارش می‌نماید. اقدام قابل انتظار، هنجار جمعیت است که تجربه‌ی افراد را بدون شرایط سلامتی خاص نشان می‌دهد. همان هنجار مشابه در تعیین‌کننده ظرفیت مورد استفاده قرار می‌گیرد، به طوری که می‌تواند نشان دهد که برای ارتقای اقدام فرد چه کارهایی می‌تواند در محیط انجام شود.

۶) مشکل اقدام ممکن است مستقیماً ناشی از محیط اجتماعی باشد، حتی وقتی که فرد دارای اختلال نباشد. به عنوان مثال، فردی که دارای HIV مثبت بدون علائم یا بیماری باشد یا فردی دارای ظرفیت ژنتیکی ابتلا به بیماری مشخص، ممکن است هیچ اختلالی نشان ندهند یا ممکن است ظرفیت کاری کافی داشته باشند، اما به لحاظ عدم دسترسی به خدمات، تبعیض یا بدنامی نتوانند اقدام مطلوب داشته باشند.

۷) تشخیص بین «فعالیت‌ها» و «مشارکت» بر مبنای قلمروها مشکل است. مشابه آن، فرق بین جنبه‌های «فردی» و «اجتماعی» بر مبنای قلمروها امکان‌پذیر نبوده و منجر به بروز تغییرات و اقدامات مختلف بین متخصصین و نظریه‌پردازان گردیده است. از این رو ICF فهرست واحدی ارائه می‌نماید تا کاربران به توانند فعالیت‌ها (A) و مشارکت (P) را به طور عملی متمایز نمایند. این موضوع در پیوست ۳ به طور مشروح بیان می‌گردد.

:

الف) تخصیص برخی قلمروها به A و سایر موارد به P، بدون هم پوشانی.

ب) برخی مانند (الف)، اما با هم پوشانی بخشی از آن.

ج) تخصیص تمام قلمروهای تفصیلی به A و استفاده از رئوس طبقه‌بندی گسترده با P.

د) به کار بردن تمام قلمروها با A و P.

عوامل زمینه‌ای نشانگر سابقه‌ی کامل زندگی شخصی و گذران فرد می‌باشد. آن‌ها شامل عوامل محیطی و عوامل فردی هستند که ممکن است بر فرد و شرایط سلامتی و مقولات مرتبط بر سلامت وی تاثیر داشته باشد.

عوامل محیطی شامل محیط فیزیکی، اجتماعی و نگرشی است که افراد در آن زندگی و گذران می‌نمایند. این عوامل نسبت به فرد خارجی بوده و می‌توانند آثار مثبت و منفی بر اقدام فرد به عنوان عضو جامعه یا بر ظرفیت فرد یا عملکرد یا ساختار بدنی فرد داشته باشند.

( عوامل محیطی در طبقه‌بندی برای تمرکز بر دو سطح مختلف سازماندهی می‌شوند: در محیط عادی و جاری فرد، از جمله اماکنی نظیر منزل، محیط کار و مدرسه. در این سطح مختصات فیزیکی و مادی محیطی که فرد با آن مواجه است و تماس مستقیم با سایر افراد دارد نظیر خانواده، آشنایان، همسالان و افراد ناآشنا در نظر گرفته می‌شود.

ساختارهای اجتماعی رسمی و غیررسمی، خدمات و رویکردهای فراگیر یا نظام‌های اجتماعی، فرهنگی که دارای آثاری بر فرد می‌باشند. این سطح شامل سازمان‌ها و خدماتی مربوط به محیط کار، فعالیت‌های اجتماعی، نمایندگی‌های دولتی، خدمات ارتباطی و حمل و نقل و شبکه‌های اجتماعی غیررسمی

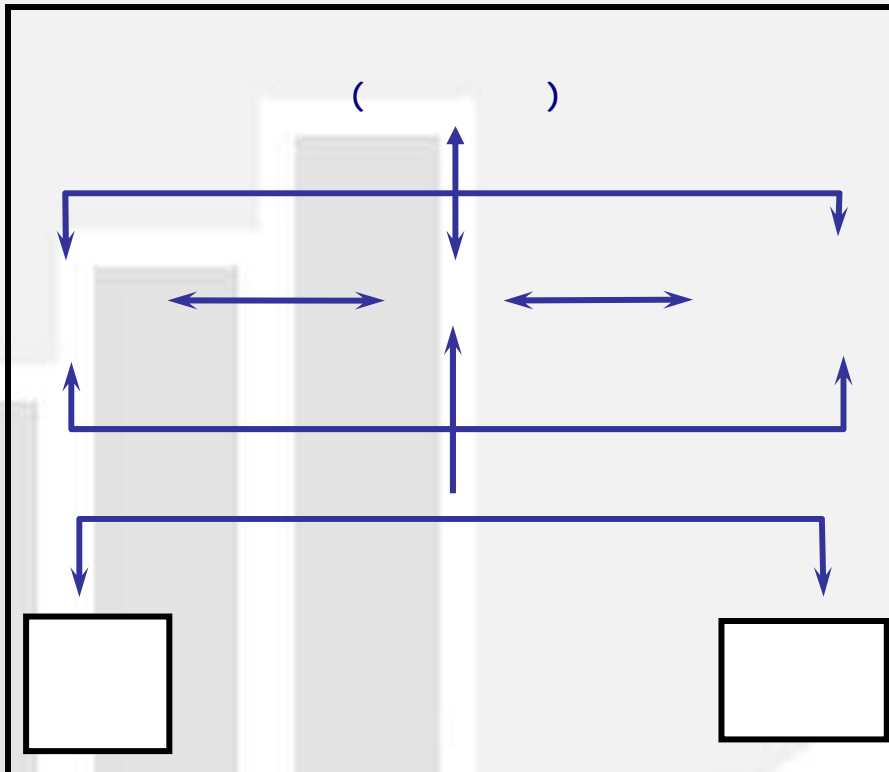
## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

همچنین قوانین، مقررات، آیین‌نامه‌های رسمی و غیررسمی، نگرش‌ها و ایدئولوژی‌ها می‌باشد. عوامل محیطی با عوامل عملکردهای بدن و ساختارها و فعالیت و مشارکت در تعامل می‌باشند. برای هر جزء، ماهیت و گستردگی تعامل می‌تواند از طریق کار علمی آینده به بهترین نحو تنظیم گردند. ناتوانی نتیجه‌ی رابطه پیچیده بین شرایط سلامت فرد و عوامل فردی، و عوامل خارجی می‌باشد که نشان‌دهنده شرایطی است که فرد در آن زندگی می‌نماید. به خاطر این رابطه، محیط‌های مختلف ممکن است دارای اثراتی متفاوت بر یک فرد با شرایط سلامتی یکسان باشند. محیط دارای موانع، یا بدون تسهیل‌کننده‌ها، اقدام فرد را محدود خواهد نمود. سایر محیط‌هایی که دارای تسهیل‌کننده‌های بیش‌تری می‌باشند ممکن است اقدام را افزایش دهند، جامعه ممکن است مانع از اقدام فرد گردد زیرا باعث ایجاد موانع گردیده (به عنوان مثال، بناهای غیر قابل دسترس) یا آن که تسهیل‌کننده‌ها را تأمین نمی‌کند (به عنوان مثال، فقدان ابزارهای کمکی). عوامل فردی زمینه‌ی ویژه‌ای از زندگی و گذران فرد بوده و متشکل از خصوصیات فردی است که ارتباطی با شرایط و حالات سلامتی ندارد. این عوامل شامل جنسیت، نژاد، سن، سایر شرایط سلامت، تناسب اندام، سبک زندگی، عادات، نحوه‌ی پرورش، روش‌های مقابله، سابقه‌ی اجتماعی، آموزش، حرفه، تجربه‌های گذشته و حال (وقایع گذشته و مقارن زندگی)، الگوی کلی رفتار، نوع شخصیت، خصوصیات روان‌شناختی فردی و سایر ویژگی‌ها می‌باشد. تمام یا هر یک ممکن است نقش در ایجاد ناتوانی به درجات مختلف ایفا نمایند. عوامل فردی در طبقه‌بندی ICF قرار نمی‌گیرند. به هر حال، آن‌ها را در شکل ۱ قرار داده تا میزان دخالت و تاثیر آن‌ها در مشارکت و مداخلات، مورد ملاحظه قرار گیرد.

به عنوان یک طبقه‌بندی، ICF الگوی «فرایند» عملکرد و ناتوانی را مشخص نمی‌کند. هر چند می‌تواند برای نشان دادن فرایند از طریق تأمین وسایل طراحی ساختارها و قلمروهای مختلف مورد استفاده قرار گیرد. ICF تأمین‌کننده‌ی رویکردی چند منظوره برای طبقه‌بندی عملکرد و ناتوانی به عنوان فرایند تعاملی و تکاملی می‌باشد، همین طوری می‌تواند «چارچوب ساختاری» برای کاربرانی که می‌خواهند الگوهایی ابداع و جنبه‌های مختلف این فرایند را مطالعه نمایند تأمین نماید. از این طریق ICF می‌تواند به صورت یک زبان مورد ملاحظه قرار گیرد. متن‌هایی که می‌توانند توسط آن ایجاد شود به کاربران، خلاقیت‌شان و جهت‌یابی علمی آن‌ها بستگی دارد. برای مشاهده‌ی بهتر، استنباط جاری از تعامل اجزای مختلف، شکل ۱ مفید می‌باشد.

مرکز آمار ایران

### ICF



مطابق شکل، عملکرد فردی در قلمروی خاص در تعامل یا در ارتباط پیچیده بین شرایط سلامت و عوامل محیطی (یعنی عوامل محیطی و فردی) است. تعامل پویایی بین این عوامل وجود دارد: مداخلات بر روی یکی از آن‌ها، ظرفیت تغییر و تطابق دادن و یا پیشگویی یک به یک روابط را داراست. تعامل در دو جهت کار می‌کند، وجود ناتوانی ممکن است حتی شرایط سلامتی را نیز تغییر دهد. نتیجه‌گیری محدودیت در ظرفیت از یک یا چند اختلال، یا محدودیت اقدام از یک یا چند محدودیت ممکن است اغلب مستدل به نظر رسد. به هر حال، مهم آن است که داده‌های مربوط به این ساختارها به طور مستقل جمع‌آوری شده و آن‌گاه در مورد ارتباطات و حلقه‌های اتفاقی بین آن‌ها تفحص شود. اگر قرار باشد تجربه‌ی سلامتی به طور کامل تفسیر گردد، تمام جزءها مفید می‌باشند. به عنوان مثال، فرد ممکن است:

- دارای اختلال‌های بدون موانع ظرفیت باشد (به عنوان مثال، بدشکلی در جدام ممکن است تأثیر مشخصی بر ظرفیت نداشته باشد).
- دارای مشکلات اقدام و موانع ظرفیت بدون اختلال‌های آشکار باشد (به عنوان مثال، کاهش اقدام در فعالیت‌های روزمره با بیماری‌های متعدد مرتبط می‌باشد).

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

- دارای مشکلات اقدام بدون اختلال یا موانع ظرفیت باشد (به عنوان مثال، فرد دارای HIV مثبت، یا بیمار سرپایی بهبود یافته از بیماری ذهنی، که با بدنامی یا تبعیض در روابط یا کار بین پرسنلی مواجه می‌باشند).
  - دارای موانع ظرفیت بدون مساعدت و فاقد مشکلات اقدامی در محیط فعلی باشد (به عنوان مثال، فرد دارای موانع حرکتی ممکن است توسط جامعه با فناوری کمکی برای تحرک مجهز گردد).
  - درجه‌ای از تأثیر معکوس را تجربه نماید ( به عنوان مثال، فقدان کاربرد اندام‌ها می‌تواند موجب تحلیل عضلانی گردد، بستری شدن در مؤسسات ممکن است منجر به ضایعه‌ی مهارت‌های اجتماعی گردد).
- نمونه‌های موجود در پیوست‌ها امکان تعاملات بین ساختارها را بیش‌تر شرح می‌دهد. نمودار شکل ۱ نقش عوامل زمینه‌ای (یعنی عوامل محیطی و فردی) را در فرایند تشریح می‌نماید. این عوامل با فرد دارای شرایط سلامت خاص خود در تعامل بوده و سطح و درجه عملکرد فرد را تعیین می‌کنند. عوامل محیطی، عوامل خارجی نسبت به فرد بوده (مانند؛ نگرش‌های اجتماعی، خصوصیات معماری، ساختار حقوقی) و در طبقه‌بندی عوامل محیطی قرار می‌گیرند. از طرف دیگر عوامل فردی در نسخه‌ی فعلی ICF طبقه‌بندی نمی‌شوند. ارزیابی آن‌ها در صورت لزوم، بستگی به کاربر دارد. آن‌ها شامل جنسیت، نژاد، سن، سایر عوامل سلامتی، تناسب اندام، شیوه‌ی زندگی، عادات، پرورش، نحوه‌ی برخورد، سابقه‌ی اجتماعی، آموزش، شغل، تجربه‌ی گذشته و حال (وقایع زندگی گذشته و جاری). الگوی رفتاری کلی و شخصیت، خصوصیات روان‌شناختی فردی و سایر خصوصیات بوده و تمام یا برخی از آن‌ها ممکن است در درجات مختلف ناتوانی نقش داشته باشند.

انواع الگوهای ذهنی برای درک و بیان ناتوانی و عملکرد پیشنهاد گردیده است. می‌توان آن‌ها را به شکل «الگوی پزشکی» و «الگوی اجتماعی» بیان نمود.

الگوی پزشکی، ناتوانی را مشکل فردی دانسته که مستقیماً به علل بیماری، ضربه یا سایر شرایط سلامت ایجاد می‌گردد و نیازمند خدمات پزشکی توسط متخصصین می‌باشد.

اداره نمودن ناتوانی هدف الگوی مذکور از طریق درمان یا تطبیق و تغییر رفتار فرد است. خدمات پزشکی موضوع اصلی کار نشان داده شده است و در سطح سیاستگذاری، پاسخ عمده عبارت از تغییر یا اصلاح راهکار ارائه‌ی خدمات بهداشتی است.

الگوی اجتماعی ناتوانی، از طرف دیگر موضوع را عمدتاً یک مشکل ایجاد شده در اجتماع دانسته و اصولاً آن را در چارچوب حضور کامل در جامعه مورد ملاحظه قرار می‌دهد. ناتوانی یک صفت فردی نیست، بلکه مجموعه‌ی پیچیده‌ای از شرایطی است که غالب آن‌ها مخلوق محیط اجتماعی است، از این رو برخورد با مشکل مستلزم اقدام اجتماعی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی برای انجام تطابق‌های محیطی لازم برای مشارکت کامل افراد دارای ناتوانی در تمام زمینه‌های زندگی اجتماعی است. از این رو موضوع یک امر نگرشی و ایدئولوژیک بوده و نیازمند تغییر اجتماعی بوده و در سطح سیاستگذاری یک موضوع حقوق بشری است. برای این الگو، ناتوانی یک موضوع سیاستگذاری است.

ICF بر مبنای تلفیق این دو الگوی متضاد قرار دارد. به منظور یکپارچه‌سازی جنبه‌های مختلف عملکرد، از رویکرد "زیستی - روانی - اجتماعی" یا "بیوسایکوسوشیال" استفاده می‌شود. از این روی، تلاش ICF آن است

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

که به ترکیبی برسد تا از آن طریق به دیدگاه‌های مختلف از نقطه نظر زیست‌شناختی، فردی و اجتماعی نائل گردد.

### ICF

**ICF** طبقه‌بندی عملکرد و ناتوانی در انسان است که به طور منظم قلمروهای سلامت و مربوط به آن را گروه‌بندی می‌نماید. در هر جزء، قلمروها مطابق خصوصیات مشترکشان (نظیر مبدأ، نوع یا تشابه) گروه‌بندی شده و به شکل معناداری تنظیم می‌شوند. طبقه‌بندی منطبق با مجموعه‌ای از اصول (پیوست ۱) سازماندهی شده است. این اصول به ارتباطی که فی ما بین سطوح سلسله مراتب طبقه‌بندی معطوف است، (مجموعه سطوح) مربوط می‌شود. اگر چه برخی از طبقه‌بندی‌ها در **ICF** به روش غیر سلسله‌مراتبی تنظیم می‌شوند که بدون هیچ نظمی فقط دارای شماره‌های شاخه‌ای مساوی هستند.

موارد ذیل مختصات طبقه‌بندی مذکور را نشان می‌دهد.

- ۱) **ICF** تعاریف استاندارد عملیاتی قلمروهای سلامت و مربوط به سلامت را در تقابل با تعاریف سلامتی بومی ارائه می‌نماید. این تعاریف صفات ضروری هر قلمرو (به عنوان مثال، کیفیت‌ها، خصوصیات و روابط) را تشریح می‌نماید و حاوی اطلاعات مضموم و غیر مضموم می‌باشد. تعاریف شامل نکات مشترک برای ارزیابی است به طوری که امکان تبدیل آن‌ها به صورت پرسشنامه وجود داشته باشد. از طرف دیگر، نتایج حاصل با ابزارهای ارزیابی موجود می‌توانند با اصطلاحات **ICF** کدگذاری شوند. برای مثال «عملکردهای بینایی» به صورت عملکردهای اشکال حسی از فاصله‌های مختلف با استفاده از یک یا هر دو چشم تعریف می‌شوند، تا این که شدت مشکلات دید به تواند به سطوح ملایم، متوسط، شدید یا کلی در پارامترها کدگذاری شوند.
- ۲) **ICF** از ساختار الفبایی عددی که حروف b, s, d, e و نشانگر عملکرد بدن، ساختار بدن، فعالیت و مشارکت و عوامل محیطی می‌باشند استفاده می‌کند. حروف‌ها با کدهای عددی. بیانگر شماره‌ی فصل (یک رقمی) و در ارائه‌ی سطح دو (دو رقمی) و سطوح سوم و چهارم (هر کدام یک رقمی) دنبال می‌شوند.
- ۳) طبقه‌بندی‌های **ICF** به صورت «گروهی» می‌باشند. تا از طریق تعاریف مفصل‌تری در خصوص زیر مجموعه‌ها طبقه‌بندی حاصل گردد. (به عنوان مثال، فصل تحرک شامل طبقه‌بندی‌های جداگانه در مورد ایستادن، نشستن، راه رفتن، وسایل حمل و غیره است). نسخه‌ی خلاصه (اجمالی) دارای دو سطح است، در حالی که نسخه‌ی کامل (مشروح) دارای چهار سطح است. کدهای نسخه‌های کوتاه و کامل در رابطه با یکدیگر بوده و نسخه‌ی کوتاه مجموعه‌ای از نسخه‌ی کامل می‌باشد.
- ۴) هر فرد ممکن است دارای دامنه‌ای از کدها در هر سطح باشد. این‌ها ممکن است مستقل یا مرتبط با یکدیگر باشند.
- ۵) کدهای **ICF** فقط با حضور تعیین‌کننده، که نشان‌دهنده‌ی گستردگی سطح سلامت می‌باشد (به عنوان مثال، شدت مشکل) کامل هستند. تعیین‌کننده‌ها با یک، دو یا اعداد بیش‌تر بعد از نقطه‌اعشاری کدگذاری می‌شوند. کاربرد هر کد می‌بایست حداقل با یک تعیین‌کننده همراه باشد. بدون تعیین‌کننده‌ها کدها فاقد معنا می‌باشند.
- ۶) اولین تعیین‌کننده برای عملکردها و ساختارهای بدن، تعیین‌کننده‌های اقدام و ظرفیت برای فعالیت‌ها و مشارکت و اولین تعیین‌کننده برای عوامل محیطی همگی گستردگی مشکل را از نظر اجزای مربوطه شرح می‌دهند.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

۷) تمامی سه جزء (عملکردها و ساختارهای بدن، فعالیت‌ها و مشارکت و عوامل محیطی) با مقیاس مشابه کمیت می‌یابند. دارای «مشکل بودن» ممکن است به معنای داشتن «اختلال، محدودیت و موانع» بسته به نوع ساختار باشد. کلمات توصیفی خاص که در پرنترهای ذیل آمده‌اند، می‌بایست مطابق قلمرو طبقه‌بندی مربوطه انتخاب گردند (در این جا XXX نشان‌دهنده عدد قلمروی سطح دوم است). برای آن که این طبقه‌بندی به شیوه‌ای عمومی در دنیا مورد استفاده قرار گیرد می‌بایست از طریق پژوهش، روش‌های ارزیابی توسعه پیدا کنند. دامنه‌ای از درصدها برای مواردی که ابزارهای ارزیابی و یا سایر استانداردها برای کمیت دادن به اختلال، موانع ظرفیت، شکل اقدام یا مانع مورد نیاز است، تأمین می‌گردند. به عنوان مثال، وقتی که «بدون مشکل» یا «مشکل کامل» مدنظر باشد، کدگذاری دارای نرخ خطای حداکثر ۵٪ می‌باشد. «مشکل متوسط» به صورت نیم یا نصف میزان «مشکل کامل» تعریف می‌شود. درصدها بر مبنای قلمروهای مختلف با توجه به استانداردهای جمعیت به صورت صدک اندازه‌گیری می‌شوند.

بدون مشکل XXX/۰	(هیچیک، فقدان، جزئی و ...)	۰-۴٪
مشکل ملایم XXX/۱	(خفیف، پایین و ...)	۵-۲۴٪
مشکل متوسط XXX/۲	(متوسط، معتدل و ...)	۲۵-۴۹٪
مشکل شدید XXX/۳	(بالا، خیلی زیاد و ...)	۵۰-۹۵٪
مشکل کامل XXX/۴	(کلی و ...)	۹۶-۱۰۰٪
نامشخص XXX/۸		
نامشمول XXX/۹		

۸) در مورد عوامل محیطی، اولین تعیین‌کننده می‌تواند برای نشان دادن گستره‌ی آثار مثبت محیط که تسهیل‌کننده‌ها می‌باشند، یا گستره‌ی آثار منفی که موانع می‌باشند، به کار رود. هر دو آن‌ها از مقیاس ۰-۴ استفاده می‌کنند، ولی برای نشان دادن تسهیل‌کننده‌ها، اعداد با علامت جمع جابجا می‌شود: به عنوان مثال ۲+۱۱.

عوامل محیطی می‌تواند کدگذاری شوند (a) در رابطه با هر ساختار فردی، یا (b) کلی، بدون رجوع به ساختار فردی، اولین گزینه اولویت دارد زیرا آثار و صفات را واضح‌تر مشخص می‌نماید.

۹) برای کاربران مختلف، ممکن است الحاق انواع اطلاعات برای کدگذاری هر مورد متناسب و مفید باشد. انواع تعیین‌کننده‌های الحاقی وجود دارند که می‌توانند مفید باشند. جدول ۳ مجموعه‌ای از تعیین‌کننده‌های هر جزء و تعیین‌کننده‌های الحاقی را نشان می‌دهد.

۱۰) تفسیرهای قلمروهای سلامت و مرتبط با آن به کاربرد آن‌ها در لحظه‌ی خاص رجوع می‌نماید (یعنی موارد فوری). به هر حال استفاده در موارد متعدد برای تشریح خط سیر زمانی و فرایند امکان پذیر است.

۱۱) در ICF سلامت فرد و موارد مربوطه، به ترتیب با کدهایی که شامل دو بخش طبقه‌بندی می‌باشد ارائه می‌گردد. از این رو حداکثر اعداد کد برای هر فرد می‌تواند در سطح یک رقمی، ۳۴ کد باشد (۸ کد عملکردهای بدن، ۸ کد ساختارهای بدن، ۹ کد اقدام و ۹ کد ظرفیت) به طور مشابه برای موارد دو سطحی مجموع کدها برابر ۳۶۲ می‌باشد. در سطوح مشروح کدهای مذکور تا ۱۴۲۴ مورد، شامل می‌گردد.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

در کاربرد ICF در زندگی عادی، ممکن است مجموعه‌ای از ۳ تا ۱۸ کد برای بیان مورد در سطح (سه رقم) کافی باشد.

به طور کلی نسخه‌ی چهار سطحی برای خدمات متخصصین به کار می‌رود (به عنوان مثال نتایج علوم توان‌بخشی، طب سالمندان) در حالی که طبقه‌بندی دو سطحی می‌تواند برای پژوهش و ارزشیابی نتایج بالینی به کار رود.

دستورالعمل‌های کدگذاری مفصل‌تر در ضمیمه‌ی ۲ ارائه می‌گردد. به کاربران اکیداً توصیه می‌گردد برای استفاده از طبقه‌بندی، از آموزش سازمان سلامت جهانی و شبکه‌های مشارکتی مربوطه بهره‌مند گردند.

مرکز آتامایران

	:	(b)
- - - - - - - - - - - - s / :		(s)
d / - :	d / - :	(d)
	e / : e +	(e)



طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

ICF

( )

مرکز آمار ایران

عملکردهای ذهنی	۱	فصل
عملکردهای حسی و درد	۲	فصل
عملکردهای صوت و گفتار	۳	فصل
عملکردهای دستگاه‌های قلبی عروقی و تنفسی و عملکرد خون و ایمنی	۴	فصل
عملکردهای دستگاه‌های گوارش، سوخت و ساز و مترشحه داخلی	۵	فصل
عملکردهای دستگاه‌های تناسلی ادراری و تولید مثل	۶	فصل
عملکردهای دستگاه‌های عصبی، عضلانی، استخوانی و مربوط به حرکت	۷	فصل
عملکردهای پوست و ساختارهای وابسته	۸	فصل

ساختارهای دستگاه عصبی	۱	فصل
چشم، گوش و ساختارهای مربوط به آن‌ها	۲	فصل
ساختارهای درگیر در صوت و گفتار	۳	فصل
ساختارهای دستگاه‌های قلبی عروقی، تنفسی و ایمنی	۴	فصل
ساختارهای مربوط به دستگاه‌های گوارش، سوخت و ساز و مترشحه داخلی	۵	فصل
ساختارهای مربوط به دستگاه تناسلی ادراری و تولید مثل	۶	فصل
ساختارهای مربوط به حرکت	۷	فصل
ساختارهای پوست و مربوط به آن	۸	فصل

یادگیری و دانش کاربردی	۱	فصل
وظایف عمومی و نیازها	۲	فصل
برقراری ارتباط	۳	فصل
تحرك	۴	فصل
مراقبت فردی	۵	فصل
زندگی خانوادگی	۶	فصل
روابط و تعاملات بین فردی	۷	فصل
حیطه‌های عمده زندگی	۸	فصل
جامعه، زندگی اجتماعی و مدنی	۹	فصل

تولیدات و فناوری	۱	فصل
محیط طبیعی و تغییرات محیطی ساخت بشر	۲	فصل
حمایت و روابط	۳	فصل
نگرش‌ها	۴	فصل
خدمات، ساختارها و راهکارها	۵	فصل

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

ICF

(

)

مرکز آمار ایران

( b - b )

- b110 عملکردهای هوشیاری
- b114 عملکردهای درک موقعیت
- b117 عملکردهای هوشی
- b122 عملکردهای روانی اجتماعی کلی
- b126 عملکردهای خلقی و شخصیت
- b130 عملکردهای انرژی و انگیزش
- b134 عملکردهای خواب
- b139 سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای ذهنی کلی

( b - b )

- b140 عملکردهای توجه
- b144 عملکردهای حافظه
- b147 عملکردهای روانی حرکتی
- b152 عملکردهای هیجانی
- b156 عملکردهای ادراکی
- b160 عملکردهای تفکر
- b164 عملکردهای شناختی سطح بالاتر مغزی
- b167 عملکردهای ذهنی زبان
- b172 عملکردهای محاسبه
- b176 عملکردهای ذهنی حرکت‌های پیچیده‌ی متوالی
- b180 عملکردهای آگاهی فرد نسبت به خود و زمان
- b189 سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای ذهنی خاص
- b198 سایر موارد مشخص عملکردهای ذهنی
- b199 موارد نامشخص عملکردهای ذهنی

(b -b )

b۲۱۰ عملکردهای بینایی  
b۲۱۵ عملکردهای ساختارهای متصل به چشم  
b۲۲۰ حس‌های مربوط به چشم و ساختارهای مجاور  
b۲۲۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای بینایی و مربوط به آن

(b -b ) ( )

b۲۳۰ عملکردهای شنوایی  
b۲۳۵ عملکردهای دهلیزی (وستیبولار)  
b۲۴۰ حس‌های مربوط به شنوایی و عملکردهای دهلیزی (وستیبولار)  
b۲۴۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای شنوایی و دهلیزی (وستیبولار)

(b -b )

b۲۵۰ عملکردهای چشایی  
b۲۵۵ عملکردهای حس بویایی  
b۲۶۰ عملکردهای حس عمقی  
b۲۶۵ عملکردهای لامسه  
b۲۷۰ عملکردهای حسی مربوط به حرارت و سایر محرک‌ها  
b۲۷۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای حسی

(b -b )

b۲۸۰ حس درد  
b۲۸۹ سایر موارد مشخص و نامشخص حس درد  
b۲۹۸ سایر موارد مشخص عملکردهای حسی و درد  
b۲۹۹ سایر موارد نامشخص عملکردهای حسی و درد

b۳۱۰ عملکردهای صوتی  
b۳۲۰ عملکردهای تولیدی  
b۳۳۰ روانی و آهنگ عملکردهای گفتاری  
b۳۴۰ عملکردهای صداسازی جایگزین (متناوب)  
b۳۹۸ سایر موارد مشخص عملکردهای صوت و گفتار  
b۳۹۹ سایر موارد نامشخص عملکردهای صوت و گفتار

(b -b )

b۴۱۰ عملکردهای قلب  
b۴۱۵ عملکردهای عروق خونی  
b۴۲۰ عملکردهای فشار خون  
b۴۲۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای دستگاه قلبی عروقی

(b -b )

b۴۳۰ عملکردهای دستگاه خونی  
b۴۳۵ عملکردهای دستگاه ایمنی  
b۴۳۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای دستگاه‌های خونی و ایمنی

(b -b )

b۴۴۰ عملکردهای تنفس  
b۴۴۵ عملکردهای عضله‌ها تنفسی  
b۴۴۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای دستگاه تنفسی

(b -b )

b۴۵۰ سایر عملکردهای تنفسی  
b۴۵۵ عملکردهای تمرینات استقامتی  
b۴۶۰ حس‌های مربوط به عملکردهای قلبی عروقی و تنفسی  
b۴۶۹ سایر موارد مشخص و نامشخص سایر عملکردها و حس‌های دستگاه‌های قلبی عروقی و تنفسی  
b۴۹۸ سایر موارد مشخص عملکردهای دستگاه‌های قلبی عروقی، تنفسی و خونی و ایمنی  
b۴۹۹ سایر موارد نامشخص عملکردهای دستگاه‌های قلبی عروقی، تنفسی و خونی و ایمنی

(b -b )

b۵۱۰ عملکردهای خوردن  
b۵۱۵ عملکردهای هضم

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b۵۲۰ عملکردهای انباشت<sup>۱</sup>  
b۵۲۵ عملکردهای دفع  
b۵۳۰ عملکردهای نگهداشت وزن  
b۵۳۵ احساسات مربوط به دستگاه گوارش  
b۵۳۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای مربوط به دستگاه گوارش

( b -b )

b۵۴۰ عملکردهای سوخت و ساز عمومی  
b۵۴۵ عملکردهای تعادل آب، مواد معدنی و الکترولیت‌ها  
b۵۵۰ عملکردهای تنظیم دمای بدن  
b۵۵۵ عملکردهای غدد مترشحه‌ی داخلی  
b۵۵۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای مربوط به سوخت و ساز و دستگاه مترشحه‌ی داخلی  
b۵۹۸ سایر موارد مشخص عملکردهای دستگاه‌های گوارش، سوخت و ساز و مترشحه‌ی داخلی  
b۵۹۹ سایر موارد نامشخص عملکردهای دستگاه‌های گوارش، سوخت و ساز و مترشحه‌ی داخلی

( b -b )

b۶۱۰ عملکردهای ترشح ادرار  
b۶۲۰ عملکردهای دفع ادرار  
b۶۳۰ احساسات مربوط به عملکردهای ادراری  
b۶۳۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای ادراری

( b -b )

b۶۴۰ عملکردهای جنسی  
b۶۵۰ عملکردهای قاعدگی  
b۶۶۰ عملکردهای تولید مثل  
b۶۷۰ احساسات مربوط به عملکردهای تناسلی و تولید مثل  
b۶۷۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای تناسلی و تولید مثل  
b۶۹۸ سایر موارد مشخص عملکردهای تناسلی ادراری و تولید مثل  
b۶۹۹ موارد نامشخص عملکردهای تناسلی ادراری و تولید مثل

(b -b )

b۷۱۰ عملکردهای حرکتی مفصل  
b۷۱۵ عملکردهای ثبات مفصلی  
b۷۲۰ عملکردهای حرکتی استخوان  
b۷۲۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای مفاصل واستخوان‌ها

(b -b )

b۷۳۰ عملکردهای قدرت عضله  
b۷۳۵ عملکردهای تون (Tone) عضله  
b۷۴۰ عملکردهای استقامتی عضله  
b۷۴۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای عضله

(b -b )

b۷۵۰ عملکردهای بازتاب (Reflex) حرکتی  
b۷۵۵ عملکردهای واکنش حرکت غیرارادی  
b۷۶۰ عملکردهای کنترل حرکت ارادی  
b۷۶۵ عملکردهای حرکت غیرارادی  
b۷۷۰ عملکردهای الگوی راه رفتن  
b۷۸۰ احساسات مربوط به عضله‌ها و عملکردهای حرکتی  
b۷۸۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای حرکتی  
b۷۹۸ سایر موارد مشخص عملکردهای دستگاه‌های عصبی عضلانی استخوانی و مربوط به حرکت  
b۷۹۹ موارد نامشخص عملکردهای دستگاه‌های عصبی عضلانی استخوانی و مربوط به حرکت

(b -b )

b۸۱۰ عملکردهای حفاظتی پوست  
b۸۲۰ عملکردهای ترمیم پوست  
b۸۳۰ سایر عملکردهای پوست  
b۸۴۰ احساسات مربوط به پوست  
b۸۴۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای پوست



( b - b )

b۸۵۰ عملکردهای مو

b۸۶۰ عملکردهای ناخن‌ها

b۸۶۹ سایر موارد مشخص و نامشخص عملکردهای مو و ناخن‌ها

b۸۹۸ سایر موارد مشخص عملکردهای پوست و ساختارهای مربوط به آن

b۸۹۹ موارد نامشخص عملکردهای پوست و ساختارهای مربوط به آن

مرکز آمار ایران

۵۱۱۰ ساختار مغز  
۵۱۲۰ نخاع و ساختارهای مربوط به آن  
۵۱۳۰ ساختار مننژها  
۵۱۴۰ ساختار دستگاه عصبی سمپاتیک  
۵۱۵۰ ساختار دستگاه عصبی پاراسمپاتیک  
۵۱۹۸ سایر موارد مشخص ساختار دستگاه عصبی  
۵۱۹۹ موارد نامشخص ساختار دستگاه عصبی

۵۲۱۰ ساختار حدقه چشم  
۵۲۲۰ ساختار کره چشم  
۵۲۳۰ ساختارهای اطراف چشم  
۵۲۴۰ ساختار گوش خارجی  
۵۲۵۰ ساختار گوش میانی  
۵۲۶۰ ساختار گوش داخلی  
۵۲۹۸ سایر موارد مشخص چشم، گوش و ساختارهای مربوط به آن‌ها  
۵۲۹۹ موارد نامشخص چشم، گوش و ساختارهای مربوط به آن‌ها

۵۳۱۰ ساختار بینی  
۵۳۲۰ ساختار دهان  
۵۳۳۰ ساختار حلق  
۵۳۴۰ ساختار حنجره  
۵۳۹۸ سایر موارد مشخص ساختارهای مربوط به صوت و گفتار  
۵۳۹۹ موارد نامشخص ساختارهای مربوط به صوت و گفتار

۵۴۱۰ ساختار دستگاه قلبی عروقی  
۵۴۲۰ ساختار دستگاه ایمنی  
۵۴۳۰ ساختار دستگاه تنفسی  
۵۴۹۸ سایر موارد مشخص ساختارهای قلبی عروقی، تنفسی و ایمنی  
۵۴۹۹ موارد نامشخص ساختارهای قلبی عروقی، تنفسی و ایمنی

۵۵۱۰ ساختار غدد بزاقی  
۵۵۲۰ ساختار مری  
۵۵۳۰ ساختار معده  
۵۵۴۰ ساختار روده  
۵۵۵۰ ساختار لوزالمعده  
۵۵۶۰ ساختار کبد  
۵۵۷۰ ساختار کیسه و مجرای صفرا  
۵۵۸۰ ساختار غدد درون ریز  
۵۵۹۸ سایر موارد مشخص ساختارهای مربوط به دستگاه‌های گوارش، سوخت و ساز، مترشحه‌ی داخلی  
۵۵۹۹ موارد نامشخص ساختارهای مربوط به دستگاه‌های گوارش، سوخت و ساز، مترشحه‌ی داخلی

۵۶۱۰ ساختار دستگاه ادراری  
۵۶۲۰ ساختار کف لگن  
۵۶۳۰ ساختار دستگاه تولید مثل  
۵۶۹۸ سایر موارد مشخص ساختارهای مربوط به دستگاه‌های تناسلی ادراری و تولید مثل  
۵۶۹۹ موارد نامشخص ساختارهای مربوط به دستگاه‌های تناسلی ادراری و تولید مثل

۵۷۱۰ ساختار ناحیه‌ی سر و گردن  
۵۷۲۰ ساختار ناحیه‌ی شانه  
۵۷۳۰ ساختار اندام فوقانی  
۵۷۴۰ ساختار ناحیه‌ی لگن  
۵۷۵۰ ساختار اندام تحتانی  
۵۷۶۰ ساختار تنه  
۵۷۷۰ سایر ساختارهای عضلانی استخوانی مربوط به حرکت  
۵۷۹۸ سایر موارد مشخص ساختارهای مربوط به حرکت  
۵۷۹۹ موارد نامشخص ساختارهای مربوط به حرکت

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

SA۱۰ ساختار نواحی پوست

SA۲۰ ساختار غدد پوست

SA۳۰ ساختار ناخن‌ها

SA۴۰ ساختار مو

SA۹۸ سایر موارد مشخص پوست و ساختارهای مربوط به آن

SA۹۹ موارد نامشخص پوست و ساختارهای مربوط به آن

مرکز آمار ایران

( d -d )

- d۱۱۰ تماشا کردن(نگاه کردن)
- d۱۱۵ گوش دادن
- d۱۲۰ سایر حس‌های هدفمند
- d۱۲۹ سایر موارد مشخص و نامشخص تجارب حسی هدفمند

( d -d )

- d۱۳۰ کپی کردن (تقلید کردن)
- d۱۳۵ تکرار کردن
- d۱۴۰ یادگیری خواندن
- d۱۴۵ یادگیری نوشتن
- d۱۵۰ یادگیری محاسبه کردن
- d۱۵۵ کسب مهارت‌ها
- d۱۵۹ سایر موارد مشخص و نامشخص یادگیری اولیه

( d -d )

- d۱۶۰ توجه متمرکز<sup>۱</sup>
- d۱۶۳ فکر کردن
- d۱۶۶ خواندن
- d۱۷۰ نوشتن
- d۱۷۲ محاسبه کردن
- d۱۷۵ حل مسائل
- d۱۷۷ تصمیم‌گیری‌ها
- d۱۷۹ سایر موارد مشخص و نامشخص دانش کاربردی
- d۱۹۸ سایر موارد مشخص یادگیری و دانش کاربردی
- d۱۹۹ موارد نامشخص یادگیری و دانش کاربردی

- d۲۱۰ به عهده گرفتن یک وظیفه
- d۲۲۰ به عهده گرفتن وظایف متعدد
- d۲۳۰ انجام وظایف روزمره
- d۲۴۰ مقابله با استرس و سایر نیازهای روان‌شناختی
- d۲۹۸ سایر موارد مشخص وظایف عمومی و نیازها
- d۲۹۹ موارد نامشخص وظایف عمومی و نیازها

( d - d )

- d۳۱۰ برقراری ارتباط با - دریافت - پیام‌های گفتاری
- d۳۱۵ برقراری ارتباط با - دریافت - پیام‌های غیرکلامی
- d۳۲۰ برقراری ارتباط با - دریافت - پیام‌های زبان اشاره رسمی
- d۳۲۵ برقراری ارتباط با - دریافت - پیام‌های نوشتاری
- d۳۲۹ سایر موارد مشخص و نامشخص برقراری ارتباط - دریافت

( d - d )

- d۳۳۰ صحبت کردن
- d۳۳۵ تولید پیام‌های غیرکلامی
- d۳۴۰ تولید پیام‌های زبان اشاره رسمی
- d۳۴۵ پیام‌های نوشتاری
- d۳۴۹ سایر موارد مشخص و نامشخص برقراری ارتباط - تولید

( d - d )

- d۳۵۰ مکالمه
- d۳۵۵ مباحثه
- d۳۶۰ کاربرد ابزارها و فنون برقراری ارتباط
- d۳۶۹ سایر موارد مشخص و نامشخص مکالمه و کاربرد ابزارها و فنون برقراری ارتباط
- d۳۹۸ سایر موارد مشخص برقراری ارتباط
- d۳۹۹ موارد نامشخص برقراری ارتباط

(d -d )

- d۴۱۰ تغییر وضعیت پایه‌ای بدن
- d۴۱۵ حفظ وضعیت بدن
- d۴۲۰ حرکتهای انتقالی توسط خود فرد
- d۴۲۹ سایر موارد مشخص و نامشخص تغییر دادن و حفظ نمودن وضعیت بدن

(d -d )

- d۴۳۰ بلند کردن و حمل کردن اشیا
- d۴۳۵ جابجا کردن اشیا با اندام تحتانی
- d۴۴۰ کاربرد دست در حرکتهای ظریف
- d۴۴۵ کاربرد دست و بازو
- d۴۴۹ سایر موارد مشخص و نامشخص حمل کردن، برداشتن جابجایی اشیا

(d -d )

- d۴۵۰ راه رفتن
- d۴۵۵ حرکت کردن در اطراف
- d۴۶۰ حرکت کردن در اطراف در مکان‌های مختلف
- d۴۶۵ حرکت کردن در اطراف با استفاده از تجهیزات
- d۴۶۹ سایر موارد مشخص و نامشخص راه رفتن و حرکت کردن

(d -d )

- d۴۷۰ استفاده از وسایل حمل و نقل
- d۴۷۵ رانندگی کردن
- d۴۸۰ سواری گرفتن از حیوانات به عنوان وسیله نقلیه
- d۴۸۹ سایر موارد مشخص و نامشخص جابجایی با استفاده از وسایل حمل و نقل
- d۴۹۸ سایر موارد مشخص تحرک
- d۴۹۹ موارد نامشخص تحرک

d۵۱۰ خود را شستن

d۵۲۰ مراقبت از بخش‌های بدن

d۵۳۰ توالی رفتن

d540 لباس پوشیدن

d550 خوردن

d560 نوشیدن

d570 توجه به بهداشت فردی

d598 سایر موارد مشخص مراقبت فردی

d599 موارد نامشخص مراقبت فردی

(d -d )

d610 تأمین محل زندگی

d620 به دست آوردن کالاها و خدمات

d629 سایر موارد مشخص و نامشخص به دست آوردن نیازها

(d -d )

d630 آماده سازی غذا

d640 انجام کارهای منزل

d649 سایر موارد مشخص و نامشخص وظایف منزل

(d -d )

d650 مراقبت از وسایل منزل

d660 یاری دادن به سایر افراد

d669 سایر موارد مشخص و نامشخص مراقبت از وسایل منزل و یاری دادن به سایر افراد

d698 سایر موارد مشخص زندگی خانوادگی

d699 موارد نامشخص زندگی خانوادگی

(d -d )

d710 تعاملات بین فردی ساده

d720 تعاملات بین فردی پیچیده

d729 سایر موارد مشخص و نامشخص تعاملات بین فردی عمومی

(d -d )

d730 برقراری ارتباط با افراد غریبه



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

- d۷۴۰ روابط اجتماعی رسمی
- d۷۵۰ روابط اجتماعی غیررسمی
- d۷۶۰ روابط خانوادگی
- d۷۷۰ روابط صمیمانه
- d۷۷۹ سایر موارد مشخص و نامشخص روابط بین فردی ویژه
- d۷۹۸ سایر موارد مشخص روابط و تعاملات بین فردی
- d۷۹۹ موارد نامشخص روابط و تعاملات بین فردی

### ( d -d )

- d۸۱۰ آموزش غیررسمی
- d۸۱۵ آموزش پیش دبستانی
- d۸۲۰ آموزش مدرسه‌ای
- d۸۲۵ آموزش حرفه‌ای(حرفه‌آموزی)
- d۸۳۰ آموزش عالی
- d۸۳۹ سایر موارد مشخص و نامشخص آموزش

### ( d -d )

- d۸۴۰ کارآموزی (آمادگی برای کار)
- d۸۴۵ به دست آوردن، حفظ و اتمام کار
- d۸۵۰ اشتغال دستمزدی(درآمدزا)
- d۸۵۵ اشتغال غیر دستمزدی(غیر درآمدزا)
- d۸۵۹ سایر موارد مشخص و نامشخص کار و اشتغال

### ( d -d )

- d۸۶۰ معاملات اقتصادی پایه
- d۸۶۵ معاملات اقتصادی پیچیده
- d۸۷۰ خودکفایی اقتصادی
- d۸۷۹ سایر موارد مشخص و نامشخص زندگی اقتصادی
- d۸۹۸، سایر موارد مشخص حیطه‌های عمده‌ی زندگی
- d۸۹۹ موارد نامشخص حیطه‌های عمده‌ی زندگی

d۹۱۰ زندگی در جامعه

d۹۲۰ تفریح و اوقات فراغت

d۹۳۰ مذهب و روحانیت

d۹۴۰ حقوق بشر

d۹۵۰ زندگی سیاسی و شهروندی

d۹۹۸ سایر موارد مشخص جامعه، زندگی اجتماعی و مدنی

d۹۹۹ موارد نامشخص جامعه، زندگی اجتماعی و مدنی

مرکز آمار ایران

- ۵۱۱۰ محصولات یا مواد برای مصرف شخصی
- ۵۱۱۵ محصولات و فناوری برای کاربرد شخصی در زندگی روزمره
- ۵۱۲۰ محصولات و فناوری برای حرکت و حمل و نقل شخصی درون خانه یا فضای بیرون
- ۵۱۲۵ محصولات و فناوری در زمینه‌ی ارتباطات
- ۵۱۳۰ محصولات و فناوری در زمینه‌ی آموزش
- ۵۱۳۵ محصولات و فناوری در زمینه‌ی اشتغال
- ۵۱۴۰ محصولات و فناوری برای فرهنگ، تفریح و ورزش
- ۵۱۴۵ محصولات و فناوری برای انجام اعمال مذهبی و روحانی
- ۵۱۵۰ طراحی، ساخت و محصولات و فناوری ساختمانی برای استفاده عمومی
- ۵۱۵۵ طراحی، ساخت محصولات و فناوری ساختمانی برای استفاده خصوصی
- ۵۱۶۰ محصولات و فناوری عمران اراضی
- ۵۱۶۵ دارایی
- ۵۱۹۸ سایر موارد مشخص محصولات و فناوری
- ۵۱۹۹ موارد نامشخص محصولات و فناوری

- ۵۲۱۰ جغرافیای فیزیکی
- ۵۲۱۵ جمعیت
- ۵۲۲۰ گیاهان و جانوران
- ۵۲۲۵ آب و هوا
- ۵۲۳۰ وقایع طبیعی
- ۵۲۳۵ وقایع ناشی از دخالت انسان
- ۵۲۴۰ نور
- ۵۲۴۵ تغییرات زمانی (مربوط به زمان)
- ۵۲۵۰ صدا
- ۵۲۵۵ ارتعاش
- ۵۲۶۰ کیفیت هوا
- ۵۲۹۸ موارد مشخص محیطی طبیعی و تغییرات محیطی ساخت بشر
- ۵۲۹۹ موارد نامشخص محیطی طبیعی و تغییرات محیطی ساخت بشر

۴۳۱۰ فامیل نزدیک

۴۳۱۵ فامیل دور

۴۳۲۰ دوستان

۴۳۲۵ آشنایان، همسالان، همکاران، همسایگان و اعضای جامعه

۴۳۳۰ افراد در موقعیت های قدرت

۴۳۳۵ افراد در موقعیت های زیر دست، تابع

۴۳۴۰ مراقبین درمانی و مددیاران شخصی

۴۳۴۵ غریبه ها

۴۳۵۰ حیوان های خانگی

۴۳۵۵ کارکنان امور بهداشتی (امور سلامت)

۴۳۶۰ حرفه های دیگر (غیر مرتبط با امور بهداشتی)

۴۳۹۸ سایر موارد مشخص حمایت و خویشاوندان

۴۳۹۹ موارد نامشخص حمایت و خویشاوندان

۴۴۱۰ نگرش های شخصی اعضای فامیل نزدیک

۴۴۱۵ نگرش های شخصی اعضای فامیل دور

۴۴۲۰ نگرش های شخصی دوستان

۴۴۲۵ نگرش های شخصی آشنایان، همسالان، همکاران، همسایگان و اعضای جامعه

۴۴۳۰ نگرش های شخصی افراد در موقعیت های قدرت

۴۴۳۵ نگرش های شخصی افراد در موقعیت های زیر دست، تابع

۴۴۴۰ نگرش های شخصی مراقبین درمانی و مددیاران شخصی

۴۴۴۵ نگرش های شخصی غریبه ها

۴۴۵۰ نگرش های شخصی کارکنان امور بهداشتی (امور سلامت)

۴۴۵۵ نگرش های شخصی حرفه های دیگر (غیر مرتبط با امور بهداشتی)

۴۴۶۰ نگرش های اجتماعی

۴۴۶۵ هنجارها، اقدامات و طرز تفکر اجتماعی

۴۴۹۸ سایر موارد مشخص نگرش ها

۴۴۹۹ موارد نامشخص نگرش ها

۴۵۱۰ خدمات، خط مشی و نظام برای تولید کالاهای مصرفی

۴۵۱۵ خط مشی، نظام و خدمات ساخت و معماری

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

- ۵۵۲۰ خط مشی، نظام و خدمات طراحی فضای باز
- ۵۵۲۵ خط مشی، نظام و خدمات ساخت مسکن
- ۵۵۳۰ خط مشی، نظام و خدمات مایحتاج عمومی
- ۵۵۳۵ خط مشی، نظام و خدمات ارتباطات
- ۵۵۴۰ خط مشی، نظام و خدمات حمل و نقل
- ۵۵۴۵ خط مشی، نظام و خدمات حمایت مدنی
- ۵۵۵۰ خط مشی، نظام و خدمات قانونی
- ۵۵۵۵ خط مشی، نظام و خدمات سازمانی و جوامع
- ۵۵۶۰ خط مشی، نظام و خدمات رسانه‌ای (ارتباط جمعی)
- ۵۵۶۵ خط مشی، نظام و خدمات اقتصادی
- ۵۵۷۰ خط مشی، نظام و خدمات تأمین اجتماعی
- ۵۵۷۵ خط مشی، نظام و خدمات حمایت اجتماعی عمومی
- ۵۵۸۰ خط مشی، نظام و خدمات بهداشتی (سلامت)
- ۵۵۸۵ خط مشی، نظام و خدمات آموزش و کارآموزی
- ۵۵۹۰ خط مشی، نظام و خدمات کار و اشتغال
- ۵۵۹۵ خط مشی، نظام و خدمات سیاسی
- ۵۵۹۸ سایر موارد مشخص خدمات، خط مشی و نظام
- ۵۵۹۹ موارد نامشخص خدمات، خط مشی و نظام

مرکز آمار ایران

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

ICF

مرکز آمار ایران

## (BODY FUNCTIONS)

:

: عملکردهای فیزیکی دستگاه‌های بدن (از جمله عملکردهای روان‌شناختی) می‌باشند.

: مشکلات در عملکرد یا ساختار بدن به عنوان انحراف یا ضایعه مشخص می‌باشند.

توصیف‌کننده‌ها با مقیاس منفی، برای نشان دادن گستره یا میزان آسیب به کار می‌روند.

بدون آسیب XXX/۰	(هیچ یک، فقدان، جزئی و ...)	۰-۴٪
آسیب ملایم XXX/۱	(خفیف، پایین و ...)	۵-۲۴٪
آسیب متوسط XXX/۲	(متوسط، معتدل و ...)	۲۵-۴۹٪
آسیب شدید XXX/۳	(بالا، خیلی زیاد و ...)	۵۰-۹۵٪
آسیب کامل XXX/۴	(کلی و ...)	۹۶-۱۰۰٪
نامشخص XXX/۸		
نامشمول XXX/۹		

دامنه‌های گسترده‌ای از درصدها برای آن دسته از مواردی که دارای ابزارهای ارزیابی یا معیارهای تعیین کمیت آسیب‌ها در عملکرد بدن می‌باشند ارائه می‌شوند.

به عنوان نمونه، وقتی که بدون "آسیب" یا "آسیب کامل" مشخص می‌شوند می‌توان خطای تا ۵٪ را منظور نمود. "آسیب متوسط" عموماً معادل نیمی از مقیاس "آسیب کلی" است.

درصدها در قلمروهای مختلف با رجوع به معیارهای جمعیت به مقوله‌ی صدک‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند.

برای آن که این کمیت‌ها به طور عمومی مورد استفاده قرار گیرند، می‌بایست از طریق پژوهش، مراحل

ارزیابی ارائه گردند.

مرکز آمار ایران

این فصل درباره عملکردهای مغز است: عملکردهای ذهنی کلی، نظیر هوشیاری، انرژی و انگیزش و عملکردهای ذهنی خاص، نظیر عملکردهای ذهنی حافظه، زبان و محاسبه.

( b - b )

b

عملکردهای ذهنی عمومی بیان آگاهی و هوشیاری شامل وضوح و تداوم حالت بیداری

شامل: عملکردهای بیان، تداوم و کیفیت هوشیاری، از دست دادن هوشیاری، اغما، زندگی نباتی، حالات خواب عمیق، حالات خلسه، هوشیاری متأثر از دارو، هذیان، کرختی و بی‌حسی

غیر شامل: عملکردهای درک موقعیت (b۱۱۴)، عملکردهای انرژی و انگیزش (b۱۳۰)، عملکردهای خواب (b۱۳۴).

b

عملکردهای ذهنی که در صورت تغییر، حالاتی نظیر تیرگی هوشیاری، منگی و بی‌حسی، یا اغما ایجاد می‌شوند.

b

عملکردهای ذهنی که موجب پایداری حالت بیداری، هوشیاری و آگاهی می‌گردد، که در صورت اختلال، ممکن است موجب بروز حالت خلسه یا سایر حالات مشابه گردد.

b

عملکردهای ذهنی که وقتی تغییر یابند موجب تغییراتی در سطح بیداری، هوشیاری و آگاهی شوند، نظیر حالات متأثر از دارو یا هذیان

b

b



طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b

عملکردهای ذهنی عمومی درخصوص آگاهی فرد از ارتباط با خود، نسبت به سایرین، زمان و محیط اطراف

شامل: عملکردهای درک موقعیت نسبت به زمان، مکان و فرد، درک موقعیت نسبت به خود و سایر افراد، فقدان درک موقعیت نسبت به زمان، مکان و فرد.

غیر شامل: عملکردهای هوشیاری (b110)، عملکردهای توجه (b140)، عملکردهای حافظه (b144)

b

عملکردهایی که موجب آگاهی از روز، تاریخ، ماه و سال می‌شوند.

b

عملکردهای ذهنی که موجب آگاهی از موقعیت مکانی فرد نظیر محیط اطراف فرد، شهر یا کشور فرد می‌گردند.

b

عملکردهای ذهنی که موجب آگاهی نسبت به هویت خود و افراد در محیط اطراف می‌گردند.

b

عملکردهای ذهنی که موجب آگاهی نسبت به هویت خود می‌گردند.

b

عملکردهای ذهنی که موجب آگاهی از هویت سایر افراد در محیط اطراف می‌شوند.

b

b

b

مرکز آمار ایران

**b**

**b**

عملکردهای ذهنی عمومی، موردنیاز برای درک کردن و یکپارچه‌سازی ساختاری عملکردهای ذهنی مختلف از جمله تمام عملکردهای شناختی و رشد آن‌ها در طی زندگی

شامل: عملکردهای رشد هوشی، عقب ماندگی هوشی، عقب ماندگی ذهنی، زوال عقلی

غیر شامل: عملکردهای حافظه (b144)، عملکردهای تفکر (b160)، عملکردهای شناختی سطح بالاتر مغزی (b164)

**b**

عملکردهای ذهنی عمومی، همان طوری که طی زندگی رشد می‌نمایند، نیازمند درک کردن و یکپارچه‌سازی ساختاری عملکردهای ذهنی که منجر به تشکیل مهارت‌های بین فردی به منظور نهادینه نمودن تعامل اجتماعی دو جانبه، از نظر معنا و هدف می‌گردند، می‌باشد.

شامل: نظیر اوتیسم

**b**

عملکردهای ذهنی عمومی آمادگی سرشتی فرد برای واکنش نشان دادن به طریق خاص نسبت به موقعیت‌ها، از جمله مجموعه‌ی خصوصیت ذهنی که فرد را از دیگران متمایز می‌نماید.

شامل: عملکردهای برون‌گرایی، دورنگرایی، سازگاری، وظیفه‌شناسی، ثبات ذهنی و هیجانی، آمادگی برای کسب تجربه، خوش‌بینی، نوجویی، اطمینان، قابلیت اعتماد.

غیر شامل: عملکردهای هوشی (b117)، عملکردهای انرژی و انگیزش (b130)، عملکردهای روانی حرکتی (b147)، عملکردهای هیجانی (b152)

**b**

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

عملکردهای ذهنی که موجب تمایل فردی به بیرون از خود (اجتماعی شدن و خود نمایی) می‌گردد، در مقایسه با خجول بودن، محدود و مهار شده

b

عملکردهای ذهنی که موجب تمایل فردی به همکاری، دوست شدن، تطبیق می‌گردد، در مقایسه با غیر دوستانه، مخالفت‌کننده و بی‌اعتنا

b

عملکردهای ذهنی که موجب تمایل فردی به سخت‌کوشی، مرتب بودن و وسواس می‌شوند، در مقایسه با عملکردهای ذهنی و تمایل داشتن به رفتارهایی نظیر تنبلی، غیرقابل اعتمادی و بی‌مسئولیتی.

b

عملکردهای ذهنی که موجب تمایل فردی به متین، آرام بودن و موقر می‌گردد، در مقایسه با تحریک‌پذیر، پریشان، جابجا شونده و محبوس

b

عملکردهای ذهنی که موجب تمایل فردی به کنجکاو، تخیل، پرسشگر و طالب تجربه می‌گردد، در مقایسه با بی‌روح، بی‌توجه، هیجان بی‌حالت.

b

عملکردهای ذهنی که موجب تمایل فردی به خوش رویی، خوشدل و امیدوار می‌گردد، در مقایسه با افسرده، عبوس و مایوس‌کننده.

b

عملکردهای ذهنی که موجب تمایل فردی به از خود مطمئن نبودن، دلیر و مدعی می‌گردد، در مقایسه با کم‌رو، نامطمئن و مایوس

b

عملکردهای ذهنی که موجب تمایل فردی به قابل اعتماد بودن و مقید به اصول اخلاقی می‌گردد، در مقایسه با متقلب و ضد اجتماعی

b

b

b

ساز و کارهای فیزیولوژیکی و روان‌شناختی، عملکردهای ذهنی عمومی که موجب می‌گردند تا فرد به طور مستمر به سوی رضایت‌مندی از نیازهای ویژه و اهداف عمومی حرکت نماید.

شامل: عملکردهای سطح انرژی، انگیزش، اشتها، اشتیاق (از جمله اشتیاق به مواد و کنترل محرک ها)

غیر شامل: عملکردهای هوشیاری (b110)، عملکردهای خلقی و شخصیت (b126)، عملکردهای خواب (b134)، عملکردهای روانی حرکتی (b147)، عملکردهای هیجانی (b152)

b

عملکردهای ذهنی که موجب نیرومندی و استقامت می‌گردد.

b

عملکردهای ذهنی موجب و مشوق "عمل کردن"، هوشیاری یا عدم هوشیاری نیروی انگیزشی برای کنش.

b

عملکردهای ذهنی که موجب میل یا اشتیاق طبیعی، به ویژه میل طبیعی و عودکننده برای غذا و نوشیدنی می‌گردد.

b

عملکردهای ذهنی که اصرار در مصرف مواد از جمله مواد مخدر می‌کند.

b

عملکردهای ذهنی که امیال شدید ناگهانی به انجام کاری را تنظیم یا در مقابل آن مقاوم می‌نماید.

b

b

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b

عملکردهای ذهنی عمومی دوره‌ای، قابل برگشت و انتخابی جسمی و ذهنی جدا از محیط اطراف فرد، همراه با تغییرات فیزیولوژیکی.

شامل: عملکردهای میزان خواب، شروع، پایداری و کیفیت خواب، عملکردهای شامل دوره خواب، نظیر بی‌خوابی، پرخوابی و نارکولپسی (خواب آلودگی شدید)

غیر شامل: عملکردهای هوشیاری (b110)، عملکردهای انرژی و انگیزش (b130)، عملکردهای توجه (b140)، عملکردهای روانی حرکتی (b147)

b

عملکردهای ذهنی درگیر در زمان مصرف شده در حالت خواب در دوره‌ی روزانه یا دوره‌ی ۲۴ ساعته

b

عملکردهای ذهنی که موجب گذر بین بیداری و خواب می‌گردد.

b

عملکردهای ذهنی که موجب پایداری در حالت خواب بودن می‌گردد

b

عملکردهای ذهنی که موجب خوابی طبیعی و رسیدن به حد مطلوب استراحت و آرامش جسمی و ذهنی می‌گردد.

b

عملکردهای ذهنی که موجب خواب با حرکت سریع چشم (REM) (مرتبط با رؤیا) همراه با رؤیا و خواب بدون حرکت سریع چشم (NREM) (به منزله‌ی زمان کاهش یافته فعالیت فیزیولوژیکی و روان‌شناختی یعنی خواب سنتی) مشخص می‌گردد.

b

b

b

( b -b )

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

**b**

عملکردهای ذهنی خاص با تمرکز کردن بر روی یک محرک خارجی یا تجربه‌ی داخلی (درونی) برای دوره‌ی زمانی مورد نیاز شامل: عملکردهای حفظ توجه، تغییر توجه، تقسیم توجه، سهیم شدن در توجه، تمرکز، حواس‌پرتی.

غیر شامل: عملکردهای هوشیاری (b110)، عملکردهای انرژی و انگیزش (b130)، عملکردهای خواب (b134)، عملکردهای حافظه (b144)، عملکردهای روانی حرکتی (b147)، عملکردهای ادراکی (b156)

**b**

عملکردهای ذهنی که موجب تمرکز در مدت زمان لازم می‌گردد.

**b**

عملکردهای ذهنی که موجب بازتمرکز (تمرکز دوباره) از یک محرک به محرک‌های دیگر می‌گردد.

**b**

عملکردهای ذهنی که اجازه تمرکز روی دو یا چند محرک را به طور هم‌زمان می‌دهد.

**b**

عملکردهای ذهنی که (اجازه) موجب تمرکز روی یک محرک توسط دو یا چند نفر می‌گردد، نظیر تمرکز کودک و فرد مراقب کودک روی یک اسباب بازی

**b**

**b**

**b**

عملکردهای ذهنی خاصی که موجب ثبت و انبار نمودن (اندوختن) اطلاعات و یادآوری آن در صورت نیاز می‌گردد.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: عملکردهای حافظه کوتاه و بلند مدت، حافظه فوری، حافظه نزدیک و دور اخیر، فراخوانی حافظه، یادآوری (بازیابی) حافظه، یادآوری، عملکردهای مورد استفاده در (فراخوانی) یادآوری و یادگیری، نظیر فراموشی اسمی، انتخابی و تجزیه‌ای

غیر شامل: عملکردهای هوشیاری (b110)، عملکردهای درک موقعیت (b114)، عملکردهای هوشی (b117)، عملکردهای توجه (b140)، عملکردهای ادراکی (b156)، عملکردهای تفکر (b160)، عملکردهای شناختی سطح بالاتر مغزی (b164)، عملکردهای ذهنی زبان (b167)، عملکردهای محاسبه (b172).

**b**

عملکردهای ذهنی که موجب حافظه‌ی موقت، قابل گسستن به مدت ۳۰ ثانیه که در صورت عدم تحکیم در حافظه‌ی بلند مدت، اطلاعات موردنظر فراموش می‌گردد.

**b**

عملکردهای ذهنی که موجب ساختار حافظه‌ای می‌گردد که حافظه‌ی کوتاه‌مدت را به حافظه‌ی بلندمدت تبدیل می‌نماید و شامل حافظه‌ی زندگینامه شخصی از رویدادهای گذشته و حافظه‌های معنایی برای زبان و واقعیت‌ها می‌گردد.

**b**

عملکردهای ذهنی خاص یادآوری (فراخوانی) اطلاعات انبار شده (اندوخته) در حافظه‌ی بلندمدت و آگاهی مجدد درباره‌ی آن‌ها (رساندن آن به حوزه آگاهی)

**b**

**b**

**b**

عملکردهای ذهنی خاصی که رویدادهای حرکتی و روان‌شناختی را در سطح بدن کنترل می‌نماید. شامل: عملکردهای کنترل ذهنی حرکتی، نظیر عقب ماندگی ذهنی حرکتی، هیجان و تحریک، انتخاب وضعیت، کاتاتونی، منفی بافی، دوسوگرایی، پژواک رفتاری، پژواک کلام، کیفیت عملکرد ذهنی حرکتی

غیر شامل: عملکردهای هوشیاری (b110)، عملکردهای درک موقعیت (b114)، عملکردهای

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

هوشی (b117)، عملکردهای انرژی و انگیزش (b130) عملکردهای توجه (b140)، عملکردهای ذهنی زبان (b167) عملکردهای ذهنی حرکت‌های پیچیده‌ی متوالی (b176).

**b**

عملکردهای ذهنی که سرعت رفتار یا زمان پاسخ را تنظیم می‌نماید و شامل جزءهای حرکتی و روان‌شناختی می‌باشند، نظیر گسیختگی کنترل که موجب بروز عقب‌ماندگی روانی حرکتی (آهسته شدن حرکت و صحبت کردن، کاهش حرکت‌های و اشارات (ژست) و خود به خودی) یا هیجان روانی حرکتی (فعالیت رفتاری و شناختی افراطی، معمولاً غیر مولد و غالباً در پاسخ به تنش درونی نظیر، انگشتان پا را بر زمین زدن، پیچاندن دست، تحریک یا بی‌قراری) می‌گردد.

**b**

عملکردهای ذهنی که موجب رفتار غیرکلامی با توالی مناسب و ویژگی اجزایش می‌گردد، نظیر هماهنگی دست و چشم، یا راه رفتن

**b**

**b**

**b**

عملکردهای ذهنی خاص که با جزءهای احساسی و عاطفی فرایندهای ذهن، مرتبط می‌گردد.

شامل: عملکردهای متناسب هیجان، تنظیم و دامنه‌ی هیجان، عاطفه، غم، شادی، عشق، ترس، خشم، تنفر، تنش، اضطراب، شغف، اندوه، بی‌ثباتی هیجان، سطحی شدن عاطفه

غیر شامل: عملکردهای خلقی و شخصیت (b126)، عملکردهای انرژی و انگیزش (b130)

**b**

عملکردهای ذهنی که موجب هم‌خوانی احساس یا عاطفه در موقعیت می‌گردد، نظیر شادی هنگام دریافت خبر خوب

**b**

عملکردهای ذهنی که تجربه و نمایش عاطفه را کنترل می‌کنند.



طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b

عملکردهای ذهنی که موجب طیف تجربه انگیختگی عاطفه یا احساسات را می‌گردد، نظیر، عشق، تنفر، اضطراب، اندوه، شادی، ترس، خشم می‌گردد.

b

b

b

عملکردهای ذهنی خاص تشخیص و تعبیر محرک های حسی

شامل: عملکردهای شنیداری، بینایی، بویایی، چشایی، لامسه و بینایی فضایی (Visuospatial Perception)، نظیر توهم یا خطای حسی

غیر شامل: عملکردهای هوشیاری (b110)، عملکردهای درک موقعیت (b114)، عملکردهای توجه (b140)، عملکردهای حافظه (b144)، عملکردهای ذهنی زبان (b198)، عملکردهای بینایی و موارد مربوطه به آن (b210-b229)، عملکردهای شنوایی و دهلیزی (b230-b249)، سایر عملکردهای حسی (b250-b279).

b

عملکردهای ذهنی درگیر در محرک های صوت، آهنگ صوت، زیر و بم و سایر محرک های صوتی

b

عملکردهای ذهنی درگیر در تمایز دادن بین شکل، اندازه، رنگ و سایر محرک های بینایی

b

عملکردهای ذهنی درگیر در تمیزدادن اختلاف در بوها

b

عملکردهای ذهنی درگیر در تشخیص اختلاف در چشایی، نظیر محرک های شیرین، ترش، شور و تلخ از طریق زبان

b

عملکردهای ذهنی درگیر در تشخیص اختلاف در محرک های بافت، نظیر زبر یا نرم از طریق لمس

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b

عملکردهای ذهنی درگیر در تشخیص از طریق رؤیت وضعیت نسبی اشیا در محیط یا نسبت به خودش

b

b

b

عملکردهای ذهنی خاص مرتبط با جزءهای فکری ذهنی

شامل: عملکردهای تنظیم سرعت، شکل، کنترل و محتوای فکر، عملکردهای فکری هدفمند، عملکردهای فکری بی‌هدف، عملکردهای فکری منطقی نظیر فشار فکری، پرش افکار، انسداد فکر، گسستگی فکر، فکر مماسی تفکر، حاشیه‌پردازی، هذیان، وسواس فکری و اجباری ( اعمال وسواسی)

غیر شامل: عملکردهای هوشی (b117)، عملکردهای حافظه (b144)، عملکردهای روانی حرکتی (b147)، عملکردهای ادراکی (b156)، عملکردهای شناختی سطح بالاتر مغزی (b164)، عملکردهای ذهنی زبان (b167)، عملکردهای محاسبه (b172)

b

عملکردهای ذهنی که موجب سرعت فرایند فکر کردن می‌گردد

b

عملکردهای ذهنی که فرایند فکر کردن را از نظر منطبق و ارتباط سازماندهی می‌نمایند.

شامل: اختلال‌های تکرار فکری، فکر مماسی و حاشیه‌پردازی

b

عملکردهای ذهنی مشتمل بر افکاری که در زمان حال در فرایند فکر کردن و مفهوم سازی حاضر هستند.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: اختلال‌های هذیان‌ها، عقیده بیش‌بها داده شده و جسمانی شده

**b**

عملکردهای ذهنی که تأمین‌کننده کنترل ارادی فکرکردن هستند و توسط شخص این‌گونه تشخیص داده می‌شوند.

شامل: اختلال‌های نشخوار فکری، وسواس فکری، پراکندگی فکر و انتشار فکر

**b**

**b**

**b**

عملکردهای ذهنی خاص به ویژه مربوط به لب‌پیشانی مغز، شامل رفتارهای هدفمند پیچیده نظیر تصمیم‌گیری، تفکر انتزاعی، برنامه‌ریزی و اجرا برنامه‌ها، انعطاف‌پذیری ذهنی و تصمیم‌گیری در این مورد که کدام رفتارها در چه موقعیت‌هایی مناسب می‌باشند، غالباً عملکردهای اجرایی نامیده می‌شوند.

شامل: عملکردهای انتزاعی و سازماندهی افکار، زمان‌سنجی، بینش و قضاوت، مفهوم‌سازی، طبقه‌بندی و انعطاف‌پذیر شناختی

غیر شامل عملکردهای حافظه (b144)، عملکردهای تفکر (b160)، عملکردهای ذهنی زبان (b167)، عملکردهای محاسبه (b172)

**b**

عملکردهای ذهنی ایجاد افکار عمومی، کیفیت‌ها یا خصوصیات، خارج و متمایز از افتراق، واقعیت‌های غیرانتزاعی (محسوس)، اشیا خاص یا نمونه‌های واقعی

**b**

عملکردهای ذهنی هماهنگ نمودن بخش‌هایی از کل، اسلوب کردن (سازماندهی کردن)، عملکرد ذهنی درگیر در توسعه‌ی روش عملیاتی یا اجرا

**b**

عملکردهای ذهنی برای مرتب‌سازی رویدادها در توالی زمانی، اختصاص مقادیر زمانی به رویدادها (پدیده‌ها و فعالیت‌ها)

b

عملکردهای ذهنی تغییر راهبردها یا انتقال مجموعه‌های ذهنی که به ویژه درگیر حل مسئله می‌باشند.

b

عملکردهای ذهنی آگاهی و درک خود و رفتار شخصی

b

عملکردهای ذهنی درگیر در تمایز قائل شدن بین گزینه‌های مختلف، نظیر آن‌هایی که در تشکیل یک عقیده درگیر می‌باشند.

b

عملکردهای ذهنی، تشخیص، تحلیل و ادغام، ترکیب اطلاعات نامتجانس یا متعارض درون یک راه حل به منظور حل مشکل

b

b

b

عملکردهای ذهنی خاص تشخیص و کاربرد علائم، نمادها و سایر جزءهای زبان

شامل: عملکردهای پذیرش و رمزگشایی زبان گفتاری، نوشتاری یا سایر اشکال زبان نظیر زبان اشاره، عملکردهای بیان زبان گفتاری، نوشتاری یا سایر اشکال، عملکردهای تداخل زبانی، گفتاری و نوشتاری هماهنگ نظیر، آن‌هایی که درگیری آفازی حسی، حرکتی، Broca's و Wernicke و انتقالی دارند.

غیر شامل: عملکردهای توجه (b140)، عملکردهای حافظه (b144)، عملکردهای ادراکی (b156)، عملکردهای تفکر (b160)، عملکردهای شناختی سطح بالاتر مغزی (b164)، عملکردهای محاسبه (b172)، عملکردهای ذهنی حرکت‌های پیچیده‌ی متوالی (b176)، فصل ۲ عملکردهای حسی و درد، فصل ۳ عملکردهای صوت و گفتار

#### b1670 پذیرش زبان

عملکردهای ذهنی خاص رمزگشایی پیام‌های کلامی، نوشتاری یا سایر اشکال نظیر

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

زبان اشاره، کسب معانی آن‌ها.

**b1۶۷۰۰ پذیرش زبان گفتاری**  
عملکردهای ذهنی رمزگشایی پیام‌های کلامی به منظور کسب معانی آن‌ها

**b1۶۷۰۱ پذیرش زبان نوشتاری**  
عملکردهای ذهنی رمزگشایی پیام‌های نوشتاری به منظور کسب معانی آن‌ها

**b1۶۷۰۲ پذیرش زبان اشاره**  
عملکردهای ذهنی رمزگشایی پیام‌ها در زبان‌هایی که از اشارات ایجاد شده با دست‌ها و سایر حرکت‌های استفاده می‌شود، به منظور کسب معانی آن‌ها

**b1۶۷۰۸ سایر موارد مشخص پذیرش زبان**

**b1۶۷۰۹ موارد نامشخص پذیرش زبان**

**b1۶۷۱ بیان زبان**  
عملکردهای زبانی خاص لازم برای ایجاد پیام‌های معنی‌دار به صورت گفتاری، نوشتاری، اشاره سایر اشکال زبان

**b1۶۷۱۰ بیان زبان گفتاری**  
عملکردهای ذهنی لازم برای ایجاد پیام‌های کلامی بامعنا

**b1۶۷۱۱ بیان زبان نوشتاری**  
عملکردهای ذهنی لازم برای ایجاد پیام‌های نوشتاری با معنا

**b1۶۷۱۲ بیان زبان اشاره**  
عملکردهای ذهنی لازم برای ایجاد پیام‌های بامعنا در زبان‌هایی که از اشارات ایجاد شده با دست‌ها و سایر حرکت‌های استفاده می‌شود.

**b1۶۷۱۸ سایر موارد مشخص بیان زبان**

**b1۶۷۱۹** موارد نامشخص بیان زبان

**b** عملکردهای تداخل زبانی

عملکردهای ذهنی که ساختارهای معنایی، نمادی، دستوری و افکار را برای ایجاد پیام‌های کلامی، نوشتاری یا سایر زبان‌ها سازماندهی می‌نماید.

**b** سایر موارد مشخص عملکردهای ذهنی زبان

**b1۶۷۹** موارد نامشخص عملکردهای ذهنی زبان

**b** عملکردهای محاسبه

عملکردهای ذهنی خاص تعیین، تقریب و دستکاری نمادها و فرایندهای ریاضی

شامل: عملکردهای جمع، تفریق و سایر محاسبه‌های ریاضی ساده، عملکردهای عملیات ریاضی پیچیده

غیر شامل: عملکردهای توجه (b1۴۰)، عملکردهای حافظه (b1۴۴)، عملکردهای تفکر (b1۶۰)، عملکردهای شناختی سطح بالاتر مغزی (b1۶۴)، عملکردهای ذهنی زبان (b1۶۷)

**b1۷۲۰** محاسبه ساده

عملکردهای ذهنی محاسبه با اعداد، نظیر جمع، تفریق، ضرب و تقسیم

**b1۷۲۱** محاسبه پیچیده

عملکردهای ذهنی برگردان مسائل کلامی به روش‌های ریاضی، برگردان فرمول‌های ریاضی به روش‌های ریاضی و سایر دستکاری‌های عددی پیچیده

**b1۷۲۸** سایر موارد مشخص عملکردهای محاسبه

**b1۷۲۹** موارد نامشخص عملکردهای محاسبه

**b1۷۶** عملکرد ذهنی حرکت‌های پیچیده متوالی

عملکردهای ذهنی خاص متوالی و هماهنگ کننده‌ی پیچیده، حرکت‌های هدفمند

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: اختلاهایی در فعالیت‌هایی نظیر خیال‌اندیشی، فکری حرکتی (ideomotor). پوشیدن لباس، آپراکسی<sup>۱</sup> حرکتی چشم و گفتاری

غیر شامل: عملکردهای روانی حرکتی (b۱۴۷)، عملکردهای شناختی سطح بالاتر مغزی (۱۶۴) b، فصل ۷ عملکردهای مربوط به عصبی اسکلتی و حرکت

**b**

عملکردهای ذهنی خاص مرتبط با آگاهی از هویت، بدن، موقعیت در محیط واقعی فرد و زمان

شامل: عملکردهای آگاهی به خود، تصویر بدن و زمان

**b**

عملکردهای ذهنی خاص آگاه بودن از هویت شخصی و موقعیت خود در محیط واقعی اطراف شخص

شامل: اختلال‌هایی نظیر زوال شخصیت و مسخ واقعیت

**b**

عملکردهای ذهنی خاص مربوط به بازنمایی و آگاهی فرد از بدنش

شامل: آسیب‌هایی نظیر اندام خیالی و احساس خیلی چاق یا لاغر شدن

**b**

عملکردهای ذهنی خاص تجارب غیرذهنی مربوط به طول و گذر زمان

شامل: اختلال‌هایی نظیر ژامه وو (jmais vu)<sup>۲</sup> و دژا وو (déjà vu)<sup>۳</sup>

**b**

**b**

**b**

<sup>۱</sup> - apraxia (اختلال در توانایی در انجام حرکات مورد نظر)

<sup>۲</sup> - اختلال به صورت این که شخص در مکان آشنا احساس غریبی (ناآشنایی) می‌کند. که بیشتر در صرع‌های تمپورال دیده می‌شود. معنی این کلمه در زبان فرانسه عبارت است "هرگز ندیده است"

<sup>۳</sup> - اختلال به صورت این که شخص در مکان احساس می‌کند که چندین بار آن مکان را تجربه کرده است.

**b**

**b**

این فصل مربوط به عملکردهای حس‌های بینایی، شنوایی، چشایی و غیره و حس درد است.

( b - b )

**b**

عملکردهای حسی مرتبط با احساس وجود نور و حس نمودن شکل، اندازه، شکل‌دهی و رنگ  
محرک‌های بینایی

شامل: عملکردهای حدت بینایی، عملکردهای میدان بینایی، کیفیت دید، دید تک‌چشمی و  
دوچشمی، کیفیت تصویر بینایی، اختلال‌هایی نظیر نزدیک بینی، دوربینی، آستیگماتیسم، نیمه  
کوری (نابینایی یک سوپه)، کوررنگی، دید تونلی (بینایی کانونی)، اسکوتوم (نقطه کور) مرکزی و  
محیطی، دوبینی، شب‌کوری و قابلیت تطابق نسبت به نور

غیر شامل: عملکردهای ادراکی (b۱۵۶)

**b**

عملکردهای بینایی احساس شکل و حدفاصل، با استفاده از یک یا هر دو چشم، برای  
دید دور و نزدیک

**b**

عملکردهای بینایی احساس شکل و حدفاصل، با استفاده از هر  
دو چشم، برای اشیای دور از چشم

**b**

عملکردهای بینایی احساس شکل و حدفاصل، با استفاده از یک  
چشم، برای اشیای دور از چشم



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b

عملکردهای بینایی احساس شکل و حدفاصل، با استفاده از هر دو چشم، برای اشیای نزدیک به چشم

b

عملکردهای بینایی احساس شکل و حد فاصل، فقط با استفاده از چشم راست یا چپ برای اشیای نزدیک به چشم

b

b

b

عملکردهای بینایی مربوط به تمام محیطی که می‌تواند با تثبیت نگاه خیره (ثابت) دیده شود

شامل: اختلال‌هایی نظیر دید تونلی (بینایی کانونی)، اسکوتوم (نقطه کور)، اختلالات بینایی و قطع بینایی یک چشم

b

عملکردهای بینایی درگیر با حساسیت نسبت به نور، دید رنگ، حساسیت قیاسی (کنتراست) و کیفیت کلی تصویر

b

عملکردهای بینایی در حس نمودن کمترین مقدار نور (نور کمینه (مینیموم) و اختلاف کمینه در شدت (اختلاف نور)

شامل: عملکردهای تطابق تاریکی، اختلال‌هایی نظیر شب کوری (کاهش حساسیت نسبت به نور) و نور هراسی (فتو فوبیا) (افزایش حساسیت نسبت به نور)

b

عملکردهای بینایی افتراق و مقایسه‌ی رنگ‌ها

( )

b

عملکردهای بینایی تفکیک شکل از زمینه، در مقدارمینیمم روشنایی مورد نیاز

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b

عملکردهای بینایی شامل کیفیت تصویر

شامل: اختلال‌هایی نظیر دیدن نورهای پراکنده، تغییر کیفیت تصویر (شناور یا شبکه‌ای)، پیچیدگی تصویر و دیدن ستارگان یا جرقه‌ها

b

b

b

b

b

عملکردهای ساختاری درون و اطراف چشم که عملکردهای بینایی را تسهیل می‌نمایند.

شامل: عملکردهای عضله‌ها داخلی چشم، پلک چشم، عضله‌ها خارجی چشم، شامل حرکت‌های ارادی و حرکت‌های ردیابی و تثبیت چشم، غدد اشکی، تطابق، مردمکی، اختلال‌هایی نظیر نیستاگموس، گزوفتالمی و پتوزیس (افتادگی پلک)

غیر شامل: عملکردهای بینایی (b210)، فصل ۷ عملکردهای عصبی عضلانی استخوانی و مربوط به حرکت

b

عملکردهای عضله‌ها داخل چشم، نظیر عنبیه که شکل، اندازه مردمک و عدسی‌های چشم را تعدیل می‌نماید.

شامل: عملکردهای تطابق، بازتاب مردمکی

b

عملکردهای پلک چشم نظیر بازتاب حفاظتی

b

عملکردهای عضله‌های که برای نگاه کردن در جهت‌های مختلف و تعقیب شی در

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

حال حرکت در میدان دید، برای انجام حرکات جهشی برای گرفتن یک هدف متحرک و تثبیت نمودن چشم مورد استفاده قرار می‌گیرند  
شامل: نیستاگموس، همکاری هر دو چشم

b

عملکردهای غدد و مجاری اشک

b

b

b

حس‌های خستگی، خشکی و خارش چشم و حس‌های مربوطه

شامل: حس‌های فشار پشت چشم، چیزی در چشم، کشش چشم، سوختگی در چشم، تحریک چشم

غیر شامل: حس درد (b280)

b

( b - b )

b

عملکردهای حسی مرتبط با احساس وجود اصوات و تشخیص محل آن، زیر و بم، بلندی و کیفیت صدا

شامل: عملکردهای شنوایی، افتراق شنیداری، تعیین محل منبع صدا، برتری طرفی صدا، تمایز گفتاری، آسیب‌هایی نظیر ناشنوایی، افت شنوایی و اختلال شنوایی

غیر شامل: عملکردهای ادراکی (b156) و عملکردهای ذهنی زبان (b167)

b

عملکردهای حسی مرتبط با احساس وجود صداها

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

**b**

عملکردهای حسی مربوط به افتراق وجود صدا، شامل تمایز در ترکیب، تفکیک و تلفیق صدای زمینه و دوگوشی

**b**

عملکردهای حسی مربوط به تعیین محل منبع صدا

**b**

عملکردهای حسی مربوط به تعیین جهت صدا از چپ یا راست (این که صدا از سمت چپ یا راست می‌آید)

**b**

عملکردهای حسی مربوط به تعیین گویش گفتاری و تمایز آن از سایر صداها

**b**

**b**

( )

**b**

عملکردهای حسی گوش داخلی مربوط به موقعیت، تعادل و حرکت

شامل: عملکردهای وضعیت و حس وضعی، عملکرد تعادل بدن و حرکت

غیر شامل: حس مربوط به شنوایی و عملکردهای دهلیزی (b240)

**b**

عملکردهای حسی گوش داخلی مربوط به تعیین وضعیت بدن

**b**

عملکردهای حسی گوش داخلی مربوط به تعیین تعادل بدن

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b

عملکردهای حسی گوش داخلی مربوط به تعیین حرکت بدن، از جمله جهت و سرعت

b

b

( )

b

حس‌های گیجی (منگی)<sup>۱</sup>، افتادن، وزوز گوش<sup>۲</sup> و سرگیجه<sup>۳</sup>  
شامل: حس‌های زنگ زدن در گوش‌ها، تحریک در گوش، فشار گوشی، تهوع مربوط به منگی با سرگیجه

غیر شامل: عملکردهای دهلیزی (وستیبولار) (b236)، حس درد (b280)

b

احساس شنیدن صدای ریزش با فرکانس پایین، صدای هیس یا زنگ زدن در گوش

b

احساس حرکت چرخشی نسبت به خود یا محیط خود، احساس چرخیدن، تاب خوردن یا کج شدن

b

حس رها کردن و افتادن

b

حس میل به استفراغ کردنی که از منگی یا سرگیجه حاصل می‌گردد.

b

<sup>۱</sup> Dizziness -  
<sup>۲</sup> Tinnitus -  
<sup>۳</sup> Vertigo -

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

حس خارش یا سایر حس‌های مشابه در گوش

b

حس فشار در گوش

b

b

( )

b

( b - b )

b

عملکردهای حسی کیفیت و تلخی، شیرینی، ترشی و شوری

شامل: عملکردهای چشایی، آسیب‌هایی نظیر فقدان حس ذائقه و چشیدن یا کاهش احساس چشایی

b

عملکردهای حسی شامه و بو

شامل: عملکردهای بویایی، آسیب‌هایی نظیر فقدان و کاهش حس بو

b

عملکردهای حسی وضعیت نسبی بخش‌های بدن

شامل: عملکردهای احساس حالت و توانایی احساس حرکت عضله‌ها

غیر شامل: عملکردهای دهلیزی (b235)، حس‌های مربوط به عملکردهای عضله‌ها و حرکت (b780)

b

عملکردهای حسی سطوح و بافت یا کیفیت آن‌ها

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: عملکردهای لمس، حس لمس، آسیب‌هایی نظیر کرختی، بی‌حسی، خارش، پarestزی و افزایش حساسیت لمسی

غیر شامل: عملکردهای حسی مربوط به حرارت و سایر محرک‌های (b270)

**b**

عملکردهای حسی حرارت، حس ارتعاش(لرزش)، فشار و محرک‌های آزاردهنده و مضر شامل: حساس بودن نسبت به حرارت، ارتعاش، تکان دادن یا نوسان، فشار سطحی، فشار عمقی، حس سوختن یا محرک‌های آزاردهنده و مضر  
غیر شامل: عملکردهای لامسه (b265)، حس درد (b280)

**b**

عملکردهای حسی سرما و گرما

**b**

عملکردهای حسی تکان دادن یا نوسان

**b**

عملکردهای حسی فشار بر روی پوست

شامل: آسیب‌هایی نظیر حساسیت نسبت به لمس، کرختی، کاهش حساسیت حسی، حساسیت شدید حسی، پarestزی(سوزش) و حس خارش

**b**

عملکرد های حسی درد آور یا حس ناخوشایند

شامل: آسیب‌هایی نظیر کاهش حساسیت نسبت به درد (hypalgesia)، هیپرپاتی (hyperpathia)، آلودین (allodynia)، فقدان کامل حساسیت نسبت درد و آنستزی دولوروزا (anesthesia dolorosa)

**b**

b

b

(b - b )

b

حس ناخوشایند حاکی از آسیب بالقوه یا واقعی بخشی از ساختار بدن

شامل: حس‌های درد عمومی یا موضعی، در یک یا چندین بخش بدن، درد در یک درماتوم (تقسیم بندی حسی پوست)، درد خنجری، درد سوزشی، درد شدید، درد کسالت‌آور، درد سوراخ کننده، اختلال‌هایی نظیر، درد عضلانی، فقدان کامل حساسیت به درد و افزایش حساسیت به درد

b

حس ناخوشایند حاکی از آسیب بالقوه یا واقعی در بخشی از ساختار بدن که در همه جا یا سراسر بدن حس می‌گردد.

b

حس ناخوشایند حاکی از آسیب بالقوه یا واقعی در بخشی از ساختار بدن که در بخش خاصی، یا بخش‌هایی از بدن حس می‌گردد.

b

حس ناخوشایند حاکی از آسیب بالقوه یا واقعی در بخشی از ساختار بدن که در سر یا گردن حس می‌گردد.

b

حس ناخوشایند حاکی از آسیب بالقوه یا واقعی در بخشی از ساختار بدن که در قفسه سینه حس می‌گردد.

b

حس ناخوشایند حاکی از آسیب بالقوه یا واقعی در بخشی از ساختار بدن که در معده یا شکم حس می‌گردد.

شامل: درد در ناحیه لگن



طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b

حس ناخوشایند حاکی از آسیب بالقوه یا واقعی در بخشی از ساختار بدن که در پشت حس می‌گردد.

شامل: درد در تنه، درد ناحیه‌ی تحتانی کمر

b

حس ناخوشایند حاکی از آسیب بالقوه یا واقعی در بخشی از ساختار بدن که در یک یا هر دو اندام فوقانی، از جمله دست‌ها حس می‌گردد.

b

حس ناخوشایند حاکی از آسیب بالقوه یا واقعی در بخشی از ساختار بدن که در یک یا هر دو اندام تحتانی، از جمله پاها حس می‌گردد.

b

حس ناخوشایند حاکی از آسیب بالقوه یا واقعی در بخشی از ساختار بدن که در یک یا چند مفصل از جمله مفاصل کوچک و بزرگ حس می‌گردد.

شامل: درد مفصل ران، درد در شانه

b

b

b

حس ناخوشایند حاکی از آسیب بالقوه یا واقعی در بخشی از ساختار بدن که در چند بخش از بدن حس می‌گردد.

b

حس ناخوشایند حاکی از آسیب بالقوه یا واقعی در بخشی از ساختار بدن که در نواحی از پوست که توسط همان ریشه‌ی عصبی تعصیب می‌شود، حس می‌گردد.

b

حس ناخوشایند حاکی از آسیب بالقوه یا واقعی در بخشی از ساختار بدن که در چند بخش از بدن که در نواحی از پوست در بخش‌های مختلف بدن توسط همان ریشه‌ی عصبی مختلف تعصیب نمی‌شود، حس می‌گردد.

**b**

**b**

**b**

این فصل در مورد عملکردهای تولید اصوات و گفتار است.

**b**

عملکردهای تولید صداهای مختلف با عبور هوا از طریق حنجره

شامل: عملکردهای تولید و کیفیت صدا، عملکردهای فرایند تولید صدا، زیر و بمی، بلندی و سایر کیفیت‌های صدا، اختلال‌هایی نظیر بی‌صدایی<sup>۱</sup>، دیسفونی<sup>۲</sup> (آوا پریشی = اختلال در صدا)، خش دار بودن صدا<sup>۳</sup>، هیپرناسالیتی<sup>۴</sup>، هیپوناسالیتی<sup>۵</sup>.

غیر شامل: عملکردهای ذهنی زبان (b۱۶۷)، عملکردهای تولیدی (b۳۲۰)

**b**

عملکردهای تولید اصوات ایجاد شده از طریق هماهنگی حنجره و عضله‌ها اطراف آن همراه با دستگاه تنفسی می‌باشد.

شامل: عملکردهای فرایند ایجاد صدا (آواگری)، بلندی، آسیب بی‌صدایی (آفونی)

**b**

<sup>۱</sup> - Aphonia

<sup>۲</sup> - Dysphonia

<sup>۳</sup> - Hoarseness

<sup>۴</sup> - Hypernasality

<sup>۵</sup> - Hyponasality

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

عملکردهای تولید مشخصه‌های صدا از جمله زیر و بمی، تشدید و سایر خصوصیات شامل: عملکردهای زیر و بم بالا یا پایین، آسیب‌هایی نظیر هیپرنازالیتی، هیپونازالیتی، دیسفونی (آوا پریشی = اختلال در صدا)، خش دار بودن صدا، یا خشکی (زمختی) صدا<sup>۱</sup>

**b**

**b**

**b**

عملکردهای تولید اصوات گفتاری شامل: عملکردهای تلفظ، تولید واج‌ها، نارساگویی عضوی، آناکسی اسپاستیک<sup>۲</sup>، دیزآرتری شل (فلاسید)<sup>۳</sup>، فقدان تلفظ<sup>۴</sup> ( زبان پریشی گفتاری)

غیر شامل: عملکردهای ذهنی زبان (b۱۶۷)، عملکردهای صوتی (b۳۱۰)

**b**

عملکردهای تولید جریان و روانی گفتار شامل: عملکردهای روانی، آهنگ (ریتم)، سرعت و توان گفتار، پروردی (علم عروض و بدیع) گفتار و لهجه، اختلال‌هایی نظیر لکنت، بریده‌گویی، گفتار کند و سریع (غیرطبیعی) غیر شامل: عملکردهای ذهنی زبان (b۱۶۷)، عملکردهای صوتی (b۳۱۰)، عملکردهای تولیدی (b۳۲۰)

**b**

عملکردهای تولید جریان گفتار یکنواخت، نامنقطع

شامل: عملکردهای گفتار یکنواخت (متصل)، اختلال‌هایی نظیر لکنت زبان، بریده‌گویی، تندگویی، ناروانی گفتار، تکرار صداها، کلمات یا بخش‌هایی از کلمات و بریدگی‌های نامنظم در گفتار.

**b**

عملکردهای الگوهای تعدیل شده، الگوی سرعت و فشار در گفتار

<sup>۱</sup> Harshness

<sup>۲</sup> Spastic ataxia

<sup>۳</sup> Falccid dysarthria

<sup>۴</sup> Anarthria

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: اختلال‌هایی نظیر وزن کلیشه‌ای یا تکراری گفتار

b

عملکردهای میزان سرعت تولید صدای گفتار  
شامل: اختلال‌هایی نظیر کندی گفتار و سرعت گفتار

b

عملکردهای تعدیل الگوهای زیر و بم در گفتار  
شامل: پروژدی (علم عروض و بدیع) گفتار، آهنگ، توان گفتار، اختلال‌هایی نظیر  
گفتار یکنواخت

b

b

( )

b

عملکردهای تولید دیگر روش‌های آوایی (آواگری)

شامل: عملکردهای تولید نت‌ها و طیف اصوات، نظیر آواز خوانی، سرود خوانی، صداهای نامفهوم و  
زمزمه، فریاد بلند و جیغ زدن

غیر شامل: عملکردهای ذهنی زبان (b۱۶۷)، عملکردهای صوتی (۳۱۰)، عملکردهای تولیدی  
(b۳۳۰)، روانی و آهنگ عملکردهای گفتاری (b۳۳۰)

b

عملکردهای تولید اصوات آوایی آهنگین

شامل: پایداری، تعدیل و پایان دادن تولید آوایی تکی یا متصل با تغییر در زیر و  
بم، آواز خوانی، زمزمه و سرود خوانی

b

عملکردهای تولید آواهای گوناگون

شامل: عملکردهای زمزمه (غان و غون) در کودکان

( )

b

( )

b

b

b

این فصل مربوط است به عملکردهای درگیر، دستگاه‌های قلبی عروقی (عملکردهای قلب و عروق خونی)، دستگاه‌های خون‌شناسی و ایمنی (عملکردهای تولید خون و ایمنی) و دستگاه تنفسی (عملکردهای تنفس و استقامت ورزش).

( b - b )

b

عملکردهای پمپاژ خون به مقادیر و فشار خون کافی یا مورد نیاز در سراسر بدن

شامل: عملکرد ضربان قلب، ریتم (آهنگ) و بازده قلب، نیروی انقباض عضله‌ها بطن‌ها، عملکردهای دریچه‌های قلب، پمپاژ خون از طریق گردش خون ریوی، دینامیک (حرکت) گردش خون به قلب اختلال‌هایی نظیر ناتوانی قلب، اختلالات عضله‌ها قلب (کاردیومیوپاتی)، التهاب عضله قلب، نارسایی عروق کرونر، افزایش و کاهش ضربانات قلب (تاکیکاردی و برادی کاردی) و ضربان قلب نامنظم

غیر شامل: عملکردهای عروق خونی (b۴۱۵)، عملکردهای فشار خون (b۴۲۰)، عملکردهای تمرینات استقامتی (b۴۵۵)

b

عملکردهای مربوط به تعداد دفعاتی که قلب در هر دقیقه منقبض می‌گردد شامل: اختلال‌هایی نظیر ضربان خیلی سریع (تاکیکاردی) یا خیلی کند (برادیکاردی) قلب

( )

b

عملکردهای مربوط به نظم ضربان قلب

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: اختلال‌هایی نظیر آریتمی (ضربان نامنظم قلب)

**b**

عملکردهای مربوط به مقدار خون پمپاژ شده توسط عضله‌ها بطنی در هر ضربان

شامل اختلال‌هایی نظیر کاهش بازدهی قلبی

**b**

عملکردهای مربوط به حجم خون قابل دسترس عضله‌ها قلب

شامل: اختلال‌هایی نظیر کمبود خون عروق کرونر

**b**

**b**

**b**

عملکردهای انتقال خون به سراسر بدن

شامل: عملکردهای شرایین، مویرگ‌ها و ریه‌ها، عملکرد وازموتور (کنترل انقباض‌های رگ‌ها)، عملکردهای شرایین ریوی، مویرگ‌ها و ریه‌ها، عملکردهای دریچه‌ها و ریه‌ها، اختلال‌هایی نظیر انسداد یا تنگی شرایین، آترواسکلروزیس، آرتریواسکلروزیس، ترومبوآمبولیسم و وریدهای واریسی

غیر شامل: عملکردهای قلب (b۴۱۰)، عملکردهای فشار خون (b۴۲۰)، عملکردهای دستگاه خونی (b۴۳۰)، عملکردهای تمرینات استقامتی (b۴۵۵)

**b**

عملکردهای مربوط به جریان خون در شرایین

شامل: آسیب‌های نظیر اتساع شریانی، تنگی شریانی، مانند لگنش متناوب (Intermittent Claudication)

**b**

عملکردهای مربوط به جریان خون در مویرگ‌ها

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b

عملکردهای مربوط به جریان خون در وریدها و عملکرد دریچه‌های وریدها  
شامل: اختلال‌هایی نظیر اتساع وریدی، تنگی وریدی، نارسایی در بستن دریچه‌ها  
نظیر واریس

b

b

b

عملکردهای حفظ فشار خون در شرایین

شامل: عملکردهای حفظ فشار خون در شرایین، افزایش یا کاهش فشار خون، آسیب‌هایی  
نظیر کاهش فشار خون، افزایش فشار خون و کاهش خون وضعیتی  
غیر شامل: عملکردهای قلب (b۴۱۰)، عملکردهای عروق خون (b۴۱۵)،  
عملکردهای تمرینات استقامتی (b۴۵۵)

b

عملکردهای مربوط به افزایش فشار خون سیستولیک یا دیاستولیک بالاتر از  
سطح هنجار از نظر سن

b

عملکردهای مربوط به کاهش فشار خون سیستولیک یا دیاستولیک زیر سطح  
هنجار از نظر سن

b

عملکردهای مربوط به حفظ فشار خون مناسب در پاسخ به تغییرات بدن

b

b

مرکز آتامایران

b

( b -b )

b

عملکردهای تولید خون، حمل اکسیژن و مواد سوخت سازی و انعقاد  
شامل: عملکردهای تولید خون و مغز استخوان، عملکردهای حمل اکسیژن و خون، عملکردهای  
خونی طحال، عملکردهای حمل سوخت و سازی خون، انعقاد، آسیب‌هایی نظیر کم خونی،  
هموفیلی و سایر مشکلات انعقادی

غیر شامل: عملکردهای دستگاه قلبی عروقی (b۴۲۹-b۴۱۰)، عملکردهای دستگاه ایمنی  
(b۴۳۵)، عملکردهای تمرینات استقامتی (b۴۵۵)

b

عملکردهای مربوط به تولید خون و تمام اجزای تشکیل دهنده آن

b

عملکردهای مربوط به ظرفیت حمل اکسیژن در سراسر بدن

b

عملکردهای مربوط به ظرفیت حمل مواد سوخت و سازی خون در سراسر بدن

b

عملکردهای مربوط به انعقاد خون، نظیر محل آسیب

b

b

b

عملکردهای بدن مربوط به حفاظت در مقابل اجسام خارجی، از جمله عفونت‌ها، از طریق  
پاسخ‌های ایمنی (اختصاصی و غیر اختصاصی)



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: پاسخ ایمنی (اختصاصی و غیر اختصاصی)، واکنش‌های حساسیت، عملکردهای عروق و گره‌های لنفاوی، عملکردهای ایمنی مربوط به یاخته، ایمنی مربوط به پادتن، پاسخ به ایمنی‌سازی، اختلال‌هایی نظیر بیماری‌های (اتو ایمن) خود ایمنی، واکنش‌های آلرژی، التهاب گره‌های لنفاوی و ادم لنفاوی

غیر شامل: عملکردهای دستگاه خونی (b۴۳۰)

**b**

عملکردهای پاسخ در زمینه‌ی حساس شدن بدن نسبت به اجسام خارجی از جمله عفونت‌ها

**b**

عملکردهای پاسخ در زمینه‌ی حساس شدن بدن نسبت به اجسام خارجی ویژه

**b**

عملکردهای پاسخ عمومی در زمینه‌ی حساس شدن بدن نسبت به اجسام خارجی، از جمله عفونت‌ها

**b**

**b**

**b**

عملکردهای پاسخ افزایش در زمینه‌ی حساسیت بدن نسبت به اجسام خارجی نظیر حساسیت به پادگن‌های (antigens) مختلف

شامل: اختلال‌هایی نظیر حساسیت‌های شدید یا آلرژی‌ها

غیر شامل: تحمل نسبت به غذا (b۵۱۵۳)

**b**

عملکردهای مربوط به مجاری عروقی که لنف را انتقال می‌دهد

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b

عملکردهای مربوط به غدد در مسیر عروق لنفاوی

b

b

b

( b - b )

b

عملکردهای استنشاق هوا به ریه‌ها، تبادل گازها بین هوا و خون، و خروج هوا از ریه

شامل: عملکردهای سرعت تنفس، ریتم (آهنگ) و عمق، اختلال‌هایی نظیر قطع نفس (آپنه)، افزایش تهویه (هیپرونتیلیاسیون)، تنفس نامنظم، تنفس پارادوکسیکال (پر نشدن هوا در یک قسمت از ریه)، آمفیزم ریوی، اسپاسم نایژه‌ای

غیر شامل: عملکردهای عضله‌های تنفسی (b445)، سایر عملکردهای تنفسی (b450)، عملکردهای تمرینات استقامتی (b455)

b

عملکردهای مربوط به تعداد تنفس در هر دقیقه

شامل: آسیب‌هایی نظیر تنفس خیلی سریع یا تنفس خیلی کند

( ) b

عملکردهای مربوط به دوره‌ای بودن و نظم تنفس

شامل: اختلال‌هایی نظیر تنفس نامنظم

b

عملکردهای مربوط به حجم انقباض ریه‌ها در خلال تنفس

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: اختلال‌هایی نظیر تنفس سطحی یا کم عمق

b

b

b

عملکردهای عضله‌های درگیر در تنفس  
شامل: عملکردهای عضله‌های تنفسی قفسه‌ی سینه‌ای، عملکردهای دیافراگم، عملکردهای عضله‌های کمک تنفسی

غیر شامل: عملکردهای تنفس (b440)، سایر عملکردهای تنفسی (b450)، عملکردهای تمرینات استقامتی (b455)

b

عملکردهای عضله‌های قفسه سینه‌ای درگیر در تنفس

b

عملکردهای دیافراگم هنگام مداخله در تنفس

b

عملکردهای عضلات دیگر درگیر در تنفس

b

b

b

(b -b )

b

عملکردهای اضافی مربوط به تنفس، نظیر سرفه کردن، عطسه کردن و خمیازه کشیدن

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: عملکردهای دمیدن، سوت زدن و تنفس دهانی

b

عملکردهای مربوط به ظرفیت تنفسی و قلبی عروقی مورد نیاز برای استقامت

شامل: عملکردهای استقامت بدنی، ظرفیت هوازی، طاقت و خستگی پذیری  
غیر شامل: عملکردهای دستگاه قلبی عروقی (b۴۲۹ - b۴۱۰)، عملکردهای دستگاه خونی (b۴۳۰)، عملکردهای تنفس (b۴۴۰)، عملکردهای عضله‌های تنفسی (b۴۴۵)، سایر عملکردهای تنفسی (b۴۵۰)

b

عملکردهای مربوط به سطح عمومی استقامت در ورزش جسمی یا طاقت

b

عملکردهای مربوط به وسعتی که انسان می‌تواند بدون تنفس ورزش نماید

b

عملکردهای مربوط به حساسیت پذیری نسبت به خستگی در هر سطحی از فعالیت

b

b

b

حس‌هایی نظیر فقدان ضربان قلب، تپش سریع قلب و کوتاهی تنفس

شامل: احساس خستگی قفسه‌ی سینه، احساس ضربان نامنظم، تنگی نفس، احساس خفگی، احساس تهوع و احساس خس خس تنفسی

غیر شامل: احساس درد (b۲۸۰)

b

b

b

این فصل درباره‌ی عملکردهای گوارش و دفع، و عملکردهای درگیر در سوخت و ساز و غدد مترشحه‌ی داخلی است.

( b - b )

b

عملکردهای مربوط به خوردن و دستکاری کردن مواد جامد و مایع که از طریق دهان به بدن وارد می‌شوند

شامل: عملکردهای مکیدن، جویدن و گاز زدن، جابجایی غذا در دهان، ترشح بزاق، بلعیدن، آروغ زدن، برگشت غذا، تف انداختن و استفراغ کردن، اختلال‌هایی نظیر اختلال بلع، آسپیراسیون غذا (ورود غذا به مجاری تنفسی)، بلع هوا، ترشح بزاق مفرط (روان ساختن آب دهان)، ترشح بزاق و بزاق ناکافی

غیر شامل: احساسات مربوط به دستگاه گوارش

b

عملکردهای کشیدن به داخل دهان از طریق نیروی مکش تولید شده توسط حرکت‌های گونه‌ها، لب‌ها و زبان

b

عملکردهای بریدن، سوراخ کردن یا پاره کردن غذا با دندان‌های جلویی

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b

عملکردهای له کردن، ساییدن و جویدن غذا با دندان‌های عقب  
(به عنوان نمونه دندان آسیا)

b

عملکردهای حرکت دادن غذا به اطراف دهان با دندان‌ها و زبان

b

عملکردهای تولید بزاق در دهان

b

عملکردهای انتقال غذا و نوشیدنی از طریق حفره دهانی، حلق و مری به داخل  
معده به میزان و سرعت مناسب

شامل: اختلال بلع دهانی، حلقی یا مری، آسیب‌هایی در مجرای مری

b

عملکرد انتقال غذا و نوشیدنی از طریق حفره دهانی به میزان و  
سرعت مناسب

b

عملکرد انتقال غذا و نوشیدنی از طریق حلق به میزان و سرعت  
مناسب

b

عملکردهای انتقال غذا و نوشیدنی از طریق مری به میزان و  
سرعت مناسب

b

b

b

عملکردهای حرکت دادن غذا یا مایع در جهت معکوس از گوارش، از معده به مری  
به دهان و خارج

b

b

b

عملکردهای انتقال غذا از طریق مجرای معدی روده‌ای، شکستن غذا و جذب مواد مغذی

شامل: عملکردهای انتقال غذا از طریق معده، حرکت‌های دودی لوله‌ی گوارش، شکستن غذا، تولید آنزیم و عمل در معده و روده‌ها، جذب مواد مغذی و تحمل غذا، اختلال‌هایی نظیر افزایش اسید معده، اختلال جذب، عدم تحمل غذا، افزایش حرکت‌های روده‌ای، فلج روده‌ای، انسداد روده‌ای و کاهش تولید صفرا

غیر شامل: عملکردهای خوردن (b۵۱۰)، عملکردهای انباشت (b۵۲۰)، عملکردهای دفع (b۵۲۵)، احساسات مربوط به دستگاه گوارش (b۵۳۵)

b

عملکردهای حرکت‌های دودی روده‌ها و عوامل مربوطه‌ای که به طور مکانیکی غذا را از طریق معده و روده‌ها انتقال می‌دهد.

b

عملکردهای شکستن غذا به ذرات کوچکتر بطور مکانیکی در مجرای معدی روده‌ای

b

عملکردهای انتقال غذا و مواد مغذی و نوشیدنی به جریان خون از طریق روده‌ها

b

عملکردهای پذیرش و نوشیدنی مناسب برای گوارش و دفع مواد نامناسب

شامل: اختلال‌هایی نظیر حساسیت‌های مفرط، عدم تحمل گلوتن

b

b

b

عملکردهایی که توسط آن مواد مغذی به اجزا بدن موجود زنده تبدیل می‌گردد.

شامل: عملکردهای انباشت مواد مغذی در بدن

غیر شامل: عملکردهای هضم (b515)، عملکردهای دفع (b525)، عملکردهای نگهداشت وزن (b530)، عملکردهای سوخت و ساز عمومی (b540)

### عملکردهای دفع

b525

عملکردهای دفع مواد زائد و هضم نشده مانند عملکردهای دفع مدفوع و عوامل مربوط

شامل: عملکردهای دفع، قوام مدفوع، تکرار مدفوع، خودداری از دفع مدفوع، نفخ، اختلال‌هایی نظیر یبوست، اسهال، مدفوع آبکی و ناتوانی اسفکتری یا بی‌اختیاری ادرار

غیر شامل: عملکردهای هضم (b515)، عملکردهای انباشت (b520)، احساسات مربوط به دستگاه گوارش (b535)

### b5250 دفع مدفوع

عملکردهای دفع مواد زائد از رکتوم، از جمله عملکردهای انقباض عضله‌های شکمی در انجام آن

### b5251 قوام مدفوع

قوام مدفوع نظیر سختی، سفتی، نرم یا آبکی بودن

### b5252 تکرار مدفوع

عملکردهای درگیر در تکرار مدفوع

### b5253 خودداری دفع مدفوع

عملکردهای درگیر در کنترل ارادی مدفوع بر عملکرد دفع

### b5254 نفخ

عملکردهای درگیر در دفع مقادیر مفرط هوا یا گاز از طریق رودها



b5258 سایر موارد مشخص عملکردهای دفع

b5259 موارد نامشخص عملکردهای دفع

### عملکردهای نگهداشت وزن

b530

عملکردهای حفظ وزن مناسب بدن، از جمله افزایش وزن در خلال دوره‌ی رشد

شامل: عملکردهای حفظ شاخص وزن بدن قابل پذیرش (BMI)، اختلال‌هایی نظیر کم‌وزنی، لاغری و ضعف، لاغری تدریجی پروژنی، لاغری مفرط و چاقی اولیه و ثانویه  
غیر شامل: عملکردهای انباشت (b520)، عملکردهای سوخت و ساز عمومی (b540)، عملکردهای غدد مترشحه‌ی داخلی (b555)

### احساسات مربوط به دستگاه گوارش

b535

احساسات ناشی از خوردن، نوشیدن و عملکردهای گوارشی مربوطه

شامل: احساسات تهوع، احساس جمع شدن گاز در معده (نفخ)، احساس قولنج شکمی، پر بودن معده، احساس گرفتگی گلو، اسپاسم معده، گاز در معده و ترش کردن

غیر شامل: احساس درد (b280)، عملکردهای خوردن (b510)، عملکردهای هضم (b515)، عملکردهای دفع (b525)

### b5350 احساس تهوع

احساس نیاز به استفراغ کردن

b

احساس بادکردگی معده یا شکم

b

احساس انقباض عضلانی اسپاسمی یا دردناک عضله‌ها صاف مجاری معدی روده‌ای

b

b



b

( b - b )

b

عملکردهای تنظیم ترکیبات ضروری بدن نظیر کربوهیدرات‌ها، پروتئین و چربی، تبدیل آن‌ها به یکدیگر و تجزیه آن‌ها به انرژی

شامل: عملکردهای سوخت و ساز، میزان سوخت و ساز بنیادی، سوخت و ساز بنیادی، سوخت و ساز کربوهیدرات‌ها، پروتئین و چربی، کاتابولیسم (سوخت مواد غذایی)، آنابولیسم، تولید انرژی در بدن، افزایش یا کاهش درمیزان سوخت و ساز

غیر شامل: عملکردهای انباشت (b520)، عملکردهای نگهداشت وزن (b530)، عملکردهای تعادل آب، مواد معدنی و الکترولیت‌ها (b545)، عملکردهای تنظیم دمای بدن (b550)، عملکردهای غدد مترشحه‌ی داخلی (b555)

b

عملکردهای درگیر در مصرف اکسیژن بدن در شرایط خاص استراحت و حرارت شامل: افزایش یا کاهش میزان سوخت و سازی بنیادی، آسیب‌هایی نظیر هیپرتیروئیدیسم (پرکاری تیروئید) و هیپوتیروئیدیسم (کم کاری تیروئید)

b

عملکردهای درگیر در فرایندی که توسط آن کربوهیدرات‌های غذایی انباشت یا به گلوکز و سپس دی‌اکسیدکربن و آب تجزیه می‌شوند

b

عملکردهای درگیر در فرایندی که توسط آن پروتئین‌های مواد غذایی به اسیدهای آمینه و سپس در بدن تجزیه می‌شوند

b

عملکردهای درگیر در فرایندی که توسط آن چربی در مواد غذایی، در بدن تجزیه و انباشت می‌شوند.

b

b

b

عملکردهای تنظیم آب، مواد معدنی و الکترولیت‌ها در بدن

شامل: عملکردهای تعادل آب، مواد معدنی نظیر کلسیم، روی و آهن، تعادل الکترولیت‌ها نظیر سدیم و پتاسیم، اختلال‌هایی نظیر احتباس آب، دهیدراسیون (کم آبی)، افزایش کلسیم خون، کاهش کلسیم خون، کمبود آهن، افزایش سدیم خون، کاهش سدیم خون، افزایش پتاسیم خون و کاهش پتاسیم خون  
غیر شامل: عملکردهای دستگاه خونی (b۴۳۰)، عملکردهای سوخت و ساز عمومی (b۵۴۰)، عملکردهای غدد مترشحه‌ی داخلی (b۵۵۵)

**b۵۴۵۰ تعادل آب**

عملکردهای درگیر در سطح یا مقدار آب در بدن

شامل: اختلال‌هایی نظیر دهیدراسیون (کم آبی) و آب‌گیری مجدد

**b۵۴۵۰۰ احتباس آب**

عملکردهای درگیر در حفظ آب در بدن

**b۵۴۵۰۱ حفظ تعادل آب در بدن**

عملکردهای درگیر در نگهداری حد مطلوب آب مناسب در بدن

**b۵۴۵۰۸ سایر موارد مشخص عملکردهای تعادل آب**

**b۵۴۵۰۹ موارد نامشخص عملکردهای تعادل آب**

**b۵۴۵۱ تعادل مواد معدنی**

عملکردهای درگیر در حفظ تعادل بین ورود، انباشت، استفاده و دفع مواد معدنی در بدن

b

عملکردهای درگیر در حفظ تعادل بین ورود، انباشت، استفاده و دفع الکترولیت‌ها در بدن

b

b

b

عملکردهای تنظیم درجه‌ی حرارت بدن

شامل: عملکردهای حفظ درجه‌ی حرارت بدن، اختلال‌هایی نظیر هیپوترمی (کاهش دما)، هیپرترمی (افزایش دما)

غیر شامل: عملکردهای سوخت و ساز عمومی (b540)، عملکردهای غدد مترشحه‌ی داخلی (b555).

b

عملکردهای درگیر در تنظیم درجه‌ی حرارت بنیادی بدن

شامل: آسیب‌هایی نظیر هیپوترمی (کاهش دما)، هیپرترمی (افزایش دما)

b

عملکردهای درگیر در حفظ درجه حرارت مناسب به هنگام تغییرات درجه حرارت محیطی

شامل: تحمل گرما و سرما

b

b

b

عملکردهای تولید و تنظیم سطوح هورمونی در بدن شامل تغییرات دوره‌ای

شامل: عملکردهای تعادل هورمونی، کم کاری هیپوفیز، پرکاری هیپوفیز، هیپرتیروئیدیسم، تشدید فعالیت غدد فوق کلیه، کاهش فعالیت غدد فوق کلیه، پرکاری پاراتیروئید، کم کاری

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

پاراتیروئید، تشدید فعالیت بیضه یا تخمدان، کاهش فعالیت بیضه یا تخمدان،

غیر شامل: عملکردهای سوخت و ساز عمومی (b540)، عملکردهای تعادل آب، مواد معدنی و الکترولیت‌ها (b545)، عملکردهای تنظیم دمای بدن (b550)، عملکردهای جنسی (b640)، عملکردهای یائسگی (b650)

b

b

b

مرکز آمار ایران

این فصل درباره‌ی عملکردهای دفع ادرار و عملکردهای تولید مثلی، از جمله عملکردهای جنسی و باروری است.

( b - b )

b

عملکردهای تصفیه و جمع‌آوری ادرار

شامل: عملکردهای تصفیه ادرار، جمع‌آوری ادرار، اختلال‌هایی نظیر نارسایی کلیوی، بی‌ادراری، کاهش ادرار، هیدرونفروز، مثانه‌ی شل و انسداد میزنای (حالب‌ها)

غیر شامل عملکردهای دفع ادرار (b۶۲۰)

b

عملکردهای تصفیه ادرار توسط کلیه‌ها

b

عملکردهای جمع‌آوری و انباشت ادرار توسط میزنای‌ها و مثانه

b

b

b

عملکرد تخلیه‌ی ادرار از مثانه

شامل: عملکردهای ادرار، تکرر ادرار، خودداری ادراری، اختلال‌هایی نظیر فشار، تسریع (Urge)، رفلاکس (برگشت)، لبریزی، بی‌اختیاری مستمر، چکه کردن، مثانه خودکار، افزایش مقدار ادرار، احتباس ادرار، فوریت ادراری

غیرشامل: عملکردهای ترشح ادراری (b۶۱۰)، احساسات مربوط به عملکردهای ادراری (b۶۳۰)

b

عملکردهای تخلیه نمودن مثانه

شامل: اختلال‌های نظیر احتباس ادراری

b

عملکردهای درگیر در تعداد دفعات ادرار کردن

b

عملکردهای کنترل بر ادرار کردن

شامل: آسیب‌هایی نظیر، فشار، تسریع (Urge)، رفلاکس (برگشت) و بی‌اختیاری مستمر و مختلط

b

b

b

احساسات ناشی از تخلیه و مربوط به عملکردهای ادراری  
شامل: احساسات تخلیه‌ی ناکامل ادرار، احساس پرشدگی مثانه

غیر شامل: احساس درد (b۲۸۰)، عملکردهای دفع ادرار (b۶۲۰)

b

عملکردهای تناسلی و تولید مثلی (b679 - b640)

b

عملکردهای ذهنی و جسمی مربوط به عمل جنسی، از جمله مراحل انگیزتگی، آماده‌سازی، ارگاسم (اوج لذت جنسی) و ارضا  
شامل: عملکردهای انگیزتگی جنسی، آماده‌سازی، ارگاسم و مرحله‌ی ارضا، عملکردهای مربوط به میل جنسی، انجام، نعوظ آلت مرد، نعوظ آلت زن، مرطوب شدن مهبل، انزال، ارگاسم، اختلال‌هایی نظیر ناتوانی جنسی، سرد مزاجی، اسپاسم دردناک مهبل، انزال زودرس، نعوظ غیرطبیعی و مداوم آلت، انزال دیررس  
غیر شامل: عملکردهای تولید مثلی (b660)، احساسات مربوط به عملکردهای تناسلی و تولید مثلی (b670)

b

عملکردهای میل و هیجان جنسی

b

عملکردهای مجذوب‌کننده در مقابله جنسی

b

عملکردهای رسیدن به مرحله‌ی ارگاسم

b

عملکردهای ارضای پس از ارگاسم و آرامش متعاقب آن

شامل: اختلال‌هایی نظیر نارضایتی از ارگاسم

b

b

b

عملکردهای مربوط به چرخه قاعدگی، از جمله، نظم قاعدگی و تخلیه‌ی مایعات قاعدگی



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: عملکردهای نظم و فاصله‌ی قاعدگی، میزان خونریزی قاعدگی، شروع عادت ماهانه، یائسگی، اختلال‌هایی نظیر فقدان قاعدگی اولیه و ثانویه، ازدیاد خون قاعدگی، قاعدگی‌های متعده، تنش قاعدگی پیش‌قاعدگی برگشت‌کننده (Retrograde Menstruationpremenstural Tension)

غیر شامل: عملکردهای جنسی (b۶۴۰)، عملکردهای تولید مثلی (b۶۶۰)، احساسات مربوط به عملکردهای تناسلی و تولید مثلی (۶۷۰)، احساس درد (b۲۸۰)

**b**

عملکردهای درگیر در نظم چرخه‌ی زندگی

شامل: قاعدگی‌های خیلی مکرر، قاعدگی‌های به ندرت

**b**

دوره‌ی بین دو چرخه‌ی قاعدگی

**b**

عملکردهای درگیر در مقدار جریان قاعدگی

شامل: جریان قاعدگی خیلی کم (کاهش خون قاعدگی)، جریان قاعدگی خیلی زیاد، (قاعدگی دردناک، افزایش خون قاعدگی)،

**b**

### موارد نامشخص عملکردهای قاعدگی b۶۵۰۹

**b**

عملکردهای مربوط به باروری، بارداری، زایمان و شیردهی

شامل: عملکردهای قدرت باروری مرد و قدرت باروری زن، بارداری و زایمان و شیردهی، اختلال‌هایی نظیر آواسپرمی (فقدان اسپرماتوزوئید)، الیگوزواسپرمی (کمبود اسپرماتوزوئید)، آگالاکتوره (فقدان ترشح شیر)، آگالاکتوره (ترشح زیاد شیر)، آلاکتیشن (بی شیر) نظیر: کمی قدرت باروری، فقدان توانایی تولید مثل، سقط جنین خودبخودی، بارداری خارج رحمی، سقط جنین غیر عمدی، جنین کوچک، افزایش مایع آمینونیک در جریان بارداری و زایمان نارس، زایمان تاخیری

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

غیر شامل: عملکردهای جنسی (b640)، عملکردهای قاعدگی (b650)

**b**

عملکردهای مربوط به توانایی تولید یاخته‌ی جنسی برای تولید مثل

شامل: اختلال‌هایی نظیر کمی قدرت باروری و فقدان توانایی تولید مثل (نازایی)

غیر شامل: عملکردهای جنسی (b640)

**b**

عملکردهای درگیری در باردار شدن و باردار بودن

**b**

عملکردهای درگیر در خلال زایمان

**b**

عملکردهای درگیر در تولید شیر و تأمین آن برای کودک

**b**

**b**

**b**

احساسات ناشی از انگیزتی جنسی، مقاربت جنسی، چرخه‌ی قاعدگی و عملکردهای تناسلی و تولید مثلی مرتبط

شامل: احساسات مقاربت دردناک، قاعدگی دردناک، قرمزی صورت و گردن در خلال یائسگی و عرق‌های شبانه در خلال یائسگی

غیر شامل: احساس درد (b280)، احساسات مربوط به عملکردهای ادراکی (b630)، عملکردهای جنسی (b640)، عملکردهای قاعدگی (b650)، عملکردهای تولید مثل (b660)

**b**

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

احساسات مربوط به برانگیختگی، آماده‌سازی، مقاربت و ارگاسم جنسی

b

احساسات درگیر در قاعدگی، از جمله مراحل پیش از قاعدگی و پس از قاعدگی

b

احساسات مربوط به وقفه‌ی چرخه‌ی قاعدگی

شامل: قرمزی صورت و گردن و عرق‌های شبانه در خلال یائسگی

b

b

b

b

b

مرکز آمار ایران

این فصل درباره‌ی عملکردهای حرکت، تحرک، از جمله عملکردهای مفاصل، استخوان‌ها، رفلکس‌ها و عضله‌ها است.

( b - b )

**b**

عملکردهای دامنه و سهولت حرکت یک مفصل

شامل: عملکردهای تحرکی تک یا چند مفصل، فقراتی، شانه، آرنج، مچ دست، ران، زانو، مچ پا، مفاصل کوچک دست و پا، تحرک عمومی مفاصل، اختلال‌هایی نظیر افزایش تحرک مفاصل، مفاصل منجمد، شانه‌ی منجمد، التهاب مفاصل

غیر شامل: عملکردهای ثبات مفصلی (b۷۱۵)، کنترل عملکردهای حرکت ارادی (b۷۶۰)

**b**

عملکردهای دامنه و سهولت حرکت یک مفصل

**b**

عملکردهای دامنه و سهولت حرکت بیش از یک مفصل

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b

عملکردهای دامنه و سهولت حرکت مفاصل سراسر بدن

b

b

b

عملکردهای حفظ یکپارچگی ساختاری مفاصل

شامل: عملکردهای ثبات تک مفصل، چند مفصل و مفاصل عمومی، اختلال‌هایی نظیر مفصل شانه ناپایدار، دررفتگی مفصلی، دررفتگی شانه و ران

غیر شامل: عملکردهای حرکتی مفصل (b7۱۰)

b

عملکردهای حفظ یکپارچگی ساختاری یک مفصل

b

عملکردهای حفظ یکپارچگی ساختاری بیش از یک مفصل

b

عملکردهای حفظ یکپارچگی ساختاری مفاصل سراسر بدن

b

b

b

عملکردهای دامنه و سهولت حرکت استخوان‌های کتف، لگن، مچ دست و مچ پا  
شامل: اختلال‌هایی نظیر کتف منجمد (Frozen Scapula)، لگن منجمد (Frozen Pelvis)

غیر شامل: عملکردهای حرکتی مفصل (b7۱۰)

b

عملکردهای دامنه و سهولت حرکت کتف

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: اختلال‌هایی نظیر حرکت قدامی (پروتراکسیون)، حرکت حلقی (ریتراکسیون)، چرخش به خارج (روتاسیون لاترال)، چرخش به داخل (روتاسیون مدیال)، کتف

b

عملکردهای دامنه و سهولت حرکت لگن  
شامل: چرخش لگن

b

عملکردهای دامنه و سهولت حرکت استخوان‌های مچ دستی

b

عملکردهای دامنه و سهولت حرکت استخوان‌های مچ پای

b

b

b

(b - b )

b

عملکردهای مربوط به نیروی ایجاد شده توسط انقباض یک عضله یا گروهی از عضله‌ها

شامل: عملکردهای مربوط به نیروی عضله خاص و گروه‌های عضلانی، عضله‌های یک اندام، یک طرف بدن، نیمه تحتانی بدن، تمام اندام‌ها، تنه و بدن به طور کل، اختلال‌هایی نظیر ضعف عضله‌های کوچک در پاها و دست‌ها، فلج ناقص عضله، فلج کامل عضله، فلج یک اندام (دست یا پا)، فلج نیمی از بدن (چپ یا راست)، پاراپلژی (فلج اندام‌های تحتانی)، کوادری پلژی (فلج چهار اندام) و موتیسم آکینتیک (گنگی ناشی از فلج)

غیر شامل: عملکردهای تون عضله (b۷۳۵)، عملکردهای استقامتی عضله (b۷۴۰)، عملکردهای ساختاری متصل به چشم (b۲۱۵)

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

**b**

عملکردهای مربوط به نیروی ایجاد شده توسط انقباض عضله‌های خاص و به طور مجزا و گروه‌های عضلانی

شامل: اختلال‌هایی نظیر ضعف عضله‌های کوچک پاها یا دست‌ها

**b**

عملکردهای مربوط به نیروی ایجاد شده توسط انقباض عضله‌ها و گروه‌های عضلانی دست یا پا

شامل: اختلال‌هایی نظیر مونوپارزی (فلج ناقص یک عضو) و مونوپلژی (فلج کامل یک عضو)

**b**

عملکردهای مربوط به نیروی ایجاد شده توسط انقباض عضله‌ها و گروه‌های عضلانی شامل سمت چپ یا راست بدن

شامل: اختلال‌هایی نظیر فلج ناقص نیمه چپ یا راست بدن و فلج کامل نیمه چپ یا راست بدن

**b**

عملکردهای مربوط به نیروی ایجاد شده توسط انقباض عضله‌ها و گروه‌های عضلانی در نیمه تحتانی بدن

شامل: اختلال‌هایی نظیر پاراپارزی (فلج ناقص نیمه تحتانی بدن) و پاراپلژی (فلج کامل نیمه تحتانی بدن)

**b**

عملکردهای مربوط به نیروی ایجاد شده توسط انقباض عضله‌ها و گروه‌های عضلانی تمام چهار اندام

شامل: اختلال‌هایی نظیر تتراپارزی (فلج ناقص چهار اندام بدن) و تتراپلژی (فلج کامل چهار اندام بدن)

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

کامل چهار اندام بدن)

**b**

عملکردهای مربوط به نیروی ایجاد شده توسط انقباض عضله‌ها و گروه‌های عضلانی در تنه

**b**

عملکردهای مربوط به نیروی ایجاد شده توسط انقباض تمام عضله‌ها و گروه‌های عضلانی بدن

شامل: اختلال‌هایی نظیر آکینتیک موتیسم

**b**

**b**

### (Tone)

**b**

عملکردهای مربوط به کشش موجود در عضله‌ها در حال استراحت و مقاومت که در مقابل حرکت غیرفعال عضله ایجاد می‌گردد.

شامل: عملکردهای مربوط به کشش عضله‌های مجزا و گروه‌های عضله‌ها، عضله‌های یک اندام، یک طرف بدن و نیمه‌ی تحتانی بدن، عضله‌های تمام اندام‌ها، عضله‌های تنه و تمام عضله‌های بدن، اختلال‌هایی نظیر کاهش قوام عضلانی، افزایش قوام عضلانی و سفتی عضله

غیر شامل: عملکردهای قدرت عضله (b۷۳۰)، عملکردهای استقامتی عضله (b۷۴۰)

**b**

عملکردهای مربوط به کشش موجود در عضله‌ها و گروه‌های عضلانی در حال استراحت و مقاومتی که در مقابل حرکت غیرفعال عضله‌ها ایجاد می‌گردد

شامل: اختلال‌هایی نظیر دیستونی کانونی، به عنوان نمونه کج گردنی (تورتیکولی)

**b**



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

عملکردهای مربوط به کشش موجود در عضله‌ها و گروه‌های عضلانی در حال استراحت در یک دست یا پا و مقاومتی که در مقابل حرکت غیر فعال آن عضله‌ها ایجاد می‌گردد.

شامل: اختلال‌هایی نظیر مونوپارزی(فلج ناقص یک عضو) و مونوپلژی(فلج کامل یک عضو)

**b**

عملکردهای مربوط به کشش موجود در عضله‌ها و گروه‌های عضلانی در حال استراحت یا چپ بدن و مقاومتی که در مقابل حرکت غیرفعال آن عضله‌ها ایجاد می‌شود.

شامل: اختلال‌هایی نظیر همی پارزی(فلج ناقص یک طرف بدن) و همی پلژی(فلج ناقص یک طرف بدن)

**b**

عملکردهای مربوط به کشش عضله‌ها و گروه‌های عضلانی در حال استراحت در نیمه‌ی تحتانی بدن و مقاومتی که در مقابل حرکت غیر فعال آن‌ها ایجاد می‌شود

شامل: اختلال‌هایی نظیر پاراپارزی و پاراپلژی

**b**

عملکردهای مربوط به کشش موجود در عضله‌ها و گروه‌های عضلانی در حال استراحت در تمام چهار اندام و مقاومتی که در مقابل حرکت غیرفعال آن عضله‌ها ایجاد می‌شود.

شامل: اختلال‌هایی همراه با تتراپارزی(فلج ناقص چهار اندام بدن) و تتراپلژی(فلج کامل چهار اندام بدن)

**b**

عملکردهای مربوط به کشش موجود در عضله‌ها و گروه‌های عضلانی در حال استراحت تنه و مقاومتی که در مقابل حرکت غیرفعال آن عضله‌ها ایجاد می‌گردد.

**b**

عملکردهای مربوط به کشش موجود در عضله‌ها و گروه‌های عضلانی تمام بدن و مقاومتی که در مقابل حرکت غیرفعال آن عضله‌ها ایجاد می‌شود

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: اختلال‌هایی نظیر دیستونی عمومی و بیماری پارکینسون، با پارزی (فلجی ناقص) و فلج عمومی

**(Tone) b**

**(Tone) b**

**b**

عملکردهای مربوط به حفظ انقباض عضله برای دوره‌ی زمانی لازم

شامل: عملکردهای مربوط به حفظ انقباض عضله برای عضله‌های مجزا و گروه‌های عضلانی و تمام عضله‌های بدن، اختلال‌هایی نظیر میاستنی گراو

غیر شامل: عملکردهای تمرینات استقامتی (b۴۵۵)، عملکردهای قدرت عضله (b۷۳۰)، عملکردهای تون عضله (b۷۳۵)

**b**

عملکردهای مربوط به حفظ انقباض عضله‌های مجزا برای دوره‌ی زمانی لازم

**b**

عملکردهای مربوط به حفظ انقباض، انقباض عضلانی گروه‌های عضلانی مجزا برای دوره‌ی زمانی لازم

شامل: اختلال‌هایی نظیر مونوپاورزی، منوپلژی، همی پارزی و همی پلژی، پاراپارزی و پاراپلژی

**b**

عملکردهای مربوط به حفظ انقباض عضلانی تمام عضله‌های بدن برای دوره‌ی زمانی لازم

شامل: اختلال‌هایی نظیر تتراپارزی، تتراپلژی، پارزی عمومی و فلجی

**b**

b

b

(b -b )

(reflex)

b

عملکردهای انقباض غیر ارادی خودکار عضله‌ها شامل تحریک اختصاصی

شامل: عملکردهای بازتاب حرکتی کششی، بازتاب خودکار مفاصل موضعی، بازتاب‌های ایجاد شده توسط محرک‌های آزاردهنده، مضر و سایر محرک‌های محیطی، محرک‌های بازگیری (withdrawal)، بازتاب عضله‌ی دوسر بازویی، بازتاب رادیوس، بازتاب عضله‌ی چهار سر رانی، بازتاب کشکی، بازتاب مچ پای

b

عملکردهای انقباض‌های غیرارادی عضله‌ها که به طور خودکار توسط کشش القا می‌گردد

b

عملکردهای انقباض‌های غیرارادی عضله‌ها که به طور خودکار توسط محرک‌های دردناک یا سایر محرک‌های آسیب رسان القا می‌گردند

شامل: محرکات بازگیری (withdrawal)

b

عملکردهای انقباض‌های غیرارادی عضله‌ها که به طور خودکار توسط محرک‌های خارجی ایجاد می‌گردند

(reflex)

b

(reflex)

b

b

عملکردهای انقباض‌های غیرارادی عضله‌های بزرگ یا تمام بدن که توسط موقعیت بدن،

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

محرک‌های تعادل و تهدید کننده القا می‌گردند

شامل: عملکردهای واکنش‌های وضعی بدن، واکنش‌های ری‌تینگ، واکنش‌های تعدیل بدن، واکنش‌های تعادلی، واکنش‌های حمایت کننده، واکنش‌های دفاعی

غیر شامل: عملکردهای بازتاب حرکتی (b۷۵۰)

**b**

عملکردهای مربوط به کنترل و هماهنگی حرکت‌های ارادی  
شامل: عملکردهای کنترل حرکت‌های ساده ارادی و حرکت‌های پیچیده ارادی، هماهنگی حرکت‌های ارادی، عملکردهای حمایتی بازو یا ساق پا، هماهنگی حرکتی راست و چپ، هماهنگی چشم و دست، هماهنگی چشم و پا، اختلال‌هایی نظیر کنترل و هماهنگی مشکلات، به عنوان نمونه دیس‌دیادوکوکینزی (dysdiadochokinesia)

غیر شامل: عملکردهای قدرت عضلانی (b۷۳۰)، عملکردهای حرکت غیرارادی (b۷۶۵)، عملکردهای الگوی راه رفتن (b۷۷۰)

**b**

عملکردهای مربوط به کنترل و هماهنگی حرکت‌های ارادی ساده یا مجزا

**b**

عملکردهای مربوط به کنترل و هماهنگی حرکت‌های پیچیده‌ی ارادی

**b**

عملکردهای مربوط به هماهنگی حرکت‌های ارادی ساده و پیچیده، انجام حرکت‌ها با ترکیب منظم

شامل: هماهنگی راست و چپ، هماهنگی حرکت‌ها از طریق بینایی، نظیر هماهنگی چشم و دست و هماهنگی چشم و پا، اختلال‌هایی نظیر دیس‌دیادوکوکینزی (dysdiadochokinesia)

**b**

عملکردهای مربوط به کنترل و هماهنگی حرکت‌های ارادی از طریق قراردادن وزن روی بازوها (آرنج‌ها و دست‌ها) یا روی ساق‌ها (زانوها یا پاها)

**b**

**b**

**b**

عملکردهای انقباض‌های غیر عمدی (غرضی)، یا غیرارادی یا نیمه قصدی (هدفمند) یک عضله یا گروه عضله‌ها

شامل: انقباض‌های غیرارادی عضله‌ها، آسیب‌هایی نظیر لرزش‌ها، تیک‌ها، اطوار قالبی، رفتارهای کلیشه‌ای، تکرار حرکتی، کره، آتوز، تیک‌های صوتی، حرکت‌های دیستونی و حرکت پریشی

غیر شامل: کنترل عملکردهای حرکت ارادی (b۷۶۰)، عملکردهای الگوی راه رفتن (b۷۷۰)

**b**

عملکردهای انقباض‌های غیر عمدی (غرضی)، یا غیرارادی یا نیمه قصدی (هدفمند) یک عضله یا گروه عضله‌ها، نظیر آن‌هایی که درگیر بخشی از اختلال کارکرد روان‌شناختی می‌باشند

شامل: اختلال‌هایی نظیر حرکت‌های کره‌ای و آتوزی، اختلالات حرکتی مربوط به خواب

**b**

عملکردهای انقباض و انبساط متناوب یک گروه عضلانی حول یک عضله منجر به لرزش می‌گردد

**b**

عملکردهای انقباض‌های غیرارادی تکراری، شبه قصدی (هدفمند) یک گروه عضلانی

شامل: اختلال‌هایی نظیر تیک‌های صوتی، ادای غیرارادی کلمات زشت و مستهجن (بد دهنی) (coprolalia) و دندان غوروچه یا دندان سایبی در خواب (bruxim)

**b**

عملکردهای حرکت‌های خود به خودی، غیر قصدی (هدفمند) نظیر حرکت‌های گهواره‌ای به عقب و جلو و تکان دادن سر یا انجام حرکت‌های کرم وار (پیچاندنی مثل قرقره)

b

b

b

عملکردهای الگوی حرکتی مربوط به راه رفتن، دویدن یا سایر حرکت‌های کلی بدن

شامل: الگوهای راه رفتن و الگوهای دویدن، اختلال‌هایی نظیر راه رفتن اسپاستیکی، راه رفتن همی پلژیکی، راه رفتن پاراپلژیکی، راه رفتن ناقص، لنگیدن و الگوی راه رفتن سخت

غیر شامل: عملکردهای قدرت عضله (b7۳۰)، عملکردهای تون عضله (b7۳۵)، کنترل عملکردهای حرکت ارادی (b7۶۰)، عملکردهای حرکت غیرارادی (b7۶۵)

b

احساسات مربوط به عضله‌ها یا گروه‌های عضلانی بدن و حرکت آن‌ها

شامل: احساسات سختی عضله و سفتی عضله‌ها، اسپاسم یا فشردگی عضله و سنگینی عضله‌ها

غیر شامل: احساس درد (b۲۸۰)

b

احساس سفتی یا سختی عضله

b

احساس انقباض غیرارادی یک عضله یا گروه عضلانی

b

b

b

طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

b

b

این فصل درباره ی عملکردهای پوست، ناخن ها و مو است.

( b -b )

b

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

عملکردهای پوست برای حفاظت کردن بدن از تهدیدهای فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی

شامل: عملکرد حفاظت کردن در مقابل خورشید و سایر اشعه‌ها، حساسیت به نور، پیگمانتاسیون (تجمع رنگدانه‌ها)، کیفیت پوست، عملکرد عایق‌سازی پوست، پینه بستن، سفت شدن، اختلال‌هایی نظیر، پوست ترک خورده، اولسر(زخم)، زخم بستر و نازک شدن پوست

غیر شامل: عملکردهای ترمیم پوست (b۸۲۰)، سایر عملکردهای پوست (b۸۳۰)

**b**

عملکردهای پوست برای ترمیم بریدگی‌ها و سایر آسیب‌های پوست

شامل: عملکردهای تشکیل لخته، ترمیم، التیام، تشکیل خون مردگی و کلونید(برآمدگی در محل زخم)

غیر شامل: عملکردهای حفاظتی پوست (b۸۱۰)، سایر عملکردهای پوست (b۸۳۰)

**b**

عملکردهای پوست به غیر از محافظت و ترمیم، نظیر خنک کردن و ترشح عرق

شامل: عملکردهای عرق کردن، عملکردهای غددی پوست و بوی حاصله‌ی بدن

غیر شامل: عملکردهای حفاظتی پوست (b۸۱۰)، عملکردهای ترمیم پوست (b۸۲۰)

**b**

احساسات مربوط به پوست نظیر احساس خارش و سوختن و سوزش

شامل: احساس گزگز و سوزن و احساس خزیدن

غیر شامل: احساس درد (b۲۸۰)

**b**

عملکردهای مو و ناخن‌ها (b۸۶۹- b۸۵۰)

**b**

عملکردهای مو، نظیر محافظت، رنگ آمیزی و ظاهر



طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: عملکردهای رشد مو، رنگدانه دار شدن مو، محل مو، آسیب‌هایی نظیر ضایعه‌ی مو یا طاسی

**b**

عملکردهای ناخن‌ها. نظیر محافظت، خرااندن و ظاهر

شامل: رشد و رنگدانه دار شدن ناخن‌ها، کیفیت ناخن‌ها

**b**

**b**

**b**

مرکز آمار ایران

## (BODY STRUCTURES)

:

، بخش‌های تشریحی بدن نظیر اندام‌ها، اعضا و سایر اجزا می‌باشند.  
، مشکلات در عملکرد یا ساختار بدن که به عنوان انحراف یا ضایعه مشخص می‌باشند.

توصیف‌کننده‌ها با مقیاس منفی، برای نشان دادن گستره یا میزان آسیب به کار می‌روند.

بدون آسیب xxx/۰	(هیچیک، فقدان، جزئی و ...)	۰-۴٪
آسیب ملایم xxx/۱	(خفیف، پایین و ...)	۵-۲۴٪
آسیب متوسط xxx/۲	(متوسط، معتدل و ...)	۲۵-۴۹٪
آسیب شدید xxx/۳	(بالا، خیلی زیاد و ...)	۵۰-۹۵٪
آسیب کامل xxx/۴	(کلی و ...)	۹۶-۱۰۰٪
نامشخص xxx/۸		
نامشمول xxx/۹		

برای آن که این کمیت‌ها به طور عمومی مورد استفاده قرار گیرند، می‌بایست از طریق پژوهش، مراحل ارزیابی آن‌ها ارائه گردند. دامنه‌های گسترده‌ای از درصدها برای آن دسته از مواردی که دارای ابزارهای ارزیابی یا معیارهای تعیین کمیت آسیب‌ها در ساختارهای بدن می‌باشند ارائه می‌گردند.  
به عنوان نمونه، وقتی که "بدون آسیب" یا "آسیب کامل" مشخص می‌شوند می‌توان خطای تا ۵٪ را منظور نمود. "آسیب متوسط" عموماً معادل نیمی از مقیاس "آسیب کلی" است.  
درصدها در قلمروهای مختلف با رجوع به معیارهای جمعیت به مقوله‌ی صدک‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند.

مرکز آمار ایران

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

برای نشان دادن ماهیت تغییر در ساختار بدن به کار می‌رفت:

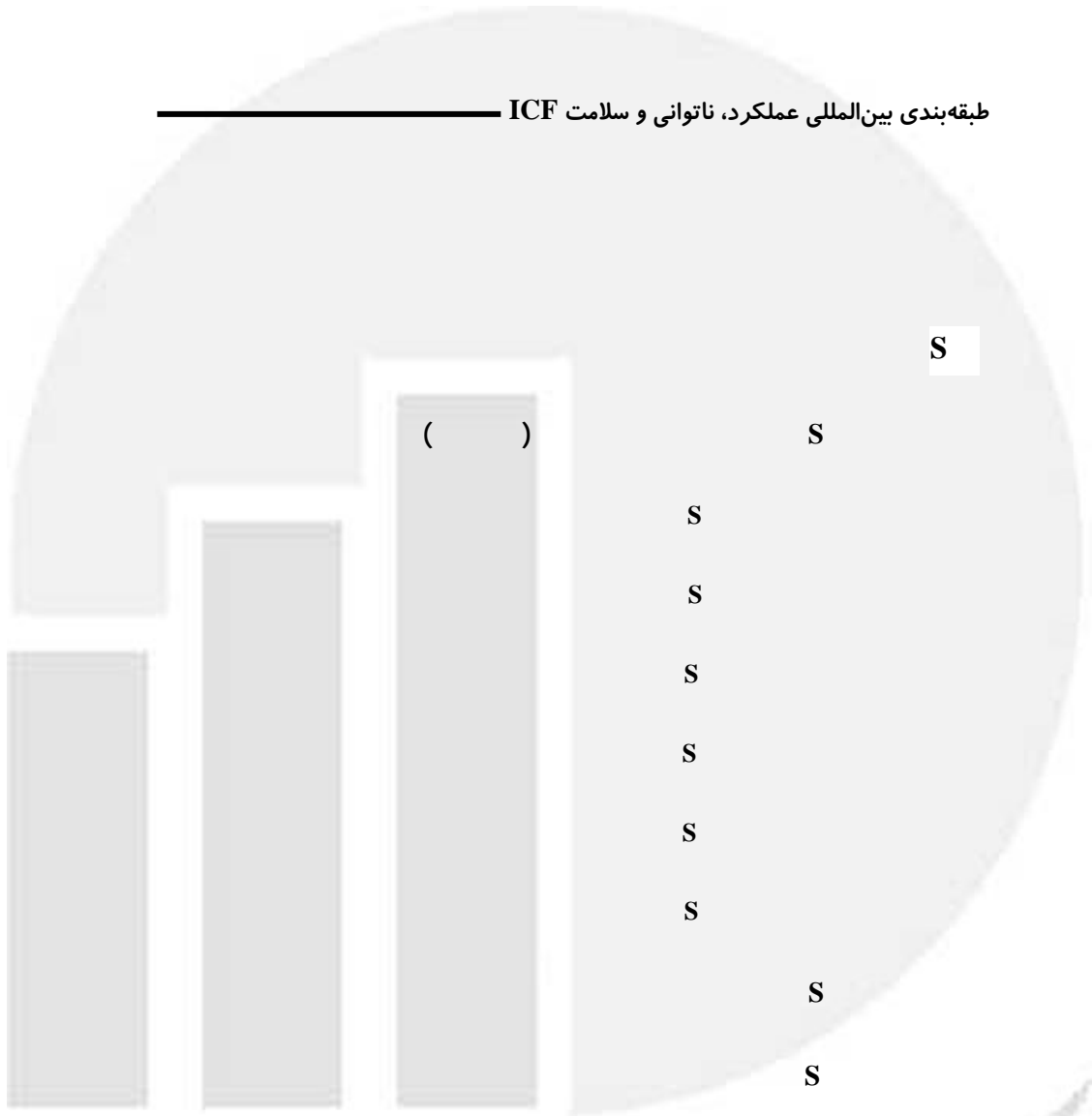
۰	بدون تغییر در ساختار	۵	ناپوستگی
۱	فقدان کلی	۶	انحراف وضعیتی
۲	فقدان جزئی	۷	تغییرات کیفی در ساختار، از جمله تجمع مایع
۳	بخش اضافی	۸	نامشخص
۴	دامنه‌ی (ابعاد) انحراف	۹	نامشمول

( )

برای نشان دادن محل به کار می‌روند:

۰	بیش از یک ناحیه	۵	عقب (پشت)
۱	راست	۶	نزدیک به تنه
۲	چپ	۷	دور از تنه
۳	هر دو طرف	۸	نامشخص
۴	جلو	۹	نامشمول

مرکز آمار ایران



S

( )

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

مرکز آمار ایران

( )

طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

مرکز آمار ایران

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

S

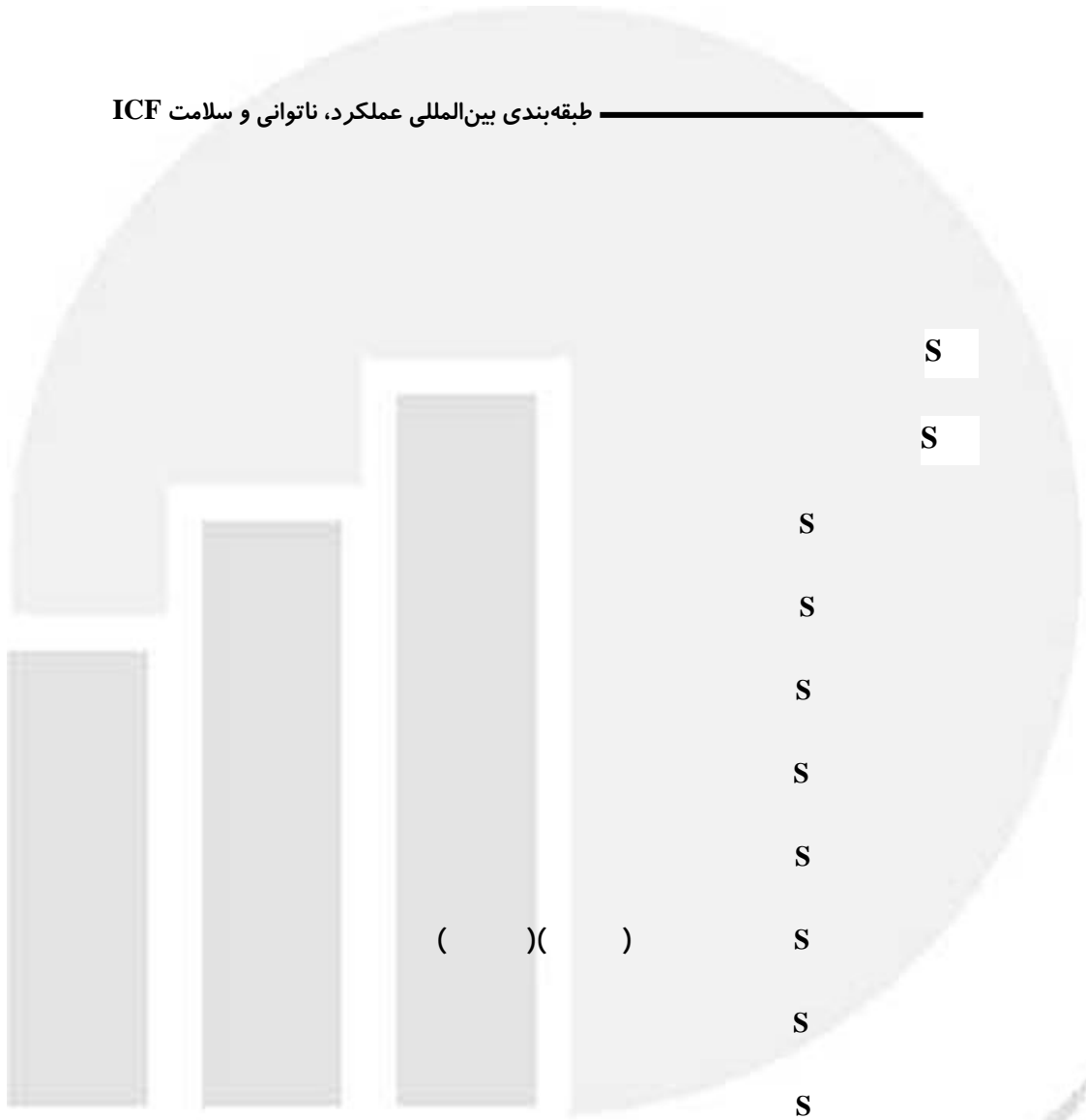
S

S

S

مرکز آمار ایران

طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF



مرکز آمار ایران





طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

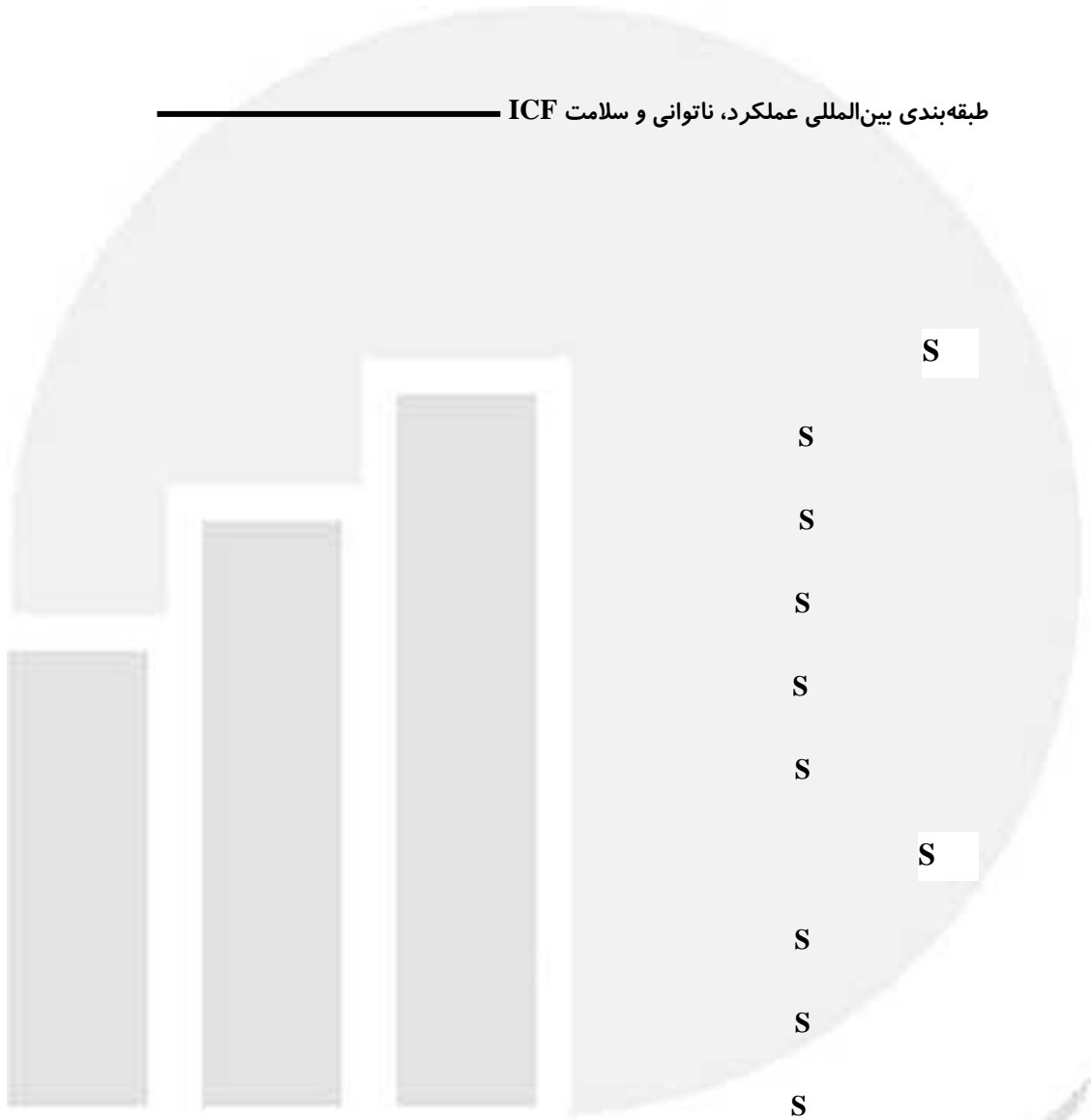
S

S

S

مرکز آمار ایران

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF



مرکز آمار ایران

طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

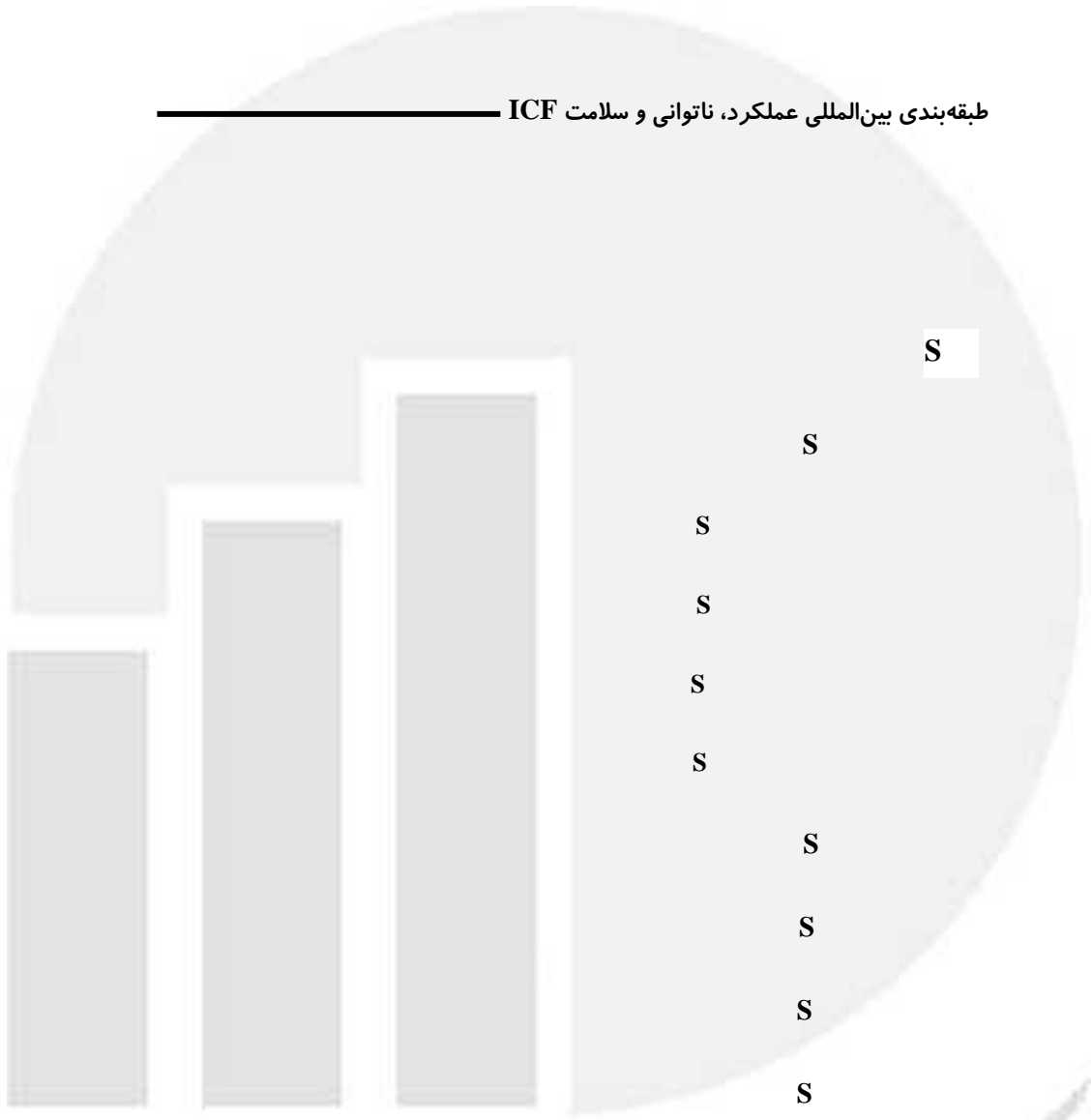
S

S

S

S

مرکز آمار ایران



مرکز آمار ایران

طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

مرکز آمار ایران

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

S

S

S

S

مرکز آمار ایران

طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF



مرکز آمار ایران

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

S

S

S

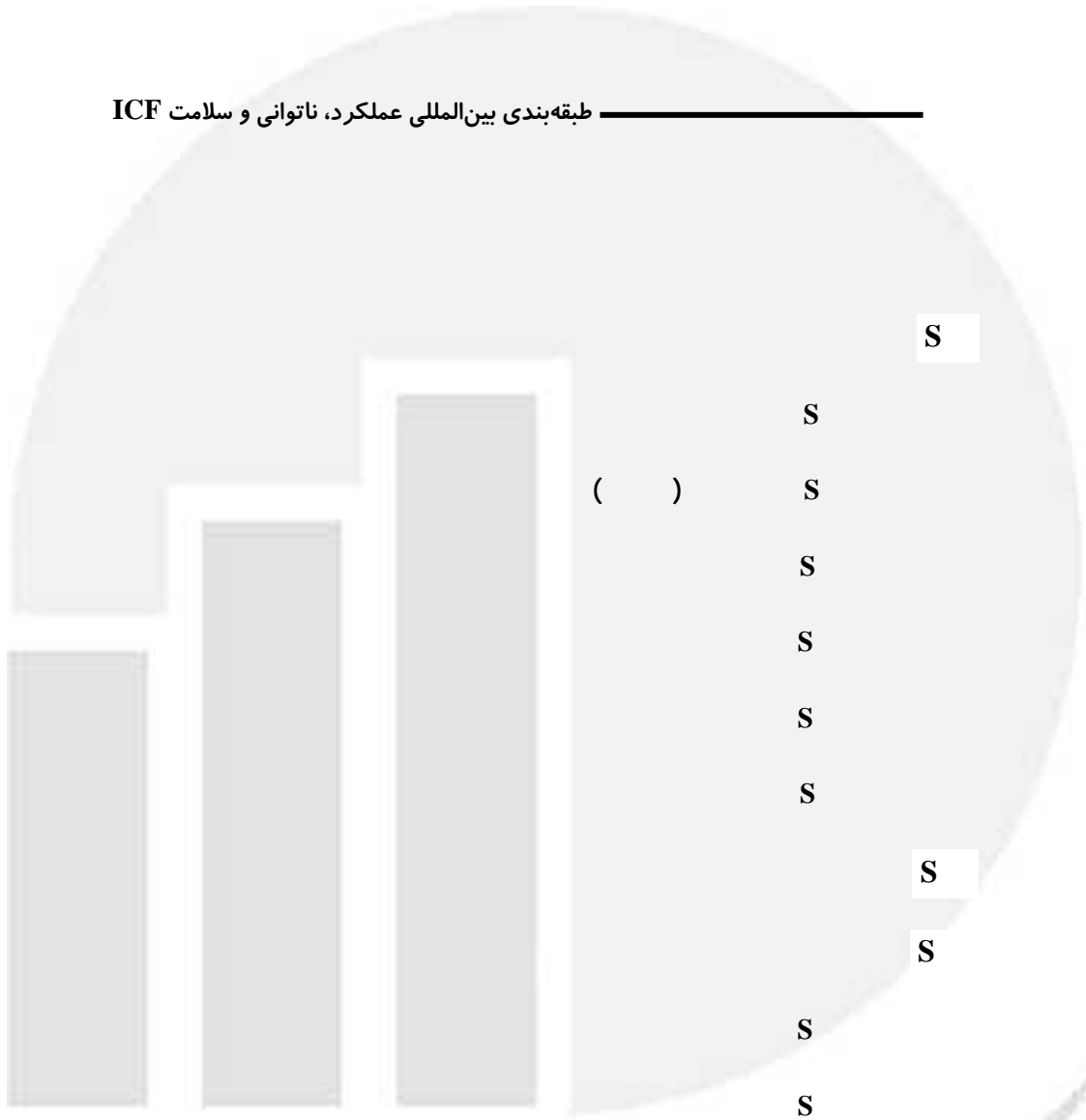
S

S

مرکز آمار ایران



طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF



مرکز آمار ایران

( )

S

S

S

S

S

S

( ) S

S۶۳.۳۰

S

S

S

S

S

( )

S

S

S

S

S

S

S

S

S

مرکز آمار ایران

طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF



S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

مرکز آمار ایران

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

مرکز آمار ایران

طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

مرکز آمار ایران

S

S

S

( )

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

مرکز آمار ایران

طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

مرکز آمار ایران

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

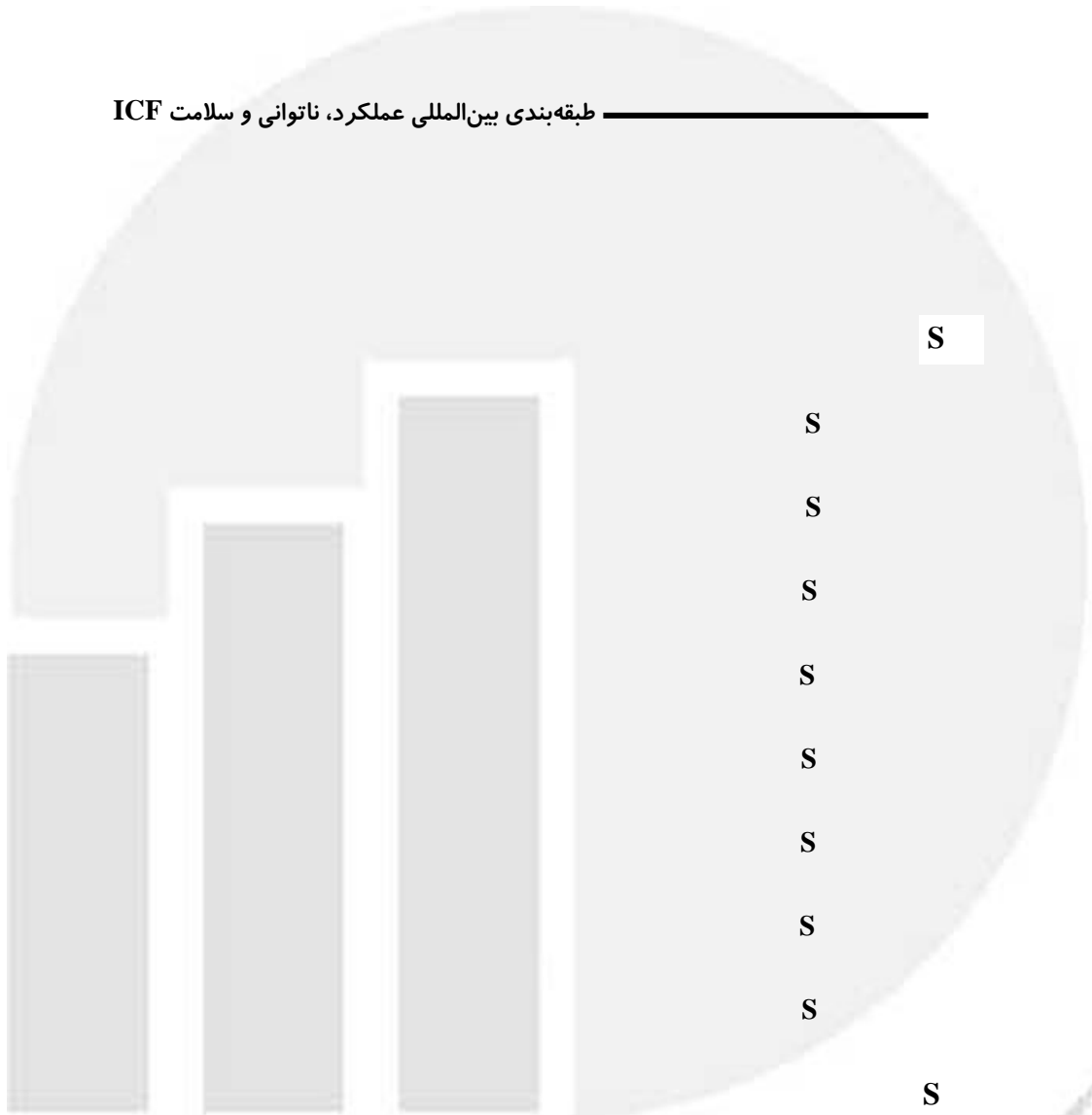
S

S

مرکز آمار ایران



طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF



مرکز آمار ایران

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

S

S

S

S

S

S

S

مرکز آمار ایران

## (Activities & Participation)

:

: انجام وظیفه یا عمل فرد است.

: حضور در موقعیت زندگی است.

محدودیت‌های فعالیت: مشکلاتی است که در انجام فعالیت‌ها ممکن است وجود داشته باشد.  
محدودیت‌های مشارکت: مشکلاتی است که فرد ممکن است هنگام حضور در موقعیت‌های زندگی تجربه نماید.

قلمروهای جزء فعالیت‌ها و مشارکت‌ها در فهرست مجزایی که دامنه‌ی کامل زمینه‌های زندگی را پوشش می‌دهد ارائه می‌شود (از یادگیری اولیه و نگاه کردن تا زمینه‌های پیچیده‌ای نظیر وظایف اجتماعی). جزء مذکور می‌تواند برای نشان دادن (A) «فعالیت» یا (P) «مشارکت» یا هر دو کاربرد داشته باشد. دو توصیف‌کننده برای جزء فعالیت‌ها و مشارکت عبارتند از توصیف‌کننده‌ی اقدام و توصیف‌کننده‌ی ظرفیت. توصیف‌کننده‌ی اقدام آن چه را که فرد در محیط جاری (متداول) خود اقدام می‌کند، بیان می‌نماید. چون محیط جاری فرد، جزئی از بافت اجتماعی است، عملی که به وسیله‌ی این توصیف‌کننده ثبت می‌شود می‌تواند به عنوان «حضور در موقعیت زندگی» یا «زندگی تجربه شده» مردم در محیط واقعی که در آن زندگی می‌کنند، تعبیر شود. این بافت شامل عوامل محیطی نظیر جنبه‌های فیزیکی، اجتماعی و نگرشی جهان می‌باشد که می‌تواند با استفاده از جزء عوامل محیطی کدگذاری شود. توصیف‌کننده‌ی ظرفیت، توانایی فرد را برای اقدام وظیفه یا اقدام، بیان می‌نماید. توصیف‌کننده‌ی مذکور بالاترین سطح تحمل عملکردی کسب شده توسط فرد در قلمرو و زمان داده شده، را شناسایی می‌نماید. ظرفیت در محیط یکسان یا استاندارد، اندازه‌گیری می‌شود. از این روی انعکاس توانایی تطابق محیطی فرد می‌باشد. جزء عوامل محیطی می‌تواند برای بیان ویژگی‌های این محیط یکسان یا استاندارد به کار رود. توصیف‌کننده‌های ظرفیت و اقدام می‌توانند با یا بدون ابزارهای کمکی یا کمک فردی و منطبق با مقیاس زیر مورد استفاده قرار گیرند:

بدون مشکل XXX/۰	(هیچیک، فقدان، جزئی و ...)	۰-۴٪
مشکل ملایم XXX/۱	(خفیف، پایین و ...)	۵-۲۴٪
مشکل متوسط XXX/۲	(متوسط، معتدل و ...)	۲۵-۴۹٪
مشکل شدید XXX/۳	(بالا، خیلی زیاد و ...)	۵۰-۹۵٪
مشکل کامل XXX/۴	(کلی و ...)	۹۶-۱۰۰٪
نامشخص XXX/۸		
نامشمول XXX/۹		

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

برای آن که این کمیت‌ها به طور عمومی مورد استفاده قرار گیرند، می‌بایست از طریق پژوهش، مراحل ارزیابی آن ارائه گردند. دامنه‌های گسترده‌ای از درصدها برای آن دسته از مواردی که دارای ابزارهای ارزیابی یا معیارهای تعیین کمیت مشکل اقدام یا محدودیت ظرفیت می‌باشند ارائه می‌شوند.

به عنوان نمونه، وقتی که "بدون مشکل اقدام" یا "مشکل اقدام کامل" تعیین می‌شوند می‌توان خطای تا ۵٪ را منظور نمود. "مشکل اقدام" عموماً معادل نیمی از مقیاس "اقدام کلی" است.

درصدها در قلمروهای مختلف با رجوع به معیارهای جمعیت به مقوله صدک‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند.

برای آن که این کمیت‌ها به طور عمومی مورد استفاده قرار گیرند، می‌باید از طریق پژوهش، مراحل ارزیابی آن ارائه گردند. برای شرح بیش‌تر در مورد کد گذاری به ضمیمه ۲ رجوع نمایید.

مرکز آمار ایران

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

این فصل درباره‌ی یادگیری، کاربرد دانش که شامل یادگیری، فکر کردن، حل مسئله و تصمیم‌گیری است.

( d -d )

( )

d

کاربرد هدفمند حس بینایی برای تجربه نمودن محرک‌های بینایی، نظیر تماشا کردن مسابقات ورزشی یا بازی کودکان

d

کاربرد هدفمند حس شنوایی برای تجربه نمودن محرک‌های شنوایی، نظیر گوش دادن به رادیو، موسیقی یا سخنرانی

d

کاربرد هدفمند سایر حس‌های پایه(اساسی) بدن برای تجربه نمودن محرک‌هایی نظیر لمس و حس کردن بافته‌ها، چشیدن شیرینی‌ها یا بوییدن گل‌ها

d

(d -d )

( )

d

تقلید کردن اجزای اولیه‌ی یادگیری، نظیر تقلید ادا(ژست)، صدا یا حروف و الفبا

d

تکرار کردن متوالی پدیده‌ها یا نمادها به عنوان اجزای اولیه‌ی یادگیری، نظیر تمرین ده تا ده تا، از حفظ خوانی شعر

d

پیشرفت مناسب برای خواندن دقیق و روان مطالب کتبی (از جمله بریل) نظیر، تشخیص حروف و الفبا، ادا کردن لغات یا تلفظ صحیح و درک لغات و عبارات

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

**d**

پیشرفت مناسب برای تولید نمادهایی که نشان‌دهنده صداها، لغات یا عبارات می‌باشند برای انتقال معانی (از جمله نوشتار بریل)، نظیر هجی کردن به طور کارا و کاربرد صحیح دستور زبان

**d**

پیشرفت مناسب در شمارش دستی اعداد و انجام عملیات ریاضی ساده و پیچیده، نظیر کاربرد علائم ریاضی برای جمع و تفریق و کاربرد عملیات ریاضی صحیح برای حل یک مسئله

**d**

پیشرفت مناسب پایه‌ای و پیچیده در مجموعه اقداماتی یکپارچه یا وظایف برای آغاز کردن و پیگیری نمودن تا مرحله‌ی کسب مهارت، نظیر به کارگیری ابزارها یا انجام مسابقه‌ها نظیر بازی شطرنج

شامل: کسب مهارت‌های پایه‌ای و پیچیده

**d**

یادگیری مقدماتی اعمال هدفمند، نظیر یادگیری کاربرد وسایل آشپزخانه، مداد یا ابزار ساده

**d**

یادگیری مجموعه‌های یکپارچه اعمال مثلا برای دنبال کردن دستورات، توالی حرکت‌ها شخصی و هماهنگ‌سازی حرکت‌ها، نظیر یادگیری انجام بازی‌هایی نظیر فوتبال یا کاربرد ابزارهای ساختمانی

**d**

**d**

**d**

( d - d )

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

d

تمرکز هدفمند روی محرک‌های خاص، نظیر جدا نمودن صداهاى مزاحم و مغل کننده

d

تنظیم کردن و کاربرد افکار، مفاهیم و تصاویر، هدف دار و بدون هدف، مجزا یا جمعی نظیر داستان سرایی، اثبات قضیه، بازی فکری، طوفان فکر، اندیشه کردن، ملاحظه کردن، دقت کردن یا بازتاب دادن

d

غیر شامل: حل مسائل (d175)، تصمیم گیری‌ها (d178)

انجام فعالیت‌های درگیر در درک مطالب نوشتاری و تفسیر زبان نوشتاری (مانند: کتاب‌ها، راهنماها، جزوه‌های آموزشی یا روزنامه‌های متنی یا بریل)، با هدف کسب دانش عمومی یا اطلاعات خاص

غیر شامل: یادگیری خواندن (d140)

d

کاربرد یا ارائه‌ی نمادها یا زبان برای انتقال اطلاعات، نظیر تهیه یا تدوین گزارش کتبی از وقایع یا افکار یا پیش‌نویس یک نامه

غیر شامل: یادگیری نوشتن (d145)

d

انجام محاسبات از طریق کاربرد اصول ریاضی برای حل مسائل که به صورت عبارات بیان شده و ارائه یا نمایش نتایج، نظیر محاسبه نمودن جمع سه عدد یا یافتن نتیجه تقسیم یک عدد بر دیگری

غیر شامل: یادگیری محاسبه (d150)

d

یافتن پاسخ پرسش‌ها یا موقعیت‌ها از طریق شناسایی و تجزیه و تحلیل موضوعات، ارائه‌ی گزینه‌ها و راه حل‌ها، ارزشیابی آثار بالقوه راه حل‌ها و اجرای راه حل منتخب، نظیر حل نمودن اختلاف بین دو نفر

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: حل نمودن مسائل ساده و پیچیده  
غیر شامل: فکر کردن (d۱۶۳)، تصمیم‌گیری‌ها (d۱۷۸)

**d**

یافتن راه‌حلهایی برای یک مسئله‌ی ساده شامل یک موضوع یا پرسش ساده، از طریق شناسایی و تجزیه و تحلیل موضوع، ارائه‌ی راه‌حل‌ها، ارزشیابی آثار بالقوه راه‌حل‌ها و اجرای راه‌حل منتخب

**d**

یافتن راه‌حل‌های یک مسئله‌ی پیچیده شامل موضوعات متعدد و مرتبط یا چند مسئله‌ی مربوط به هم، از طریق شناسایی و تجزیه و تحلیل موضوع، ارائه‌ی راه‌حل‌ها، ارزشیابی آثار بالقوه راه‌حل‌ها و اجرای راه‌حل منتخب

**d**

**d**

**d**

انتخاب یک گزینه از میان گزینه‌های متعدد، اجرای انجام گزینه‌ی منتخب و ارزشیابی آثار گزینه‌ی منتخب، نظیر انتخاب و خرید یک جنس خاص، یا تصمیم‌گیری برای قبول یک وظیفه از میان چند وظیفه که نیاز به انجام دادن آن وجود دارد.

غیر شامل: فکر کردن (d۱۶۳)، حل مسائل (d۱۷۵)

**d**

**d**

**d**

مرکز آمار ایران



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

این فصل درباره‌ی جنبه‌های عمومی انجام یک یا چند وظیفه، سازماندهی امور روزمره و مقابله با استرس (تنیدگی) است. این موارد می‌تواند همراه با اقدامات و وظایف اختصاصی‌تر برای شناخت ویژگی‌های بنیادی انجام وظایف در شرایط مختلف به کار رود.

**d**

انجام اقدامات ساده یا پیچیده هماهنگ‌شده مرتبط با جزءهای ذهنی و جسمی یک وظیفه، از قبیل شروع وظیفه، سازماندهی کردن و تعیین نمودن مکان و مواد برای انجام وظیفه، تنظیم (زمان، سرعت) انجام وظیفه و انجام دادن، کامل کردن و تداوم وظیفه

شامل: به عهده گرفتن یک وظیفه‌ی ساده یا پیچیده، به عهده گرفتن یک وظیفه به طور مستقل یا گروهی

غیر شامل: کسب مهارت‌ها (d۱۵۵)، حل مسائل (d۱۷۵). تصمیم‌گیری‌ها (d۱۷۸)، به عهده گرفتن وظایف متعدد (d۲۲۰)

**d**

آماده‌سازی، آغاز کردن و ساماندهی تنظیم زمان و مکان لازم برای یک وظیفه‌ی ساده، اجرای یک وظیفه‌ی ساده با یک جزء عمده، نظیر خواندن کتاب، نوشتن نامه یا مرتب کردن رختخواب شخصی

**d**

آماده‌سازی، آغاز کردن و ساماندهی زمان و مکان لازم برای یک وظیفه‌ی پیچیده، اجرای یک وظیفه‌ی پیچیده با بیش از یک جزء، که ممکن است به طور متوالی یا به طور همزمان انجام شود، نظیر مرتب نمودن مبلمان در منزل خود یا کامل کردن تکالیف مدرسه

**d**

آماده‌سازی، آغاز و ساماندهی زمان و مکان لازم برای وظیفه‌ی ساده یا پیچیده، اداره و اجرای یک وظیفه توسط خود فرد و بدون کمک سایر افراد

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

**d**

آماده‌سازی، آغاز و ساماندهی زمان و مکان لازم برای یک وظیفه، ساده یا پیچیده، اداره و اجرای یک وظیفه، همراه با افراد درگیر در همان مرحله یا در تمام مراحل وظیفه

**d**

**d**

**d**

انجام اقدامات ساده یا پیچیده هماهنگ شده به منزله‌ی جزءهای وظایف متعدد، یکپارچه و پیچیده به طور متوالی یا همزمان

شامل: به عهده گرفتن وظایف متعدد، کامل کردن وظایف متعدد، به عهده گرفتن وظایف متعدد به طور مستقل و گروهی

غیر شامل: کسب مهارت‌ها (d۱۵۵)، حل مسائل (d۱۷۵)، تصمیم‌گیری‌ها (d۱۷۸)، به عهده گرفتن یک وظیفه (d۲۱۰)

**d**

آماده‌سازی، آغاز نمودن و ساماندهی زمان و مکان مورد نیاز برای چند وظیفه، اداره و انجام چند وظیفه، با هم یا به ترتیب

**d**

کامل کردن چند وظیفه، باهم یا به ترتیب

**d**

آماده‌سازی، آغاز نمودن، و ساماندهی زمان و مکان برای چند وظیفه، اداره و انجام چند وظیفه با هم یا به ترتیب، شخصاً و بدون کمک سایر افراد

**d**

آماده‌سازی، آغاز نمودن و ساماندهی زمان و مکان برای چند وظیفه، اداره و انجام چند وظیفه با هم یا به ترتیب، همراه با افراد دیگر در همان مرحله یا در تمام مراحل وظیفه

d

d

d

انجام اقدامات ساده یا پیچیده و هماهنگ شده به منظور برنامه‌ریزی، اداره و کامل کردن نیازمندی‌ها در مراحل مختلف یا وظایف (مسئولیت‌های) روزمره، نظیر زمان‌بندی کردن و برنامه‌ریزی کردن برای فعالیت‌های مجزا در خلال روز

شامل: اداره کردن و کامل کردن وظایف روزمره، انجام فعالیت شخصی  
غیر شامل: به عهده گرفتن وظایف متعدد (d۲۲۰)

d

انجام اقدامات ساده یا پیچیده و هماهنگ شده به منظور برنامه‌ریزی و اداره کردن نیازمندی‌های مراحل و مسئولیت‌های وظایف روزمره

d

انجام اقدامات ساده یا پیچیده و هماهنگ شده به منظور کامل کردن نیازمندی‌های مراحل و مسئولیت‌های روزمره

d

انجام اقدامات و رفتارهایی برای تنظیم انرژی و زمان مورد نیاز برای مراحل یا مسئولیت‌های روزمره

d

d

d

انجام اقدامات ساده یا پیچیده هماهنگ شده برای اداره و کنترل نمودن نیازهای روان‌شناختی ضروری برای انجام وظایف نیازمند مسئولیت‌های مهم و درگیر شدن با استرس، حواس پرتی یا بحران‌ها، نظیر رانندگی با وسیله‌ی نقلیه در خلال ترافیک سنگین و مراقبت از چندین کودک

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: اداره کردن مسؤولیت‌ها و مقابله با استرس (تنیدگی) و بحران

d

انجام اقدامات ساده یا پیچیده و هماهنگ شده برای انجام وظایف و ارزیابی  
ملزومات وظایف

( )

d

انجام اقدامات ساده یا پیچیده و هماهنگ شده برای مقابله با فشار، فوریت‌ها، یا  
استرس همراه با انجام وظیفه

d

انجام اقدامات ساده یا پیچیده و هماهنگ شده برای مقابله با نقاط انحراف در یک  
موقعیت یا اوقات خطر حاد یا مشکل

d

d

d

d

مرکز آمار ایران

این فصل درباره‌ی ویژگی‌های عمومی و خاص برقراری ارتباط به وسیله‌ی زبان، اشارات و نمادها، از جمله دریافت و تولید ارسال پیام‌ها، ادامه دادن مکالمات، کاربرد ابزارها و فنون برقراری ارتباط است.

- ( d - d )

d

درک معانی لفظی و مفهومی پیام‌ها در زبان گفتاری، نظیر این که یک جمله واقعیتی را اثبات می‌کند یا این که یک عبارت اصطلاحی است

d

درک معانی لفظی و مفهومی پیام‌های منتقل‌شده از طریق اطوار و آداها (زبان ژست)، نمادها و طرح‌ها، نظیر تشخیص خستگی کودک هنگامی که چشم‌هایش را می‌مالد یا آن که زنگ هشدار حاکی از وجود آتش‌سوزی

شامل برقراری ارتباط با - دریافت - اطوار بدنی (ژست)<sup>۱</sup>، اشارات و نمادهای عمومی - طرح‌ها و عکس‌ها

d

درک معانی انتقال یافته از طریق بیان چهره‌ای (حرکت‌های صورت)، حرکت‌ها یا اشارات دست، وضعیت بدن و سایر اشکال زبان بدن (ژست جسمی)<sup>۲</sup>

d

درک معانی نشان داده شده توسط اشارات و نمادهای عمومی، نظیر علائم عبور و مرور، نمادهای هشداردهنده، نمادسازی موسیقی یا علمی، و نشان‌های کوچک<sup>۳</sup>

d

درک معانی نشان داده شده توسط طرح‌ها (به عنوان نمونه طرح‌های خطی، طرح‌های ترسیمی، نقاشی‌ها، مثال‌های سه بعدی، نمودارها، ترسیم آماری و عکس‌ها، نظیر درک آنکه خط عمودی روی نمودار قد نشانگر آن است که کودک در حال رشد است.

d

d

- -

d

- -

درک معانی لفظی و مفهومی پیام‌هایی که از طریق زبان اشاره رسمی منتقل می‌شوند.

d

- -

درک معانی لفظی و مفهومی پیام‌هایی که از طریق زبان نوشتاری منتقل می‌شوند (شامل بریل)، نظیر دنبال کردن وقایع سیاسی جاری در روزنامه‌ها یا معنای نوشته‌های مذهبی

d

-

(d -d ) -

d

تولید کلمات، عبارات و متن‌های طولانی‌تر به صورت پیام‌های کلامی با معانی لفظی و مفهومی، نظیر بیان واقعیت یا داستان گفتن به زبان شفاهی

d

کاربرد اطوار (ژست)، نمادها و طرح‌ها برای انتقال پیام‌ها، نظیر دست تکان دادن شخص به نشانه‌ی مخالفت یا کشیدن تصویر یا نمودار برای انتقال یک واقعیت یا افکار پیچیده

شامل: تولید اطوار بدنی (ژست)، اشارات و نمادهای عمومی - طرح‌ها و عکس‌ها

d

انتقال معانی از طریق حرکات‌های بدن، نظیر اطوار صورتی (به عنوان نمونه لبخند زدن، اخم کردن، خود را عقب کشیدن)، حرکات‌های بازو و دست و وضعیت بدن (به عنوان نمونه، نظیر در آغوش گرفتن به نشانه محبت)

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

**d**

انتقال معانی از طریق کاربرد علائم و نمادها (به عنوان نمونه، نشان‌های کوچک، نمادهای بلیس<sup>۱</sup>، نشان‌های علمی) و سیستم نماد و نشان‌سازی، نظیر نت نویسی موسیقی برای انتقال آهنگ موسیقی

**d**

انتقال معانی از طریق نقاشی، رنگ‌آمیزی، طراحی و تهیه نمودارها، تصاویر یا عکس‌ها، نظیر رسم نقشه‌ی جغرافیا به منظور راهنمایی نمودن فرد در مورد محل

**d**

**d**

**d**

برقراری ارتباط از طریق اشاره‌ی رسمی، معنی لفظی و مفهومی

**d**

تولید معانی لفظی و مفهومی پیام‌هایی که از طریق زبان نوشتاری منتقل می‌شوند، نظیر نوشتن نامه‌ای به یک دوست

**d**

-

( d - d )

**d**

شروع، ادامه و اختتام تبادل اندیشه‌ها و افکار، از طریق گفتار، نوشتار، اشاره یا سایر اشکال زبان، با یک یا چند نفر آشنا با بیگانه در مجموعه‌های رسمی یا غیررسمی

شامل: شروع، ادامه و اختتام یک مکالمه، مکالمه با یک یا چند نفر

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

d

شروع یک مکالمه یا تبادل، نظیر معرفی خود، بیان احوال‌پرسی عادی و معرفی عنوان یا پرسیدن یک سوال

d

ادامه دادن و شکل دادن به مکالمه یا تبادل از طریق افزودن افکار، معرفی نمودن یک موضوع جدید یا طرح دوباره عنوانی که قبلاً ذکر شده است و از طریق تغییردادن در صحبت کردن یا اشاره نمودن

d

خاتمه دادن به یک مکالمه یا تبادل با جملات پایانی و اظهارات و بیانات عادی از طریق جمع‌بندی عنوان بحث

d

شروع، ادامه، شکل‌دهی و اختتام یک مکالمه یا تبادل با یک فرد، نظیر تبادل نظر در مورد آب و هوا با یک دوست

d

شروع، ادامه شکل‌دهی و اختتام یک مکالمه یا تبادل با بیش از یک فرد، نظیر شروع و مشارکت نمودن در تبادل گروهی

d

d

d

شروع، ادامه و اختتام بررسی یک موضوع از طریق مباحثات به نفع یا برضد یا مباحثه از طریق گفتار، نوشتار، اشاره یا سایر اشکال زبان، با یک یا چند فرد آشنا یا بیگانه در مجموعه‌های رسمی یا غیر رسمی

شامل: مباحثه با یک یا چند نفر



طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

d

شروع، ادامه، شکل‌دهی یا خاتمه دادن یک بحث یا مناظره با یک فرد

d

شروع، ادامه، شکل‌دهی یا خاتمه دادن یک بحث یا مناظره با بیش از یک فرد

d

d

d

کاربرد ابزارها، فنون و سایر وسایل، به منظور برقراری ارتباط، نظیر برقراری ارتباط تلفنی با یک دوست

شامل: کاربرد ابزارهای ارتباطی، کاربرد دستگاه تحریر و فنون ارتباطی

d

کاربرد تلفن و سایر دستگاه‌ها، نظیر دستگاه‌های دورنگار(فاکس) یا تلکس، به عنوان وسایل ارتباطات

( )

d

کاربرد دستگاه‌ها برای نوشتن، نظیر دستگاه تحریر، رایانه و دستگاه بریل نویس، به عنوان وسایل ارتباطات

d

انجام اقدامات و وظایف مداخله‌کننده در فنون برقراری ارتباط، نظیر لب‌خوانی

d

d

مرکز آمار ایران

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

d

d

d

مرکز آمار ایران

این فصل درباره‌ی حرکت کردن از طریق تغییر موقعیت یا مکان بدن یا از طریق جابجایی انتقال از یک مکان به مکان دیگر، از طریق حمل نمودن، حرکت دادن یا جابجایی اشیا، از طریق راه رفتن، دویدن یا بالارفتن و با استفاده از روش‌های مختلف حمل و نقل می‌باشد.

( d - d )

d

وارد شدن و خارج شدن از یک وضعیت بدن و جابجایی از یک مکان به مکان دیگر، نظیر برخاستن از صندلی به منظور دراز کشیدن روی تخت، زانو زدن و چنباتمه زدن

شامل: تغییر موقعیت بدن از حالت درازکش، از حالت چنباتمه یا زانو زدن، از حالت نشسته یا ایستاده، از حالت خمیده و تغییر مرکز ثقل بدن

غیر شامل: حرکت انتقالی فرد (d420)

d

درازکشیدن و خارج شدن از آن موقعیت یا تغییر وضعیت بدن از حالت افقی به هر حالت دیگر، نظیر ایستادن یا نشستن

شامل: به حالت دمر خوابیدن

d

به حالت نشسته یا دولا شدن و قوز کردن با در حالی که زانوان چسبیده به هم و بالا کشیده شده‌اند یا نشستن روی پاشنه‌های خود، نظیر نشستن در توالت روی سطح هموار یا تغییر وضعیت بدن از چنباتمه به وضعیت دیگر، نظیر ایستادن

d

به وضعیتی درآمدن یا خارج شدن از آن وقتی که بدن درحالی‌که زانوان خمیده می‌باشند حمایت می‌گردد، نظیر نیایش کردن یا تغییر وضعیت بدن از زانو زدن به وضعیت دیگر، نظیر ایستادن

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

d

به حالت نشسته درآمدن و خارج شدن از آن، تغییر وضعیت بدن از نشسته به هر وضعیت دیگر، نظیر ایستادن یا دراز کشیدن

شامل: نشستن با پاهای خم شده یا ضرب‌دری، نشستن با تکیه دادن پاها یا بدون تکیه دادن

d

ایستادن یا تغییر وضعیت بدن، از حالت ایستاده به وضعیت دیگر نظیر دراز کشیدن یا نشسته

d

کج کردن پشت به پایین یا پهلو از نیم تنه، نظیر تعظیم کردن یا برای دستیابی به شی پیش پا

d

تنظیم کردن یا جابجایی وزن بدن از یک وضعیت به وضعیت دیگر در حال نشسته، ایستاده یا درازکش، نظیر جابجایی از یک پا به پای دیگر هنگام ایستادن

غیر شامل: حرکت انتقالی توسط خود فرد (d۴۲۰)، راه رفتن (d۴۵۰)

d

d

d

ماندن در همان وضعیت بدنی مورد نیاز، نظیر ماندن در وضعیت نشسته یا وضعیت ایستاده برای کار یا در مدرسه

شامل: حفظ وضعیت‌های درازکش، چنباتمه، به زانو، نشسته و ایستاده

d

ماندن در وضعیت درازکش برای مدت زمان لازم، نظیر ماندن در وضعیت دمر روی تخت

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: ماندن در وضعیت دمر (صورت به سمت پایین یا روی شکم)، طاق باز (صورت به سمت بالا) یا درازکش به پهلو

d

ماندن در وضعیت چنباتمه برای مدت در زمان لازم، نظیر نشستن روی زمین بدون صندلی

d

ماندن در وضعیت به زانو زدن در حالی که زانوان و ساق‌ها در وضعیت خمیده برای مدت زمان لازم بدن را حمایت می‌کند، نظیر هنگام نیاپش در کلیسا

d

ماندن در وضعیت نشسته، روی صندلی یا روی زمین بدون صندلی یا روی زمین، برای مدت زمان لازم، نظیر حالت نشسته در پشت میز تحریر یا غذاخوری

شامل: ماندن در وضعیت نشسته با پاهای کشیده یا ضرب‌دری، با تکیه دادن پاها یا بدون تکیه

d

ماندن در وضعیت ایستاده برای مدت زمان لازم، نظیر ایستادن در صف

شامل: ماندن در وضعیت ایستاده روی سطح شیبدار، روی سطح لغزنده یا سخت

d

d

d

مرکز آمار ایران

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

حرکت کردن از یک سطح به سطحی دیگر، نظیر سرخوردن روی نیمکت یا حرکت از تخت به صندلی، بدون تغییر وضعیت بدن  
شامل: انتقال فرد هنگام نشستن یا دراز کشیدن  
غیر شامل: تغییر دادن وضعیت پایه‌ای بدن (d۴۱۰)

**d**

انتقال فرد از وضعیت نشسته از یک صندلی به صندلی دیگر در همان سطح یا سطح دیگر، نظیر حرکت از صندلی به تخت  
شامل: حرکت از یک صندلی به صندلی دیگر، نظیر صندلی توالت، حرکت کردن از صندلی چرخدار به صندلی خودرو  
غیر شامل: تغییر دادن وضعیت پایه‌ای بدن (d۴۱۰)

**d**

حرکت کردن از یک وضعیت درازکش به وضعیت دیگر در همان سطح یا سطح دیگر، نظیر حرکت کردن از یک تخت به تخت دیگر  
غیر شامل: تغییر وضعیت پایه‌ای بدن (d۴۱۰)

**d**

**d**

**d**

(d - d )

**d**

برداشتن یک شی یا بردن آن از یک مکان به مکان دیگر، نظیر بلند کردن فنجان یا حمل کردن کودک از یک اتاق به اتاق دیگر  
شامل: بلند کردن، حمل کردن با دست‌ها یا بازوها، یا روی شانه‌ها، ران، پشت یا سر، گذاشتن روی زمین

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

d

برداشتن یک شی به منظور جابجایی آن از سطح پایین به سطح بالاتر، نظیر برداشتن لیوان از روی میز غذاخوری

d

بردن یا حمل کردن شی از یک مکان به مکان دیگر با استفاده از دست‌ها، نظیر حمل کردن لیوان نوشیدنی یا چمدان

d

بردن یا حمل کردن شی از یک مکان به مکان دیگر با استفاده از بازوها و دست‌ها، نظیر حمل کردن کودک

d

بردن یا حمل کردن شی از یک مکان به مکان دیگر با استفاده از شانه‌ها، ران یا پشت، یا ترکیبی از آن‌ها، نظیر حمل کردن یک بسته بزرگ

d

بردن یا حمل کردن شی از یک مکان به مکان دیگر با استفاده از سر، نظیر حمل کردن یک ظرف آب روی سر

d

قراردادن شی روی یک سطح یا مکان با استفاده از دست‌ها، بازوها یا سایر بخش‌های بدن، نظیر پایین آوردن ظرف آب و قراردادن آن روی زمین

d

d

d

انجام اعمال هماهنگ با هدف حرکت‌دادن شی توسط ساق‌ها و پاها، نظیر لگد زدن به توپ یا فشاردادن به رکاب‌های دوچرخه

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: فشاردادن با اندام‌های تحتانی، لگدزدن

**d**

اعمال فشار روی شی برای دور کردن آن توسط ساق‌ها و پاها، نظیر فشاردادن و دور کردن صندلی با پا

**d**

به حرکت درآوردن چیزی توسط ساق‌ها و پاها، نظیر لگد زدن به توپ

**d**

**d**

**d**

انجام اعمال هماهنگ برای در دست گرفتن اشیاء برداشتن، جابجایی و رهاکردن از دست، انگشتان و شست، مانند انجام حرکتهایی برای برداشتن سکه از روی میز یا چرخاندن شماره‌گیر یا دستگیره

شامل: بلند کردن و حمل کردن اشیاء (d۴۳۰)

**d**

بلند کردن یا برداشتن شی کوچک با دست‌ها و انگشتان، نظیر برداشتن یک مداد

**d**

گرفتن چیزی با یک یا دودست، نظیر گرفتن ابزار یا دستگیره‌ی درب

**d**

Grasping -<sup>۱</sup>  
Manipulating -<sup>۲</sup>



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

استفاده از انگشت‌ها و دست‌ها برای اعمال کنترل، راهنمایی یا هدایت بر چیزی  
نظیر تنظیم سکه‌ها یا سایر اشیا کوچک

**d**

رهاکردن یا آزادکردن چیزی برای افتادن یا تغییر وضعیت دادن توسط انگشتان یا  
دست‌ها، نظیر انداختن پوشاک

**d**

**d**

**d**

انجام اعمال هماهنگ مورد نیاز برای حرکت دادن یا دستکاری اشیا با دست‌ها و بازوها، نظیر  
چرخاندن دستگیره‌های درب یا پرت کردن یا گرفتن شی  
شامل: کشیدن و هل دادن اشیا، با دست گرفتن، چرخاندن یا پیچ دادن دست‌ها و بازوها، پرت  
کردن، گرفتن

غیر شامل: کاربرد دست در حرکت‌های ظریف (d۴۴۰)

**d**

کاربرد انگشتان، دست‌ها و بازوها برای نزدیک کردن شی به خود یا حرکت دادن آن  
از مکانی به مکانی دیگر، نظیر کشیدن در برای بستن

**d**

کاربرد انگشت‌ها، دست‌ها و بازوها برای دور کردن چیزی از خود، یا حرکت دادن  
آن از مکانی به مکانی دیگر، نظیر هل دادن یک حیوان

**d**

کاربرد دست‌ها و بازوهای باز شده به سمت خارج و لمس کردن و گرفتن چیزی،  
نظیر دستیابی به کتابی در عرض میز غذاخوری یا تحریر

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

d

کاربرد انگشتان، دست‌ها و بازوها برای چرخاندن، برگرداندن یا خم کردن شی،  
نظیر کاربرد ابزارهای کار یا ظروف آشپزخانه مورد نیاز

d

کاربرد انگشتان، دست‌ها و بازوها برای بلندکردن و پرت کردن شی در هوا با نیرو،  
نظیر پرت کردن توپ

d

کاربرد انگشتان، دست‌ها و بازوها برای گرفتن شی متحرک به منظور متوقف کردن  
و نگهداری آن، نظیر گرفتن توپ

d

d

d

(d -d )

d

حرکت کردن با پا روی سطح، قدم به قدم، به طوری که یک پا همواره روی زمین قرار دارد، نظیر  
گردش کردن، بی‌هدف قدم زدن، جلو جلو راه رفتن، عقب عقب راه رفتن، به پهلو راه رفتن  
(عرضی راه رفتن)

شامل: در فاصله‌های کوتاه و طولانی راه رفتن، راه رفتن روی سطوح مختلف، راه رفتن در اطراف  
موانع

غیر شامل: حرکت انتقالی توسط خود فرد (d۴۲۰)، حرکت به اطراف (d۴۵۵)

Throwing -<sup>۱</sup>  
Catching -<sup>۲</sup>

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

d

راه رفتن کمتر از یک کیلومتر، نظیر راه رفتن در اتاق‌ها یا راهروها، درون ساختمان یا در فاصله‌های کوتاه در فضای بیرونی

d

راه رفتن بیش از یک کیلومتر، نظیر راه رفتن در یک روستا یا شهر، بین روستاها، در فضاهای بیرونی

d

راه رفتن روی سطوح شیب‌دار، ناهموار، یا متحرک، نظیر چمن، شن یا یخ و برف، یا راه رفتن در کشتی، قطار یا سایر وسایل نقلیه

d

راه رفتن در مسیرهایی که نیازمند اجتناب نمودن از اشیاء متحرک و ثابت افراد، حیوانات و وسایل نقلیه می‌باشد، نظیر راه رفتن در اطراف یا درمیان ترافیک یا سایر نواحی پرتردد

d

d

d

حرکت دادن تمام بدن از مکانی به مکانی دیگر به طریقی غیر از راه رفتن، نظیر بالا رفتن از تخته سنگ یا دویدن در خیابان، طناب بازی کردن، گریختن، پریدن، پشتک زدن یا دویدن در اطراف موانع

شامل: خزیدن، صعود کردن، دویدن، آهسته دویدن، پریدن، شناکردن

غیر شامل: حرکت انتقالی فرد (d۴۲۰)، راه رفتن (d۴۵۰)

d

حرکت دادن تمام بدن در وضعیت دمر از مکانی به مکانی دیگر روی دست‌ها یا دست‌ها و بازوها، و زانوها

d

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

حرکت دادن تمام بدن به سمت بالا یا پایین، روی سطوح یا اشیاء، نظیر بالا رفتن از پله‌ها، تخته سنگ، نردبان یا پلکان، جدول یا سایر اشیاء

d

حرکت کردن با قدم‌های سریع به طوری که هر دو پا ممکن است هم زمان از زمین دور شوند

d

فاصله‌گرفتن از زمین از طریق خم کردن و باز کردن پاها، نظیر، پریدن روی پا، لی‌لی کردن، طناب بازی کردن و پریدن یا شیرجه رفتن در آب

d

جلو راندن تمام بدن در آب توسط حرکت‌های اندام‌ها و بدن بدون تکیه نمودن بر زمین زیر آب

d

d

d

راه رفتن و حرکت کردن در اطراف در اماکن و محل‌های مختلف، نظیر راه رفتن بین اتاق‌های منزل، درون ساختمان، یا در خیابان یک شهر  
شامل: حرکت کردن به اطراف درون منزل، خزیدن یا بلند شدن در منزل، راه رفتن یا حرکت کردن درون ساختمان‌های غیرمسکونی و خارج از منزل و سایر ساختمان‌ها

d

راه رفتن و حرکت کردن به اطراف در منزل شخصی، درون یک اتاق، بین اتاق‌ها و در اطراف تمام محوطه مسکونی یا محل زندگی

شامل: حرکت کردن از یک طبقه همکف به طبقه همکف دیگر، روی یک بالکن، حیاط، ایوان یا باغچه

d

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

راه رفتن و حرکت کردن به اطراف درون ساختمان‌های غیرمسکونی، نظیر حرکت کردن در اطراف منازل سایر افراد، سایر ساختمان‌های خصوصی، ساختمان‌های اجتماعی، خصوصی، دولتی و محوطه‌های بسته شامل: حرکت در تمام بخش‌های ساختمان‌ها و محوطه‌های بسته، بین طبقه‌های همکف، داخل، خارج و اطراف ساختمان‌ها، دولتی و خصوصی

d

راه رفتن و حرکت کردن به اطراف دور و نزدیک منزل شخصی و سایر ساختمان‌های دولتی و خصوصی بدون استفاده از وسیله‌ی حمل و نقل دولتی و خصوصی نظیر راه رفتن در فاصله‌های کوتاه و طولانی در اطراف شهرک یا روستا شامل: راه رفتن و حرکت کردن به اطراف در خیابان‌های اطراف، شهرک، روستا، یا شهر، حرکت کردن بین شهرها و فاصله‌های دورتر، بدون استفاده از وسایل حمل و نقل

d

d

d

حرکت دادن تمام بدن از مکانی به مکانی دیگر، روی هر سطح یا فضایی، با استفاده از ابزارهای خاص طراحی شده برای تسهیل حرکت یا ایجاد طرق دیگر حرکت کردن، نظیر کفش‌های اسکیت، اسکی یا وسایل تنفس زیر آب یا حرکت کردن در خیابان با صندلی چرخدار یا واکر (چهار پایه راه رفتن)

غیر شامل: حرکت انتقالی توسط خود فرد (d420)، راه رفتن (d450)، حرکت کردن به اطراف (d455)، کاربرد وسایل نقلیه (d470)، رانندگی کردن (d475)

d

( d - d )

d

استفاده از وسایل حمل و نقل برای حرکت کردن به اطراف به عنوان مسافر، نظیر خودروی شخصی یا عمومی، گاری یا کالسکه که توسط انسان حمل می‌شود یا وسیله‌ی نقلیه‌ای که توسط حیوان حمل می‌شود یا تاکسی خصوصی یا عمومی (خودرو کرایه‌ای)، اتوبوس، قطار، تراموا،

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

راه‌آهن شهری (مترو)، قایق یا هواپیما

شامل: استفاده از وسایل نقلیه‌ای که توسط انسان هدایت می‌شوند، استفاده از وسایل نقلیه‌ی موتوری خصوصی و عمومی

غیر شامل: حرکت کردن به اطراف با استفاده از تجهیزات (d۴۶۵)، رانندگی کردن (d۴۷۵)

**d**

ایاب و ذهاب به عنوان مسافر توسط وسیله نقلیه‌ای که توسط یک یا چند نفر حمل می‌شود، نظیر سواری گاری یا کالسکه که توسط انسان حمل می‌شود یا قایق پارویی

**d**

ایاب و ذهاب کردن به عنوان مسافر توسط وسیله‌ی نقلیه‌ی موتوری خصوصی زمینی دریایی یا هوایی، نظیر تاکسی یا هواپیما یا قایق خصوصی

**d**

ایاب و ذهاب کردن به عنوان مسافر توسط وسیله‌ی نقلیه‌ی موتوری، دریایی یا هوایی طراحی شده برای حمل و نقل عمومی، نظیر مسافر اتوبوس، قطار، مترو یا هواپیما

**d**

**d**

**d**

راندن و کنترل کردن وسیله‌ی نقلیه یا حیوانی که آن وسیله را به دنبال خود می‌کشد، سفرکردن در مسیر دلخواه یا داشتن هر نوع وسیله‌ی دیگر شخصی و در اختیار، نظیر خودرو، دوچرخه، قایق یا وسیله‌ی نقلیه‌ای که حیوان حمل می‌کند.

شامل: راندن وسیله‌ی نقلیه‌ای که با نیروی انسانی حرکت می‌نماید، وسیله‌ی نقلیه‌ی موتوری، وسیله‌ی نقلیه‌ای که با نیروی حیوان حرکت می‌کند.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

غیر شامل: حرکت کردن به اطراف با استفاده از تجهیزات (d۴۶۵)، استفاده از وسایل حمل و نقل (d۴۷۰)

**d**

راندن وسیله‌ی نقلیه‌ای که توسط انسان به حرکت در می‌آید، نظیر دوچرخه، سه چرخه، یا قایق پارویی

**d**

راندن وسیله‌ی نقلیه‌ی موتوری، نظیر اتومبیل، موتورسیکلت، قایق موتوری یا هواپیما

**d**

راندن وسیله‌ی نقلیه‌ای که توسط انسان حرکت می‌کند، نظیر درشکه یا کالسکه اسبی

**d**

**d**

**d**

سوار شدن بر پشت حیوان برای ایاب و ذهاب، نظیر اسب، گاو، شتر یا فیل  
غیر شامل: رانندگی (d۴۷۵)، تفریح و اوقات فراغت (d۹۲۰)

**d**

**d**

**d**

مرکز آمار ایران

این فصل درباره‌ی مراقبت از خود، خود را شستن و خشک کردن، مراقبت از کل بدن و بخش‌های بدن، لباس پوشیدن، غذاخوردن و آشامیدن و مراقب بهداشت خود بودن می‌باشد.

**d**

شستن و خشک کردن تمام بدن یا بخش‌هایی از بدن خود، استفاده از آب و مواد و روش مناسب برای نظافت و خشک کردن، نظیر حمام کردن، دوش گرفتن، شستن دست‌ها و پاها، صورت و مو، و خشک کردن با حوله

شامل: شستن بخش‌هایی از بدن، تمام بدن و خود را خشک کردن

غیر شامل: مراقبت از بخش‌های بدن (d520)، توالیت رفتن (d530)

**d**

کاربرد آب، صابون و سایر مواد روی بخش‌های بدن، نظیر دست‌ها، صورت، پا، مو یا ناخن‌ها، برای تمیز کردن آن‌ها

**d**

کاربرد آب، صابون و سایر مواد روی تمام بدن برای تمیز کردن خود، نظیر حمام یا دوش گرفتن

**d**

استفاده از حوله یا سایر وسایل برای خشک کردن بخش یا بخش‌های بدن خود، یا تمام بدن، نظیر بعد از شستشو

**d**

**d**



d

مواظبت کردن از بخش‌های بدن، نظیر پوست، صورت، دندان‌ها، پوست سر، ناخن‌ها و آلت تناسلی که نیازمند شستشو و خشک کردن بیش‌تر می‌باشند.

شامل: مراقبت از پوست، دندان‌ها، مو، ناخن‌های انگشتان دست و پا

غیر شامل: خود را شستن (d510)، توالیت رفتن (d530)

d

مراقبت از بافت و میزان رطوبت پوست، نظیر برداشتن پینه یا میخچه و کاربرد کرم‌های مرطوب‌کننده

d

مراقبت از بهداشت دندان، نظیر مسواک زدن، نخ‌کشی و مراقبت از پروتزوارتز دندان

d

مراقبت از موی سروصورت، نظیر شانه کردن، حالت دادن، اصلاح کردن، یا پیرایش

d

تمیزکردن، پیراستن یا لاک زدن ناخن‌های انگشتان دست

d

تمیزکردن، پیراستن یا لاک زدن ناخن‌های انگشتان پا

d

d

d

تنظیم و دفع مواد زائد انسانی (قاعدگی، ادرار و مدفوع) و نظافت شخصی بعد از دفع

شامل: تنظیم ادرار، دفع و مراقبت قاعدگی

غیر شامل: خود را شستن (d510)، مراقب از بخش‌های بدن (d520)

d

هماهنگی و تنظیم ادرار کردن، نظیر نشان دادن نیاز و وضعیت مخصوص، انتخاب و رفتن به محل مناسب برای دفع ادرار، درآوردن و پوشیدن لباس قبل و بعد از دفع ادرار و نظافت خود بعد از دفع ادرار

d

هماهنگی و تنظیم دفع مدفوع نظیر نشان دادن نیاز و وضعیت مخصوص، انتخاب و رفتن به محل مناسب برای دفع مدفوع، درآوردن و پوشیدن لباس قبل و بعد از دفع مدفوع و نظافت خود بعد از دفع مدفوع

d

هماهنگی، تنظیم و مراقبت از قاعدگی، نظیر پیش‌بینی قاعدگی و استفاده از حوله یا نوار بهداشتی

d

d

d

انجام اعمال و وظایف هماهنگ پوشیدن و درآوردن لباس و کفش و جوراب به طور متوالی و منطبق با شرایط آب و هوایی و اجتماعی نظیر پوشیدن، تنظیم و درآوردن پوشاک زیر، پیراهن، بلوز، زیر شلوازی، ساری، کیمونو، کلاه، کفش، چکمه، صندل و دمپایی

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: پوشیدن و درآوردن لباس و کفش و انتخاب پوشاک مناسب

**d**

انجام وظیفه هماهنگ پوشیدن لباس به بخش‌های مختلف بدن، نظیر پوشیدن لباس روی سر، روی بازوها و شانه‌ها و نیمه‌ی فوقانی و تحتانی بدن، پوشیدن دستکش و روسری

**d**

انجام وظایف هماهنگ درآوردن لباس از بخش‌های مختلف بدن نظیر درآوردن پوشاک از روی سر، از روی بازوان و شانه‌ها و از نیمه‌ی تحتانی و فوقانی بدن، درآوردن دستکش و روسری

**d**

انجام وظایف هماهنگ پوشیدن جوراب ساق کوتاه و ساق بلند و کفش

**d**

انجام اعمال هماهنگ درآوردن جوراب ساق کوتاه و ساق بلند و کفش

**d**

پیگیری اندازه‌های آشکار و نآشکار پوشاک و عرف فرهنگی و پوشاک یک جامعه با در نظر گرفتن شرایط آب و هوایی

**d**

**d**

**d**

انجام وظایف و اقدامات هماهنگ برای خوردن غذایی که ارائه می‌شود، بردن به طرف دهان و مصرف کردن آن به صورت‌های قابل پذیرش از نظر فرهنگی، بریدن یا خرد کردن آن به قطعات، بازکردن بطری و قوطی کنسرو، کاربرد و ابزار خوردن، غذاخوردن، مهمانی‌دادن یا شام خوردن

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

غیر شامل: نوشیدن (d560)

**d**

ظرف حاوی مواد آشامیدنی را گرفتن و کنترل کردن، آن را به دهان نزدیک کردن، مصرف کردن آن به صورت‌های قابل پذیرش از نظر فرهنگی، مخلوط کردن، هم زدن و ریختن مایعات برای نوشیدن، باز کردن در بطری‌ها و قوطی کنسروها، به وسیله‌ی نی نوشیدن، یا نوشیدن آب جاری نظیر شیرآب یا چشمه، نوشیدن شیر از پستان

غیر شامل: خوردن (d550)

**d**

تأمین آسایش جسمی، سلامت و رفاه جسمی و ذهنی، نظیر حفظ برنامه‌ی غذایی متعادل، سطحی از فعالیت جسمی متناسب، گرم یا سرد نگهداشتن، اجتناب از آسیب‌رساندن به سلامتی، پیگیری اعمال جنسی سالم، شامل استفاده از کاندوم، مصون‌سازی و انجام آزمایش‌های جسمی منظم

شامل: تأمین آسایش جسمی، انجام برنامه‌ی غذایی و تناسب اندام، حفظ بهداشت فردی

**d**

مراقبت از خود با آگاهی از نیازهای مراقبتی و اطمینان از موقعیت راحت برای بدن شخص و آگاهی از احساس گرما و سرمای زائد و نیاز به نورکافی

**d**

مراقبت فردی با آگاهی از نیاز و با انتخاب و مصرف مواد مغذی و حفظ تناسب جسمی

**d**

مراقبت فردی با آگاهی از نیاز و انجام آن چه برای مراقبت از سلامت فردی ضروری است، رفع مخاطرات سلامتی و پیشگیری از ناخوشی، نظیر پیگیری کمک‌های حرفه‌ای، پیگیری تجویزهای پزشکی و سایر توصیه‌های بهداشتی، اجتناب از مخاطرات سلامتی نظیر آسیب‌های جسمی، اختلال روحی، بیماری‌های قابل انتقال، مصرف مواد مخدر، بیماری‌های جنسی انتقالی

طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

d

d

d

d

مرکز آمار ایران

این فصل درباره انجام اعمال و وظایف خانوادگی و روزمره می‌باشد. عرصه‌های زندگی خانوادگی شامل تأمین محل زندگی، تغذیه، پوشاک و سایر ملزومات، نظافت و تعمیر منزل، مراقبت از اشیا منزل و یاری دادن به سایر افراد می‌باشد

( d -d )

d

خریدن، اجاره نمودن، تجهیز کردن، و مرتب نمودن منزل، آپارتمان یا سایر اماکن مسکونی

شامل: خرید کردن و یا اجاره نمودن و تجهیز نمودن مکان برای زندگی

غیر شامل: به دست آوردن کالا و خدمات (d۶۲۰)، مراقبت از وسایل منزل (d۶۵۰)

d

به دست آوردن مالکیت منزل، آپارتمان یا سایر اماکن مسکونی

d

به دست آوردن استفاده از منزل، آپارتمان یا سایر اماکن مسکونی متعلق به سایر افراد در ازای پرداخت پول

d

تجهیز و مرتب نمودن محل زندگی با مبلمان، اثاثیه‌ی ثابت و سایر لوازم و تزئین نمودن اتاق‌ها

d

d

d

انتخاب، تأمین و حمل تمام کالاها و خدمات مورد نیاز برای زندگی روزمره، نظیر انتخاب، تأمین، حمل و انبار نمودن، مواد غذایی، آشامیدنی، پوشاک، مواد شوینده، سوخت، اقلام منزل، ظروف، وسایل آشپزی، اسباب و ابزار منزل، تأمین ملزومات و سایر خدمات منزل

شامل: خرید کردن و جمع‌آوری ملزومات زندگی

غیر شامل: تأمین محل زندگی (d۶۱۰)

d

به دست آوردن کالا و خدمات مورد نیاز زندگی روزمره، با مبادله‌ی پول (از جمله آموزش دادن و نظارت نمودن بر واسطه‌گری خریدکردن)، نظیر انتخاب غذا، نوشیدنی، مواد نظافت، وسایل خانگی، پوشاک در فروشگاه یا بازار، مقایسه نمودن کیفیت و قیمت وسایل مورد نیاز، مذاکره و تادیه نمودن برای کالا یا خدمات منتخب، و حمل و نقل کالا

d

به دست آوردن کالا و خدمات مورد نیاز زندگی روزمره، بدون مبادله‌ی پول (از جمله آموزش و نظارت بر واسطه‌گری خرید کالا)، نظیر انتخاب غذا، نوشیدنی، مواد نظافت، وسایل خانگی یا پوشاک در فروشگاه یا بازار، مقایسه نمودن کیفیت و قیمت وسایل مورد نیاز، مذاکره و تادیه نمودن برای کالا یا خدمات منتخب و حمل‌ونقل کالا

d

d

d

(d - d )

**d**

برنامه‌ریزی، ساماندهی، پختن و ارائه‌ی غذاهای ساده و متنوع برای خود و سایر افراد، نظیر تهیه‌ی فهرست غذا، انتخاب غذا و نوشیدنی، جمع‌آوری مواد برای آماده‌سازی غذا، پختن، حرارت دادن و آماده‌سازی غذاها و نوشیدنی سرد و سرو کردن غذا

شامل: آماده‌سازی غذاهای ساده و متنوع

غیر شامل: خوردن (d550)، نوشیدن (d560)، به دست آوردن کالا و خدمات (d620)، انجام کارهای منزل (d640)، مراقبت از وسایل منزل (d650)، مراقبت از سایر افراد (d660)

**d**

ساماندهی، پختن و ارائه‌ی غذاها با حداقل مواد ترکیبی که نیازمند روش‌های ساده آماده‌سازی و ارائه است، نظیر تهیه‌ی غذاهای مختصر، و تغییر شکل دادن مواد غذایی از طریق برش، هم زدن، جوشاندن و حرارت دادن مواد نظیر برنج یا سیب زمینی

**d**

برنامه‌ریزی و ساماندهی، پختن و ارائه‌ی غذاها با مواد غذایی بسیار متفاوت که نیازمند روش‌های پیچیده برای آماده‌سازی می‌باشند مورد نیاز برای آماده‌سازی و ارائه‌ی غذاهای متنوع، نظیر برنامه‌ریزی غذا در ظروف متعدد و تغییر شکل دادن مواد غذایی از طریق پوست کردن، برش دادن، فشردن، هم زدن، نمایش و ارائه دادن غذا به روش متناسب با موقعیت و فرهنگ

غیر شامل: استفاده از وسایل خانگی (d6403)

**d**

**d**



d

اداره کردن منزل از طریق نظافت کردن منزل، شستن البسه، استفاده از وسایل منزل، نگهداری مواد غذایی و دفع زباله، نظیر جارو کردن، گردگیری و شستن غرفه‌ها، دیوارها و سایر سطوح؛ جمع‌آوری آشغال و دفع زباله‌ی خانگی، تمیز کردن اتاق‌ها، قفسه‌ها و کشوها، جمع‌آوری، شستشو، خشک کردن، تا کردن و اتوکشیدن البسه، تمیز کردن کفش‌ها با استفاده از برس، ماهوت پاک کن و جاروبرقی، استفاده از ماشین رختشویی، خشک کن و اتو

شامل: شستن و خشک کردن البسه و پوشاک، تمیز کردن محوطه‌ی آشپزخانه و ظروف، تمیز کردن محیط زندگی، استفاده از وسایل منزل، ذخیره کردن ملزومات روزمره و جمع‌آوری آشغال

غیر شامل: تأمین محل زندگی (d۶۱۰)، به دست آوردن کالا و خدمات (d۶۲۰)، آماده سازی غذا (d۶۳۰)، مراقبت از وسایل منزل (d۶۵۰)، مراقبت کردن از سایر افراد (d۶۶۰)

d

شستن البسه و پوشاک با دست و آویزان کردن آن در معرض هوا برای خشک شدن

d

تمیز کردن بعد از آشپزی، نظیر شستن بشقاب‌ها، ماهی تابه‌ها، دیگ‌ها و وسایل آشپزی، و تمیز کردن میز و کف محوطه آشپزی و غذاخوری

d

تمیز کردن محیط زندگی منزل، نظیر تمیز کردن و گردگیری، جارو زنی، لکه گیری، خشک کردن کف‌ها، تمیز کردن پنجره‌ها و درها، تمیز کردن حمام و توالت، تمیز کردن مبلمان منزل

d

استفاده از تمام انواع وسایل منزل، نظیر ماشین لباسشویی، خشک کن، اتو، جاروبرقی و ماشین ظرفشویی

d

انبار کردن غذا، نوشیدنی، البسه و سایر کالاهای خانگی مورد نیاز زندگی روزمره، آماده‌سازی غذا برای کنسروکردن، نمک سود کردن یا منجمد کردن، نگهداری مواد غذایی تازه و از دسترس حیوانات دور نگهداشتن

d

دفع آشغال نظیر جمع‌آوری مواد زائد و آشغال در منزل و جمع‌آوری آن‌ها برای دفع، استفاده از وسایل دفع مواد زائد، سوزاندن مواد زائد

d

d

d

( d -d )

d

نگهداری و تعمیر منزل و سایر وسایل شخصی، از جمله خانه و اثاثیه‌ی آن، پوشاک، وسایل نقلیه و ابزارهای کمکی و مراقبت از گیاهان و حیوانات خانگی، نظیر نقاشی کردن یا نصب کاغذ دیواری اتاق‌ها، چیدن مبلمان، تعمیر لوله کشی، اطمینان از تنظیم مناسب وسایل نقلیه، آب دادن به گیاهان، تیمار کردن و غذا دادن به حیوانات دست‌آموز و خانگی

شامل: آماده کردن و تعمیر پوشاک، نگهداری از وسایل مسکونی، مبلمان، و منزل، نگهداری از وسایل نقلیه، نگهداری از ابزارهای کمکی، مراقبت نمودن از گیاهان در فضای (بسته و باز) و حیوانات

غیر شامل: تأمین محل زندگی (d۶۱۰)، به دست آوردن کالا و خدمات (d۶۲۰)، انجام کارهای منزل (d۶۴۰)، مراقبت از سایر افراد (d۶۶۰)، اشتغال دستمزدی (d۸۵۰)

d

آماده کردن و تعمیر پوشاک، نظیر دوختن، تولید یا تعمیر کردن پوشاک، باز و وصل کردن دکمه‌ها و زیپ‌ها، اتوکردن پوشاک، مرتب کردن و واکس زدن

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

کفش‌ها

غیر شامل: استفاده از وسایل منزل (d۶۴۰۳)

d

تعمیر و مراقبت از منزل مسکونی، اموال داخلی و خارجی آن، نظیر، نقاشی کردن، تعمیر اثاثیه‌ی ثابت و مبلمان و استفاده از ابزارهای لازم برای تعمیرکاری

d

تعمیر و مراقبت از تمام وسایل منزل، برای آشپزی، نظافت و تعمیر، نظیر روغن کاری و تعمیر ابزار و نگهداری ماشین لباسشویی

d

تعمیر و مراقبت از وسایل نقلیه‌ی موتوری و غیرموتوری برای استفاده‌ی شخصی، از جمله دوچرخه، گاری، خودرو و قایق

d

تعمیر و مراقبت از ابزارهای کمکی، نظیر پروتوزواتز و ابزارها و وسایل کمکی خاص برای خانه‌داری و مراقبت فردی، وسایل نگهداری و تعمیر برای تحرک فردی، نظیر عصا، واکر، صندلی چرخدار و اسکوتر، نگهداری از وسایل ارتباطی و تفریحی

d

مراقبت از گیاهان داخل و خارج از منزل، نظیر کاشتن، آب دادن و کود دادن به گیاهان، باغبانی و پرورش مواد غذایی برای مصرف شخصی

d

مراقبت از حیوانات خانگی و دست‌آموز، نظیر غذا دادن، تمیز کردن، تیمار کردن و تمرین دادن حیوانات دست‌آموز، مراقبت از بهداشت حیوانات خانگی یا دست‌آموز، برنامه‌ریزی برای مراقبت از حیوانات خانگی یا دست‌آموز در غیاب فردی دیگر

d

d

d

یاری دادن به اعضای منزل و سایر افراد در یادگیری، مکاتبات، مراقبت فردی، تحرک، در داخل و خارج از منزل، توجه کردن به بهزیستن اعضای خانواده و سایر افراد

شامل: یاری دادن به سایر افراد در مراقبت فردی، تحرک، ارتباطات، روابط بین فردی، تغذیه و حفظ بهداشت

غیر شامل: اشتغال دستمزدی (d۸۵۰)

d

یاری دادن به اعضای خانواده و سایر افراد در انجام مراقبت فردی، از جمله کمک به دیگران در خوردن، حمام کردن و لباس پوشیدن، مراقبت کردن در کودکان یا اعضای منزل که بیمار یا دارای مشکلاتی بنیادی در مراقبت فردی می‌باشند، کمک کردن به سایر افراد در رفتن به توالت

d

یاری دادن به اعضای منزل و سایر افراد در تحرک و در حرکت کردن خارج از منزل، نظیر در همسایگی یا شهر، ایاب و ذهاب به مدرسه، محل کار یا مقاصد دیگر

d

یاری دادن به اعضای منزل در ارتباطات نظیر کمک کردن در صحبت کردن، نوشتن یا خواندن

d

یاری دادن به اعضای منزل و سایر افراد در معاملات بین فردی، نظیر کمک کردن به آنها برای شروع نمودن، حفظ کردن یا اختتام روابط

d

یاری دادن به اعضای خانواده و سایر افراد در تغذیه، نظیر، کمک کردن به آنها در آماده‌سازی و خوردن غذا

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

یاری دادن به اعضای خانواده و سایر افراد در مراقبت بهداشت رسمی و غیررسمی، نظیر مطمئن شدن از آنکه کودک تحت معاینات پزشکی منظم قرار گیرد، یا آن که سالمند خویشاوند داروهای مورد نیاز را مصرف نماید.

d

d

d

d

d

d

مرکز آما رایرپران

این فصل درباره انجام اعمال و وظایف موردنیاز برای تعاملات اولیه و پیچیده با افراد (غریبه، دوستان، اقوام، اعضا خانواده و سایر افراد مورد علاقه) به روش مناسب در بافت اجتماعی می‌باشد.

( d - d )

d

تعامل کردن به روش مناسب در بافت اجتماعی، مانند: توجه کردن و احترام گذاشتن در زمان مناسب، یا پاسخگویی به احساسات سایر افراد

شامل: احترام‌گزاری، صمیمی بودن، تقدیرنمودن و تحمل در روابط، پاسخگویی به انتقاد و تکیه کلام‌های اجتماعی و استفاده از تماس جسمی مناسب در روابط

d

نشان دادن، ابراز و پاسخگویی در قبال توجه و احترام به روش مناسب در بافت اجتماعی

d

نشان دادن، ابراز و پاسخگویی در قبال رضایت‌مندی و سپاسگزاری به روش مناسب در بافت اجتماعی

d

نشان دادن، ابراز و پاسخگویی به عنوان درک و پذیرش رفتار به روش مناسب در بافت اجتماعی

d

آماده کردن و پاسخگویی به وجوه اختلاف آشکار و پنهان یک عقیده یا مخالفت کردن به روش مناسب در بافت اجتماعی

d

دریافت نمودن و ابراز عکس‌العمل - واکنش نشان دادن به علامت‌ها و اشاره‌ها که در تعاملات اجتماعی روی می‌دهد

d

انجام و پاسخگویی به تماس‌های جسمی با سایر افراد به روش مناسب در بافت اجتماعی

d

d

d

حفظ و برقراری تعاملات با سایر افراد، به روش مناسب در بافت اجتماعی، نظیر کنترل هیجان‌ها و محرک‌ها، کنترل پرخاشگری کلامی و جسمی، مستقل عمل کردن در تعاملات اجتماعی، و منطبق با قوانین و قراردادهای اجتماعی عمل کردن

شامل: برقراری و اختتام روابط، تنظیم رفتارها در تعاملات، تعامل نمودن مطابق با قوانین اجتماعی و حفظ جایگاه اجتماعی

d

آغاز نمودن و حفظ تعاملات با سایر افراد برای مدت کوتاه یا طولانی به روش مناسب در بافت اجتماعی، نظیر معرفی نمودن خود، دوست‌یابی و برقراری دوستی و روابط حرفه‌ای، برقراری رابطه‌ای که ممکن است دائمی، رومانتیک یا خصوصی باشد.

d

خاتمه‌دادن به تعاملات نزدیک، به روش مناسب در بافت اجتماعی، نظیر خاتمه‌دادن به روابط موقت در پایان ملاقات، خاتمه‌دادن به روابط طولانی مدت با دوستان هنگام نقل مکان به شهر جدید یا خاتمه‌دادن به روابط با همکاران در کار، همکاران حرفه‌ای و ارائه‌دهندگان خدمات، خاتمه‌دادن به روابط رومانتیک(عاشقانه) یا خصوصی

d

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

تنظیم هیجانات و محرک‌ها، پرخاشگری کلامی و پرخاشگری جسمی در تعاملات  
با سایر افراد، به روش مناسب در بافت اجتماعی

d

مستقل عمل کردن در تعاملات اجتماعی، سازگاری با قراردادهای اجتماعی حاکم  
بر نقش، موقعیت فرد یا سایر پایگاه‌های اجتماعی در تعاملات با سایر افراد

d

آگاه بودن و حفظ اختلاف فاصله بین خود و سایر افراد به روش مناسب در بافت  
اجتماعی و فرهنگی

d

d

d

(d -d )

d

برقراری تماس‌ها و پیوندهای موقت با افراد غریبه به منظور اهداف خاص، نظیر پرسیدن مسیر یا  
خرید کردن

d

برقراری و حفظ روابط خاص در دستگاه‌های رسمی، نظیر با کارفرمایان، متخصصین یا  
ارائه‌دهندگان خدمات

شامل: برقراری ارتباط با افراد مرجع، با تحت تابعیت (زیر دست) و با هم‌مطرازان

d

برقراری و حفظ ارتباط رسمی با افراد در موقعیت‌های قدرت یا عالی رتبه یا  
خویشاوند معتبر، نسبت به موقعیت اجتماعی فرد، نظیر یک کارفرما



طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

( )

d

برقراری و حفظ ارتباط با افراد در موقعیت‌های رتبه‌ای یا اعتباری پایین‌تر از موقعیت اجتماعی خود، نظیر مستخدم یا کارفرما

d

برقراری و حفظ روابط رسمی با افراد در موقعیت یکسان از نظر قدرت، رتبه یا اعتبار) نسبت به موقعیت اجتماعی خود

d

d

d

برقراری روابط با سایر افراد، نظیر روابط اتفاقی با افرادی که در یک جامعه زندگی نموده یا ساکن می‌باشند، یا با همکاران، دانشجویان هم‌بازی‌ها یا سایر افراد با پیش زمینه‌ها یا حرفه‌های مشابه

شامل: روابط غیررسمی با دوستان، همسایگان، آشنایان، هم‌خان، همسالان

d

برقراری و حفظ روابط بر مبنای احترام متقابل و علائق مشترک

d

برقراری و حفظ ارتباط با افرادی که در محیط مسکونی یا در همسایگی زندگی می‌نمایند

d

برقراری و حفظ روابط غیررسمی با افراد آشنایی که دوستان صمیمی نیستند.

d

برقراری و حفظ روابط غیررسمی با افراد هم‌خانه یا سایر اماکن مسکونی، خصوصی، عمومی و با هر هدفی

d

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

برقراری و حفظ روابط غیررسمی با افراد همسن، دارای علایق یا سایر صفات  
مشترک

d

d

d

برقراری و حفظ روابط خویشاوندی، نظیر اعضای خانواده‌ی هسته‌ای، خانواده‌ی گسترده، سایر اقوام، خانواده‌ی رضاعی و اختیاری و روابط به صورت ناپدری، نامادری و غیره، روابط دور، نظیر پسرعموزاده و غیره، یا قیمومیت قانونی

شامل: روابط ولی با فرزند و روابط فرزند با ولی، روابط برادر و خواهر، روابط خانوادگی گسترده

d

ولی شدن یا بودن، طبیعی یا اختیاری، نظیر داشتن فرزند و برقراری و حفظ رابطه‌ی ولی با فرزند خوانده، تامین پرورش جسمی، هوشی و هیجانی فرزند طبیعی یا فرزند خوانده

d

برقراری و حفظ روابط با ولی، نظیر فرزند جوانی که از والدین اطاعت می‌نماید یا فرزند بزرگسالی که از والدین خود مراقبت می‌نماید.

d

برقراری و حفظ روابط برادرانه و خواهرانه با فردی که به لحاظ تولد یا اختیار یا ازدواج با یک یا هر دو ولی مشترک می‌باشد.

d

برقراری و حفظ روابط خانوادگی با سایر اقوام، نظیر پسرعموها و غیره، عمه‌ها و غیره و عموها و پدر یا مادر بزرگ

d

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

d

d

برقراری و حفظ روابط نزدیک و یا رومانتیک(عاشقانه) بین افراد، نظیر زن و شوهر، و سایر افراد مورد علاقه  
شامل: روابط رومانتیک(عاشقانه)، نکاحی(ازدواجی) و جنسی

( )

d

برقراری و حفظ روابط بر مبنای جاذبه‌ی هیجانی و جسمی و حسی، که بطور بالقوه منجر به روابط صمیمانه طولانی مدت می‌گردد

( )

d

برقراری و حفظ رابطه‌ی خصوصی، ماهیت قانونی با فرد دیگر، نظیر ازدواج قانونی، شامل همسر یا شوهر ازدواج کرده یا همسر ازدواج نکرده

d

برقراری و حفظ رابطه‌ی جنسی، با همسر یا فرد دیگر

d

d

d

d

d

مرکز آمار ایران

این فصل درباره‌ی حضور و انجام وظایف و اقدامات لازم برای انجام آموزش، کار، اشتغال و معاملات اقتصادی می‌باشد

( d -d )

d

یادگیری در منزل یا برخی از مکان‌های غیر رسمی، مانند یادگیری صنایع دستی، یا سایر مهارت‌ها از والدین یا اعضای خانواده، یا تعلیم (تدریس) خانگی

d

یادگیری در اولین سطح از آموزش سازمان یافته، طراحی شده برای آشنایی کودک با محیط مدرسه و آماده ساختن آن برای آموزش اجباری، مانند مهارت‌های مورد نیاز مهد کودک، یا تشکیلات مشابه برای آمادگی در مدرسه

d

اخذ پذیرش از مدرسه، حضور در مسئولیت‌ها و امتیازات مربوط به مدرسه، یادگیری مواد درسی، واحدها و سایر مقررات تحصیلی در برنامه آموزش ابتدایی و متوسطه، از جمله حضور منظم در مدرسه، همکاری با سایر دانش آموزان، راهنمایی گرفتن از معلمین، برنامه‌ریزی کردن، مطالعه کردن و تکمیل کردن وظایف و طرح‌های اختصاص یافته و پیشرفت به سایر مدارج تحصیلی

d

درگیری در تمام فعالیت‌های برنامه آموزش حرفه‌ای و یادگیری مواد برنامه درسی جهت آمادگی برای اشتغال در تجارت، کار یا حرفه

d

حضور در فعالیت‌ها برنامه‌های آموزشی پیشرفته در دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها، مدارس حرفه‌ای و

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

یادگیری تمام جنبه‌های تحصیلی مورد نیاز برای مدارج تحصیلی، دیپلم‌ها، گواهینامه‌ها و اعتبارنامه‌ها، نظیر تکمیل دوره‌های تحصیلی کارشناسی یا کارشناسی ارشد، دانشکده پزشکی یا سایر دانشکده‌های فنی و حرفه‌ای

d

( d -d )

( )

d

درگیری در برنامه‌های مربوط به آمادگی برای اشتغال، نظیر انجام وظایف مورد نیاز برای کارآموزی، انترنی، کارورزی، قرارداد بستن و آموزش

غیر شامل: حرفه آموزشی (d۸۲۵)

d

جستجو کردن، یافتن و انتخاب شغل، شغل دستمزدی (به کار گرفته شدن، اجیر شدن)، پذیرش استخدام، حفظ و پیشرفت کردن در کار، تجارت، حرفه و رهاکردن حرفه به روش مناسب

شامل: جستجوی کار، آماده‌سازی خلاصه‌ی سوابق کاری و زندگی، تماس گرفتن با کارفرمایان و آماده‌شدن برای مصاحبه، حفظ حرفه، نظارت بر انجام کارفردی، اطلاع دادن و خاتمه دادن به شغل

d

تعیین محل و انتخاب شغل، در تجارت، حرفه یا سایر اشکال اشتغال، انجام وظایف مورد نیاز برای کار دستمزدی، نظیر نشان دادن محل کار یا شرکت نمودن در مصاحبه‌ی شغلی

d

انجام وظایف مربوط به کار به منظور حفظ شغل، تجارت، حرفه یا سایر اشکال اشتغال، و کسب ترفیع و سایر پیشرفت‌های شغلی

d

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

ترک کردن و رهاکردن کار به روش مناسب

d

d

( )

d

حضور در تمام جنبه‌های کار، به عنوان شغل، تجارت، حرفه یا سایر اشکال اشتغال به ازای دستمزد، به عنوان مستخدم، تمام وقت یا پاره وقت، یا خوداشتغالی، نظیر در جستجوی کار بودن و اکتساب کار، انجام وظایف کار، سرکار حاضر شدن در زمان لازم، نظارت نمودن بر کار سایر کارکنان یا تحت نظر بودن و انجام وظایف لازم به صورت انفرادی یا گروهی

شامل: خوداشتغالی (d۸۵۰۰) اشتغال پاره وقت (d۸۵۰۱) و تمام وقت (d۸۵۰۲)

d

درگیر شدن در کار دستمزدی پیگیری شده یا ایجاد شده توسط فرد، یا قراردادی توسط دیگران بدون رابطه‌ی شغلی رسمی، نظیر کار کشاورزی کوچی، کار کردن به عنوان کاتب یا مشاور دستمزدی، کار قراردادی کوتاه‌مدت، کار کردن به عنوان هنرپیشه یا هنرمند، مالک بودن و اداره کردن فروشگاه یا سایر مشاغل

غیر شامل: اشتغال پاره وقت یا تمام وقت

d

درگیر شدن در تمام جنبه‌های کار دستمزدی به طور پاره وقت، به عنوان مستخدم، نظیر جستجو کردن و یافتن کار، انجام وظایف مورد نیاز کار، سرکار حاضر شدن در زمان لازم، نظارت به کار سایر کارکنان یا تحت نظر بودن، و انجام وظایف لازم به طور انفرادی یا گروهی

d

درگیر شدن در تمام جنبه‌های کار دستمزدی به طور تمام وقت به عنوان مستخدم، نظیر جستجو کردن و یافتن کار، انجام وظایف شغلی لازم، سرکار حاضر شدن در زمان لازم، نظارت بر کار سایر کارکنان یا تحت نظارت بودن، و انجام وظایف لازم

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

به طور انفرادی یا گروهی

d

d

d

شرکت در تمام جنبه‌های کار بدون دستمزد، به صورت تمام وقت یا پاره وقت، از جمله فعالیت‌های کاری سازماندهی شده، انجام وظایف کاری لازم، سرکار حاضر شدن در زمان لازم، نظارت کردن بر کار سایر کارکنان، یا تحت نظارت بودن، انجام وظایف لازم به طور انفرادی یا گروهی، نظیر کار داوطلبانه، کار خیریه، کارکردن برای جامعه یا گروه مذهبی بدون دستمزد، کارکردن در منزل بدون دستمزد

غیر شامل: فصل ۶ زندگی خانوادگی

d

( d -d )

d

شرکت در هر یک از انواع معاملات اقتصادی ساده، نظیر استفاده از پول برای خرید کالا یا دادوستد، مبادله کالا یا خدمات، یا پس انداز کردن

d

شرکت در هر یک از انواع معاملات اقتصادی پیچیده‌ای که مستلزم مبادله‌ی سرمایه یا اموال می‌باشد و ایجاد سود یا ارزش اقتصادی، نظیر خرید تجارت‌خانه، کارخانه، یا تجهیزات، حفظ حساب بانکی یا تجارت کالا

d

فرماندهی داشتن روی منابع اقتصادی از جمله منابع خصوصی یا دولتی به منظور کسب امنیت اقتصادی برای نیازهای حال یا آینده

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

شامل: منابع اقتصادی فردی و اموال اقتصادی دولتی

فرماندهی داشتن روی منابع اقتصادی فردی یا خصوصی، به منظور کسب امنیت اقتصادی برای نیازهای حال و آینده

d

فرماندهی داشتن روی منابع اقتصادی دولتی، به منظور کسب امنیت اقتصادی برای نیازهای حال و آینده

d

d

d

d

d

d

مرکز آمار ایران



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

این فصل درباره‌ی اقدامات و وظایف لازم برای درگیری در زندگی اجتماعی سازمان یافته در خارج از خانواده، در جامعه، عرصه‌های اجتماعی و مدنی زندگی می‌باشد

**d**

حضور در تمام جنبه‌های زندگی اجتماعی جامعه، نظیر شرکت در سازمان‌های خیریه، باشگاه‌های خدماتی یا سازمان‌های حرفه‌ای اجتماعی

شامل: انجمن‌های رسمی و غیررسمی، مراسم (تشریفات)

غیر شامل: اشتغال غیردستمزدی (d۸۵۵)، تفریح و اوقات فراغت (d۹۲۰)، مذهب روحانیت (d۹۳۰) زندگی سیاسی و شهروندی (d۹۵۰)

**d**

حضور در انجمن‌های اجتماعی یا جامعه‌ی متشکل از افراد با منافع مشترک، نظیر باشگاه‌های اجتماعی محلی یا گروه‌های قومی

**d**

حضور در گروه‌های حرفه‌ای یا سایر گروه‌های اجتماعی انحصاری دیگر، نظیر انجمن حقوق‌دانان، انجمن پزشکان یا فرهنگیان

**d**

حضور در آیین‌های غیرمذهبی با مراسم اجتماعی، نظیر ازدواج‌ها، مراسم تدفین یا افتتاحیه

**d**

d

d

حضور در هریک از انواع بازی‌ها، فعالیت تفریحی یا اوقات فراغت، نظیر بازی‌ها و ورزش‌های غیررسمی یا سازمان یافته، برنامه‌های بدنسازی، آرامش، سرگرمی یا مشغولیت، رفتن به هنرسراها، موزه‌ها، سینما یا تئاتر، حضور در صنایع دستی یا کارهای ذوقی، مطالعه برای لذت بردن، نوازندگی کردن، تماشای مناظر، سیاحت و سفرهای تفریحی

شامل: بازی، ورزش‌ها، هنرها و فرهنگ، صنایع دستی، کارهای ذوقی و فعالیت‌های اجتماعی

غیر شامل: مذهب و روحانیت (d۹۳۰)، زندگی و تابعیت سیاسی (d۹۵۰)، اشتغال دستمزدی و غیردستمزدی (d۸۵۵ و d۸۵۰)، سواری گرفتن از حیوانات به عنوان وسیله نقلیه (d۴۸۰)

d

حضور در بازی‌ها با قوانین یا بازی‌های غیرساختاری یا سازمان یافته و تفریحات خود به خودی، نظیر بازی با شطرنج یا کارت یا بازی کودکان

d

حضور در بازی‌ها و مسابقات ورزشی رقابتی و متشکل رسمی و غیررسمی، به صورت انفرادی یا گروهی، نظیر، بازی بولینگ، ژیمناستیک یا فوتبال

d

حضور یا تقدیر کردن از رویدادهای فرهنگی یا هنرهای زیبا، نظیر رفتن به تئاتر، سینما، موزه یا هنر سرا یا انجام نمایش، مطالعه برای لذت بردن یا نوازندگی کردن

d

حضور در صنایع دستی، نظیر کوزه گری یا بافندگی

d

حضور در گذر ایام، نظیر جمع‌آوری تمبر، سکه یا عتیقه جات

d

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

حضور در تجمعات غیررسمی یا اتفاقی با سایر افراد، نظیر ملاقات با دوستان یا اقوام،  
اجلاس غیررسمی در اماکن عمومی

d

d

d

حضور در فعالیتهای مذهبی یا روحانیت، سازمان‌ها و اقدامات برای تکامل فردی، یافتن معنویت،  
ارزش مذهبی یا روحانیت و برقراری ارتباط با نیروهای معنوی، نظیر حضور در کلیسا، معبد، مسجد  
یا کنیسه، انجام نمایش یا سرود خوانی با اهداف مذهبی و تفکر روحانی

شامل: مذهب و روحانیت متشکل سازمان یافته

d

حضور در مراسم، فعالیتهای و رویدادهای مذهبی متشکل

d

حضور در فعالیتهای و رویکردهایی روحانی، خارج از مذهب متشکل

d

d

d

بهره‌مندی از همه‌ی حقوق شناخته شده ملی و بین‌المللی که برای همه‌ی افراد به عنوان انسان  
یکسان می‌باشد، نظیر حقوق بشر شناخته شده توسط اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر سازمان ملل  
متحد (۱۹۴۸) و قوانین استاندارد تساوی فرصت‌ها برای افراد دارای ناتوانی ملل متحد (۱۹۹۳)،  
حق خودمختاری یا استقلال و کنترل بر سرنوشت خود

غیر شامل: زندگی سیاسی و شهروندی (d۹۵۰)

**d**

درگیری در زندگی اجتماعی، سیاسی و دولتی یک شهروند، به عنوان شهروند دارای پایگاه حقوقی بودن و بهره‌مندی از حقوق، حمایت‌ها، امتیازات و وظایف مربوط به نقش شهروندی، نظیر حق رای دادن و اداره نمودن دفتر سیاسی، انجمن‌های سیاسی تشکیل دادن، بهره‌مند شدن از حقوق و آزادی‌های مربوط به تابعیت (به عنوان نمونه حقوق آزادی گفتار، انجمن، مذهب، حفاظت در مقابل تفتیش و توقیف غیرمنطقی، حق مشاوره حقوقی در مقابل دادگاه و سایر حقوق و حفاظت قانونی در مقابل تبعیض)، دارای اعتبار حقوقی به عنوان یک شهروند بودن  
غیر شامل: حقوق بشر (d۹۴۰)

**d**

سایر موارد مشخص زندگی در جامعه، زندگی اجتماعی و مدنی

**d**

موارد نامشخص زندگی در جامعه، زندگی اجتماعی و مدنی

## (Environmental Factors)

:

عوامل محیطی، سازنده محیط فیزیکی، اجتماعی و نگرشی هستند که افراد در آن به اداره‌ی زندگی خود می‌پردازند.

۱) عوامل محیطی جزئی از بخش دوم (عوامل زمینه‌ای) طبقه‌بندی می‌باشند. این عوامل می‌بایست برای هر جزء عملکرد مورد ملاحظه قرار گرفته و طبق آن کدگذاری شوند (ضمیمه ۲). عوامل محیطی می‌بایست از نظر فردی که شرایطش مورد بررسی قرار می‌گیرد کدگذاری شود. به عنوان نمونه بریدگی‌های جدول کنار پیاده‌رو بدون پوشش سخت ممکن است برای کاربر صندلی چرخدار به عنوان تسهیل‌کننده اما برای فرد نابینا به منزله‌ی یک مانع کدگذاری شوند.

اولین توصیف‌کننده، گستردگی عامل تسهیل‌کننده یا مانع را نشان می‌دهد. دلایل متعددی دال بر تسهیل‌کننده بودن یا مانع بودن عامل و گستردگی آن وجود دارد. برای تسهیل‌کننده‌ها کدگذار می‌بایست مواردی نظیر قابلیت دسترسی به منابع، همچنین وابسته یا متغیر بودن، کیفیت خوب یا ضعیف و غیره را مدنظر قرار دهد. در مورد "موانع"، می‌بایست توجه نمود که چند بار یک عامل می‌تواند برای فرد مانع ایجاد نماید و همچنین بزرگ یا کوچک بودن و قابل اجتناب بودن یا نبودن مانع می‌بایست مدنظر قرار گیرد. لازم است توجه نمود که یک عامل محیطی می‌تواند به لحاظ وجود (به عنوان نمونه، نگرش‌های منفی نسبت به افراد دارای ناتوانی) یا فقدان (به عنوان نمونه، فقدان خدمات مورد نیاز) یک مانع باشد. آثاری که عوامل محیطی بر زندگی افراد با شرایط سلامتی دارند، متغیر و پیچیده می‌باشند و امید است که پژوهش آتی به درک بهتری از این تعامل منجر گردد و احتمالاً اهمیت دومین توصیف‌کننده را برای عوامل محیطی نشان دهد.

در برخی از نمونه‌ها، مجموعه مختلفی از عوامل محیطی با یک عبارت واحد خلاصه می‌شوند، نظیر فقر، توسعه، مجتمع روستایی یا شهری یا سرمایه‌ی اجتماعی. این عبارتهای خلاصه شده خود به خود در طبقه‌بندی یافت نمی‌شوند. بلکه کدگذار می‌بایست عوامل جزء را تفکیک و کدگذاری نماید. برای درک این مطلب که آیا مجموعه‌ی عوامل محیطی واضح و ثابتی وجود دارند که بتواند این عبارتهای خلاصه شده را تعیین نماید نیاز به پژوهش‌های بیش‌تر می‌باشد.

موارد ذیل مقیاس‌های منفی و مثبتی می‌باشند که بر مبنای آن میزان گستردگی عملکرد عامل محیطی به عنوان مانع یا تسهیل‌کننده مشخص می‌گردد. یک نقطه یا ممیز به تنهایی یک مانع را مشخص می‌کند و علامت + یک تسهیل‌کننده را مشخص می‌سازد، به طوری که در زیر اشاره شده است:

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

بدون مانع XXX/۰	(هیچیک، فقدان، جزئی و ...)	۰-۴٪
مانع ملایم XXX/۱	(خفیف، پایین و ...)	۵-۲۴٪
مانع متوسط XXX/۲	(متوسط، معتدل و ...)	۲۵-۴۹٪
مانع شدید XXX/۳	(بالا، خیلی زیاد و ...)	۵۰-۹۵٪
مانع کامل XXX/۴	(کلی و ...)	۹۶-۱۰۰٪
بدون تسهیل کننده XXX+۰	(هیچیک، فقدان، جزئی و ...)	۰-۴٪
تسهیل کننده ملایم XXX+۱	(خفیف، پایین و ...)	۵-۲۴٪
تسهیل کننده متوسط XXX+۲	(متوسط، معتدل و ...)	۲۵-۴۹٪
تسهیل کننده شدید XXX+۳	(بالا، خیلی زیاد و ...)	۵۰-۹۵٪
تسهیل کننده کامل XXX+۴	(کلی و ...)	۹۶-۱۰۰٪
مانع نامشخص XXX/۸	(کلی و ...)	۹۶-۱۰۰٪
تسهیل کننده نامشخص XXX+۸		
نامشمول XXX/۹		

دامنه‌های گسترده‌ای از درصدها برای آن دسته از مواردی که دارای ابزارهای ارزیابی یا معیارهای استاندارد دیگری برای تعیین میزان کمیت "مانع" یا "تسهیل کننده" در محیط موجود باشد، تأمین می‌گردد. به عنوان نمونه، وقتی که "بدون مانع" یا "مانع کامل" تعیین می‌شوند می‌توان خطای تا ۵٪ را منظور نمود. "مانع متوسط" عموماً معادل نیمی از مقیاس "مانع کلی" تعریف می‌شود. درصدها در قلمروهای مختلف با رجوع به معیارهای جمعیت به مقوله‌ی صدک‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند. برای آن که این کمیت‌ها به طور عمومی مورد استفاده قرار گیرند، می‌بایست از طریق پژوهش، مراحل ارزیابی آن ارائه گردند.

دومین توصیف کننده می‌بایست ایجاد گردد.

مرکز آمار ایران

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

این فصل درباره‌ی محصولات طبیعی یا ساخته‌ی بشر یا نظام محصولات، تجهیزات و فناوری در محیط نزدیک به فرد خلق، تولید یا ساخته‌می‌شوند، می‌باشد.

طبقه‌بندی ISO ۹۹۹۹ وسایل کمک فنی را چنین تعریف می‌نماید، «هر نوع محصول، ابزار، تجهیزات، یا سیستم فنی مورد استفاده فرد ناتوان، که به طور ویژه تولید شده، قابل دسترس، پیشگیری‌کننده، جبران‌کننده، کنترل‌کننده، کاهنده یا خنثی‌کننده ناتوانی باشد». مشخص است که هر نوع محصول یا فناوری می‌تواند کمکی باشد. (ISO ۹۹۹۹: طبقه‌بندی وسایل کمک فنی برای افراد دارای ناتوانی (نسخه‌ی دوم)، ISO/TC ۱۷۳/SC ۲; ISO/DIS ۹۹۹۹ (بازنگری)).

به هر حال از نقطه نظر اهداف این طبقه‌بندی برای عوامل محیطی، محصولات و فناوری کمکی در محدوده‌ی کوچکی چنین تعریف می‌گردد: «که هر نوع محصول، ابزار، تجهیزات یا فناوری مناسب‌سازی شده یا ویژه که برای توسعه‌ی عملکرد فرد دارای ناتوانی طراحی شده باشند»

### ( e - e )

e

هر نوع شی طبیعی یا ساخت بشر یا مواد جمع‌آوری شده، فرایندشده یا ساخته شده برای خوردن

شامل: غذا، دارو

e

هر نوع شی طبیعی یا ساخت بشر یا مواد جمع‌آوری شده، فرایند شده یا ساخته شده برای خوردن، نظیر مواد غذایی خام، فرایند شده و آماده شده و مایعات با غلظت مختلف، سبزیجات و مواد معدنی (ویتامین و سایر افزودنی‌ها)

e

هر نوع شی طبیعی و ساخت بشر، مواد جمع‌آوری شده، فرایند شده و ساخته شده برای اهداف پزشکی (داروها)، نظیر داروهای آلوپاتیک (allopathic) = داروهای سنتتیک) و ناتوروپاتیک (naturopathic = داروهای گیاهی و سنتی)

e

e

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

تجهیزات، محصولات، فناوری‌های مورد استفاده افراد در زندگی روزمره، از جمله، آن‌هایی که مناسب‌سازی شده یا به شکل ویژه طراحی شده و درون، بیرون یا نزدیک فرد جهت استفاده، قرار گرفته‌اند

شامل: محصولات و فناوری عمومی و کلی برای استفاده‌ی فردی

e

تجهیزات، محصولات و فناوری‌هایی مورد استفاده افراد در زندگی روزمره، نظیر پوشاک، منسوجات، مبلمان، وسایل، محصولات و ابزارهای نظافت، که مناسب‌سازی نشده یا به طور اختصاصی طراحی نشده باشند.

e

تجهیزات، محصولات، فناوری‌های که مناسب‌سازی یا به ویژه طراحی شده‌اند و به افراد در زندگی روزانه کمک می‌کنند، نظیر پروتز و ارتز، پروتز عصبی (به عنوان نمونه، ابزارهای تحریک عملکردی که روده، مثانه، تنفس و میزان ضربان قلب را کنترل می‌نمایند) و دستگاه‌های کنترل محیطی با هدف سهولت کنترل افراد در فضای خانگی بسته (نمایشگر، دستگاه کنترل از راه دور، دستگاه‌های با کنترل صوت، کلیدهای زمان سنج)

e

e

e

تجهیزات محصولات و فناوری‌های مورد استفاده افراد در فعالیت‌های حرکتی در داخل و خارج از اماکن، از جمله محصولات مناسب‌سازی و به طور اختصاصی طراحی شده که در دسترس افراد قرار می‌گیرند  
شامل: محصولات و فناوری کمکی و عمومی برای تحرک و حمل و نقل در درون خانه یا فضای بیرون



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

تجهیزات، محصولات و فناوری‌های مورد استفاده افراد در فعالیت‌های حرکتی در داخل و خارج از اماکن، نظیر وسایل نقلیه‌ی موتوری و غیرموتوری مورد استفاده برای حمل و نقل افراد روی زمین، آب و هوا (به عنوان نمونه اتوبوس، خودرو، سواری ویژه، سایر وسایل نقلیه‌ی موتوری و حمل و نقل و وسایلی که توسط حیوانات حمل می‌شوند)، مناسب‌سازی نشده و به طور اختصاصی طراحی نشده

e

تجهیزات، محصولات و فناوری‌های مناسب‌سازی شده و به طور اختصاصی طراحی شده که به افراد کمک می‌کنند تا در داخل و خارج از اماکن حرکت نمایند، نظیر ابزارهای راه رفتن، خودروها و سوارهای ویژه، مناسب‌سازی وسایل نقلیه، صندلی چرخدار، روروک و وسایل انتقالی.

e

e

e

تجهیزات، محصولات فناوری‌های مورد استفاده افراد در فعالیت‌های ارسال و دریافت اطلاعات، از جمله آن‌هایی که مناسب‌سازی یا به طور اختصاصی طراحی شده و در دسترس افراد قرار می‌گیرند.

شامل: محصولات و فناوری عمومی و کمکی در زمینه‌ی ارتباطات

e

تجهیزات، محصولات و فناوری‌های مورد استفاده افراد در فعالیت‌های ارسال و دریافت اطلاعات، نظیر ابزارهای بینایی و شنوایی، دستگاه‌های صوتی و گیرنده‌ها، تلویزیون و دستگاه ویدیو، تلفن، دستگاه‌های فرستنده صوتی، ابزارهای ارتباط چهره به چهره، مناسب‌سازی نشده یا به طور ویژه طراحی نشده.

e

تجهیزات، محصولات و فناوری‌هایی که مناسب‌سازی یا به طور اختصاصی طراحی شده و به افراد کمک می‌نمایند تا ارسال و دریافت نمایند، نظیر ابزارهای بینایی خاص، ابزارهای بینایی برقی، ابزارهای نوشتاری خاص، ابزارهای رسم یا دست خطی، دستگاه‌های هشدار دهنده و نرم افزار و سخت افزار خاص، کاشت حلزون، سمعک‌ها، تربیت شنیداری اف-ام، پروتز صوتی، تخته‌ی ارتباطی، عینک و لنزهای تماسی

e

e

e

تجهیزات، محصولات، فرایندها، روش‌ها و فناوری مورد استفاده برای کسب دانش، کارشناسی یا مهارت، از جمله آن‌هایی که مناسب‌سازی یا به طور اختصاصی طراحی شده‌اند.

شامل: محصولات و فناوری عمومی و کمکی در زمینه‌ی آموزش

e

تجهیزات، محصولات، فرایندها، روش‌ها و فناوری مورد استفاده برای کسب دانش، کارشناسی یا مهارت در هر سطح، نظیر کتب، کتابچه‌ی راهنما، عروسک‌های آموزشی، سخت‌افزار و نرم افزار رایانه‌ای، مناسب‌سازی نشده یا به طور اختصاصی طراحی نشده

e

تجهیزات، محصولات، فرایندها، روش‌ها و فناوری مناسب‌سازی و به طور اختصاصی طراحی شده مورد استفاده برای کسب دانش، کارشناسی یا مهارت، نظیر فناوری رایانه‌ای ویژه

e

e

## طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

تجهیزات، محصولات و فناوری مورد استفاده برای اشتغال جهت تسهیل نمودن فعالیت های کار

شامل: محصولات و فناوری عمومی و کمکی در زمینه ی اشتغال

e

تجهیزات، محصولات و فناوری مورد استفاده برای اشتغال جهت تسهیل نمودن فعالیت های کار، نظیر ابزارها، ماشین ها و تجهیزات اداری، مناسب سازی نشده یا به طور اختصاصی طراحی نشده

e

تجهیزات، محصولات و فناوری مناسب سازی یا به طور اختصاصی طراحی شده مورد استفاده برای اشتغال جهت تسهیل نمودن فعالیت های کار، نظیر میزهای غذاخوری و میزهای تحریر و کتوهای فایل قابل تنظیم، درهای اداری ورود و خروجی با کنترل از دور، سخت افزار و نرم افزار رایانه ای، وسایل کمکی و دستگاه های کنترل محیطی با هدف تسهیل سازی وظایف شغلی با هدف کنترل کار توسط فرد، (به عنوان نمونه، اسکنر، دستگاه های کنترل دور (ریموت)، دستگاه های کنترل صوتی و کلیدهای زمان سنج)

e

e

e

تجهیزات، محصولات و فناوری مورد استفاده برای انجام ارتقای فعالیت های فرهنگی، تفریحی و ورزشی، شامل آن هایی که مناسب سازی یا به طور اختصاصی طراحی شده اند

شامل: محصولات و فناوری عمومی و کمکی برای فرهنگ، تفریح و ورزش

e

تجهیزات، محصولات و فناوری مورد استفاده برای انجام و ارتقای فعالیت های فرهنگی، تفریحی و ورزشی، نظیر عروسک ها، اسکی، توپ های تنیس و ابزارهای موسیقی، مناسب سازی نشده یا به طور اختصاصی طراحی نشده

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

نظیر ابزارهای حرکتی تغییر یافته برای ورزش‌ها، مناسب‌سازی‌ها برای برنامه‌های موسیقی سایر اجراهای هنری

e

e

e

محصولات و فناوری، واحد یا تولید انبوه، که دارای معانی نمادی در زمینه‌ی اعمال مذهبی و روحانی می‌باشد، شامل آن‌هایی که مناسب‌سازی شده یا به طور اختصاصی طراحی شده‌اند

شامل: محصولات و فناوری عمومی و کمکی برای اعمال مذهبی و روحانی

e

محصولات و فناوری فردی یا گروهی، که دارای معانی نمادی در زمینه‌ی اعمال مذهبی یا روحانی می‌باشند، نظیر اماکن روحانی، مایوپل(تیری که با گل‌های گوناگون آراسته و در روز یکم ماه مه در میدان شهر به دور آن می‌رقصند = Maypoles)، نقاب، شمایل حضرت عیسی بر صلیب، مناره‌ها و سجاده نماز، مناسب‌سازی نشده یا به طور اختصاصی طراحی نشده

e

محصولات و فناوری مناسب‌سازی یا به طور اختصاصی طراحی شده که دارای معانی نمادی در زمینه‌ی اعمال مذهبی یا روحانی می‌باشند، نظیر کتب مذهبی بریل، کارت‌های پیشگویی بریل و حفاظ ویژه برای چرخ‌های صندلی چرخدار در ورودی معابد

e

e

e

محصولات و فناوری که محیط فردی درونی و بیرونی ساخته‌ی بشر را که برای استفاده عموم برنامه‌ریزی، طراحی و ساخته شده است تشکیل می‌دهد، از جمله آن‌هایی که مناسب‌سازی یا به طور اختصاصی طراحی شده‌اند

شامل: محصولات و فناوری طراحی، ساختمانی و بناسازی ورودی‌ها و خروجی‌ها، تسهیلات و معابر

e

محصولات و فناوری ورود و خروج از محیط ساخت بشر که برای استفاده عموم برنامه‌ریزی، طراحی و ساخته شده‌اند، نظیر طراحی، بناسازی، ورودی و خروجی ساختمان اماکن عمومی (برای مثال کارگاهی، فروشگاه‌ی و تئاتر)، ساختمان‌های عمومی سطوح شیب‌دار قابل حمل و ثابت، درهای مجهز به ابزارهای کمکی برقی، دستگیره‌ی درهای اهرم دار و آستانه‌ی در و هم سطح

e

محصولات و فناوری تسهیلات داخلی در طراحی، بناسازی اماکن عمومی، نظیر تسهیلات دستشویی، تلفن‌ها، پکیج‌های صوتی، بالابرها یا آسانسورها، پله برقی، ترموستات (برای تنظیم حرارت) و صندلی‌های قابل دسترس پراکنده در سالن اجتماعات یا ورزشگاه‌ها

e

برای کمک به افراد به منظور راه‌یابی به داخل و خارج از بناها و تعیین محل‌های دلخواه جهت رفت و آمد، نظیر زبان اشاره، بریل یا نوشتاری، ابعاد راهروها، سطوح کف‌ها، اتاق‌های قابل دسترس (کیوسک) و سایر انواع کتابچه‌های راهنما

e

e

e

محصولات و فناوری که محیط فردی داخلی و خارجی ساخته شده‌ی بشر را که برای استفاده‌ی خصوصی (شخصی) برنامه‌ریزی، طراحی ساخته شده است، تشکیل می‌دهد. از جمله آن‌هایی که مناسب‌سازی شده یا به طور اختصاصی طراحی می‌شوند شامل: طراحی، ساخت و محصولات و فناوری ساختمانی جهت ورودی‌ها، خروجی‌ها، تسهیلات و راهروها

e

محصولات و فناوری که محیط فردی ساخته شده‌ی بشر را که برای استفاده خصوصی (شخصی) برنامه‌ریزی، طراحی و ساخته شده است، تشکیل می‌دهد. نظیر ورودی‌ها و خروجی‌های منازل خصوصی، سطوح شیب‌دار قابل حمل و ثابت و درب‌هایی که با نیروی برق کار می‌کنند، درهای با دستگیره‌ی اهرم‌دار و آستانه‌های درب هم سطح

e

محصولات و فناوری مربوط به طراحی، بناسازی و ساختمانی داخل بناهای خصوصی، نظیر تسهیلات دستشویی، تلفن‌ها، ساختار شنیداری عمومی، کابینت‌های آشپزخانه، ظروف، و کنترل‌کننده‌های الکترونیکی در منازل خصوصی

e

محصولات و فناوری طراحی و بنا و ساختمانی مسیریابی در داخل و خارج از اماکن خصوصی، به منظور کمک کردن به افراد جهت راه‌یابی در داخل و خارج از بناها و تعیین محل‌های رفت و آمد، نظیر زبان اشاره، بریل یا نوشتاری، ابعاد راهروها و سطوح کف‌ها

e

e

e

محصولات و فناوری عرصه‌های اراضی و آثار آن بر توسعه‌ی محیط بیرونی فرد از طریق اقدام براساس خط مشی‌های استفاده از زمین، طراحی، برنامه‌ریزی و توسعه‌ی فضا، از جمله آن‌هایی که مناسب‌سازی شده یا به طور اختصاصی طراحی شده‌اند

شامل: محصولات و فناوری عرصه‌های اراضی که از طریق راهکارهای استفاده از زمین ساماندهی شده‌اند، نظیر مناطق روستایی، مناطق حومه، مناطق شهری، بوستان‌ها، مناطق حراست شده و مناطق حفاظت شده زندگی وحش

e

محصولات و فناوری عرصه‌های اراضی روستایی و آثار آن بر توسعه‌ی محیط بیرونی فرد از طریق اقدام براساس خط مشی‌های استفاده از اراضی روستایی، طراحی، برنامه‌ریزی و توسعه‌ی فضا، نظیر اراضی کشاورزی، گذرگاه‌ها و تابلوهای راهنمایی

e

محصولات و فناوری عرصه‌های اراضی حومه و آثار آن بر توسعه‌ی محیط بیرونی فرد از طریق اقدام براساس خط مشی‌های استفاده از اراضی حومه، طراحی، برنامه‌ریزی و توسعه‌ی فضا، نظیر اراضی کشاورزی، گذرگاه‌ها و تابلوهای راهنمایی

e

محصولات و فناوری عرصه‌های اراضی شهری و آثار آن بر توسعه محیط بیرونی فرد از طریق اقدام براساس خط مشی‌های استفاده از اراضی شهری، طراحی، برنامه‌ریزی و توسعه‌ی فضا، نظیر بریدگی جدول‌ها، سطوح شیب دار، تابلوهای راهنمایی و چراغ برق خیابان‌ها

( )

e

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

محصولات و فناوری عرصه‌های اراضی بوستان‌ها (پارک‌ها)، مناطق حراست شده و مناطق زندگی وحش و آثار آن بر توسعه‌ی محیط بیرونی فرد از طریق اقدام براساس خط مشی‌های استفاده از اراضی، طراحی، برنامه‌ریزی و توسعه‌ی فضا، نظیر زبان اشاره در بوستان‌ها و محوطه زندگی وحش

e

e

e

محصولات یا اشیاء، مبادلات اقتصادی، نظیر پول، کالا، ملک، سایر اموال ارزشمند که فرد مالک آن بوده یا حق استفاده از آن را دارد

شامل: محصولات و کالاهای معلوم و نامعلوم، دارایی مالی

e

محصولات، نظیر پول، سایر ابزارهای مالی، که وسیله‌ی مبادله برای کار، کالای سرمایه‌ای و خدمات می‌باشند

e

محصولات یا اشیاء، نظیر مالکیت خانه یا زمین، پوشاک، غذا و کالاهای فنی، که وسیله‌ی مبادله برای کار، کالاهای سرمایه‌ای و خدمات می‌باشند.

e

محصولات، نظیر صفات هوشی، دانش و مهارت‌هایی که وسیله‌ی مبادله کار، کالاهای سرمایه‌ای و خدمات می‌باشند.

e

e

e

e

مرکز آمار ایران



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

این فصل درباره‌ی عناصر زنده و بی‌جان محیط طبیعی یا فیزیکی، جزءهای محیطی که توسط انسان تغییر یافته‌اند و خصوصیات جمعیت‌های انسانی در محیط می‌باشد.

e

مختصات اشکال زمین و منابع آب

شامل: مختصات جغرافیایی شامل توصیف کوه‌ها (برجستگی، کیفیت و وسعت زمین و اشکال اراضی، از جمله ارتفاع) و منابع آب‌های روی زمین اشکال آب نظیر، دریاچه‌ها، رودخانه‌ها، دریا)

e

مختصات اشکال زمین، نظیر کوه‌ها، تپه‌ها، دره‌ها و دشت‌ها

e

مختصات منابع آب، نظیر دریاچه‌ها، سدها، رودخانه‌ها و نهرها

e

e

e

گروه‌های مردمی که در محیط مشخص زندگی نموده و در الگوی انطباق محیطی سهیم می‌باشند.

شامل: تغییر جمعیت شناختی، تراکم جمعیت

e

تغییراتی که در گروه‌های مردمی روی می‌دهد، نظیر ترکیب و پراکندگی در کل تعداد افراد در یک منطقه از طریق تولد، مرگ، پیرشدن جمعیت و مهاجرت

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

تعداد افراد در واحد مساحت ارضی، از جمله مختصاتی نظیر، تراکم بالا و پایین

e

e

e

گیاهان و جانوران

غیر شامل: حیوانات خانگی (e۳۵۰)، جمعیت (e۲۱۵)

e

هریک از انواع گیاهان فتوسنتیک، موجودات چند یاخته‌ای مولود گیاهی مولد جنین، حاوی کلروپلاست‌ها، دارای دیواره یاخته‌ای سلولزی و فاقد نیروی انتقالی، نظیر درختان، گل‌ها، بوته‌ها و تاک‌ها

e

موجودات چند یاخته‌ای مولود جانوری، متفاوت از حیوانات در برخی از انواع نظیر، ظرفیت حرکت انتقالی، فاقد سوخت و ساز فتوسنتیک، پاسخ لفظی به محرک‌ها، رشد محدود، و ساختار بدنی ثابت، نظیر حیوانات وحشی یا مزرعه، خزندگان، پرندگان ماهی و پستانداران

غیر شامل: دارایی (e۱۶۵)، حیوانات خانگی (e۳۵۰)

e

e

مرکز آمار ایران

e

مختصات و حوادث اقلیمی، نظیر آب و هوا

شامل: درجه‌ی حرارت، رطوبت، فشارجوی، نزولات، باد و تغییرات فصلی

e

درجه‌ی حرارت یا سرما، نظیر درجه‌ی حرارت بالا و پایین، درجه‌ی حرارت طبیعی یا بالا

e

سطح رطوبت در هوا، نظیر رطوبت بالا یا پایین

e

فشار هوای محیط، نظیر فشار مربوط به ارتفاع بالاتر از سطح دریا یا شرایط اقلیمی

e

( )

ریزش از آسمان، نظیر باران، شبنم، برف و تگرگ

باد e۲۲۵۴

حرکت سریع‌تر یا کندتر هوا از حد معمول، نظیر نسیم، طوفان یا تندباد

تغییر فصلی e۲۲۵۵

تغییرات طبیعی، منظم و قابل پیش‌بینی از فصلی به فصلی دیگر، نظیر تابستان، پاییز، زمستان و بهار

e

موارد نامشخص آب و هوا e۲۲۵۹

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

تغییرات جغرافیایی و جوی که موجب ایجاد شکاف در محیط فیزیکی فرد می‌گردد، و به طور منظم یا نامنظم روی می‌دهند، نظیر زمین لرزه‌ها و شرایط آب و هوایی شدید یا سخت، به عنوان نمونه، گردباد، تندباد، تایفون (طوفان سخت در دریای چین)، سیلاب‌ها، آتش‌سوزی در جنگل و طوفان یخ

e

دگرگونی یا تعرض به محیط طبیعی، به وسیله‌ی انسان‌ها که ممکن است از گسستگی در زندگی روزانه آن‌ها باشد، شامل رویدادها و وضعیت‌های ناشی از کشمکش‌ها و جنگ‌ها، نظیر جابجا نمودن مردم، ویرانی زیرساخت‌های اجتماعی، خانه‌ها و اراضی، حوادث محیطی، آلودگی آب و هوا ( برای مثال پراکنده شدن سموم)

e

اشعه‌ی الکترومغناطیسی که از طریق نور خورشید یا نور مصنوعی مرئی می‌شوند (به عنوان نمونه، شمع‌ها، لامپ‌های نفتی یا پارافینی، آتش‌ها و برق) و اطلاعات مفید یا نامطلوب از جهان ارائه می‌نمایند

شامل: شدت نور، کیفیت نور، اختلاف رنگ

شدت نور ۲۴۰۰

سطح یامیزان انرژی صادره از طریق منبع نور طبیعی (مثل خورشید) یا سطح منبع نور مصنوعی

e

ماهیت نور تولید شده و اختلاف‌های رنگ‌های مربوط در محیط مرئی، که اطلاعات مفید درباره‌ی جهان ارائه می‌نمایند (به عنوان نمونه اطلاعات مرئی در مورد وجود پله‌ها یا درب) یا اختلال دید ایجاد می‌نماید (به عنوان نمونه تصاویر بسیار متعدد)

e

e

e

تغییر طبیعی، منظم یا موقتی قابل پیش بینی

شامل: دوره‌های روز یا شب و ماه

e

تغییرات طبیعی، منظم و قابل پیش بینی از روز تا شب و بالعکس، نظیر روز، شب، طلوع و غروب

e

تغییرات طبیعی، منظم و قابل پیش بینی موقعیت ماه نسبت به زمین

e

e

e

پدیده‌ای که شنیده می‌شود، نظیر صدای بسته شدن در، زنگ زدن، ضربت، آوازخوانی، سوت‌زنی، فریادزنی یا وزوز کردن، در هر حجم، طنین یا آهنگ، که اطلاعات مفید یا انحرافی درباره‌ی جهان ارائه می‌نماید.

شامل: شدت صدا، کیفیت صدا

e

سطح یا حجم پدیده شنوایی که از طریق مقدار انرژی تولید شده مشخص می‌گردد، در جایی که سطوح انرژی بالا به صورت صوت بلند و سطوح انرژی پایین به صورت صوت نرم درک می‌گردند.

کیفیت صوت e۲۵۰۱

مختصات صوت که توسط طول موج و الگوی موج صوت از طریق طنین و آهنگ مشخص می‌گردند، نظیر خشن، و خوش آهنگی، که ممکن است اطلاعات مفید (به عنوان نمونه صدای پارس کردن سگ و میومیوی گربه) یا نامطلوب (سر و صدای محیط) ارائه نماید.

e

e

e

حرکت نوسانی یا نامنظم شی یا فرد به جلو و عقب از طریق برهم زنی فیزیکی، نظیر تکان دادن، لرزاندن، حرکت‌های تکانی سریع اشیاء، بناها یا افراد به علت تجهیزات کوچک و بزرگ، هواپیما و انفجارات رخ دهند.

غیر شامل: وقایع طبیعی (e۲۳۰)، نظیر ارتعاش زمین به علت زمین لرزه

e

مختصات جو (خارج از بناها) یا محوطه هوای بسته (داخل بناها)، که ممکن است اطلاعات مفید یا نامطلوب درباره‌ی جهان ارائه نماید.

شامل: کیفیت هوای داخلی و خارجی

e

ماهیت هوای داخل بناها یا محوطه‌های بسته، که به واسطه‌ی بو، دود، رطوبت، دستگاه کنترل هوا (هوای کنترل شده کیفی) یا هوای کنترل کیفی نشده که ممکن است اطلاعات مفید (بوی نشت گاز) یا نامطلوب (به عنوان نمونه بوی قوی عطر) درباره‌ی جهان ارائه می‌نمایند.

e

ماهیت هوای خارج از بناها یا محوطه‌های بسته، که از طریق بو، دود، رطوبت، سطح ازن و سایر مختصات جو مشخص می‌گردد، که ممکن است اطلاعات مفید (به عنوان نمونه بوی باران) یا نامطلوب (به عنوان نمونه بوی سمی) ارائه نمایند.

طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

e

e

e

مرکز آمار ایران

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

این فصل درباره‌ی افراد یا حیواناتی که تأمین‌کننده عملی حمایت فیزیکی یا عاطفی، تغذیه‌ای، مراقبتی، کمک یا خویشاوندی نسبت به سایر افراد در محیط منزل، محل کار، مدرسه یا در جنبه‌های مختلف فعالیت‌های روزمره عمل می‌کنند، می‌باشد.

فصل مذکور شامل نگرش‌های فرد یا افراد حامی نمی‌شود. عوامل محیطی بیان‌شونده‌ی فرد یا جانور نیست، بلکه مقدار حمایت فیزیکی یا هیجانی می‌باشد که فرد یا حیوان تأمین می‌نماید.

e

افراد مرتبط از طریق تولد، ازدواج یا سایر خویشاوندها که از نظر فرهنگی اقوام نزدیک خوانده می‌شوند همسران، هم‌اتاقی‌ها، والدین، برادران و خواهران، کودکان، والدین رضاعی، والدین اختیاری، پدر و مادر بزرگ‌ها

غیر شامل: اقوام دور (e۳۱۵)، تأمین‌کنندگان خدمات فردی و دستیاران فردی (e۳۴۰)

e

افراد مرتبط از طریق خانوادگی یا ازدواج با سایر خویشاوندها که از نظر فرهنگی اقوام دور خوانده می‌شوند نظیر، عمه‌ها، خاله‌ها، عموها، دایی‌ها، برادرزاده‌ها و خواهرزاده‌ها

غیر شامل: فامیل نزدیک (e۳۱۰)

e

افرادی که صمیمی می‌باشند و مشارکت‌کنندگان در روابط از طریق اعتماد و حمایت دوجانبه

e

افرادی که با یکدیگر آشنا می‌باشند نظیر آشنایان، همسالان، همکاران، همسایگان و اعضای جامعه، در محل کار، مدرسه، تفریح یا سایر جنبه‌های زندگی و کسانی که در مختصات جمعیت شناختی سهیم می‌باشند نظیر سن، جنس، عقاید مذهبی یا نژادی یا دارای علائق مشترک می‌باشند

غیر شامل: خدمات سازمانی و جوامع (e۵۵۵۰)



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

افرادی که دارای مسئولیت‌های تصمیم‌گیری برای سایر افراد بوده و بر مبنای وظایف اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی یا مذهبی در جامعه دارای نفوذ و یا قدرت می‌باشند، نظیر معلمان، کارفرمایان، مباشرین، رهبران مذهبی، معاونین، اولیا یا ائمه

e

افرادی که زندگی روزانه آن‌ها در محیط کار، مدرسه یا سایر مجموعه‌ها تحت نفوذ افراد صاحب قدرت قرار دارد، نظیر محصلین، کارگران و اعضا یک گروه مذهبی

غیر شامل: فامیل نزدیک (e۳۱۰)

e

افرادی که خدمات مورد نیاز جهت حمایت سایر افراد در فعالیت‌ها و تداوم انجام کار، آموزش یا سایر موقعیت‌های زندگی را از طریق سرمایه‌های دولتی یا خصوصی یا به طور داوطلبانه تأمین می‌نمایند، نظیر تأمین‌کنندگان حمایت برای خانه‌سازی و تعمیرات، دستیاران فردی، دستیاران حمل و نقل، کمک‌های دستمزدی، پرستاران کودک و سایر کسانی که به عنوان ارائه‌دهنده‌ی خدمات عمده انجام وظیفه می‌نمایند.

غیر شامل: فامیل نزدیک (e۳۱۰)، فامیل دور (e۳۱۵)، دوستان (e۳۲۰)، خدمات حمایت اجتماعی عمومی (e۵۷۵۰)، کارکنان امور بهداشتی (e۳۵۵)

e

افراد ناآشنا و غیر فامیل یا آن‌هایی که هنوز روابط یا انجمن تشکیل نداده‌اند، نظیر افراد ناشناسی که در موقعیت‌های زندگی یا برخی از افراد دیگر سهیم می‌باشند، نظیر جانشین معلمان، جانشینی همکاران یا ارائه‌کنندگان خدمات

e

حیواناتی که حمایت فیزیکی، هیجانی یا روان‌شناختی تأمین می‌نمایند، نظیر (سگ‌ها، گربه‌ها، پرندگان، ماهیان و غیره) و حیوانات برای تحرک و حمل و نقل فردی

غیر شامل: جانوران (e۲۲۰۱)، دارایی (e۱۶۵)

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

همه‌ی ارائه‌کنندگان خدمات که در زمینه‌ی نظام سلامت فعالیت می‌نمایند، نظیر پزشکان، پرستاران، فیزیوتراپیست‌ها، کاردرمانگرها، گفتاردرمانگرها، شنوایی شناس‌ها، کارشناسان ارتوپدی فنی، مددکاران پزشکی و سایر ارائه‌کنندگان خدمات مشابه

غیر شامل: حرفه‌های دیگر (غیرمرتبط با امور بهداشتی) (e۳۶۰)

( )

e

همه‌ی ارائه‌کنندگان خدماتی که در خارج از نظام سلامت فعالیت نموده اما خدمات مرتبط با بهداشت ارائه می‌نمایند، نظیر وکلا، مددکاران اجتماعی، معلمین، معماران یا طراحان

غیر شامل: کارکنان امور بهداشتی (e۳۵۵)

e

e

مرکز آمار ایران

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

این فصل درباره‌ی نگرش‌هایی که پیامدهای آشکار درخصوص اقدامات، آرمان‌ها، ارزش‌ها، هنجارها، عقاید واقعی و عقاید مذهبی است می‌باشد. این نگرش‌ها رفتار فردی و زندگی اجتماعی وی را در تمام سطوح، از روابط بین فردی و وابستگی‌های اجتماعی تا ساختارهای سیاسی، اقتصادی و ساختارهای قانونی تحت تاثیر قرار می‌دهد.

به عنوان نمونه، نگرش‌های فردی یا اجتماعی درباره قابلیت اعتماد و ارزش فرد به عنوان موجود انسانی، ممکن است اقدامات مثبت و افتخارآمیز یا اقدامات منفی یا تبعیض‌آمیز را برانگیزاند (به عنوان نمونه، داغ ننگ زدن، رفتار کلیشه‌ای کردن و درحاشیه قرار دادن یا غفلت از فرد).

نگرش‌های طبقه‌بندی شده، خارج از شخص قرار دارند که موقعیتش توصیف می‌شود. آن‌ها مربوط به خود فرد نمی‌باشند. نگرش‌های فردی مطابق انواع روابط در فهرست فصل ۳ طبقه‌بندی می‌شوند. ارزش‌ها و عقاید، جدا از نگرش‌ها کدگذاری نمی‌شوند زیرا فرض بر آن است که آن‌ها نیروهای موثر برانگیزش نگرش‌ها می‌باشند.

e

نظرات و عقاید عمومی یا خاص اعضای فامیل نزدیک، درباره‌ی فرد یا درباره‌ی سایر موضوعات (به عنوان نمونه، موضوعات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) که بر رفتار و اعمال فردی تاثیر می‌گذارند.

e

نظرات و عقاید عمومی و خاص اعضای خانواده دور، درباره‌ی فرد یا درباره‌ی سایر موضوعات (به عنوان نمونه، موضوعات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) که بر رفتار و اعمال فردی تاثیر می‌گذارند.

e

نظرات و عقاید عمومی یا خاص دوستان، درباره‌ی فرد یا سایر موضوعات (به عنوان نمونه موضوعات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) که بر رفتار و اعمال فردی تاثیر می‌گذارند.

e

نظرات و عقاید عمومی یا خاص آشنایان، همسالان، همکاران، همسایگان و اعضای جامعه، درباره‌ی فرد یا سایر موضوعات (به عنوان نمونه، موضوعات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) که بر رفتار اعمال فردی تاثیر می‌گذارند.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

نظرات و عقاید عمومی یا خاص افراد در مسند قدرت، درباره‌ی فرد یا سایر موضوعات (به عنوان نمونه، موضوعات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) که بر رفتار و اعمال فردی تأثیر می‌گذارند.

e

نظرات و عقاید عمومی و یا خاص افراد در مقام زیردست، درباره فرد یا سایر موضوعات (به عنوان نمونه، موضوعات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) که بر رفتار و اعمال فردی تأثیر می‌گذارند.

e

نظرات و عقاید عمومی یا خاص تأمین‌کنندگان خدمات فردی و دستیاران فردی درباره‌ی فرد یا سایر موضوعات (به عنوان نمونه، موضوعات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) که بر رفتار و اعمال فردی تأثیر می‌گذارند.

e

نظرات و عقاید عمومی یا خاص افراد بیگانه درباره‌ی فرد یا سایر موضوعات (به عنوان نمونه، موضوعات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) که بر رفتار و اعمال فردی تأثیر می‌گذارند.

e

نظرات و عقاید عمومی یا خاص متخصصین بهداشت درباره‌ی فرد یا سایر موضوعات (به عنوان نمونه، موضوعات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) که بر رفتار و اعمال فردی تأثیر می‌گذارند.

( )

e

نظرات و عقاید عمومی یا خاص متخصصین مرتبط با بهداشت درباره‌ی فرد یا سایر موضوعات (به عنوان نمونه، موضوعات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) که بر رفتار و اعمال فردی تأثیر می‌گذارند.

e

نظرات و عقاید عمومی یا خاص افراد، موثر بر رفتار و اعمال فردی درباره فرد یا سایر موضوعات (به عنوان نمونه، موضوعات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی) که عموماً در بین مردمی با یک فرهنگ، جامعه، خرده فرهنگ یا سایر گروه‌های اجتماعی حفظ می‌شود.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

عرف، اقدامات، قوانین و ساختارهای انتزاعی ارزش‌ها و عقاید هنجاری (به عنوان نمونه، آرمان‌ها، نظرات هنجاری جهانی و فلسفه‌های اخلاقی) که از متن‌های اجتماعی سرچشمه گرفته و بر اقدامات و رفتارهای اجتماعی تاثیر گذاشته یا مولد آن می‌باشند. نظیر، هنجارهای اخلاقی اجتماعی، رفتارهای آیینی و مذهبی، تعالیم مذهبی و هنجارها و اقدامات ناشی از آن، هنجارهای حاکم بر مراسم یا تجمع‌های اجتماعی

e

e

مرکز آمار ایران

این فصل درباره‌ی سه مورد ذیل می‌باشد:

- ۱- خدماتی که مزایا، برنامه‌ها و عملیات ساختاری را در بخش‌های مختلف جامعه، که به منظور رفع نیازهای افراد طراحی شده است (از جمله افرادی که این خدمات را تأمین می‌نمایند) تأمین می‌نماید. خدمات ممکن است دولتی، خصوصی یا داوطلبانه بوده و در سطوح کلی، جامعه، منطقه‌ای، کشوری، استانی، ملی یا بین‌المللی توسط کارکنان، انجمن‌ها، سازمان‌ها، کارگزاری‌ها یا دولت ایجاد شده باشند. کالاهای تأمین شده توسط این نوع خدمات ممکن است عمومی یا مناسب‌سازی شده یا به طور اختصاصی طراحی شده باشند.
- ۲- خدماتی که کنترل اداری و سازکارهای سازمانی هستند و توسط دولت‌ها در سطوح محلی، منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی یا توسط سایر مقامات شناخته شده ایجاد شده‌اند این نظام‌ها به منظور سازماندهی خدمات، برنامه‌ها و سایر فعالیت‌های زیرساختاری طراحی شده‌اند.
- ۳- خط مشی‌هایی که شامل قوانین، مقررات و استانداردهایی می‌باشند که توسط دولت در سطوح محلی، منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی یا توسط سایر مقامات شناخته شده ایجاد شده‌اند. این خط مشی‌ها ناظر بر و تنظیم‌کننده آن نظامی هستند که به منظور اداره یا تنظیم ساختارهای بر خدمات، برنامه‌ها و سایر فعالیت‌های زیر ساختاری در بخش‌های مختلف جامعه سازمان‌دهی شده است.

e

خدمات، ساختارها و راهکارهایی که تولید اشیاء و محصولات مصرفی یا مورد استفاده افراد را اداره و تأمین می‌نمایند.

e

خدمات و برنامه‌ها برای جمع‌آوری، ایجاد، تولید و ساخت کالاها و محصولات مصرفی، نظیر محصولات و فناوری مورد استفاده برای تحرک، ارتباطات، آموزش، حمل و نقل، اشتغال و کارهای منزل، از جمله آن‌هایی که این خدمات را تأمین می‌نمایند.

غیر شامل: خدمات آموزشی و کارورزی (e۵۸۵۰): خدمات ارتباطات (e۵۳۵۰)

فصل ۱: محصولات و فناوری

e

سازوکارهای پایش و نظارت انجام، نظیر سازمان‌هایی منطقه‌ای، ملی یا بین‌المللی که استانداردها را تعیین می‌نمایند (به عنوان نمونه سازمان استاندارد بین‌المللی) و هیئت‌های مصرف‌کننده که جمع‌آوری، ایجاد، تولید و ساخت کالاها و محصولات مصرفی را اداره می‌کنند.

## طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

قانون، آیین نامه ها و استاندارد برای جمع آوری، ایجاد، تولید و ساخت کالاها و محصولات مصرفی، نظیر انتخاب نوع استاندارد

e

e

e

خط مشی، نظام و خدمات طراحی و ساختمان های عمومی، دولتی و خصوصی

غیر شامل خط مشی، نظام و خدمات طراحی فضای باز (۵۵۲۰)

e

خدمات و برنامه های طراحی، ساختمان سازی و تعمیر و نگهداری از بناهای مسکونی، تجاری، صنعتی و دولتی، نظیر خانه سازی، عملیاتی نمودن اصول طراحی، کدهای ساختمانی، مقررات و استانداردها، از جمله آن هایی که این خدمات را تأمین می نمایند.

e

کنترل اداری و ساز و کارهای پایش برای برنامه ریزی، طراحی، ساختمان سازی و تعمیر و نگهداری بناهای مسکونی، تجاری، صنعتی و دولتی را اداره می نمایند، نظیر انجام و نظارت بر کدهای بناها، استانداردهای ساختمان سازی و استانداردهای ایمنی در مقابل آتش سوزی و ایمنی زندگی

e

وضع قانونی، مقررات و استانداردهایی که برنامه ریزی، طراحی، ساختمان سازی و تعمیر و نگهداری بناهای مسکونی، تجاری، صنعتی و دولتی را اداره می نمایند، نظیر راهکارهای کدهای بناها، استانداردهای ساختمان سازی و استانداردهای ایمنی در مقابل آتش سوزی و ایمنی زندگی

e

e

e

خط مشی، نظام و خدمات برنامه‌ریزی، طراحی، توسعه و تعمیر و نگهداری اراضی دولتی (به عنوان نمونه بوستان‌ها، جنگل‌ها، سواحل، آبگیرها) و اراضی خصوصی در مناطق روستایی، حومه و شهری

غیر شامل: خط مشی، نظام و خدمات ساخت و معماری (e۵۱۵)

e

خدمات و برنامه‌های با اهداف برنامه‌ریزی، ایجاد و تعمیر و نگهداری فضاهای شهری، حومه، روستایی، تفریحی، مناطق حفاظت‌شده و فضای محیطی، محل تجمع‌ها، فضاهای باز تجاری (میدان‌ها، بازارها در فضای باز) و معابر پیاده و حمل و نقل با وسایل نقلیه با استفاده‌های غرضی، از جمله آن‌هایی که این خدمات را تأمین می‌نمایند.

غیر شامل: طراحی، ساخت و محصولات و فناوری ساختمانی برای استفاده‌ی عموم (e۱۵۰) طراحی، ساخت و محصولات و فناوری ساختمانی برای استفاده‌ی خصوصی (e۱۵۵)، محصولات و فناوری توسعه‌ی اراضی (e۱۶۰)

e

سازوکارهای پایش و نظارت انجام، نظیر انجام اقدامات برنامه‌ریزی محلی، منطقه‌ای یا ملی، کدهای طراحی، راهکارهای میراث با حفاظت و راهکارهای برنامه‌ریزی محیطی که برنامه‌ریزی، طراحی، توسعه و تعمیر و نگهداری فضای باز، از جمله اراضی روستایی، حومه و شهری، بوستان‌ها، مناطق حفاظت‌شده و زیستگاه‌های وحوش را اداره می‌نمایند.



## طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

قانون، آیین نامه ها و استانداردهایی که برنامه ریزی، طراحی، توسعه و نگهداری و تعمیر فضای باز، از جمله اراضی روستایی، حومه، شهری، بوستان ها، مناطق حفاظت شده و زیستگاه های وحوش را اداره می نمایند، نظیر اقدامات برنامه ریزی محلی، منطقه ای، ملی، کدهای طراحی، خط مشی های میراث یا حفاظت و خط مشی های برنامه ریزی محیطی

e

e

e

خط مشی، نظام و خدمات تأمین پناهگاه، محل سکونت و اقامت برای افراد

e

خدمات و برنامه ها با هدف تعیین، تأمین و حفظ منازل یا پناهگاه ها برای زندگی افراد، نظیر بنگاه های خانه سازی، سازمان های اسکان، پناهگاه هایی برای افراد بی خانمان، از جمله آن هایی که این خدمات را تأمین می نمایند.

e

سازوکارهای پایش و نظارت انجام که اسکان یا پناه دادن به افراد را اداره می نمایند، نظیر ساختارهای انجام و نظارت بر راهکارهای اسکان

e

وضع قانون، مقررات و استانداردهایی که اسکان یا پناه دادن به افراد را اداره می نمایند، نظیر وضع قوانین و راهکارهای تصمیم گیری در مورد شایستگی اسکان یا سرپناه، راهکارهای مربوط به دخالت دولت در توسعه و حفظ اسکان و راهکارهای مربوط به چگونگی و محل توسعه ای اسکان

e

e

e

خط مشی، نظام و خدمات مایحتاج عمومی، نظیر آب، سوخت، برق، بهداشت، حمل و نقل عمومی و خدمات ضروری

غیر شامل: خط مشی، نظام و خدمات حفاظت مدنی (e545)

e

خدمات و برنامه‌های تهیه انرژی ضروری (به عنوان نمونه سوخت و برق)، بهداشت، آب، و سایر خدمات ضروری (به عنوان نمونه خدمات مرمت اضطراری) برای مشتریان مسکونی و تجاری از جمله کسانی که این خدمات را تأمین می‌نمایند.

e

سازوکارهای پایش و نظارت انجام که تأمین خدمات مایحتاج را اداره می‌نمایند، نظیر هیئت‌های بهداشتی و ایمنی و شورای مصرف‌کنندگان

#### خط مشی مایحتاج عمومی

e5302

وضع قانون، مقررات و استانداردهایی که تأمین خدمات مایحتاج را اداره می‌نمایند، نظیر استانداردهای بهداشتی و ایمنی حاکم بر ارائه و تأمین آب، سوخت، اقدامات بهداشتی در جامعه، راهکارهای خدمات و تأمین سایر ضروریات در خلال کمبودها و بلایای طبیعی

e

موارد نامشخص خط مشی، نظام و خدمات مایحتاج عمومی

e5309

e

خط مشی، نظام و خدمات انتقال و تبادلات اطلاعات

e

## طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

خدمات و برنامه‌ها با هدف انتقال اطلاعات به روش‌های مختلف از جمله تلفن دورنویس، اداره پست، پست الکترونیک و سایر ساختارهای مبتنی بر رایانه، نظیر خدمات پل تلفن، خدمات ماشین تحریر پایانه‌ای، خدمات تله تکس، تأمین کنندگان خدمات اینترنتی، از جمله کسانی که این خدمات را تأمین می‌نمایند.

غیر شامل: خدمات رسانه‌ای (۰۰۵۶۰۰)

e

کنترل اداری و ساز و کارهای نظارت، نظیر اولیا تنظیم مخابرات و سایر هیئت مشابه، که انتقال اطلاعات به روش‌های مختلف، از جمله تلفن، دورنگار، اداره پست، پست الکترونیکی و ساختارهای مبتنی بر رایانه را اداره می‌نمایند.

### خط مشی ارتباطات

۰۵۳۵۲

وضع قانون، مقررات و استانداردهایی که انتقال اطلاعات به روش‌های مختلف از جمله تلفن، دورنگار، اداره پست، پست الکترونیکی و ساختارهای مبتنی بر رایانه را اداره می‌نمایند، نظیر شایستگی دسترسی به خدمات ارتباطات، مقررات آدرس پستی و استانداردهای تأمین مخابرات

e

e

e

خط مشی، نظام و خدمات به منظور تواناسازی تردد افراد یا کالاها از طریق جاده‌ها، معابر، راه آهن، راه‌های هوایی، یا راه‌های آبی توسط حمل و نقل عمومی یا خصوصی، از جمله کسانی که این خدمات را تأمین می‌نمایند.

### خدمات حمل و نقل

e

خدمات و برنامه‌ها جهت تردد افراد یا کالاها از طریق جاده‌ها، معابر، راه آهن، راه‌های هوایی، یا راه‌های آبی توسط حمل و نقل عمومی یا خصوصی، هدفدار می‌شوند. شامل افرادی که این خدمات را فراهم می‌کنند.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

غیر شامل: محصولات و فناوری برای کاربرد شخصی در زندگی روزمره (e۱۱۵)

e

کنترل اداری و سازوکارهای نظارت که تردد فرد یا کالا از طریق جاده‌ها، معابر، راه آهن، راه‌های هوایی و زمینی اداره می‌شود، نظیر ساختارهای تعیین شایستگی کارایی وسایل نقلیه، انجام و نظارت بر بهداشت و استانداردهای ایمنی مربوط به استفاده از انواع مختلف حمل و نقل

غیر شامل: خدمات، ساختارها و راهکارهای تأمین اجتماعی (e۵۷۰)

e

وضع قانون، مقررات و استانداردهایی که انتقال اطلاعات به روش‌های مختلف از تردد فرد یا کالا از طریق جاده‌ها، معابر، راه آهن، راه‌های هوایی و زمینی اداره می‌شود، نظیر خط مشی و برنامه‌های اجرایی برای حمل و نقل عمومی و دسترسی راحت‌تر مردم به آن

e

e

e

خط مشی، نظام و خدمات با هدف حفاظت از افراد و املاک

غیر شامل: خط مشی، نظام و خدمات مایحتاج عمومی (e۵۳۰)

e

خدمات و برنامه‌های متشکل توسط جامعه و با هدف حفاظت از افراد و املاک،

## طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

نظیر خدمات آتش سوزی، انتظامی، اضطراری و آمبولانس، از جمله کسانی که این خدمات را ارائه می نمایند.

e

کنترل اداری و سازوکارهای نظارت که حفاظت از افراد و املاک، را اداره می نمایند، نظیر ساختارهایی که تأمین خدمات انتظامی، آتش سوزی، اضطراری و آمبولانس را ساماندهی می کنند.

e

وضع قانون، مقررات و استانداردهایی که حفاظت از افراد و املاک را اداره می نمایند، نظیر راهکارهای حاکم بر تأمین خدمات انتظامی، آتش سوزی، اضطراری و آمبولانس

e

e

e

خط مشی، نظام و خدمات مربوط به وضع قانونی در یک کشور

e

خدمات و برنامه ها با هدف تأمین مراجع قانونی کشوری، نظیر دادگاهها، محاکم و سایر کارگزاری های استماع و طرح منازعات مدنی و دادگاه های جنایی، نمایندگی و کالت، خدمات اسناد رسمی، تسهیلات واسطه ای، حکمیت، تادیبی یا کیفری، از جمله کسانی که این خدمات را تأمین می نمایند.

e

کنترل اداری ساز و کارهای نظارت که انجام عدالت را اداره می نمایند، نظیر ساختارهای انجام و نظارت بر قوانین رسمی (به عنوان نمونه قوانین، حقوق عرف، حقوق مذهبی، حقوق و قطع نامه های بین المللی)

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

وضع قانون، مقررات و استانداردها، نظیر قوانین، حقوق عرف، حقوق مذهبی، قوانین و قطعنامه‌های بین‌المللی که حاکم بر انجام عدالت می‌باشند.

e

e

e

خدمات، ساختارها و راهکارهای مربوط به گروه‌های افرادی که به منظور پیشگیری علایق مشترک غیرتجاری و اغلب با ساختارهای عضوی انجمنی به یکدیگر ملحق شده‌اند.

e

خدمات و برنامه‌های تأمین‌شده توسط افرادی که به منظور پیگیری علایق مشترک، غیرتجاری به یکدیگر ملحق گردیده و دارای علایق مشابه بوده و تأمین چنین خدمات ممکن است مربوط به اعضا باشد، نظیر انجمن‌ها و سازمان‌های تأمین‌کننده‌ی خدمات تفریحی و اوقات فراغت، ورزش، فرهنگی، مذهبی و خدمات کمکی دو جانبه.

e

کنترل اداری و سازوکارهای نظارت که روابط و فعالیت‌های گروه‌ها با علایق مشترک غیرتجاری و تاسیس و مدیریت انجمن‌ها و سازمان‌ها را اداره می‌نمایند نظیر سازمان‌های کمک دوجانبه، سازمان‌های تفریحی و اوقات فراغت، انجمن‌های فرهنگی و مذهبی و سازمان‌های غیرانتفاعی

e

وضع قانون، مقررات و استانداردهایی که حاکم بر روابط و فعالیت‌های گروه‌ها با علایق مشترک غیرتجاری می‌باشند، نظیر راه کارهای حاکم بر تاسیس و اداره‌ی انجمن‌ها و سازمان‌های غیرانتفاعی

e

e

e

خدمات، ساختارها و راهکارهای تأمین ارتباطات جمعی از طریق صدا، سیما، روزنامه‌ها و اینترنت

e

خدمات و برنامه‌ها با هدف تأمین ارتباطات جمعی، نظیر صدا، سیما، خدمات زیرنویس، خدمات گزارش‌گیری مطبوعات، روزنامه‌ها، خدمات بریل و ارتباطات گروهی مبتنی بر رایانه (شبکه جهانی، اینترنت) می‌باشد. کسانی که این خدمات را ارائه می‌نمایند را نیز شامل می‌شود.

غیر شامل: خدمات ارتباطات (e۵۳۵۰)

e

کنترل اداری و سازوکارهای نظارت که حاکم بر تأمین اخبار و اطلاعات به عموم مردم می‌باشند، نظیر استانداردهای حاکم بر محتوی، انتشار، توزیع، دسترسی به روش‌های ارتباطات از طریق صدا، سیما، خدمات خبرنگاری مطبوعات، روزنامه‌ها و ارتباطات گروهی مبتنی بر رایانه (شبکه جهانی، اینترنت)

شامل: مقررات تأمین زیرنویس در تلویزیون، چاپ روزنامه‌ها یا سایر انتشارات به خط بریل، و ارسال پیام‌های تله تکست

غیر شامل: نظام ارتباطات (e۵۳۵۱)

e

وضع قانون، مقررات و استانداردهای حاکم بر تأمین اخبار و اطلاعات به عموم افراد، نظیر راهکارهای حاکم بر محتوی، انتشار، توزیع، دسترسی به روش‌های ارتباطات از طریق صدا، سیما، خدمات خبرنگاری مطبوعات، روزنامه‌ها و

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

ارتباطات گروهی مبتنی بر رایانه (شبکه جهانی، اینترنت)

غیر شامل: خط مشی ارتباطات (e۵۳۵۲)

e

e

e

خط مشی، نظام و خدمات مربوط به کل ساختارهای تولید، توزیع، مصرف و استفاده از کالاها و خدمات

غیر شامل: خط مشی، نظام و خدمات تأمین اجتماعی (e۵۷۰)

e

خدمات برنامه‌ها با هدف تولید، توزیع مصرف و مصرف کالا و خدمات به طور کل، نظیر بخش تجاری خصوصی (به عنوان نمونه مشاغل شرکت‌های بزرگ، شرکت‌های غیرانتفاعی خصوصی) بخش دولتی (به عنوان نمونه خدمات تجاری دولتی نظیر تعاونی‌ها و شرکت‌ها)، سازمان‌های مالی (به عنوان نمونه بانک‌ها و خدمات بیمه)، می‌باشد و کسانی که این خدمات را ارائه می‌نمایند را نیز شامل می‌شود.

غیر شامل: خدمات مایحتاج عمومی (e۵۳۰۰)، خدمات کار و اشتغال (e۵۹۰۰)

e

کنترل اداری و سازوکارهای نظارت حاکم بر تولید، توزیع، مصرف و استفاده از کالا و خدمات، نظیر ساختارهای انجام و نظارت بر راه کارهای اقتصادی

غیر شامل: نظام مایحتاج عمومی (e۵۳۰۱)، نظام کار و اشتغال (e۵۹۰۱)

e

وضع قانون، مقررات و استانداردهای حاکم بر تولید، توزیع، مصرف و استفاده از



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

کالا و خدمات، نظیر تعلیم اقتصادی اتخاذ شده و انجام شده توسط دولت‌ها

غیر شامل: خط مشی مایحتاج عمومی (۲۰۰۲ع)، خط مشی کار و اشتغال (۲۰۰۲ع)

e

e

e

خط مشی، نظام و خدمات با هدف تأمین حمایت از درآمد برای افرادی که به لحاظ سن، فقر، بیکاری، شرایط بهداشت یا معلولیت، نیازمند کمک‌های دولتی از طریق درآمدهای مالیاتی عمومی یا طرح‌های مشارکتی می‌باشند.

غیر شامل: خط مشی، نظام و خدمات اقتصادی (۲۰۰۵ع)

e

خدمات و برنامه‌ها با هدف تأمین حمایت از درآمد برای افرادی که به لحاظ سن، فقر، بیکاری، شرایط بهداشت یا معلولیت، نیازمند کمک عمومی از طریق درآمدهای مالیاتی عمومی یا طرح‌های مشارکتی می‌باشند، نظیر خدمات تعیین شایستگی، ارائه یا توزیع تادیه‌های کمکی برای انواع برنامه‌های ذیل: برنامه‌های کمک اجتماعی (به عنوان نمونه، رفاه غیرمشارکتی، فقرزدایی و سایر کمک‌های مبتنی بر نیاز)، برنامه‌های تأمین اجتماعی (به عنوان نمونه بیمه‌ی حوادث اشتغال مشارکتی) و طرح‌های ناتوانی و مستمری مربوط (به عنوان نمونه جایگزینی درآمد)، از جمله کسانی که این خدمات را تأمین می‌نمایند.

غیر شامل: خدمات بهداشتی (۲۰۰۰ع) و سایر خدمات تعیین شایستگی منحصرأ از طریق نیازهای خاص ناشی از شرایط بهداشتی یا ناتوانی

e

کنترل اداری و ساز و کارهای و نظارت حاکم بر برنامه‌ها و طرح‌هایی که حمایت از درآمد برای افرادی که به لحاظ سن، فقر، بیکاری، شرایط بهداشت یا ناتوانی به کمک دولت نیاز دارند را تأمین می‌نماید، نظیر ساختارهای انجام قوانین و مقررات حاکم بر شایستگی کمک اجتماعی، رفاه، پرداخت بیمه‌ی بیکاری، مستمری‌ها و مزایای ناتوانی

e

وضع قانون، مقررات و استانداردهای حاکم بر برنامه‌ها و طرح‌هایی که حمایت از درآمد برای افرادی که به لحاظ سن، فقر، بیکاری، شرایط بهداشت یا ناتوانی به کمک دولت نیاز دارند، تأمین می‌نمایند، نظیر وضع قانون و مقررات حاکم بر شایستگی کمک اجتماعی، رفاه، پرداخت بیمه بیکاری، مستمری‌ها و مزایای معلولیت

e

e

e575

خط مشی، نظام و خدمات با هدف حمایت از کسانی که در زمینه‌هایی نظیر خرید، کارهای منزل، حمل و نقل، مراقبت فردی و مراقبت از دیگران، انجام کامل وظایف در جامعه به کمک دولت نیاز دارند.

غیر شامل: خط مشی، نظام و خدمات تأمین اجتماعی (e570)، تأمین‌کنندگان خدمات فردی و دستیاران فردی (e340)، خط مشی، نظام و خدمات بهداشتی (e580)

e

خدمات و برنامه‌ها با هدف تأمین حمایت اجتماعی برای کسانی که به لحاظ سن، فقر، بیکاری، شرایط بهداشت یا معلولیت در زمینه‌های خرید، کارهای منزل، حمل و نقل، مراقبت فردی، و مراقبت از دیگران، انجام کامل وظایف در جامعه به کمک دولتی نیاز دارند.

e

کنترل اداری و ساز و کارهای و نظارت حاکم بر برنامه‌ها و طرح‌هایی که حمایت اجتماعی از کسانی که به لحاظ سن، فقر، بیکاری، شرایط بهداشت یا معلولیت به کمک دولت نیاز دارند را تأمین می‌نماید، از جمله ساختارهای انجام قوانین و مقررات حاکم بر شایستگی خدمات حمایت اجتماعی و تأمین این خدمات

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

وضع قانون، مقررات و استانداردهای حاکم بر برنامه‌ها و طرح‌هایی که حمایت اجتماعی برای افرادی که به لحاظ سن، فقر، بیکاری، شرایط بهداشت یا ناتوانی به کمک دولت نیاز دارند، تأمین می‌نمایند از جمله قانون و مقررات حاکم بر شایستگی حمایت اجتماعی

e

e

e

خط مشی، نظام و خدمات پیشگیری و درمان مشکلات بهداشتی، تأمین توانبخشی پزشکی و توسعه‌ی روش زندگی سالم

غیر شامل: خط مشی، نظام و خدمات حمایت اجتماعی عمومی (e575)

e

خدمات و برنامه‌ها در سطح محلی، جامعه، منطقه، استان یا سطح ملی با هدف ارائه‌ی خدمات جسمی، روان‌شناختی و رفاه اجتماعی به افراد، نظیر توسعه‌ی بهداشت و خدمات پیشگیری از بیماری‌ها، خدمات مراقبت‌های فوری، توانبخشی و خدمات مراقبت طولانی مدت، خدماتی که از طریق سرمایه‌های دولتی یا خصوصی به کوتاه مدت، طولانی مدت، دوره‌ای یا یک نوبتی در مراکز خدماتی مختلف نظیر جامعه، در منزل، مدرسه، محل کار، بیمارستان‌های عمومی، بیمارستان‌های تخصصی، درمانگاه‌ها، تسهیلات خدمات نگهداری و غیرنگهداری می‌باشد، کسانی که این خدمات را ارائه می‌نمایند را نیز شامل می‌شود.

e

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

کنترل اداری و سازوکارهای نظارت حاکم بر دامنه‌ای از خدمات جسمی، روان‌شناختی و رفاه اجتماعی بر افراد نظیر، در مجتمع‌های مختلف از جمله جامعه، در منزل، مدرسه، محل کار، بیمارستان‌های عمومی، بیمارستان‌های تخصصی، درمانگاه‌ها، تسهیلات خدمات نگهداری و غیرنگهداری، نظیر ساختارهای انجام مقررات و استانداردهای تعیین‌کننده‌ی شایستگی خدمات، تأمین وسایل، فناوری کمکی یا سایر تجهیزات مناسب‌سازی شده و وضع قانون نظیر قوانین بهداشت، نظیر قابلیت دسترسی، همگانی بودن، قابل حمل بودن، سرمایه‌گذاری دولتی و جامعیت

e

وضع قانون، مقررات و استانداردهای حاکم بر دامنه‌ای از خدمات جسمی، روان‌شناختی و رفاه اجتماعی در مجتمع‌های مختلف از جمله جامعه، در منزل، مدرسه، محل کار، بیمارستان‌های عمومی، بیمارستان‌های تخصصی، درمانگاه‌ها، تسهیلات خدمات نگهداری، غیرنگهداری، نظیر راهکارها و استانداردهای تعیین‌کننده‌ی شایستگی خدمات، تأمین وسایل، فناوری کمکی با سایر تجهیزات مناسب‌سازی شده و وضع قانون نظیر قوانین بهداشتی حاکم بر ماهیت ساختار بهداشت، نظیر قابلیت دسترسی، همگانی بودن، قابل حمل بودن، سرمایه‌گذاری دولتی و جامعیت

e

e

e

خدمات و ساختارها و راهکارها برای اکتساب، حفظ و توسعه‌ی دانش، مهارت‌های کارشناسی و حرفه‌ای یا هنری. به طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی آموزش یونسکو (ISCED)، نوامبر ۱۹۹۷، رجوع شود.

e

خدمات و برنامه‌های مربوط به آموزش و اکتساب، حفظ و توسعه‌ی دانش، مهارت‌های کارشناسی و حرفه‌ای یا هنری، نظیر آن‌هایی که برای سطوح مختلف آموزش در نظر گرفته شده‌اند (به عنوان نمونه پیش‌دبستانی، دبستانی، دبیرستانی، مؤسسات کاردانی، برنامه‌های حرفه‌ای، برنامه‌های کارورزی و مهارت‌ها، دوره‌ی کارآموزی و آموزش پیوسته)، کسانی که این خدمات را ارائه می‌نمایند را نیز شامل می‌شود.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

e

کنترل اداری و سازوکارهای نظارت حاکم بر ارائه‌ی برنامه‌های آموزشی، نظیر ساختارهای انجام راهکارها و استانداردهای تعیین‌کننده‌ی شایستگی آموزش دولتی یا خصوصی و برنامه‌های مبتنی بر نیازهای خاص، هیئت‌های آموزشی محلی، منطقه‌ای یا ملی یا سایر هیئت‌های حاکم بر ماهیت ساختارهای آموزشی، از جمله ابعاد کلاس‌ها، تعداد مدارس در منطقه، شهریه و یارانه‌ها و برنامه‌های غذایی خاص و خدمات مراقبت بعد از مدرسه

e

وضع قانونی و مقررات و استانداردهای حاکم بر ارائه‌ی برنامه‌های آموزشی، نظیر راهکارها و استانداردهای تعیین‌کننده‌ی شایستگی دولتی یا خصوصی و برنامه‌های مبتنی بر نیازهای خاص، هیئت‌های آموزشی محلی، منطقه‌ای یا ملی یا سایر هیئت‌های اجرایی حاکم بر ماهیت ساختارهای آموزشی، از جمله ابعاد کلاس‌ها، تعداد مدارس در منطقه، شهریه و یارانه‌ها و برنامه‌های غذایی خاص مراقبت بعد از مدرسه

e

e

e

خط مشی، نظام و خدمات مربوط به کارایی مناسب برای افراد بیکار یا در جستجوی کارهای مختلف یا حمایت از افراد شاغلی که خواهان ترفیع می‌باشند.

غیر شامل: خط مشی، نظام و خدمات اقتصادی (e۵۶۵)

e

خدمات و برنامه‌های تأمین شده توسط دولت‌های محلی، منطقه‌ای، ملی یا سازمان‌های خصوصی به منظور کارایی مناسب برای افراد بیکار یا در جستجوی کارهای مختلف یا حمایت از افراد شاغل، نظیر خدمات کارایی و آماده سازی، به کارگماری مجدد، تخصیص کار، جابجایی، پیگیری حرفه‌ای، خدمات بهداشت و ایمنی حرفه‌ای و خدمات محیط کار (به عنوان نمونه، ارگونومی، منابع انسانی و خدمات مدیریت نیروی انسانی، خدمات روابط کار، خدمات انجمن حرفه‌ای)،

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

کسانی که این خدمات را ارائه می‌نمایند نیز شامل می‌شود.

e

کنترل اداری و سازوکارهای نظارت حاکم بر توزیع مشاغل و سایر انواع کارهای دستمزدی در اقتصاد، نظیر ساختارهای انجام راهکارها و استانداردهای اشتغال زایی، تأمین اشتغال، اشتغال انتصابی و رقابتی، استانداردها و قوانین کار، و اتحادیه‌های کار

e

وضع قانون، مقررات و استانداردهای حاکم بر توزیع مشاغل و سایر انواع کارهای دستمزدی در اقتصاد، نظیر ساختارهای انجام راهکارها و استانداردهای اشتغال زایی، تأمین اشتغال، اشتغال انتصابی و رقابتی، استانداردها و قوانین کار و اتحادیه‌های کار

e

e

e

خدمات، ساختارها و راهکارهای مربوط به رای دادن، انتخابات و حکومت بر کشورها، مناطق و جوامع و سازمان‌های بین‌المللی

e

خدمات و ساختارهایی نظیر دولت‌های محلی، منطقه‌ای و ملی، سازمان‌های بین‌المللی و افرادی که انتخاب یا نامزد مقام‌هایی درون این ساختارها می‌شوند، نظیر ملل متحد، اتحادیه‌ی اروپا، دولت‌ها، مقامات منطقه‌ای، مقامات روستایی محلی، رهبران سنتی

e

ساختارها و عملیات مربوط که نیروی سیاسی و اقتصادی در جامعه تشکیل می‌دهند، نظیر شاخه‌های انجام و مقننه و منابع قانون اساسی یا سایر منابع قانونی که قدرت آن‌ها از آنجا منشأ می‌گیرد، نظیر تعالیم تشکیلاتی سیاسی، قوانین اساسی، کارگزاری‌های انجام و شاخه‌های قانون‌گذار دولت، نظام

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

قوانین و راهکارهای تنظیم شده و به انجام درآمده از طریق ساختارهای سیاسی، نظیر راهکارهای حاکم بر مبارزات انتخاباتی، ثبت احزاب سیاسی و رای دادن وضع قوانین و مقررات

e

e

e

e

e

مرکز آمار ایران

طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

---



**ICF**

مرکز آمار ایران



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

طبقه‌بندی ICF بر مبنای طرح ذهنی سلسله مراتبی و با توجه به اصول طبقه‌بندی علمی استاندارد به شرح زیر سازماندهی شده است.

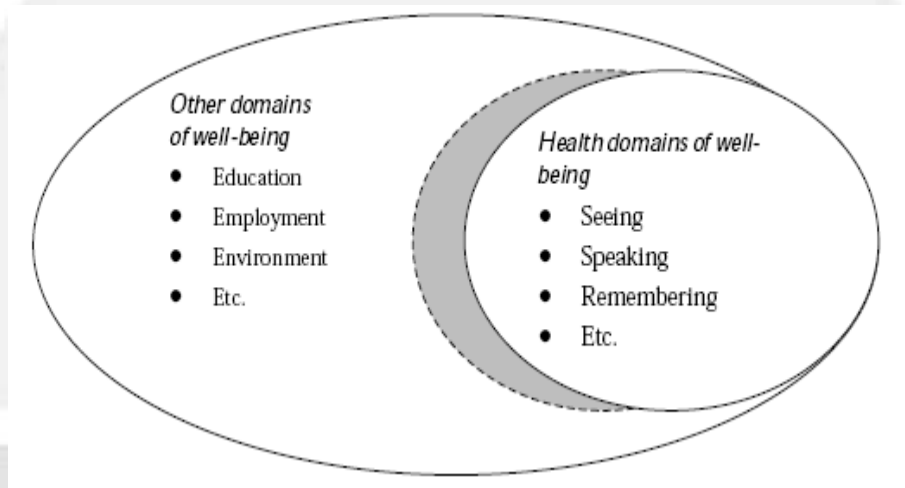
- \* جزء عملکردها و ساختارهای بدن، فعالیت‌ها و مشارکت و عوامل محیطی به طور مستقل از یکدیگر طبقه‌بندی می‌شوند. از این رو اصطلاح واقع‌شده در زیر یک جزء، در جای دیگری تکرار نمی‌گردد.
- \* درون هر جزء، رده‌ها بصورت طرح ساقه - شاخه - برگ مرتب می‌شوند، تا اینکه طبقه‌بندی سطح پایین‌تر در شاخه‌های طبقه‌بندی‌های سطوح بالاتر از خود سهیم گردد.
- \* طبقه‌بندی‌ها مانع‌الجمع (غیر قابل یکی شدن) می‌باشند، یعنی دو رده در یک سطح دقیقاً در شاخه‌های مشترک سهیم نمی‌باشند. هرچند، این موضوع نباید باعث اشتباه در کاربرد بیش از یک رده برای طبقه‌بندی نمودن یک عملکرد خاص فردی شود. چنین عملی مجاز بوده و در حقیقت در صورت لزوم تشویق می‌شود.

### ICF

اصطلاحات برای تعریف مفاهیم، با بیان زبان شناختی، نظیر یک کلمه یا عبارات، در نظر گرفته شده‌اند. بیش‌تر اصطلاحاتی که اشتباه گرفته می‌شوند، مواردی هستند که در گفتار و نوشتار روزمره کاربرد و معانی مشترک دارند. به عنوان نمونه، اختلال، ناتوانی و معلولیت غالباً در متون روزمره به جای یکدیگر مورد استفاده قرار می‌گیرند، با وجود این در نسخه ICIDH ۱۹۸۰، بر تعریف اصطلاحات مذکور تصریح شد به شکلی که معنای دقیقی از آن‌ها را ارائه نمود. در خلال فرایند بازنگری، اصطلاح، "Handicap" (معلولیت) کنار گذاشته شد و اصطلاح "disability" (ناتوانی) به صورت اصطلاح گسترده برای هر سه جنبه، جسمی، فردی و اجتماعی مورد استفاده قرار گرفت. به هر حال، صراحت و دقت برای تعریف مفاهیم مختلف مورد نیاز است تا برای بیان هر یک از مفاهیم بنیادی از اصطلاحات مناسب بدون ابهام استفاده گردد. رویکرد مذکور به ویژه حائز اهمیت است زیرا ICF به عنوان یک طبقه‌بندی نوشتاری، به زبان‌های متعدد ترجمه خواهد گردید. و رای درک مفاهیم مشترک، ضروری است تا در مورد اصطلاحی توافق حاصل شود که بهترین محتوا در هر زبانی را بازتاب دهد. ممکن است جایگزین‌های متعددی وجود داشته باشد و تصمیمات می‌بایست بر مبنای درستی، قابلیت پذیرش و سودمندی کلی باشد. امید است که سودمندی ICF، هم گام با وضوح آن باشد.

با توجه به هدف مذکور برخی نکات در خصوص اصطلاحات به کار رفته در ICF به شرح ذیل می‌باشند:

به زیستن اصطلاحی عمومی است که در برگزیده‌ی مجموعه قلمروهای زندگی انسان شامل موارد جسمی، ذهنی و اجتماعی می‌باشد و آن چه می‌تواند زندگی خوب نامیده شود، را تشکیل می‌دهد. قلمروهای سلامت زیر مجموعه‌ای از قلمروهایی است که کل زندگی انسان را تشکیل می‌دهد. این رابطه در نمودار ذیل که نشان دهنده‌ی به زیستن است، نمایش داده شده است:



حالت سلامت، سطحی از عملکرد درون قلمروی سلامتی ارائه شده در ICF می‌باشد. قلمروهای سلامت، حیطه‌های زندگی را مشخص می‌کند که در نظریه «سلامت» تعریف می‌گردند، نظیر اهداف سیستم‌های سلامت، که می‌تواند به عنوان مسئولیت اصلی نظام‌های سلامت تعریف شوند. ICF مرز ثابتی بین سلامت و قلمروهای مربوط به سلامت مشخص نمی‌کند. ممکن است ناحیه‌ی خاکستری رنگی با توجه به تفاوت مفهوم سازی‌های مختلف از سلامت و عناصر وابسته به سلامت وجود داشته باشد که بعداً در قلمروهای ICF قرار گیرد.

حالت وابسته به سلامت سطحی از عملکرد در قلمرو وابسته به سلامت ارائه شده در ICF می‌باشد. قلمروهای وابسته به سلامت آن حیطه‌هایی از عملکرد می‌باشند که در حالی که رابطه‌ی قوی با سلامتی دارند، احتمالاً مسئولیت اولیه‌ی نظام‌های سلامت نیستند بلکه نسبت به سایر سیستم‌های "به زیستن" کلی مشارکت دارند. در ICF، تنها قلمروهای به زیستن وابسته به سلامت تحت پوشش قرار می‌گیرند. شرایط سلامت، یک اصطلاح چترگونه (گسترده) برای یک بیماری (حاد یا مزمن)، اختلال، آسیب یا ضربه می‌باشد. شرایط سلامت ممکن است همچنین شامل سایر اوضاع، نظیر بارداری، سالمندی، تنش، نابهنجاری مادرزادی یا زمینه‌ی ژنتیکی باشد. شرایط سلامت با ICD- کدگذاری می‌شود.

یک اصطلاح چترگونه (گسترده) برای عملکردهای بدن، ساختارهای بدن، فعالیت‌ها و مشارکت می‌باشد. عملکرد جنبه‌های مثبت تعامل بین فرد (با شرایط سلامت) و عوامل زمینه‌ای فردی (عوامل محیطی و شخصی) را مشخص می‌کند.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

اصطلاح چترگونه (گسترده) برای اختلال‌ها، محدودیت‌های فعالیت<sup>۱</sup> و موانع مشارکت<sup>۲</sup> است. ناتوانی جنبه‌های منفی تعامل بین فرد (با شرایط سلامت) و عوامل زمینه‌ای فردی (عوامل محیطی و شخصی) را مشخص می‌کند.

عملکردهای فیزیولوژیکی دستگاه‌های بدن، از جمله عملکردهای روان‌شناختی می‌باشد. «بدن» به موجود زنده‌ی انسانی به طور کل اطلاق می‌گردد و از این رو شامل مغز نیز می‌گردد. بنابراین، عملکردهای ذهنی (یا روان‌شناختی) زیرمجموعه‌ی عملکردهای جسمی رده بندی می‌شوند. استاندارد برای عملکردهای مذکور با توجه به هنجار آماری انسانی مطرح شده‌اند.

بخش‌های ساختاری یا تشریحی بدن می‌باشند نظیر، اندام‌ها و سایر جزهای آن‌ها که بر اساس دستگاه‌های بدن طبقه‌بندی شده‌اند، استاندارد برای عملکردهای مذکور با توجه به هنجار آماری انسانی مطرح شده‌اند.

فقدان یا ناهنجاری در بخشی از بدن یا عملکرد فیزیولوژیکی بدن (شامل عملکردهای ذهنی) می‌باشد. ناهنجاری در این جا موقداً برای نشان دادن انحراف مشخص از معیارهای آماری ثابت به کار می‌رود (یعنی به منزله‌ی انحراف از میانگین جمعیت در معیارهای استاندارد اندازه گیری شده) و می‌بایست فقط بدین معنا مورد استفاده قرار گیرد.

انجام وظیفه یا اقدام توسط فرد است. فعالیت نشان‌دهنده‌ی جنبه فردی عملکرد است.

مشکلاتی که فرد ممکن است در انجام فعالیت‌ها داشته باشد. محدودیت فعالیت ممکن است دارای دامنه‌ای از انحراف خفیف تا شدید از نظر کیفیت یا کمیت انجام فعالیت باشد که به شیوه یا اندازه‌ای که از افراد بدون شرایط سلامتی انتظار می‌رود، بستگی دارد.

۱- محدودیت فعالیت جایگزین «ناتوانی» به کار رفته در نسخه‌ی ۲۰۱۹-ICIDH می‌باشد.

۲- محدودیت مشارکت جایگزین «معلولیت» به کار رفته در نسخه‌ی ۲۰۱۹-ICIDH می‌باشد.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

حضور فرد در موقعیت زندگی است. مشارکت نشان‌دهنده‌ی جنبه‌ی اجتماعی عملکرد است.

مشکلاتی است که فرد ممکن است هنگام حضور در موقعیت‌های زندگی تجربه نماید. وجود محدودیت مشارکت از طریق مقایسه با مشارکت فرد فاقد ناتوانی در همان فرهنگ یا جامعه تعیین می‌گردد.

عواملی می‌باشند که در ترکیب با یکدیگر متن کامل زندگی فرد را تشکیل می‌دهد، به ویژه زمینه‌ای است در برابر آن چه حالات سلامت بر مبنای آن ICF طبقه‌بندی می‌شود. دو جزء از عوامل زمینه‌ای وجود دارند: عوامل محیطی و فردی.

یک جزء از ICF را تشکیل می‌دهد و تمام جنبه‌های دنیای بیرونی یا خارجی که متن زندگی فرد را شکل می‌دهند، همین طور دارای اثری روی عملکرد فرد شامل، فضای فیزیکی و ویژگی‌های آن، دنیای فیزیکی ساخت بشر، سایر افراد با روابط، نقش‌ها و ارزش‌ها، ساختارها و خدمات اجتماعی، و راهکارها، قوانین و حقوق مختلف می‌باشند.

عوامل زمینه‌ای هستند که مرتبط با فرد می‌باشند، نظیر سن، جنسیت، پایگاه اجتماعی، تجربه‌های زندگی و نظایر اینها، که فعلاً در ICF طبقه‌بندی نشده‌اند بلکه کاربران می‌توانند هنگام استفاده از ICF آن‌ها را مورد ملاحظه قرار دهند.

مرکز آما رایران

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

عواملی در محیط پیرامون فرد می‌باشند که از طریق فقدان یا حضورشان، عملکرد را توسعه داده و ناتوانی را کاهش می‌دهند. این‌ها شامل جنبه‌هایی نظیر محیط فیزیکی قابل دسترس، در دسترس بودن فناوری کمکی مناسب، نگرش‌های مثبت افراد نسبت به ناتوانی، همچنین خدمات، نظام‌ها و خط مشی‌هایی که همگی هدفشان ارتقای مشارکت همه‌ی افراد دارای شرایط سلامت در تمام زمینه‌های زندگی می‌باشند. فقدان یک عامل می‌تواند همچنین تسهیل‌کننده باشد، به عنوان نمونه فقدان فرهنگ برچسب زدن یا نگرش‌های منفی. تسهیل‌کننده‌ها می‌توانند از اختلال یا محدودیت فعالیت که منجر به موانعی برای مشارکت می‌گردد، پیشگیری نمایند، زیرا علی‌رغم وجود مشکل در ظرفیت می‌تواند اجرای واقعی یک عمل فردی را ارتقاء بخشد.

عواملی در محیط پیرامون فرد می‌باشند که، از طریق فقدان یا حضورشان، عملکرد را محدود نموده و باعث بروز ناتوانی می‌شوند. این‌ها شامل مواردی نظیر محیط فیزیکی غیر قابل دسترس، فقدان فناوری کمکی مناسب و نگرش‌های منفی افراد نسبت به ناتوانی، همچنین خدمات، نظام‌ها و خط مشی‌هایی که یا وجود ندارند یا مانع از مشارکت همه افراد با شرایط سلامتی در همه زمینه‌های زندگی می‌شوند، می‌باشند.

ساختاری است که نظیر یک توصیف‌کننده، بالاترین سطح عملکرد احتمالی را که فرد ممکن است در قلمرویی از فهرست فعالیت‌ها و مشارکت در زمان خاص بدست آورد، نشان می‌دهد. ظرفیت در یک محیط همسان یا استاندارد اندازه‌گیری می‌شود، از این روی بازتاب دهنده‌ی توانایی تطبیق فرد با محیط می‌باشد. جزء عوامل محیطی می‌تواند برای بیان ویژگی‌های این محیط همسان یا استاندارد مورد استفاده قرار گیرد.

ساختاری است که نظیر یک توصیف‌کننده آنچه را که افراد در محیط جاری انجام می‌دهند، بیان می‌نماید و از این رو، جنبه‌های حضور فرد در موقعیت‌های زندگی را موجب می‌شود. محیط جاری همچنین با استفاده از جزء‌های عوامل محیطی بیان می‌گردد.

مرکز آما رایران

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

### ICF

به منظور درک نمودن کل طبقه‌بندی ICF، مهم است که از ساختار آن آگاهی یافت. این امر در تعاریف اصطلاحات زیر بازتاب یافته و در شکل ۲ نشان داده شده است.

ساختار کلی و ماهیت ICF است. از نظر سلسله مراتب، این بالاترین نقطه می‌باشد.

، هریک از دو زیر بخش اصلی طبقه‌بندی می‌باشند.

\* بخش ۱ عملکرد و ناتوانی را پوشش می‌دهد

\* بخش ۲ عوامل زمینه‌ای را پوشش می‌دهد

دو زیر بخش اصلی بخش‌ها می‌باشند.

اجزای بخش ۱ عبارتند از:

\* عملکرد و ساختارهای بدن

\* فعالیت‌ها و مشارکت‌ها

اجزای بخش ۲ عبارتند از:

\* عوامل محیطی

\* عوامل فردی (در ICF طبقه‌بندی نشده‌اند).

با استفاده از توصیف‌کننده‌ها، همراه با کدهای مربوطه تعریف می‌شوند.

چهار ساختار برای بخش ۱ و یک ساختار برای بخش ۲ وجود دارند.

برای بخش یک، ساختارها عبارتند از:

\* تغییر در عملکرد بدن

\* تغییر در ساختار بدن

\* ظرفیت

\* اقدام

برای بخش ۲، ساختار عبارت است از:

\* تسهیل‌کننده‌ها یا موانع در عوامل محیطی

مجموعه‌ای کاربردی، معنادار از عملکردهای فیزیولوژیکی، ساختارهای تشریحی، اعمال، وظایف یا

حیطه‌های زندگی مرتبط می‌باشند. قلمروها فصول و قالب‌های مختلف درون هر جزء را تشکیل می‌دهند.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

، در رده‌ها و زیر رده‌ها در قلمرو هر جزء می‌باشند. یعنی واحدهای طبقه‌بندی.

ترکیب منظم سلسله مراتب و جزئیات طبقات را نشان می‌دهد (یعنی دانه دانه بودن قلمروها و طبقات). اولین سطح در برگزیده‌ی همه موارد سطح دوم و سایر موارد می‌باشد.

### ICF

تعاریف، بیاناتی می‌باشند که صفات اساسی ( همانند برتری‌ها، اولویت‌ها یا ارتباطات) مفاهیم مشخص شده در هر رده را نمایش می‌دهند. تعریف مشخص می‌نماید که چه نسبتی از چیزها یا پدیده‌ها را اصطلاح مشخص می‌نماید و عملاً نشان می‌دهد که آن چگونه از سایر چیزها و یا پدیده‌ها متفاوت است. در خلال ساختن تعاریف رده بندی‌های ICF، ویژگی‌های آرمانی تعاریف کاربردی، از جمله شامل سازی و خارج سازی زیر در نظر گرفته شدند:

\* تعاریف می‌بایست با معنا و به طور منطقی با هم مطابقت داشته باشند.

- می‌بایست به اتفاق، تعاریف مورد نظر طبقه‌بندی را تعیین نمایند.
- می‌بایست نشان‌دهنده‌ی نگرش‌های الزامی تعاریف ذاتی و عمومی (تعاریف موضوعی یا پدیده‌ای) باشند.
- می‌بایست دقیق و بدون ابهام بوده و معنای کامل اصطلاح را پوشش دهند.
- می‌بایست غیرادواری باشند، یعنی اصطلاح، یا مترادف آن نمی‌بایست در جای دیگر تکرار یا به شکل دیگر تعریف شده باشند.
- در صورت لزوم می‌بایست به عوامل سبب شناسی یا تعاملی رجوع نمود.
- می‌بایست با صفات اصلاحات طبقات بالاتر مطابقت داشته باشند (به عنوان نمونه، اصطلاح سومین سطح می‌بایست شامل خصوصیات طبقه‌بندی دومین سطح مربوط باشد).
- می‌بایست با صفات اصلاحات تابع مطابقت داشته باشند (به عنوان نمونه، صفات اصطلاح دومین سطح نمی‌بایست با اصطلاحات سومین سطح زیر آن متضاد باشند)
- نمی‌بایست مجازی یا استعاره‌ای باشند بلکه می‌بایست عملیاتی باشند.
- می‌بایست حاوی اظهارات تجربی و به طریق غیرمستقیم قابل مشاهده، قابل آزمایش یا قابل استنباط باشند.
- می‌بایست با اصطلاحات خنثی و تا حد امکان فاقد مفاهیم منفی بیان شوند.
- می‌بایست کوتاه بوده و تا حد امکان از اصطلاحات فنی اجتناب نماید (به استثنای برخی از اصطلاحات عملکردها و ساختار بدن).
- می‌بایست حاوی مترادف و نمونه‌هایی که متنوع و اختلافات فرهنگی در طول زندگی را مدنظر قرار می‌دهد، باشند.
- می‌بایست حاوی آگاهی لازم برای پیشگیری از اشتباه کاربردی اصطلاحات توسط کاربران باشند.

## ICF

از ICF برای کدگذاری موارد سلامتی و موارد مربوط به سلامت<sup>۱</sup> استفاده می‌نمایند. به کاربران اکیداً توصیه می‌گردد پیش از مطالعه قوانین و دستورالعمل‌های کدگذاری مقدمه ICF را مورد ملاحظه قرار دهند. مضاف بر آن توصیه می‌گردد که کارورزان، آموزش لازم برای طبقه‌بندی را توسط WHO و شبکه‌های مربوط فرا گیرند. موارد ذیل مشخصات طبقه‌بندی را نشان می‌دهند.

-

**ICF** متشکل از دو بخش است.

بخش ۱ دارای جزءهای زیر است:

- \* عملکردهای بدن و ساختارهای بدن
- \* فعالیت‌ها و مشارکت

بخش ۲ دارای جزءهای زیر است:

\* عوامل محیطی

\* عوامل فردی (فعالاً در ICF طبقه‌بندی نشده‌اند).

این جزء توسط سر واژه‌ها در هر کد نشان داده می‌شوند.

\* b برای عملکردهای بدن

\* s برای ساختارهای بدن

\* d برای فعالیت‌ها و مشارکت

\* e برای عوامل محیطی

سر واژه d قلمروهای درون جزء فعالیت‌ها و مشارکت را نشان می‌دهد.

در صورت صلاح دید کاربر، می‌توان بجای d از a یا p به ترتیب برای نشان دادن فعالیت‌ها و مشارکت استفاده

نمود.

۱- بیماری نباید کدگذاری شود. این امر می‌تواند با استفاده از طبقه‌بندی آماری بین‌المللی بیماری‌ها و مشکلات مربوط به سلامت، بازنگری دهم (ICD-10) که طبقه‌بندی معین برای گزارش ساختاری، تحلیل، توجیه و مقایسه‌ی داده‌های مرگ و میر به منظور تشخیص بیماری‌ها و سایر مشکلات سلامت می‌باشد انجام پذیرد. به کاربران توصیه می‌گردد این طبقه‌بندی را همراه با (ICD-10) به کار برند.



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

در پی حروف d,s,b و e کدهای عددی که با شماره فصل (یک رقم) و دومین سطح (دورقم) و سومین و چهارمین سطح<sup>۱</sup> (هر کدام یک رقم) دنبال می‌گردند. به عنوان نمونه، در طبقه‌بندی عملکردهای بدن کدهای ذیل وجود دارند:

b۲	عملکردهای حسی و درد	(مورد اولین سطح)
b۲۱۰	عملکردهای بینایی	(مورد دومین سطح)
b۲۱۰۲	کیفیت دید	(مورد سومین سطح)
b۲۱۰۲۲	حساسیت تمایزی	(مورد چهارمین سطح)

بسته به نیازهای کاربر، هر عدد از کدهای قابل کاربرد می‌تواند در هر سطح به کار رود. برای بیان موقعیت فرد، ممکن است بیش از یک کد در هر سطح قابلیت کاربرد داشته باشد. ممکن است مستقل یا مرتبط با یکدیگر باشند.

در ICF وضعیت سلامت فرد ممکن است به ترتیب با کدهایی در میان قلمروهای جزءهای طبقه‌بندی طراحی شوند. عدد پیشینه‌ی کدهای موجود برای هر کاربرد در اولین سطح فصل ۳۴ (عملکردهای بدن ۸، ساختار بدن ۸، انجام ۹ و ظرفیت ۹) و در دومین سطح ۳۶۲ می‌باشند. در سومین و چهارمین سطوح، تا ۱۴۲۴ کد وجود دارند که با یکدیگر نسخه‌ی کامل طبقه‌بندی را تشکیل می‌دهند. کاربردهای ICF در زندگی واقعی، مجموعه‌ای از کدهای ۳ الی ۱۸ برای تشریح موردی با طبقه‌بندی دو سطحی (سه رقمی) ممکن است کافی باشد. به طور عموم نسخه‌ی مفصل تر چهارسطحی برای خدمات متخصصین (به عنوان نمونه نتایج توانبخشی، طب سالمندی یا سلامت ذهنی) است. در حالی که طبقه‌بندی دو سطحی می‌تواند برای بررسی و ارزشیابی نتایج سلامت مد نظر قرار گیرند.

قلمروها می‌بایست به طور انجام و برحسب زمان کاربرد و در چهارچوب خاص کدگذاری شوند. کاربرد پس از انقضای زمان به منظور تفسیر سیر زمانی یا فرایند امکان‌پذیر می‌باشد. آنگاه کاربران می‌بایست روش کدگذاری و چهارچوب زمانی مورد استفاده را مشخص نمایند.

هر جزء طبقه‌بندی به صورت فصل و سرفصل‌های قلمرو که زیرآن طبقات مشترک یا موارد ویژه قرار دارند، نمایش داده می‌شوند، به عنوان نمونه، در طبقه‌بندی جزء عملکردهای بدن، فصل ۱ در مورد همه عملکردهای ذهنی بحث می‌نماید.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

فصول اغلب به چارچوب طبقات تقسیم می‌شوند. به عنوان نمونه در فصل ۳ طبقه‌بندی فعالیت‌ها و مشارکت (ارتباطات)، سه چارچوب وجود دارند. برقراری ارتباط - دریافت (d۳۲۹ - d۳۱۰)، برقراری ارتباط - تولید (d۳۴۹ - d۳۳۰) و مکالمه و کاربرد ابزارهای فنون برقراری ارتباط (d۳۶۹ - d۳۵۰). چارچوب‌ها به منظور راحتی کاربر فراهم می‌شوند و طبعاً برای اهداف کدگذاری مورد استفاده قرار نمی‌گیرند.

در هر فصل دو، سه یا چهار طبقه مجزا با تعریف کوتاه، شامل‌سازی‌ها و غیر شامل‌ها برای کمک نمودن در انتخاب کد مناسب وجود دارند.

ICF در مقایسه با زبان عامیانه و غیرحرفه‌ای، تعاریف عملیاتی از طبقه‌بندی‌های سلامت و مربوط به سلامت ارائه می‌نماید.

این تعاریف مشخصات ضروری هر قلمرو را بیان می‌نماید (به عنوان نمونه، کیفیت‌ها، خواص و روابط) و شامل اطلاعاتی در زمینه‌ی شامل‌سازی و شامل‌ها در هر طبقه است. تعاریف همچنین دارای نقاط مرجع برای ارزیابی، موارد کاربرد در پژوهش‌ها و پرسشنامه‌ها یا به طور متناوب، برای نتایج ابزارهای ارزیابی کدگذاری شده در اصطلاحات ICF می‌باشند. به عنوان نمونه عملکردهای تیز بینایی در اصطلاحات تیز تک چشمی و دوچشمی در فاصله‌های نزدیک و دور تعریف می‌شوند تا این که شدت مشکل تیز بینایی بتواند به صورت هیچ، ملایم، متوسط، شدید یا کلی کدگذاری شود.

اصطلاحات "شامل"، بعد از تعریف طبقه‌بندی‌های متعدد، فهرست بندی می‌شود. آن‌ها به عنوان راهنمای محتوای طبقه به کار می‌روند و به طور مجزا کامل نیستند. در ارتباط با موارد دومین سطح، "شامل" همه موارد سومین سطح را پوشش می‌دهد.

اصطلاح "غیر شامل" در جایی که به علت تشابه با اصطلاحات دیگر کاربرد آن با مشکل مواجه می‌گردد مورد استفاده قرار می‌گیرد. «نظافت کردن» شامل طبقه «مراقبت از بخش‌های بدن» است. برای تمایز این دو «نظافت کردن» از طبقه «مراقبت از بخش بدن» غیر شامل گردیده و در d۵۳۰ کدگذاری می‌شوند.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

در پایان هر مجموعه‌ی مندرج در موارد سومین یا چهارمین سطح و در پایان هر فصل، طبقات «سایر موارد مشخص» وجود دارند که کدگذاری عملکردهایی را که متناسب با گروه، اما دارای اطلاعات ناکافی برای تخصیص می‌باشند امکان‌پذیر می‌سازد. وقتی که «سایر موارد مشخص» انتخاب می‌گردد کاربر می‌بایست مورد جدید را در فهرست اضافی تخصیص دهد.

آخرین طبقات در هر مجموعه‌ی مندرج در موارد سومین و چهارمین سطح و در پایان هر فصل، طبقات «موارد نامشخص» می‌باشند که کدگذاری جنبه‌های عملکرد را که در هیچ کدام از طبقات خاص قرار نمی‌گیرند امکان‌پذیر می‌سازد. این کد دارای همان معانی نزدیک به اصطلاحات دومین یا سومین سطح بالا است، بدون هیچ گونه اطلاعات اضافی از نظر چارچوب، طبقات «سایر موارد مشخص» و «موارد نامشخص» در یک قلم واحد قرار می‌گیرند.

کدهای ICF نیازمند کاربرد یک یا چند توصیف‌کننده می‌باشد که به عنوان نمونه، نشانگر بزرگی سطح سلامت یا شدت مشکل موضوعی می‌باشد.

توصیف‌کننده‌ها به صورت یک، دو یا اعداد بیش‌تر بعد از ممیز اعشاری کدگذاری می‌شوند. کاربرد هر کد می‌بایست حداقل با یک توصیف‌کننده همراه باشد. بدون توصیف‌کننده‌ها کدها فاقد معانی می‌باشند. (XXX.00--)

اولین توصیف‌کننده برای عملکردها و ساختار، توصیف‌کننده‌های اقدام و ظرفیت برای فعالیت‌ها و مشارکت و اولین توصیف‌کننده برای عوامل محیطی کلاً، گستره‌ی مشکلات در جزء مربوط را بیان می‌نمایند.

همه‌ی جزءها به صورت کمی از مقایسه‌های مشابه استفاده می‌نمایند. داشتن «مشکل» ممکن است به معنای آسیب، محدودیت یا مانع برحسب ساختار باشد. کلمات توصیفی مناسب در داخل پرانتز ذیل می‌بایست مطابق قلم و طبقه‌بندی مربوط انتخاب شوند (XXX نشانگر عدد قلمرو دومین سطح می‌باشد):

بدون مشکل XXX/0	(هیچیک، فقدان، جزیی و ...)	۰-۴٪
مشکل ملایم XXX/1	(خفیف، پایین و ...)	۵-۲۴٪
مشکل متوسط XXX/2	(متوسط، معتدل و ...)	۲۵-۴۹٪
مشکل شدید XXX/3	(بالا، خیلی زیاد و ...)	۵۰-۹۵٪
مشکل کامل XXX/4	(کلی و ...)	۹۶-۱۰۰٪
نامشخص XXX/8		
نامشمول XXX/9		

برای کاربرد این کمیت سنجی به روش عمومی، می‌بایست از طریق پژوهش، رویه‌هایی اتخاذ گردد. دامنه‌ی وسیعی از صدک‌ها فراهم گردیده تا بتوان نسبت به کمیت سنجی آسیب‌ها، محدودیت ظرفیت، مشکل اقدام یا موانع و

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

تسهیل‌کننده‌های محیطی که دارای ابزارهای ارزیابی یا سایر معیارهای مشخص می‌باشند، پرداخت. به عنوان نمونه وقتی که «بدون مشکل» یا «مشکل کامل» کدگذاری می‌شود ممکن است دارای خطای تا ۵٪ درصد باشد. «مشکل متوسط» برابر با نیمی از مقیاس «مشکل کل» می‌باشد. صدک‌ها می‌بایست با رجوع به معیارهای جمعیت در قلمروهای مختلف به صورت صدک، کمیت سنجی شوند.

در مورد عوامل محیطی، اولین توصیف‌کننده می‌تواند همچنین برای نشان دادن گستره‌ی جنبه‌های مثبت محیط یا تسهیل‌کننده‌ها به کار رود. برای نشان دادن تسهیل‌کننده‌ها، همان مقیاس ۴-۰ می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد، اما علامت مثبت جایگزین ممیز اعشاری می‌گردد: به عنوان نمونه ۲+۰.۱۱۰۵. عوامل محیطی می‌تواند (i) در رابطه با هر جزء، یا (ii) بدون ارتباط با هر جزء (زیربخش ۳) کدگذاری شود. روش اول در اولویت است زیرا اثر و صفات را واضح‌تر تعریف می‌نماید.

برای کاربردهای مختلف مناسب‌تر آن است که سایر اطلاعات مربوط به کدگذاری هر مورد را نیز اضافه نمایند. انواع توصیف‌کننده‌های اضافی وجود دارند که می‌توانند مفید واقع شوند.

با نظر کاربر مقیاسات کدگذاری می‌تواند برای نشان دادن جنبه‌های مثبت عملکرد ارائه شوند

منفی	مثبت
آسیب	عملکردهای بدن

منفی	مثبت
محدودیت فعالیت	فعالیت

منفی	مثبت
موانع مشارکت	مشارکت

-

قوانین ذیل به منظور بازیافت اطلاعات صحیح برای کاربردهای مختلف طبقه‌بندی الزامی می‌باشند.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

ICF موارد سلامت و مربوط به آن را طبقه‌بندی می‌نماید و از این روی مستلزم تعیین مجموعه‌هایی از کدها می‌باشد که به نحو بهینه، نمای عملکرد فرد را بیان نماید. ICF با «طبقه‌بندی رویدادی» نظیر ICD-10 که در آن شرایط سلامت ویژه با یک کد طبقه‌بندی می‌شود متفاوت است.

از آن جایی که عملکرد یک فرد می‌تواند در سطح جسمی، فردی و اجتماعی تغییر یابد، کاربر می‌بایست همواره همه‌ی جزءهای طبقه‌بندی، یعنی عملکردهای جسمی، ساختارها، فعالیت‌ها و مشارکت و عوامل محیطی را مدنظر قرار دهد. گرچه کاربرد همه‌ی کدهای ممکن برای هر موضوع غیر عملی می‌باشد، اما با توجه به ماهیت موضوع کاربران بارزترین کدها را بر مبنای اهدافشان برای بیان تجربه‌ی سلامتی ارائه شده انتخاب خواهند نمود.

اطلاعات کدگذاری شده همواره در متن شرایط سلامت قرار دارند. گرچه هنگام کاربرد کدها ردیابی حلقه‌های بین شرایط سلامت و جنبه‌های عملکرد و ناتوانی که کدگذاری می‌شوند ضرورت ندارد، اما ICF یک طبقه‌بندی سلامتی می‌باشد، از این رو وجود شرایط سلامت را به طریقی نشان می‌دهد. بنابراین اطلاعات در مورد آن چه که فرد انجام می‌دهد یا نمی‌دهد ارتباطی با مشکل عملکرد با نوع شرایط سلامت نداشته و نباید کدگذاری شود. به عنوان نمونه، اگر فردی تصمیم بگیرد بنا به دلایلی غیر از شرایط سلامت با همسایگانش ارتباط برقرار نماید، کاربرد طبقه ۰۰d۷۲ که شامل اقدامات برقراری روابط است مناسب نمی‌باشد. برعکس، اگر تصمیم‌گیری فرد مربوط به شرایط سلامت باشد (به عنوان نمونه افسردگی) آنگاه می‌بایست که به کار رود.

اطلاعاتی که بازتاب‌دهنده‌ی احساس مشارکت یا رضایت فرد از عملکرد باشد در شرایط فعالیت در ICF کدگذاری نمی‌شود. برای کدگذاری این اطلاعات می‌بایست بررسی‌های بیش‌تری در مورد توصیف‌کننده‌ها به عمل آید.

فقط جنبه‌های عملکردی مربوط به چارچوب زمانی از پیش تعیین شده فرد می‌بایست کدگذاری شود. عملکردهایی که مربوط به برخوردهای اولیه بوده و فاقد برخوردهای فعلی می‌باشند نباید گزارش شوند.

هنگام کدگذاری، کاربر نباید در خصوص رابطه بین آسیب عملکردهای جسمی، محدودیت فعالیت یا موانع مشارکت نتیجه‌گیری نماید. به عنوان نمونه، اگر فردی دارای محدودیت در عملکرد تحرک در اطراف باشد، صحیح نیست که تصور نماییم فرد دارای آسیب عملکردهای حرکتی است. به طریقی مشابه، اگر فردی دارای محدودیت ظرفیت حرکت کردن در اطراف باشد مجاز نیست فرض نماییم که وی دارای مشکل اقدام در حرکت کردن در اطراف است. کاربر می‌بایست اطلاعات واضح در مورد عملکردهای جسمی، ساختار، ظرفیت و اقدام را به طور جداگانه کسب نماید. (در برخی از موارد، به عنوان نمونه عملکردهای ذهنی، نتیجه‌گیری از سایر مشاهدات الزامی است زیرا عملکرد جسمی به طور مستقیم قابل مشاهده نیست.)

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

موارد سلامت و مربوط به آن می‌بایست تا حد امکان به طور خاص با تخصیص مناسب‌ترین طبقه ICF گزارش شوند. به عنوان نمونه، اختصاصی‌ترین کد برای فرد دارای شب‌کوری، b21020 «حساسیت به نور» می‌باشد اگر به هر حال، بنا به دلایلی امکان کاربرد این سطح از جزئیات موجود نباشد، کد «مافوق» مربوط در سلسله مراتب می‌تواند در عوض به کار رود (در این مورد b2102 در کیفیت دید، b210 «عملکردهای دید» یا b2 «عملکردهای حسی و درد».

-  
برای کدگذاری عوامل محیطی، سه قرارداد کدگذاری وجود دارند:

عوامل محیطی به طور تنها و بدون ارتباط دادن این کدها به عملکردهای بدن، ساختارهای بدن یا فعالیت‌ها و مشارکت کدگذاری می‌شوند.

عملکردهای بدن  
ساختارهای بدن  
فعالیت‌ها و مشارکت  
محیط

عوامل محیطی برای هر جزء کدگذاری می‌شوند.

_____ Ekd	_____ عملکردهای بدن
_____ Ekd	_____ ساختارهای بدن
_____ Ekd	_____ فعالیت‌ها و مشارکت

عوامل محیطی برای توصیف‌کننده‌های ظرفیت و اقدام در جزء فعالیت‌ها و مشارکت در هر مورد کدگذاری می‌شوند.

_____ Ekd	_____ توصیف‌کننده‌ی اقدام
_____ Ekd	_____ توصیف‌کننده‌ی ظرفیت

عملکردهای فیزیولوژیکی دستگاه‌های بدن می‌باشند (از جمله عملکردهای روان‌شناختی). آسیب‌ها، مشکلات در عملکرد یا ساختار بدن به منزله‌ی انحراف یا ضایعه‌ی مشخص می‌باشند.

عملکردهای بدن با توصیف‌کننده‌ای که نشان‌دهنده‌ی گستردگی یا بزرگی آسیب می‌باشد کدگذاری می‌شوند. وجود آسیب می‌تواند از طریق ضایعه یا فقدان، کاهش، افزایش یا افراط، یا انحراف مشخص گردد. آسیب فرد دارای همی پارزی می‌تواند با b۷۳۰۲ «قدرت عضله‌ها یک طرف بدن» تفسیر گردد.

گستردگی آسیب (اولین توصیف‌کننده)

b۷۳۰۲/

وقتی که آسیب وجود داشته باشد، می‌تواند با استفاده از توصیف‌کننده‌ی ژنریک درجه‌بندی شود.

b۷۳۰۲/۱ آسیب ملایم قدرت عضله‌ها یک طرف بدن (تا ۲۵-۰.۵)

b۷۳۰۲/۲ آسیب متوسط قدرت عضله‌ها یک طرف بدن (تا ۴۹-۰.۲۵)

b۷۳۰۲/۳ آسیب شدید قدرت عضله‌ها یک طرف بدن (تا ۹۵-۰.۵)

b۷۳۰۲/۴ آسیب کامل قدرت عضله‌ها یک طرف بدن (تا ۱۰۰-۰.۹۶)

فقدان آسیب (مطابق سطح آستانه از پیش تعریف شده) توسط ارزش «۰» برای توصیف‌کننده‌ی ژنریک نشان داده می‌شود. به عنوان نمونه b۷۳۰۲/۰ بدون آسیب در قدرت عضله‌ها یک طرف بدن.

اگر اطلاعات کافی برای تخصیص شدت آسیب وجود نداشته باشد می‌بایست از ارزش «۸» استفاده نمود. به عنوان نمونه، اگر گزارش سلامت فرد بیان می‌کند که فرد از ضعف سمت راست بدن رنج می‌برد آنگاه با ارائه‌ی شرح بیش‌تر می‌توان از کد ذیل استفاده نمود:

b۷۳۰۲/۸ بدون آسیب خاص نیروی عضله‌ها یک طرف بدن موقعیت‌هایی وجود دارند که کاربرد کد ویژه برای آن‌ها نامناسب است. به عنوان نمونه، کد b۶۵۰ «عملکردهای قاعدگی» پیش یا پس از سن مشخصی (پیش از نخستین قاعدگی یا پس از یائسگی) کاربرد ندارد. برای این موارد ارزش «۹» تخصیص داده می‌شود: b۶۵۰/۹ عملکردهای قاعدگی غیرمشمول

طبقه‌بندی‌های عملکردهای بدن و ساختارهای بدن به صورت موازی طراحی می‌شوند.

وقتی که کد عملکرد بدن به کار می‌رود، کاربر می‌بایست کنترل نماید آیا ساختار مربوط بدن قابلیت کاربرد

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

دارد. به عنوان نمونه، عملکردهای بدن شامل احساسات بنیادی انسان نظیر «بینایی» و عملکردهای مربوط «b210-b229» می‌باشد و هم‌بسته‌های ساختاری بین S210 و S230 یعنی «چشم و ساختاری مربوطه» بروز می‌نماید.

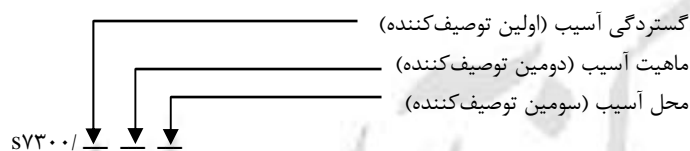
آسیب‌ها ممکن است ناشی از سایر آسیب‌ها باشند، به عنوان نمونه نیروی عضلانی ممکن است عملکردهای حرکت را مختل نماید، عملکردهای قلب ممکن است مربوط به عملکردهای تنفسی و ادراک ممکن است مربوط به عملکردهای فکر باشند.

آن آسیب‌هایی را که نمی‌توان مستقیماً مشاهده نمود (به عنوان نمونه عملکردهای ذهنی) کاربر می‌تواند از طریق مشاهده رفتار استنباط نماید. به عنوان نمونه، در یک محیط بالینی حافظه را می‌توان از طریق آزمون‌های استاندارد ارزیابی نمود، گرچه نمی‌توان واقعاً عملکرد مغز را مشاهده نمود، اما با توجه به نتایج این آزمون‌ها می‌توان بطور منطقی دریافت که عملکردهای ذهنی حافظه دچار آسیب شده‌اند.

/

ساختارهای بدن، بخش‌های تشریحی بدن نظیر اندام‌ها، اعضا و اجزای مربوط می‌باشند. آسیب‌ها، مشکلات در عملکرد بدن یا ساختار به منزله‌ی انحراف یا ضایعه‌ی مشخص می‌باشد.

ساختارهای بدن توسط سه توصیف‌کننده کدگذاری می‌شوند. اولین توصیف‌کننده گستردگی یا بزرگی را تفسیر می‌نماید، دومین توصیف‌کننده، برای نشان دادن ماهیت تغییر به کار می‌رود، و سومین توصیف‌کننده نشان دهنده‌ی محل آسیب می‌باشد.





طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

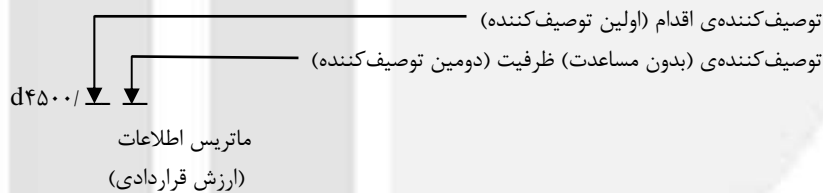
طرح‌های توصیفی مورد استفاده سه توصیف‌کننده مطابق جدول ۱ می‌باشد.

اولین توصیف‌کننده گسترگی آسیب	دومین توصیف‌کننده ماهیت آسیب	سومین توصیف‌کننده محل آسیب
۰ بدون آسیب	۰ بدون تغییر در ساختار	۰ بیش از یک ناحیه
۱ آسیب ملایم	۱ فقدان کل	۱ راست
۲ آسیب متوسط	۲ فقدان بخشی	۲ چپ
۳ آسیب شدید	۳ بخش اضافی	۳ هر دو طرف
۴ آسیب کامل	۴ دامنه‌ی (ابعاد) انحراف	۴ جلو
۸ نامشخص	۵ ناپیوستگی	۵ عقب
۹ غیرمشمول	۶ انحراف وضعیتی	۶ نزدیک به تنه
	۷ تغییرات کیفی در ساختار از جمله تجمع مایع	۷ دور از تنه
	۸ نامشخص	۸ نامشخص
	۹ غیرمشمول	۹ غیرمشمول

مرکز آمار ایران

فعالیت، انجام یک وظیفه توسط فرد می‌باشد. مشارکت، درگیری و حضور در یک موقعیت زندگی می‌باشد. محدودیت‌های فعالیت، مشکلاتی است که فرد ممکن در انجام فعالیت‌ها با آن مواجه شود. موانع مشارکت مشکلاتی می‌باشند که فرد ممکن است در خلال حضور در موقعیت‌های زندگی با آن‌ها مواجه شود. فعالیت‌ها و مشارکت، فهرست مجزایی از قلمروها می‌باشد.

فعالیت‌ها و مشارکت توسط دو توصیف‌کننده کدگذاری می‌شوند: توصیف‌کننده‌ی اقدام، که شامل رقم اول بعد از ممیز و توصیف‌کننده‌ی ظرفیت، که رقم دوم بعد از ممیز می‌باشند. کدی که طبقه را از فهرست فعالیت‌ها و مشارکت و دو توصیف‌کننده مشخص می‌نماید ماتریس اطلاعات، ارزش قراردادی را تشکیل می‌دهد.



"توصیف‌کننده‌ی اقدام" آن چه که فرد در محیط جاری انجام می‌دهد بیان می‌نماید. به خاطر آن که محیط جاری در برگرفته‌ی زمینه‌ی اجتماعی است، "اقدام" مطابق تعریف این توصیف‌کننده می‌تواند همچنین به منزله‌ی «مداخله در موقعیت زندگی» یا «تجربه‌ی زندگی» افراد در زمینه‌ای که در آن زندگی می‌کنند تلقی گردد. این متن شامل عوامل محیطی می‌باشد مانند تمام جنبه‌های جهان فیزیکی، اجتماعی و نگرشی. این خصوصیات محیط جاری را می‌توان با استفاده از طبقه‌بندی عوامل محیطی کدگذاری نمود.

"توصیف‌کننده‌ی ظرفیت" توانایی فرد برای انجام یک وظیفه یا اقدام را بیان می‌نماید. این بخش اهدافی را که بالاترین سطح عملکرد فردی ممکن است در یک قلمرو داده شده، در زمان خاص به آن نایل گردد تشکیل می‌دهد. ارزیابی توانایی کامل فرد، مستلزم وجود محیط «استاندارد» برای خنثی‌سازی آثار متغیر محیط‌های مختلف بر توانایی فرد می‌باشد.

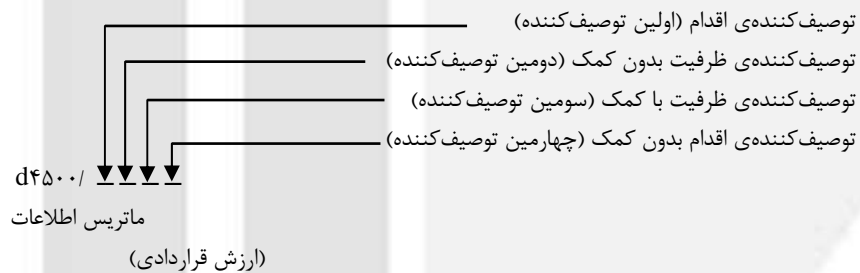
این "محیط استاندارد" ممکن است: (الف) محیط واقعی مورد استفاده برای ارزیابی ظرفیت در زمینه‌ی آزمون باشد.

(ب) ممکن است محیط‌های فرضی دارای آثار همسان باشد. این محیط را «همسان» یا «استاندارد» گویند. از این روی "ساختار ظرفیت" بازتاب دهنده‌ی تعدیل توانایی فرد با محیط می‌باشد. به منظور امکان‌پذیر نمودن قیاس بین‌المللی، تعدیل مورد نظر می‌بایست برای تمامی افراد در تمامی کشورها یکسان باشد. برای دقت

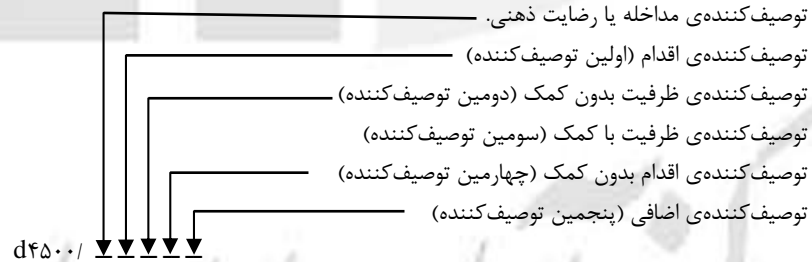
## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

بیش‌تر، خصوصیات محیط همسان یا استاندارد می‌تواند با استفاده از عوامل محیطی کدگذاری شوند. فاصله‌ی بین "ظرفیت" و "اقدام" بازتاب دهنده‌ی اختلاف بین آثار محیط‌های جاری و همسان بوده و از این روی راهنمای مفیدی در مورد چگونگی تغییر محیط به منظور توسعه‌ی اجرای فردی حاصل می‌گردد. به عنوان نمونه، توصیف‌کننده‌ی ظرفیت بدون مساعدت، برای بیان کردن توانایی واقعی فرد که با ابزارهای کمکی یا مساعدت فردی ارتقا نمی‌یابد، استفاده می‌گردد. از آن جایی که توصیف‌کننده‌ی اقدام، محیط جاری فرد را مورد خطاب قرار می‌دهد، وجود ابزارهای کمکی یا مساعدت فردی یا موانع را می‌توان مستقیماً مشاهده نمود. ماهیت تسهیل‌کننده یا مانع می‌تواند با استفاده از طبقه‌بندی عوامل محیطی بیان گردد.

سومین و چهارمین توصیف‌کننده‌ها (انتخابی) امکان کدگذاری ظرفیت با مساعدت، اقدامی بدون مساعدت را برای کاربر فراهم می‌نمایند.



محل پنجمین رقم برای توصیف‌کننده‌هایی که ممکن است در آینده ارائه شوند حفظ می‌گردد، نظیر



هر دو توصیف‌کننده‌ی ظرفیت و اقدام می‌توانند با یا بدون ابزارهای کمکی یا کمک‌های فردی و مطابق با مقیاس ذیل (××× نشان‌دهنده‌ی شماره قلمرو دومین سطح می‌باشد) مورد استفاده قرار گیرند:

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

xxx/	بدون مشکل
xxx/	مشکل ملایم
xxx/	مشکل متوسط
xxx/	مشکل شدید
xxx/	مشکل کامل
xxx/	نامشخص
xxx/	نامشمول

هر کدام از توصیف‌کننده‌ها ممکن است برای هر طبقه‌بندی در فهرست به کار رود. اما اطلاعات منتقل شده در هر مورد متفاوت است. وقتی که هر دو توصیف‌کننده مورد استفاده قرار گرفت، نتیجه‌ی ترکیب دو ساختار می‌باشد، یعنی:



اگر فقط یک توصیف‌کننده مورد استفاده قرار گیرد، فضای استفاده نشده نباید با ۸/ یا ۹/ پر شود زیرا این ارزش‌های واقعی ارزیابی بوده، و ممکن است دلالت بر آن باشد که توصیف‌کننده در حال استفاده شدن می‌باشد.

### d

برای توصیف‌کننده‌ی اقدام، این قلمرو معطوف به قدم زدن، در محیط جاری فرد می‌باشد، نظیر سطوح و شرایط مختلف، با استفاده از عصا، واکر یا سایر فناوری‌های کمکی، برای فاصله‌های کمتر از یک کیلومتر. به عنوان نمونه، اقدام فردی که پای خود را در حادثه حین کار از دست داده و از آن هنگام از عصا استفاده نموده است اما به لحاظ آن که پیاده‌روها دارای شیب تند بوده یا سطح لغزنده می‌باشد با مشکلاتی در راه رفتن مواجه می‌باشد می‌تواند به شکل ذیل کدگذاری شود:

محدودیت متوسط اقدام قدم زدن در فاصله‌های کوتاه - d۴۵۰۰/۳

برای توصیف‌کننده‌ی ظرفیت، این قلمرو معطوف به توانایی فرد در راه رفتن بدون کمک می‌باشد. به منظور خنثی نمودن آثار متغیر محیط‌های مختلف، توانایی ممکن است در محیط «استاندارد» مورد ارزیابی قرار گیرد. این محیط استاندارد ممکن است یکی از موارد ذیل باشد:

(الف) محیط واقعی مورد استفاده ارزیابی ظرفیت در مجتمع آزمون

(ب) در مواردی که امکان‌پذیر نباشد، محیط فرضی که می‌تواند دارای آثار همسان باشد.

به عنوان نمونه توانایی واقعی فرد مذکور برای راه رفتن بدون عصا در محیط استاندارد (نظیر سطوح صاف و غیر لغزنده) بسیار محدود است. از این روی ظرفیت فرد ممکن است به صورت ذیل کدگذاری شود:

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

محدودیت شدید ظرفیت قدم زدن در فاصله‌های کوتاه ۳-۴۵۰۰/۰  
کاربرانی که تمایل دارند هنگام کاربرد توصیف‌کننده‌ی اقدام یا ظرفیت، محیط جاری یا استاندارد را تعیین نمایند، می‌بایست از طبقه‌بندی عوامل محیطی (کدگذاری قرارداد ۳ برای عوامل محیطی) استفاده نمایند.

/

عوامل محیطی، محیط فیزیکی، اجتماعی و نگرشی را می‌سازند که افراد در آن زندگی و گذران می‌نمایند.

عوامل محیطی بخش جزء عوامل زمینه‌ای طبقه‌بندی می‌باشند. این عوامل می‌بایست برای هر جزء عملکرد مورد لحاظ قرار گرفته و مطابق یکی از سه قرارداد فوق‌الذکر کدگذاری شوند.

عوامل محیطی می‌بایست از نقطه نظر موقعیت فرد ذریبط کدگذاری شوند. به عنوان نمونه، برش جدول پیاده‌رو ممکن است برای کاربر صندلی چرخدار تسهیل‌کننده باشد اما برای نابینا مانع محسوب می‌گردد. توصیف‌کننده، نشان‌دهنده‌ی گستردگی عاملی است که نسبت به آن تسهیل‌کننده یا مانع محسوب می‌شود. چند دلیل وجود دارد که چرا یک محیطی ممکن است تسهیل‌کننده یا مانع بوده و دارای چنین گستردگی می‌باشد و برای تسهیل‌کننده‌ها، کدگذار می‌بایست موضوعاتی نظیر قابلیت دسترسی به منبع، که آیا دسترسی وابسته یا متغیر، دارای کیفیت خوب یا ضعیف و غیره است را مد نظر قرار دهد. در مورد موانع می‌بایست توجه نمود چند بار یک عامل برای فرد مانع ایجاد می‌نماید، آیا مانع بزرگ یا کوچک یا قابل اجتناب یا غیرقابل اجتناب می‌باشد. می‌بایست توجه نمود که عامل محیطی می‌تواند به لحاظ وجود (به عنوان نمونه، نگرش منفی نسبت به افراد دارای ناتوانی) یا فقدان (به عنوان نمونه، فراهم نبودن خدمات مورد نیاز) مانع قلمداد گردد. آثاری که عوامل محیطی روی زندگی افراد دارای شرایط سلامتی می‌گذارند متغیر و پیچیده است و امید است پژوهش‌های آینده کمک‌های مکفی نسبت به درک تعامل آن ارائه دهد و این مفید بودن دومین توصیف‌کننده را برای عوامل محیطی نشان خواهد داد.

در برخی موارد، مجموعه‌ی گوناگون عوامل محیطی به صورت اصطلاح واحد تلخیص می‌شوند، نظیر فقر، توسعه‌ی روستایی یا شهری یا سرمایه‌ی اجتماعی. این اصطلاحات تلخیصی به طور خود به خود در طبقه‌بندی وجود ندارند. بلکه کدگذار می‌بایست عوامل جزء را از یکدیگر تفکیک و کدگذاری نماید. بار دیگر تاکید می‌گردد درک آن که آمایه‌های آشکار و همسانی از عوامل محیطی، هر یک از اصطلاحات تلخیصی را می‌سازند، نیازمند پژوهش‌های آینده می‌باشد.

مرکز آمار ایران

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

موارد ذیل مقیاس منفی و مثبتی می‌باشد که نشان‌دهنده‌ی گستردگی است که عامل محیطی به منزله‌ی مانع یا تسهیل‌کننده عمل می‌نماید. کاربرد ممیز اعشاری منحصرأ نشان‌دهنده‌ی مانع است در حالی که کاربرد علامت + نشان‌دهنده‌ی تسهیل‌کننده می‌باشد:

xxx/	بدون مانع	xxx+	بدون تسهیل‌کننده
xxx/	مانع ملایم	xxx+	تسهیل‌کننده‌ی ملایم
xxx/	مانع متوسط	xxx+	تسهیل‌کننده‌ی متوسط
xxx/	مانع شدید	xxx+	تسهیل‌کننده‌ی اساسی
xxx/	مانع کامل	xxx+	تسهیل‌کننده‌ی کامل
xxx/	نامشخص	xxx+	تسهیل‌کننده‌ی شخصی
xxx/	نامشمول	xxx+	غیر مشمول

مرکز آمار ایران

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

جزء «فعالیت‌ها و مشارکت» فهرست خنثی قلمروها بوده و نشان‌دهنده اقدامات و زمینه‌های مختلف زندگی می‌باشد. هر قلمرو شامل طبقات منظم در سطوح مختلف از عمومی تا تفصیلی می‌باشد (به عنوان نمونه‌ی تحرک، فصل ۴، شامل طبقاتی نظیر d۴۵۰ «راه رفتن» و مورد اختصاصی‌تر ذیل آن، d۴۵۰۰ «راه رفتن در فاصله‌های کوتاه»).

فهرست قلمروهای فعالیت و مشارکت، دامنه‌ی کامل عملکرد را که می‌تواند در سطوح فردی و اجتماعی کدگذاری شوند، پوشش می‌دهد.

مطابق آنچه که در مقدمه بیان گردید، این فهرست می‌تواند به طریق مختلف برای نشان دادن موارد خاص «فعالیت‌ها» و «مشارکت» تعریف شده در ICF به شکل ذیل مورد استفاده قرار گیرد:  
در متن سلامت:

فعالیت انجام وظیفه یا اقدام توسط فرد است.

مشارکت حضور در موقعیت زندگی است.

از نظر اصطلاحات فهرست قلمرو برای ساختن رابطه بین فعالیت‌ها و مشارکت چهارگزینه وجود دارد.

( ) ( )

مجموعه ای از طبقه‌بندی‌ها فقط در فعالیت‌ها (یعنی وظایف یا اقدامات فردی) و مجموعه‌ی دیگر فقط در مشارکت (یعنی درگیری در موقعیت‌های زندگی) کدگذاری می‌شوند. از این روی دو مجموعه، به طور دوجانبه انحصاری می‌باشند.

در این گزینه، محتوای مجموعه طبقات فعالیت‌ها و طبقات مشارکت، توسط کاربر تعیین می‌شود. هر طبقه فقط به عنوان فعالیت یا مشارکت قلمداد می‌شوند نه هر دو.

a

a

a

a

P

P

P

P

P

مرکز آمار ایران

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

(طبقه مفروض مورد فعالیت‌ها)  $q_p$   $q_c$  / کد طبقه a

(طبقه مفروض مورد مشارکت‌ها)  $p_p$   $q_c$  / کد طبقه p

در این موارد  $q_p =$  توصیف‌کننده اقدام و  $p_c =$  توصیف‌کننده ظرفیت.

اگر توصیف‌کننده اقدام مورد استفاده قرار گیرد، چنانچه طبقه مورد نظر در زمینه فعالیت‌ها یا در زمینه مشارکت باشد در هر صورت در قالب اصطلاحات ساختار اقدام تعریف می‌شود، اگر توصیف‌کننده ظرفیت مورد استفاده قرار گیرد چنانچه طبقه مورد نظر در زمینه فعالیت‌ها در زمینه مشارکت باشد در هر صورت در قالب ساختار ظرفیت تعریف می‌شود.

از این طریق گزینه‌ی (۱) ماتریس اطلاعات کامل را بدون حشو یا همپوشانی تأمین می‌نماید.

( )

در این گزینه، مجموعه‌ای از طبقات ممکن است در هر دو مورد فعالیت‌ها و مشارکت به کار روند، یعنی همان طبقه برای تعریف فردی (یعنی به عنوان وظیفه یا اقدامی که فرد انجام می‌دهد) و اجتماعی (یعنی درگیری در موقعیت زندگی) باز می‌باشد. به عنوان نمونه:

a۱ یادگیری و کاربرد دانش

a۲ وظایف و نیازهای عمومی

a۳ ارتباطات

a۴ تحرک

a۵ مراقبت فردی

a۶ زندگی خانوادگی

P۳ ارتباطات

P۴ تحرک

P۵ مراقبت فردی

P۶ زندگی خانوادگی

P۷ تعاملات بین فردی

P۸ زمینه‌های عمده‌ی زندگی

P۹ جامعه، زندگی اجتماعی و مدنی

مرکز آمار ایران



## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

در چگونگی کدگذاری این ساختار محدودیت وجود دارد. برای یک طبقه در «همپوشانی» داشتن ارزش‌های مختلف برای همان توصیف‌کننده مقدور نیست (چه اولین توصیف‌کننده برای اقدام یا دومین توصیف‌کننده برای ظرفیت)، به عنوان نمونه:

۱- طبقه a یا ۱- طبقه a

۲- طبقه p یا ۲- طبقه p

کاربری که این گزینه را انتخاب می‌نماید معتقد است که کدها در طبقات همپوشانی وقتی که در فعالیت‌ها کدگذاری می‌شوند در مقایسه با مشارکت ممکن است معانی مختلف داشته باشند و برعکس بهره‌وری برای ستون توصیف‌کننده‌ی خاص لازم است کد واحدی در ماتریس اطلاعات وارد شود.

( )

اقدام دیگر برای کاربرد تعاریف فعالیت‌ها و مشارکت برای قلمروهای مشارکت را طبقه‌بندی‌های عمومی و گسترده تر در یک قلمرو محدود نموده و طبقات مفصل‌تری را برای فعالیت‌ها در نظر می‌گیرد (به عنوان نمونه طبقات سومین یا چهارمین سطح). این اقدام طبقات در برخی یا در همه‌ی قلمروها با استفاده از اصطلاحات متمایز گسترده یا مفصل تفکیک می‌نماید. کاربر ممکن است بخواهد برخی از قلمروها را کاملاً فعالیت‌ها یا کاملاً مشارکت در نظر بگیرد (به عنوان نمونه، طبقات سومین یا چهارمین سطح).

به عنوان نمونه d۴۵۵ «خریدن» ممکن است به عنوان فعالیت، در حالی که d۴۵۵ «تحرک در اطراف» مشارکت تعبیر گردند. دو طریق ممکن برای این اقدام متصور می‌باشد:  
(الف) - «هم پوشانی» وجود ندارد، یعنی اگر مورد یک فعالیت باشد بنابراین مشارکت نخواهد بود.

(ب) ممکن است «هم پوشانی» وجود داشته باشد، از این روی برخی کاربران ممکن است از کل فهرست برای فعالیت‌ها و فقط از عناوین گسترده برای مشارکت استفاده نمایند.

مشابه گزینه‌ی ۱ یا گزینه‌ی ۲.

تمام قلمروها در فهرست فعالیت‌ها و مشارکت می‌توانند هر دو به منزله‌ی عملکرد فردی (فعالیت) و عملکرد اجتماعی (مشارکت) تغییر یابند.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

به عنوان نمونه d۳۳۰ «صحبت کردن» می‌تواند هم فعالیت و هم مشارکت تلقی گردد. فرد فاقد تارهای صوتی می‌تواند با استفاده از ابزار کمکی صحبت کند. مطابق ارزیابی توسط توصیف‌کننده‌های ظرفیت و اقدام، فرد مورد نظر دارای:

مشکل متوسط در اقدام

(شاید به لحاظ عوامل زمینه‌ای نظیر فشارهای ذهنی فردی یا سایر افراد، نگرش‌ها). ← ۲

- مشکل شدید در ظرفیت بدون ابزار کمکی ← ۳

- مشکل ملایم در ظرفیت با استفاده از ابزار کمکی ← ۱

مطابق ماتریس اطلاعات ICF موقعیت فرد می‌بایست به شکل ذیل کدگذاری شود:  
d۳۳۰/۲۳۱

مطابق گزینه‌ی ۴ می‌توان به شکل ذیل کدگذاری نمود:

a۳۳۰/۲۳۱

p۳۳۰/۲۳۱

در گزینه‌ی ۴ هنگامی که توصیف‌کننده‌های اقدام و ظرفیت هر دو به کار روند، دو ارزش برای همان مکان در ماتریس اطلاعات ICF وجود دارند: یکی برای فعالیت‌ها و یکی برای مشارکت.

اگر این ارزش‌ها یکی باشند، بنابراین تعارضی بجز تکرار کدها وجود ندارد. بهره‌وری، در حالت ارزش‌های مختلف، کاربر می‌بایست نسبت به انتخاب قانونی برای کدگذاری ماتریس اطلاعات تصمیم‌گیری نماید، از این روی شیوه‌ی رسمی کدگذاری WHO عبارت است از:

d qp qe طبقه

یک طریق ممکن برای فائق آمدن بر این تکرار کدها ممکن است مورد لحاظ قراردادن توصیف‌کننده‌ی "ظرفیت" به عنوان "فعالیت" و توصیف‌کننده‌ی "اقدام" به عنوان "مشارکت" باشد.

طریق ممکن دیگر ایجاد توصیف‌کننده‌های اضافی برای مشارکت است که در برگزیده‌ی «درگیری در موقعیت‌های زندگی» می‌باشد.

امید است با کاربرد مستمر ICF و ایجاد داده‌های تجربی، انتخاب گزینه‌های فوق توسط کاربران مختلف طبقه‌بندی آشکار گردد. علاوه بر آن پژوهش تجربی به عملیاتی شدن اطلاعات فعالیت‌ها و مشارکت هدایت خواهد گردید. داده‌ها در مورد اطلاعات فعالیت‌ها و مشارکت در مجموعه‌های مختلف در کشورهای گوناگون برای اهداف متنوع می‌توانند ایجاد گردند و اطلاعات بیش‌تری را برای بازنگری طرح ارائه نمایند.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

نمونه‌های ذیل کاربرد مفاهیم ICF را در موارد مختلف بیان می‌نمایند. امید است که کاربران را در درک مقصود و کاربرد مفاهیم و ساختارهای بنیادی طبقه‌بندی یاری نمایند. برای توضیح بیشتر، لطفاً به کتابچه‌ها و دوره‌های آموزشی WHO مراجعه نمایید.

کودکی فاقد ناخن انگشت دست متولد می‌گردد، این ناهنجاری یک آسیب ساختاری است، اما عملکرد دست کودک یا هر عملی را که با دست انجام می‌دهد مختل نمی‌نماید، از این روی محدودیتی در ظرفیت کودک ایجاد نمی‌گردد.

به طریق مشابه، ممکن است شکل اقدام وجود نداشته باشد، نظیر بازی کردن با سایر کودکان یا محرومیت از بازی به لحاظ ناهنجاری کودک. بنابراین فاقد محدودیت‌های ظرفیت یا مشکلات اقدام می‌باشد.

یک کودک دیابتی دارای آسیب عملکردی است: لوزالمعده به حدکافی برای تولید انسولین عمل نمی‌نماید. دیابت را می‌توان توسط دارو یعنی انسولین مهار نمود. هنگامی که عملکردهای بدن (سطح انسولین) تحت کنترل باشد. محدودیتی در ظرفیت در رابطه با آسیب وجود ندارد. به هر حال کودک دارای دیابت احتمالاً مشکل اقدام در اجتماعی شدن با دوستان و همسالان خود هنگام خوردن را تجربه می‌نماید. زیرا کودک قادر به خوردن قند و شکر نیست. فقدان غذای مناسب مانع ایجاد خواهد نمود. از این روی، کودک فاقد مشارکت در محیط جاری خواهد بود مگر آن که گام‌هایی در جهت تأمین غذای مناسب برداشته شود.

نمونه‌ی دیگر فرد دارای لک و پیس در صورت بدون مشکل جسمی می‌باشد. این مشکل زیبایی محدودیت ظرفیت ایجاد نمی‌نماید. به هر حال فرد ممکن است در مکانی زندگی نماید که لک و پیس بیماری جذام یا عفونت مسری تلقی گردد. از این روی، در محیط جاری فرد، این نگرش منفی مانع محیطی می‌باشد که منتهی به مشکلات اقدام با اهمیت در تعامل بین فردی می‌گردد.

تغییر با اهمیت در رشد هوشی یک آسیب ذهنی می‌باشد. این حالت ممکن است به نوعی منجر به محدودیت در ظرفیت‌های فرد گردد.

عوامل محیطی، به هر حال ممکن است بر میزان اقدام فرد در قلمروهای مختلف زندگی تاثیر داشته باشند. به عنوان نمونه، در محیطی که انتظارات برای کل جمعیت بالا نمی‌باشد کودک دارای آسیب ذهنی در اقدام وظایف ساده و تکراری با مشکل قابل توجه مواجه نخواهد شد. در این محیط، کودک در موقعیت‌های مختلف زندگی به خوبی عمل خواهد نمود.

کودک مشابه در محیط رقابتی و انتظار تحصیلی بالا در مقایسه با کودک اول مشکلات بیش‌تری را در اقدام

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

موقعیت‌های مختلف زندگی تجربه خواهد نمود.

این نمونه‌ی موردی دو موضوع را روشن می‌نماید. اولاً هنجار یا استاندارد جمعیت که عملکرد فرد نسبت به آن سنجیده می‌شود می‌بایست متناسب با محیطی جاری واقعی باشد. ثانیاً وجود یا فقدان عوامل محیطی ممکن است آثار تسهیل‌کننده یا بازدارنده بر عملکرد داشته باشند.

فردی که از بیماری حاد روان پریشی بهبود یافته، اما هنوز برچسب «بیمار ذهنی» بودن را تحمل می‌نماید ممکن است در قلمرو اشتغال یا تعاملات بین فردی به لحاظ نگرش‌های منفی مردم در محیط اطراف با مشکلاتی مواجه گردد. از این رو مشارکت وی در اشتغال و زندگی اجتماعی محدود می‌گردد.

ممکن است فردی به لحاظ گستردگی آسیب (کوادری پلژی) تصور گردد که در انجام وظایف شغلی مورد لزوم (به عنوان نمونه استفاده از کامپیوتر با صفحه کلید دستی) ناتوان بوده بنابراین از استخدام محروم گردد. محیط کار ممکن است فاقد مناسب‌سازی لازم برای تسهیل‌سازی اقدام وظایف شغلی فرد (به عنوان نمونه نرم افزار تشخیص صدا که جایگزین صفحه کلید دستی می‌باشد) باشد.

فرد دیگری با کوادری پلژی خفیف‌تر ممکن است ظرفیت اقدام وظایف شغلی لازم را داشته باشد، اما به لحاظ پر شدن سهمیه اشتغال افراد دارای معلولیت استخدام نگردد.

فرد سوم قادر به اقدام نیازهای شغلی می‌باشد اما به لحاظ محدودیت فعالیت و غیر قابل دسترس بودن محیط کار برای فرد دارای صندلی چرخدار از استخدام محروم گردد.

فرد دارای صندلی چرخدار برای اقدام شغلی به استخدام درمی‌آید، و دارای ظرفیت اقدام وظایف شغلی بوده و آن‌ها را در متن کار انجام می‌نماید.

با وجود آن، فرد ممکن است در اقدام در قلمروهای تعاملات بین فردی با همکارانش دارای مشکلاتی باشد، زیرا دسترسی به وسایل کار موجود نیست، مشکل در انجام در محیط کار ممکن است از دسترسی به فرصت‌های شغلی مناسب ممانعت به عمل آورد.

هر چهار نفر به لحاظ عوامل مداخله‌گر مختلف در شرایط سلامت یا آسیب آن‌ها مشکلات اقدام در قلمرو اشتغال را تجربه می‌نمایند. برای فرد اول، موانع محیطی شامل فقدان تطبیق در محیط کار و احتمالاً نگرش‌های منفی می‌باشد. فرد دوم با نگرش‌های منفی راجع به اشتغال معلولین مواجه می‌باشد. فرد سوم با فقدان قابلیت دسترسی محیط ساختاری و فرد چهارم با نگرش‌های منفی عمومی درباره‌ی معلولیت مواجه می‌باشند.

### آسیب‌های مورد شک که بدون محدودیت‌ها در ظرفیت منجر به مشکلات مشخص در اقدام می‌گردند

فردی که با بیماری که مبتلا به ایدز می‌باشند کار می‌کنند. فرد مذکور علی‌رغم آن که سالم می‌باشد می‌بایست آزمایشات دوره‌ای HIV تحمل نماید. او فاقد محدودیت‌های ظرفیتی می‌باشد. معذالک، افرادی که او را در جامعه

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

می‌شناسند ممکن است ظنین شوند که او ممکن است ویروس را کسب کرده باشد از این روی از وی دوری می‌نمایند.

### ICF

فردی دارای مادری است که از سرطان پستان فوت نموده است. او ۴۵ سال دارد و اخیراً داوطلبانه مورد آزمایش قرار گرفته و مشخص گردیده است که دارای زمینه‌ی ژنتیکی خطر ابتلا به سرطان پستان می‌باشد. او مشکلی در عملکرد یا ساختار بدن، یا محدودیت در ظرفیت‌ها ندارد، اما شرکت بیمه‌ی خدمات درمانی از بیمه نمودن وی به لحاظ افزایش خطر سرطان پستان دریغ می‌نماید. مداخله‌ی وی در قلمرو مراقبت سلامت فردی به لحاظ راهکار شرکت بیمه‌ی خدمات درمانی محدود می‌گردد.

پسر ده ساله‌ای با تشخیص «لکنت زبان» به گفتار درمان معرفی می‌گردد. در خلال معاینه مشکلاتی نظیر ناپیوستگی در گفتار، شتاب کلامی و لغوی، مشکلات در زمان‌بندی حرکت‌های گفتاری و ریتم گفتاری ناکافی (آسیب‌ها) آشکار می‌شوند. مشکلاتی هنگام قرائت با صدای بلند و مکالمه در مدرسه (محدودیت‌های ظرفیت) وجود دارند.

در خلال مباحثه‌های گروهی با وجود تمایل برای مشارکت در مباحثه‌ها پیش‌قدم نمی‌گردد، (مشکل اقدام در قلمرو محاوره با سایر افراد). مداخله‌ی پسر در مکالمه‌های گروهی به لحاظ هنجارها و اقدامات اجتماعی مربوط محدود می‌باشد.

زن ۴۰ ساله‌ای با ضایعه‌ی whiplash برای مدت چند ماه است که از گردن درد، سردرد، و سرگیجه شدید، کاهش قدرت محصله و اضطراب (آسیب‌ها) شکایت می‌نماید. توانایی او در راه رفتن، غذا پختن، نظافت، کارکردن با رایانه و رانندگی محدود می‌باشد (محدودیت‌ها در ظرفیت)، در مشاوره با پزشک به طور دو جانبه موافقت گردید تا کاهش مشکلات از حضور سرکار تمام وقت اجتناب نماید (مشکلات در اقدام در قلمرو اشتغال). اگر راهکارهای محیط کار فعلی دارای ساعات کار انعطاف‌پذیر بوده و در مواقع تشدید علائم به وی اجازه داده شود جهت استراحت به منزل برود مشارکت وی در قلمرو اشتغال بهبود خواهد یافت.

مرکز آتامایران

## ICF

فرایند بازنگری ICF، از آغاز از داده‌های افراد دارای ناتوانی و سازمان‌های مربوط منتفع گردیده است. افراد ناتوان بین‌المللی به ویژه وقت و انرژی خود را صرف فرایند بازنگری نموده‌اند.

سازمان بهداشت جهانی (WHO) اهمیت مشارکت کامل افراد دارای ناتوانی و سازمان‌های مربوط را در بازنگری طبقه‌بندی عملکرد و ناتوانی مورد توجه قرار می‌دهد.

به عنوان یک طبقه‌بندی، ICF به منزله‌ی مبنای ارزیابی و اندازه‌گیری ناتوانی در متون علمی، بالینی، و راهکار اجرایی و اجتماعی مورد استفاده قرار می‌گیرد. از این رو حائز اهمیت است که از ICF به طریقی استفاده شود که موجب خدشه دار شدن منافع افراد دارای ناتوانی (دستورالعمل‌های اخلاقی در ضمیمه‌ی ۶) نگردد.

به ویژه، WHO تشخیص می‌دهد که اصطلاحات به کار رفته در طبقه‌بندی علی‌رغم بهترین تمهیدات می‌توانند به صورت برچسب یا داغ ننگ به کار روند. در پاسخ به این موضوع، در ابتدای فرایند تصمیم گرفته شد تا واژه‌ی handicap به لحاظ مضامین تبعیض آمیز طرد گردیده و از کلمه‌ی disability برای نامگذاری یک جزء استفاده نگردد بلکه به عنوان اصطلاح کلی و چتری به کار رود. به هر حال، موضوع اطلاق به افرادی که درجاتی از محدودیت یا مانع عملکردی را تجربه می‌نمایند بر جای می‌ماند. ICF از اصطلاح "disability" برای نشان دادن پدیده چند بعدی حاصل از تعامل بین افراد و محیط فیزیکی و اجتماعی آن‌ها استفاده می‌نماید. بنا به دلایل مختلف برخی «افراد دارای ناتوانی»، در حالی که برخی دیگر «افراد ناتوان» را ترجیح می‌دهند. از این نظر، اقدام خاصی برای انتخاب یکی از آن‌ها توسط WHO وجود ندارد و ICF نمی‌تواند موکداً یکی را بر دیگری ترجیح دهد. در عوض WHO تاکید می‌نماید که افراد حق دارند آنچه را که علاقه‌مندند انتخاب نمایند.

حائز تاکید است که ICF ابداً یک طبقه‌بندی افراد محسوب نمی‌گردد. طبقه‌بندی خصوصیات سلامتی افراد در متن موقعیت‌های زندگی فردی و آثار محیطی آن می‌باشد. تعامل خصوصیات سلامت و عوامل زمینه‌ای است که ناتوانی ایجاد می‌نماید. از این روی افراد نمی‌بایست تنزل یابند، یا برحسب آسیب‌ها، محدودیت‌های فعالیت، یا موانع مشارکت مورد خطاب قرار گیرند. به عنوان نمونه، بجای اطلاق «خود عقب مانده‌ی ذهنی»، طبقه‌بندی از عبارت «فرد دارای مشکل یادگیری» استفاده می‌نمایند. ICF با اجتناب نمودن از اطلاق افراد با اصطلاحات مربوط به شرایط سلامت یا ناتوانی، با استفاده از زبان خنثی و عینی این خواسته را تأمین می‌نماید.

برای اطلاق برچسب‌های ساختاری مشروع به افراد، طبقه‌بندی‌ها در ICF به طریق خنثی به کار می‌روند تا از تحقیر، با نام و مضامین نامناسب پرهیز گردد. این اقدام مشکل «اقدامات سلامتی اصطلاحات» به همراه دارد. نگرش‌های منفی شرایط سلامت فرد و چگونگی واکنش سایر افراد نسبت به آن مستقل از اصطلاحات به کار رفته برای تعریف شرایط می‌باشد. این موضوع نه تنها مشکل زبان است بلکه عمدتاً مسئله‌ی نگرش‌های سایر افراد و اجتماع نسبت به ناتوانی می‌باشد. آن چه که مورد نیاز است محتوی و کاربرد صحیح اصطلاحات و طبقه‌بندی می‌باشد.

WHO به طور مستمر تلاش می‌نماید تا از طریق طبقه‌بندی و ارزیابی افراد دارای ناتوانی تقویت شوند نه آنکه مردم از حق خود محروم شده یا مورد تبعیض قرار گیرند.

امید است که افراد ناتوان خود در کار برد و توسعه‌ی ICF در تمام بخش‌ها مشارکت نمایند. به عنوان پژوهشگر، مدیر و ارائه‌کننده راهکار، افراد ناتوان در توسعه‌ی پروتکل و ابزارها در زمینه‌ی طبقه‌بندی ICF مساعدت خواهند نمود. ICF همچنین به عنوان ابزار قدرتمند بالقوه برای دفاع مبتنی بر شهادت مورد استفاده قرار می‌گیرد. این

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

نکته راهکاری که ناتوانی به میزان زیاد نتیجه موانع محیطی می‌باشد مانند شرایط سلامت یا آسیب‌ها می‌بایست در دستور کار پژوهش و اسناد معتبر و مطمئن قرار گیرد.

این اقدام موجب تغییرات واقعی برای افراد دارای ناتوانی در جهان می‌گردد. حمایت از ناتوانی می‌تواند با استفاده از ICF ارتقا یابد. از آن جایی که هدف از حمایت، شناسایی نمودن مداخلاتی می‌باشد که سطح مشارکت افراد دارای ناتوانی را افزایش می‌دهد، ICF می‌تواند با شناسایی جایگاه «مشکل» عمده ناتوانی کمک نماید که آیا مشکل در محیط از طریق مانع یا فقدان تسهیل‌کننده، ظرفیت محدود خود فرد، یا ترکیبی از عوامل می‌باشد. توسط این طبقه‌بندی، مداخلات می‌تواند به تناسب مورد هدف قرار گرفته و آثار آن‌ها بر سطح مشارکت تحت نظارت و سنجش قرار گیرند. از این طریق دستیابی به اهداف عینی و مبتنی بر شهادت تحقق یافته و اهداف کلی حمایت از افراد دارای ناتوانی ارتقا خواهد یافت.

مرکز آمار ایران

## ICF

هر ابزار علمی می‌تواند منسوخ یا مورد سوء استفاده قرار گیرد. لازم است دقت نماییم که ساختار طبقه‌بندی نظیر ICF به طریقی استفاده نگردد که برای افراد زبان‌بار باشد. همان‌طور که در ضمیمه‌ی ۵ بیان گردید، فرایند بازنگری ICF افراد دارای ناتوانی و سازمان‌های مدافع آن‌ها را از ابتدا مشمول نموده است. اطلاعات آن‌ها موجب تغییرات بنیادی در اصطلاحات، محتوی و ساختار ICF گردیده است. این ضمیمه برخی از دستورات عمل‌های بنیادی را برای کاربرد اخلاقی ICF در نظر گرفته است. بدیهی است که هیچ مجموعه‌ای از دستورات عمل‌ها نمی‌تواند تمام اشکال کاربرد غلط یک طبقه‌بندی یا ابزار علمی دیگر را پیش‌بینی نموده یا پیشگیری نماید. این سند نیز مستثنی نمی‌باشد. امید است توجه نمودن به مقررات ذیل خطر کاربرد ICF به طریقی که برای افراد دارای معلولیت توهین‌آمیز و زبان‌بار می‌باشند را کاهش دهد.

- ۱- ICF می‌بایست همواره به طریقی استفاده گردد که موجب احترام‌گذاری به ارزش‌های ذاتی و خود مختاری افراد گردد.
- ۲- ICF نمی‌بایست برای به نام نمودن یا برچسب زدن افراد از طریق اتلاق نوع ناتوانی مورد استفاده قرار گیرد.
- ۳- در مجموعه‌های بالینی، ICF می‌بایست همواره با دانش، همکاری و رضایت کامل افرادی که سطح عملکردشان طبقه‌بندی می‌شود مورد استفاده قرار گیرد.
- ۴- اطلاعات کدگذاری‌شده توسط ICF می‌بایست به عنوان اطلاعات فردی در نظر گرفته شده و منطبق با قوانین متشکل راز داری متناسب با داده‌ها رفتار گردد.

## ICF

- ۵- در صورت امکان، متخصص بالینی می‌بایست هدف کار برد ICF را به فرد یا وکیل وی شرح داده و در مورد مناسبیت کاربرد ICF برای طبقه‌بندی نمودن سطوح عملکرد فرد توضیح دهد.
- ۶- در صورت امکان، فردی که قرار است سطح عملکردش طبقه‌بندی شود (یا وکیل وی) می‌بایست فرصت مشارکت داشته و به ویژه راجع به تناسب طبقه‌بندی و ارزشیابی تخصیص یافته تبادل نظر نموده یا آن را تایید نماید.
- ۷- از آن جایی که نقضی که طبقه‌بندی می‌شود ممکن است نتیجه‌ی هر دو مورد یعنی شرایط سلامت فرد و متن فیزیکی و اجتماعی که فرد در آن زندگی می‌کند، باشد از این روی ICF می‌بایست به طور کلی مورد استفاده قرار گیرد.



## ICF

- ۸- اطلاعات ICF می‌بایست در حد امکان، با همکاری افراد مورد استفاده قرار گیرد تا امکان ارتقای گزینه‌ها و کنترل روی زندگیشان وجود داشته باشد.
  - ۹- اطلاعات ICF می‌بایست در جهت توسعه‌ی راهکار اجتماعی و تغییر راهکاری که جویای ارتقا و حمایت از مشارکت افراد می‌باشد مورد استفاده قرار گیرد.
  - ۱۰- ICF و تمام اطلاعات مشتق از کاربرد آن، نمی‌بایست به منظور انکار حقوق نهادی یا محدود نمودن شایستگی‌های مشروع افراد و گروه‌ها برای نیل به مزایای خود در نظر گرفته شود.
  - ۱۱- افرادی که باهم در ICF طبقه‌بندی می‌شوند ممکن است به طرق متعدد مختلف باشد.
- قوانین و مقررات طبقه‌بندی‌های ICF نمی‌بایست بدنبال همگنی بیش از حد و انتظار باشند و می‌بایست توجه نمایند که کسانی که سطح عملکرد آن‌ها سنجیده می‌شود افراد جداگانه‌ای می‌باشند.

## ICF

در ۱۹۷۲، WHO طرح مقدماتی مربوط به پی‌آمدهای بیماری ارائه نمود. در عرض چند ماه اقدامات جامع‌تری پیشنهاد گردید. پیشنهاداتی در مورد دو اصل مهم ارائه گردید: تمایزاتی بین آسیب‌ها و اهمیت آن‌ها یعنی پی‌آمدهای عملکردی و اجتماعی در نظر گرفته شد و جنبه‌ها یا محورهای داده‌ها به طور مجزا در زمینه‌های ارقامی مختلف طبقه‌بندی شدند. از نظر ماهیت، این اقدام مشتمل بر تعدادی طبقه‌بندی‌های متمایز، گرچه موازی بود. این اقدام با سنت‌های ICD که در آن محورهای متعدد (سبب‌شناسی، تشریح و آسیب‌شناسی، غیره) به شکل ساختار سلسله مراتب فقط در زمینه‌ی واحد ارقام تلفیق می‌شدند مقابله می‌نماید. امکان جذب این پیشنهادات در طرحی سازگار با اصول بنیادی ساختار ICD مورد تفحص قرار گرفت. به طور هم‌زمان، تمهیدات مقدماتی به منظور ساختاری نمودن اصطلاحات کار بردی برای پیامدهای بیماری انجام شد. این پیشنهادات به طور غیر رسمی در ۱۹۷۳ به گردش درآمد و به ویژه با گروه‌های دارای علائق خاص در توانبخشی مشاوره گردید. طبقه‌بندی‌های جداگانه‌ای برای آسیب‌ها و عقب‌ماندگی‌ها در ۱۹۷۴ به گردش درآمده و تبادل نظر ادامه یافت. نظریات به هم متصل گردید و طرح‌های قطعی ارائه گردید. طرح مورد نظر جهت ملاحظه به همایش بین‌المللی برای نهمین بازنگری طبقه‌بندی بین‌المللی بیماری‌ها در اکتبر ۱۹۷۵ تسلیم گردید. با ملاحظه طبقه‌بندی، همایش مذکور چاپ آن را با اهداف آزمایشی پیشنهاد نمود. در ماه مه سال ۱۹۷۶، بیست و نهمین مجمع جهانی سلامت پیشنهاد مزبور را مورد توجه قرار داده و مصوبه‌ی WHA ۲۹/۳۵ را اتخاذ نموده که بر مبنای آن چاپ آن را، با اهداف آزمایشی به عنوان متمم طبقه‌بندی آسیب‌ها و عقب‌ماندگی‌ها و بخش لاینفک طبقه‌بندی بین‌المللی بیماری‌ها مورد تایید قرار داد. در نتیجه اولین نسخه‌ی ICF در سال ۱۹۸۰ چاپ گردید. در سال ۱۹۹۳ با مقدمه‌ی اضافی تجدید چاپ شد.

## ICIDH

- در ۱۹۹۳، تصمیم گرفته شد فرایند بازنگری ICIDH آغاز گردد. اهداف ۲-ICIDH به شرح ذیل بودند:
  - می‌بایست اهداف متجدد مورد نیاز کشورها، بخش‌ها و موازین خدمات سلامت مختلف را تأمین نماید.
  - می‌بایست به حد کافی ساده بوده تا برای کاربران دارای تفسیر با معنایی از پیامدهای شرایط سلامت باشد.
  - می‌بایست از نظر عملی مفید باشند، یعنی شناسایی‌کننده نیازهای خدمات سلامت و پاسخگوی برنامه‌های اقدامات به موقع (به عنوان نمونه، پیشگیری، توانبخشی، اقدامات اجتماعی) باشد.
  - می‌بایست در برگزیده‌ی فرایندهای دخیل در پیامدهای سلامت نظیر فرایند معلولیت باشد و صرفاً به بیماری‌ها یا اختلالات بپردازد به طوری که امکان ارزیابی، گزارش و پاسخ عینی فراهم گردد.
  - می‌بایست نسبت به تغییرات فرهنگی حساس باشد (قابل ترجمه، قابل کاربرد در فرهنگ‌ها (ساختارهای خدمات سلامت مختلف باشد).
  - می‌بایست به عنوان متمم طبقه‌بندی‌های هم‌خانواده WHO قابل کاربرد باشد.
- در اصل، وظیفه‌ی ارائه‌ی پیشنهادات در مورد بخش آسیب‌ها و جنبه‌های زیان، گفتاری و حسی به مرکز همکاری فرانسه واگذار گردید. مرکز همکاری آلمان بازنگری جنبه‌های معلولیت و جایجایی حرکتی طبقه‌بندی و آماده‌سازی متون و مرکز همکاری آمریکای شمالی پیشنهاداتی در بخش عقب‌ماندگی را به عهده گرفتند. مضافاً بر آن، دو نیروی کار دیگر به ترتیب پیشنهاداتی در مورد جنبه‌های سلامت ذهنی و امور کودکان ارائه نمودند. پیشرفت در اجلاس بازنگری ۲-ICIDH در ژنو سال ۱۹۹۶ حاصل گردیده و پیش‌نویس آلفا از طریق تلفیق پیشنهادات مختلف و آزمون مقدماتی ارائه گردید.
- در اجلاس ۱۹۹۶ تصمیم گرفته شد که هر یک از مراکز همکاری و نیروهای کار ضمن ترک وظایف محوله‌ی قبلی صرفاً به پیش‌نویس مذکور بپردازند. از ماه مه ۱۹۹۶ تا فوریه ۱۹۹۷، پیش‌نویس آلفا بین مراکز همکاری و نیروهای کار به گردش درآمد و نظریه‌ها و پیشنهادات در ستاد مرکزی WHO جمع‌آوری شدند. همچنین فهرستی از پرسش‌های بنیادی و موضوعات عمده‌ی مرتبط با بازنگری منتشر و جهت سهولت در جمع‌آوری نظریه‌ها به گردش درآمد.

- طبقه‌بندی سه سطحی یعنی آسیب، معلولیت و عقب‌ماندگی مفید بوده‌اند و می‌بایست باقی باشند. شامل‌سازی عوامل زمینه‌ای یا محیطی می‌بایست در نظر گرفته شود، گرچه بیش‌تر پیشنهادات در مرحله‌ی توسعه‌ی نظری و آزمون تجربی می‌باشند.
- روابط بینابین H.D.I و روابط کافی بین آن‌ها موضوع عمده‌ی تبادل نظر بوده است. برخی از نقدها در الگوی علتی ICIDH، نسخه‌ی ۱۹۸۰ به فقدان تغییرات زمانی و جریان یک سویه از آسیب به معلولیت تا عقب‌ماندگی اشاره نموده‌اند. فرایند بازنگری، بازنمایی‌های نگاره‌ای را پیشنهاد نموده است.
- کاربرد ICIDH سال ۱۹۸۰ سخت می‌باشد. ساده‌سازی برای کاربرد ضروری به نظر می‌رسد بازنگری

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

- می‌بایست در مقایسه‌ی با الحاق تفضیل در جهت ساده‌سازی متمایل گردد.
- زمینه‌ای (عوامل محیطی بیرونی و عوامل فردی درونی): این عوامل، که عوامل عمده‌ی فرایند عقب ماندگی می‌باشند (همان‌طور که در ICIDH، نسخه‌ی ۱۹۸۰ متصور می‌باشد) می‌بایست به عنوان طرح‌های اضافی درون ICIDH توسعه یابند. به هر حال، از آن جایی که عوامل اجتماعی و فیزیکی در محیط و روابط آن‌ها نسبت به آسیب، معلولیت و عقب‌ماندگی قویاً مبتنی بر فرهنگ می‌باشند نمی‌بایست بعد جداگانه‌ای در ICIDH محسوب شوند. با وجود آن، طبقه‌بندی‌های عوامل محیطی در تحلیل موقعیت‌های ملی و در توسعه‌ی راه‌حل‌ها در سطح ملی ممکن است مفید واقع شوند.
- آسیب‌ها می‌بایست پیشرفت در دانش ساز و کارهای بیولوژیکی پایه را بازتاب دهند.
- قابلیت کاربرد فرهنگی و عمومیت می‌بایست هدف عمده باشند.
- توسعه‌ی آموزش و مواد قابل عرضه می‌بایست همچنین هدف عمده‌ی فرایند بازنگری باشد.

### ICIDH- - -

در ماه مارس ۱۹۹۷، پیش‌بتا-۱ ارائه گردید که پیشنهادات جمع‌آوری شده در سال‌های اولیه‌ی را تلفیق نمود. این پیش‌نویس در آوریل سال ۱۹۹۷ به اجلاس بازنگری ICIDH تسلیم گردید. پس از تلفیق تصمیمات اجلاس، پیش‌نویس بتا-۱، ICIDH-۲ به منظور آزمایش در ماه ژوئن سال ۱۹۹۷ ارائه گردید. بر مبنای تمام داده‌ها و سایر بازخوردهای جمع‌آوری شده به عنوان بخشی از آزمایش بتا-۱، پیش‌نویس بتا-۲ بین ژانویه و آوریل سال ۱۹۹۹ نگاشته شد. پیش‌نویس حاصل در آوریل سال ۱۹۹۹ در اجلاس سالیانه ICIDH-۲ در لندن ارائه و مورد تبادل نظر قرار گرفت. پس از تلفیق تصمیمات اجلاس، پیش‌نویس بتا-۲ در ژوئیه سال ۱۹۹۹ چاپ و منتشر گردید.

آزمایش‌های میدانی پیش‌نویس بتا-۱ از ژوئن ۱۹۹۷ تا دسامبر ۱۹۹۸ و آزمایش‌های پیش‌نویس بتا-۲ از ژوئیه ۱۹۹۹ تا سپتامبر سال ۲۰۰۰ در جریان بودند.

آزمون‌های زمینه‌ای، مشارکت‌های گسترده کشورهای عضو WHO با موازین مختلف از جمله بخش‌هایی نظیر بیمه‌ی خدمات سلامتی، تأمین اجتماعی، کار، آموزش و سایر گروه‌های درگیر، طبقه‌بندی شرایط سلامتی (کاربرد طبقه‌بندی بین‌المللی بیماری‌ها، طبقه‌بندی پرستاران و طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی آموزش - ISCED) را برانگیخت. هدف عبارت بود از نیل به توافق گروهی، از طریق تعاریف آشکار اجرایی تمهیدات زمینه‌ای موجب ایجاد فرایند مستمر توسعه، مشاوره، بازخورد، به روز در آوردن و آزمایش گردید.

مطالعات ذیل به عنوان بخشی از آزمایش‌های زمینه‌ای بتا-۱ و بتا-۲ هدایت گردید:

- ترجمه و ارزشیابی زبان شناختی؛
- ارزشیابی موارد؛
- پاسخگویی به پرسش‌ها از طریق گردهمایی‌های گروهی و افراد؛
- بازخورد از سازمان‌ها و افراد؛
- آزمون گزینه‌ها؛

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

- قابلیت انجام و اطمینان در ارزشیابی موارد (خلاصه زندگی یا مورد)؛
  - سایر موارد (به عنوان نمونه مطالعات گروه‌های متمرکز)؛
- آزمون روی امور میان فرهنگی و چند بخشی متمرکز گردید. بیش از ۵۰ کشور و ۱۸۰۰ کارشناس درگیر آزمون‌های زمینه‌ای شده که به طور جداگانه گزارش می‌گردند.

### ICIDH-

بر مبنای داده‌های آزمون بتا -۲ و مشاوره با مراکز تشریح مساعی و کمیته‌ی کارشناسان سنجش و طبقه‌بندی WHO، نسخه‌ی پیش نهایی ICIDH-۲ در اکتبر سال ۲۰۰۰ به صورت پیش نویس تهیه گردید. این پیش‌نویس در نوامبر سال ۲۰۰۰ به اجلاس بازنگری ارائه گردید. متعاقب پیشنهادات، نسخه‌ی پیش نهایی ICIDH-۲ (دسامبر ۲۰۰۰) در ژانویه ۲۰۰۱ به هیئت اجرایی WHO تسلیم گردید. نسخه‌ی نهایی ICIDH-۲ مطابق برنامه زمان‌بندی شده در ماه مه سال ۲۰۰۱ توسط پنجاه و چهارمین مجتمع سلامت جهانی مورد ملاحظه قرار گرفت.

مرکز آمار ایران

## ICF

کاربرد ICF به میزان متشابهی به استفاده عملی آن نیاز دارد میزانی که می‌تواند به عنوان اندازه‌گیری اجرای خدمات سلامت از طریق شاخص‌های مبتنی بر پیامدهای مشتری، درجه‌ی کاربرد میان فرهنگی خدمت نماید به طوری که امکان مقایسه‌های بین‌المللی برای شناسایی نمودن نیازها و منابع مورد نیاز برنامه‌ریزی و پژوهش تأمین گردد. ICF یک ابزار راهکاری مستقیم نمی‌باشد. به هر حال کاربرد آن ممکن است، در تاثیر درونی مثبت جهت تصمیم‌گیری‌های راهکاری از طریق تأمین اطلاعات به منظور کمک به نهادینه نمودن راهکارهای سلامت، توسعه‌ی فرصت‌های مساوی برای همه‌ی افراد و حمایت از مبارزه بر علیه تبعیض مبتنی بر معلولیت مفید واقع گردد.

## ICF

از نقطه نظر نیازهای مختلف انواع کاربران، ICF در قالب‌ها و نسخ متعدد ارائه خواهد شد.

دو بخش و جزءهای آن در ICF در دو نسخه ارائه می‌شود تا نیازهای کاربران مختلف برای سطوح تفضیلی متنوع تأمین گردد.

اولین نسخه کوتاه (عنصر) می‌باشد که برای هر جزء، قلمرویی در سطح طبقه‌بندی ارائه می‌دهد. همچنین تعاریف این اصطلاحات، شامل سازی‌ها و غیر شامل‌ها نیز ارائه می‌گردند.

دومین نسخه‌ی کامل (مفصل) می‌باشد که تمام سطوح طبقه‌بندی را تأمین نموده و ۹۹۹۹ طبقه در هر جزء ارائه می‌نماید، به هر روی تعداد کمتری از آن‌ها به کار برده شده‌اند. طبقات نسخه‌ی کامل می‌تواند در صورت نیاز به خلاصه اطلاعات به شکل نسخه‌ی کوتاه جمع‌بندی گردد.

(الف) نسخ کاربرد بالینی: این نسخ به کار برد ICF در زمینه‌های مختلف بالینی بستگی دارد (به عنوان نمونه کاردرمانی). آن‌ها بر پایه جلد اصلی برای کدگذاری و اصطلاحات قرار دارند، به هر روی، تأمین‌کننده اطلاعات مفصل‌تر نظیر دستورالعمل‌های ارزیابی و تفسیرهای بالینی همچنین می‌توانند برای موازین خاص مرتب شوند (به عنوان نمونه توانبخشی، سلامت ذهنی).

(ب) نسخ پژوهش: به طریق مشابه با نسخ بالینی این نسخ پاسخگوی به نیازهای خاص پژوهش خواهد بود و تعاریف دقیق و کلی برای ارزیابی شرایط تأمین خواهند نمود.

## طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

با ملاحظه موارد کاربرد و نیازها برای ICF، حائز توجه است که WHO و مراکز همکاری در حال رهبری کارهای اضافی جهت رفع پاسخگویی به آن نیازها می‌باشند.

ICF متعلق به تمام کاربران است و تنها ابزار پذیرفته شده بین‌المللی می‌باشد. هدف آن کسب اطلاعات بهتر در مورد پدیده و عملکرد معلولیت و نیل به توافق گسترده‌ی بین‌المللی می‌باشد. برای شناخت ICF از طریق جوامع مختلف ملی و بین‌المللی، WHO تمام تلاش خود را معطوف می‌دارد تا بتواند قابل استفاده کاربر بوده و با فرایندهای استاندارد نمودن نظیر سازمان استاندارد بین‌المللی (ISO) سازگاری داشته باشد. دستورالعمل‌های ممکن آتی برای توسعه و کاربرد ICF می‌تواند به صورت ذیل تلخیص گردد:

- توسعه‌ی کاربرد ICF در سطح کشور برای توسعه‌ی بانک‌های اطلاعاتی ملی
- ایجاد پایگاه داده‌های بین‌المللی و چارچوبی برای مقایسه‌های بین‌المللی
- شناخت الگوریتم‌ها برای شایستگی در مزایا و مستمری‌های اجتماعی
- مطالعه معلولیت و عملکرد اعضای خانواده (به عنوان نمونه معلولیت نوع سوم به لحاظ شرایط سلامت سایر افراد با اهمیت)
- توسعه‌ی جزء عوامل فردی
- توسعه‌ی تعاریف دقیق عملیاتی طبقه‌بندی‌ها به منظور پژوهش
- توسعه‌ی ابزارهای ارزیابی برای شناخت و سنجش
- تأمین کاربردهای عملی از طریق رایانه و اشکال گزارش موردی
- ایجاد اتصالاتی با شرایط مفاهیم زندگی و سنجش ذهنی بهزیستی
- پژوهش در درمان و اقدامات به موقع
- کاربرد پیش‌بردی در مطالعات علمی برای مقایسه بین شرایط سلامت مختلف
- توسعه‌ی مواد آموزشی در کاربرد ICF
- ایجاد مراکز آموزش و مراجعه ICF در سطح جهان
- پژوهش بیش‌تر در عوامل محیطی به منظور تأمین تفصیلات لازم برای کاربرد در تفسیر دو محیط استاندارد و جاری

مرکز آتامایران

طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

ICF

بینایی و عملکردهای مربوط	b۲۱۰-b۲۲۰	۲	بینایی
شنوایی و عملکردهای دهلیزی	b۲۳۰-b۲۴۰	۲	شنوایی
صدا و عملکردهای گفتار	b۳۱۰-b۳۴۰	۳	گفتار
عملکردهای دستگاه گوارش	b۵۱۰-b۵۳۵	۵	گوارش
عملکردهای ادراری	b۶۱۰-b۶۳۰	۶	دفع مواد زائد بدن
عملکردهای تناسلی و تولید مثل	b۶۴۰-b۶۷۰	۶	باروری
سلامت تناسلی و تولید مثل	b۶۴۰	۶	فعالیت جنسی
پوست و ساختارهای مربوط	b۸۱۰-b۸۳۰	۸	پوست و بد شکلی
عملکردهای دستگاه تنفسی	b۴۴۰-b۴۶۰	۴	تنفس

مرکز آمار ایران



طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت ICF

عملکردها و ساختارهای بدن	فصل	کد	چارچوب طبقه‌بندی یا طبقات
درد <sup>(۱)</sup>	۲	b۲۸۰	درد
عاطفه <sup>(۱)</sup>	۱	b۱۵۲-b۱۸۰	عملکردهای ذهنی خاص
خواب	۱	b۱۳۴	عملکردهای ذهنی کلی
انرژی و سرزندگی	۱	b۱۳۰	عملکردهای ذهنی کلی
شناخت	۱	b۱۴۴ و b۱۴۴ و b۱۴۰	توجه، حافظه و عملکردهای شناختی سطوح بالاتر
ارتباطات	۳	d۳۱۰ - d۳۴۵	ارتباطات دریافت و ارسال
تحرک <sup>(۱)</sup>	۴	d۴۵۰ - d۴۶۵	راه رفتن و حرکت کردن
مهارت	۴	d۴۳۰ - d۴۴۵	حمل کردن، حرکت دادن و جابجا اشیا
مراقبت فردی <sup>(۱)</sup>	۵	d۵۱۰ - d۵۷۰	مراقبت فردی
فعالیت‌های معمول	۶ و ۸		زندگی خانوادگی، زمینه‌های عمده‌ی زندگی
روابط بین فردی	۷	d۷۳۰ - d۷۷۰	روابط بین فردی ویژه
عملکرد اجتماعی	۹	d۹۱۰ - d۹۳۰	زندگی گروهی، اجتماعی و مدنی

۱- موارد انتخاب شده حداقل برای یک لیست.

مرکز آمار ایران